

Il-Ġurnal Uffiċjali

L 296

tal-Unjoni Ewropea

Edizzjoni bil-Malti

Legiżlazzjoni

Volum 55

25 ta' Ottubru 2012

Werrej

II Atti mhux legiżlattivi

REGOLAMENTI

- ★ **Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 965/2012 tal-5 ta' Ottubru 2012 li jistabbilixxi rekwiżiti tekniċi u proċeduri amministrattivi relatati mal-operazzjonijiet bl-ajru skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill** 1

Prezz: EUR 7

MT

L-Atti b'titoli b'tipa ċara relatati mal-ġestjoni ta' kuljum ta' affarijiet agrikoli, u li ġeneralment huma validi għal perjodu limitat.
It-titoli tal-atti l-oħra kollha huma stampati b'tipa skura u mmarkati b'asterisk quddiemhom.

II

(Atti mhux leġislattivi)

REGOLAMENTI

REGOLAMENT TAL-KUMMISSJONI (UE) Nru 965/2012

tal-5 ta' Ottubru 2012

li jistabbilixxi rekwiżiti tekniċi u proċeduri amministrattivi relatati mal-operazzjonijiet bl-ajru skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill

IL-KUMMISSJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

Wara li kkunsidrat ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Frar 2008 dwar regoli komuni fil-kamp tal-avjazzjoni ċivili u li jistabbilixxi Agenzija Ewropea tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni, u li jhassar id-Direttiva tal-Kunsill 91/670/KEE, ir-Regolament (KE) Nru 1592/2002 u d-Direttiva 2004/36/KE ⁽¹⁾, u b'mod partikulari l-Artikoli 8(5) u 10(5) tiegħu,

Billi:

- (1) L-operaturi u l-persunal involuti fit-thaddim ta' ċerti inġenji tal-ajru għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti essenzjali rilevanti stabbiliti fl-Anness IV għar-Regolament (KE) Nru 216/2008.
- (2) Ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 jeżiġi li, minbarra li jissorveljaw iċ-ċertifikati li jkunu haġġu, l-Istati Membri għandhom iwettqu investigazzjonijiet, inklużi spezzjonijiet fir-rampa, u jiehdu kwalunkwe miżura, inkluż iż-żamma fuq l-art ta' inġenji tal-ajru, biex jevitaw il-kontinwazzjoni ta' ksur.
- (3) Skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008, il-Kummissjoni għandha tadotta r-regoli ta' implimentazzjoni x-xierqa sabiex ikunu stabbiliti l-kundizzjonijiet għat-thaddim sikur tal-inġenji tal-ajru.
- (4) Sabiex jiġu żgurati tranżizzjoni bla xkiel u livell għoli ta' sikurezza fil-qasam tal-avjazzjoni ċivili fl-Unjoni Ewropea, il-miżuri ta' implimentazzjoni għandhom jirriflettaw l-aktar għarfien riċenti, inklużi l-aqwa prattici, kif ukoll il-progress xjentifiku u tekniku fil-qasam tal-operazzjonijiet bl-ajru. Għalhekk, għandhom jitqiesu r-rekwiżiti tekniċi u

l-proċeduri amministrattivi maqbula taht il-patroċinju tal-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali (minn hawn 'il quddiem imsejha "l-ICAO") u tal-Awtoritajiet Kongunti Ewropej tal-Avjazzjoni sat-30 ta' Ġunju 2009, kif ukoll il-leġiżlazzjoni eżistenti b'rabta ma' ċirkustanzi nazzjonali speċifiċi.

- (5) Jehtieġ li jiġi pprovdut żmien biżżejjed biex kemm l-industrija ajrunawtika kif ukoll l-amministrazzjonijiet tal-Istati Membri jkunu jistgħu jadattaw ruhhom għall-qafas regolatorju l-ġdid, u sabiex jirrikonossu, taht ċerti kundizzjonijiet, il-validità taċ-ċertifikati li jkunu nharġu qabel ma jidhol fis-seħh dan ir-Regolament.
- (6) Minhabba li dan ir-Regolament jikkostitwixxi miżura ta' implimentazzjoni msemmija fl-Artikoli 8(5) u 10(5) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008, l-Anness III għar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3922/91 ⁽²⁾ u d-Direttiva 2004/36/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽³⁾ għandhom jitqiesu li huma mhassrin skont l-Artikoli 69(3) u 69(5) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008. Madankollu, l-Anness III għandu jibqa' fis-seħh b'mod temporanju sa ma jiskadu l-perjodi ta' tranżizzjoni previsti f'dan ir-Regolament, kif ukoll għal daww l-oqsma li għalihom għadhom ma ġew adottati l-ebda miżuri ta' implimentazzjoni. Bl-istess mod, id-Direttiva 2004/36/KE għandha tibqa' tghodd b'mod temporanju sa ma jiskadu l-perjodi ta' tranżizzjoni previsti f'dan ir-Regolament.
- (7) L-Agenzija Ewropea tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni hejjiet abbozz ta' regoli ta' implimentazzjoni u ressqithom bħala opinjoni lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 19(1) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008.
- (8) Il-miżuri previsti f'dan ir-Regolament huma skont l-opinjoni tal-Kumitat stabbilit skont l-Artikolu 65 tar-Regolament (KE) Nru 216/2008,

⁽¹⁾ ĠU L 79, 19.3.2008, p. 1.

⁽²⁾ ĠU L 373, 31.12.1991, p. 4.

⁽³⁾ ĠU L 143, 30.4.2004, p. 76.

ADOTTAT DAN IR-REGOLAMENT:

Artikolu 1

Suġġett u kamp ta' applikazzjoni

1. Dan ir-Regolament jistabbilixxi regoli ddettaljati għall-operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru li jsiru permezz tal-ajruplani u tal-helikopters, inklużi l-ispezzjonijiet fir-rampa ta' inġenji tal-ajru ta' operaturi li jaqgħu taħt is-sorveljanza tas-sikurezza ta' Stat iehor meta dawn ikunu llandjaw f'ajrud-romi li jinsabu f'territorju li huwa suġġett għad-dispożizzjonijiet tat-Trattat.

2. Dan ir-Regolament jistabbilixxi wkoll regoli ddettaljati dwar il-kundizzjonijiet għall-hruġ, iż-żamma, l-emenda, il-limitazzjoni, is-sospensjoni u r-revoka ta' ċertifikati tal-operaturi tal-inġenji tal-ajru msemmija fl-Artikolu 4(1)(b) u (c) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 li jkun qed iwettku operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru, il-privileġġi u r-responsabbiltajiet tad-detenturi ta' ċertifikati, kif ukoll il-kundizzjonijiet li bihom għandhom jiġu pprojbti jew illimitati l-operazzjonijiet, jewinkella li bihom dawn l-operazzjonijiet għandhom jiġu suġġetti għal ċerti kundizzjonijiet fl-interess tas-sikurezza.

3. Dan ir-Regolament m'għandux japplika għall-operazzjonijiet bl-ajru li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 1(2)(a) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-għanijiet ta' dan ir-Regolament:

1. "operazzjoni tat-trasport kummerċjali bl-ajru (CAT)" tfisser operazzjoni li ssir b'inġenju tal-ajru sabiex jiġu trasportati l-passiġġieri, il-merkanzija jew il-posta bi hlas jew għal kunsiderazzjoni ohra ta' valur;
2. "ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni B" tfisser ajruplani li jahdmu b'magni bl-iskrejjien, li jkollhom konfigurazzjoni massima operattiva ta' sits tal-passiġġieri ta' disa' sits jew inqas u li jkollhom massa massima waqt it-tluġ ta' 5 700 kilogramma jew inqas;
3. "sit ta' interess pubbliku (PIS)" tfisser sit li jintuza esklużivament għal operazzjonijiet li huma fl-interess pubbliku;
4. "operazzjoni fil-kategorija tal-prestazzjoni 1" tfisser operazzjoni li fiha, f'każ li tiżviluppa hsara fil-magna kritika, il-helikopter ikun jista' jinżel fid-distanza disponibbli għal tluġ interrott jew ikun jista' jkompli bit-titjira b'mod sikur sa zona tal-inżul xierqa, skont meta tiżviluppa l-hsara.

Għall-għanijiet tal-Annessi II sa V hemm iktar definizzjonijiet, li huma stabbiliti fl-Anness I.

Artikolu 3

Kapaċitajiet ta' sorveljanza

1. L-Istati Membri għandhom jaħtru entità wahda jew aktar bħala l-awtorità kompetenti f'dak l-Istat Membru, li jkollha/jkollhom is-setgħat mehtieġa u r-responsabbiltajiet allokat

lilha/lilhom għaċ-ċertifikazzjoni u s-sorveljanza ta' persuni u organizzazzjonijiet li huma suġġetti għar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u għar-regoli ta' implimentazzjoni tiegħu.

2. Jekk Stat Membru jahtar aktar minn entità wahda bħala awtorità kompetenti:

- (a) l-oqsma ta' kompetenza ta' kull awtorità kompetenti għandhom jiġu ddefiniti b'mod ċar f'termini tar-responsabbiltajiet u tal-limitazzjoni ġeografika; u
 - (b) għandha tiġi stabbilita koordinazzjoni bejn dawk l-entitajiet sabiex tiġi żgurata s-sorveljanza effettiva tal-organizzazzjonijiet u tal-persuni kollha li huma suġġetti għar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u għar-regoli ta' implimentazzjoni tiegħu, fil-mandati rispettivi tagħhom.
3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtorità/l-awtoritajiet kompetenti jkollha/jkollhom il-kapaċità mehtieġa biex tiżgura/jiżguraw is-sorveljanza tal-persuni u l-organizzazzjonijiet kollha koperti mill-programm ta' sorveljanza tagħhom, inklużi riżorsi biżżejjed biex jintlahqu r-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-persunal tal-awtorità kompetenti ma jwettaqx attivitajiet ta' sorveljanza meta jkun hemm evidenza li dan jista' jwassal, direttament jew indirettament, għal kunflitt ta' interess, b'mod partikulari meta dan ikun relatat ma' interess familjari jew finanzjarju.

5. Il-persunal awtorizzat mill-awtorità kompetenti biex iwettaq il-kompiti ta' ċertifikazzjoni u/jew ta' superviżjoni għandu jkollu s-setgħa jwettaq mill-inqas il-kompiti li ġejjin:

- (a) jeżamina r-rekords, id-dejta, il-proċeduri u kwalunkwe materjal iehor li jkun rilevanti għat-twettiq tal-kompitu ta' ċertifikazzjoni u/jew ta' sorveljanza;
- (b) jagħmel kopji tat-tali rekords, dejta, proċeduri u materjal iehor, jew jiehu siltiet minnhom;
- (c) jitlob għal spjegazzjoni verbali fuq il-post;
- (d) jidhol f'bini, siti tal-operat jew mezz ta' trasport rilevanti;
- (e) iwettaq verifiki, investigazzjonijiet, valutazzjonijiet u spezzjonijiet, inklużi spezzjonijiet fir-rampa u spezzjonijiet mingħajr avviż minn qabel;
- (f) jadotta jew jagħti bidu għal miżuri ta' infurzar kif ikun xieraq.

6. Il-kompiti mogħtija fil-paragrafu 5 għandhom jitwettqu skont id-dispożizzjonijiet legali tal-Istat Membru rilevanti.

Artikolu 4

Spezzjonijiet fir-rampa

L-ispezzjonijiet fir-rampa ta' inġenji tal-ajru ta' operaturi li jaqgħu taħt is-sorveljanza tas-sikurezza ta' Stat Membru iehor jew ta' pajjiż terz għandhom jitwettqu skont is-Subparti msejha "RAMP" tal-Anness II.

Artikolu 5

Operazzjonijiet bl-ajru

1. L-operaturi għandhom iħaddmu inġenju tal-ajru għal operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ "CAT") biss bil-mod speċifikat fl-Annessi III u IV.

2. L-operaturi tat-trasport kummerċjali bl-ajru għandhom jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet rilevanti tal-Anness V meta jkunu qed iħaddmu:

(a) ajruplani u elikopters użati:

(i) għal operazzjonijiet li jużaw in-navigazzjoni bbażata fuq il-prestazzjoni (PBN);

(ii) għal operazzjonijiet imwettqin skont l-ispeċifikazzjonijiet minimi tal-prestazzjoni tan-navigazzjoni (MNPS);

(iii) għal operazzjonijiet fi spazju tal-ajru b'valuri minimi ta' separazzjoni vertikali mnaqqa (RVSM);

(iv) għal operazzjonijiet f'vizibilità baxxa (LVO);

(b) ajruplani u elikopters użati għat-trasport ta' oġġetti perikolużi;

(c) ajruplani b'żewġ magni użati għal operazzjonijiet fuq distanza estiża (ETOPS) fit-trasport kummerċjali bl-ajru;

(d) elikopters użati għal operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru bl-għajjnuna ta' sistemi ta' immaġni għall-viżjoni bil-lejl (NVIS);

(e) elikopters użati għal operazzjonijiet ta' rfiġ tat-trasport kummerċjali bl-ajru (HHO); u

(f) elikopters użati għal operazzjonijiet ta' servizzi mediċi ta' emerġenza tat-trasport kummerċjali bl-ajru (HEMS).

Artikolu 6

Derogi

1. L-operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru li jibdwu u jispicċaw fl-istess ajrudrom jew fl-istess sit tal-operat u li jsiru b'ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni B jew b'elicopters mhux kumplessi m'għandhomx ikunu suġġetti għall-konformità mal-Annessi III u IV.

Madankollu, huma għandhom ikunu suġġetti għal dan li ġej:

(a) għall-ajruplani, għall-Anness III għar-Regolament (KEE) Nru 3922/91 u l-eżenzjonijiet nazzjonali relatati, abbażi ta' valutazzjonijiet tar-riskju marbutin mas-sikurezza mwettqin mill-awtoritajiet kompetenti;

(b) għall-elicopters, għar-rekwiżiti nazzjonali.

2. B'deroga mill-Artikolu 5(1), l-inġenji tal-ajru msemminja fl-Artikolu 4(5) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 għandhom jithaddmu bil-kundizzjonijiet stabbiliti fid-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2009)7633 tal-14 ta' Ottubru 2009 meta

dawn jintużaw għal operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru. Kwalunkwe bidla fl-operazzjoni li taffettwa l-kundizzjonijiet stabbiliti f'dik id-Deċiżjoni għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni u lill-Aġenzija Ewropea tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ "l-Aġenzija") qabel ma tiġi implimentata.

Stat Membru li jkun beħsiebu juża d-deroga li dwarha hemm dispożizzjoni fid-Deċiżjoni C(2009)7633 iżda li mhuwiex Stat li għalih kienet indirizzata dik id-Deċiżjoni, għandu jinnotifika lill-Kummissjoni u lill-Aġenzija b'dan qabel ma jimplimenta d-deroga. Il-Kummissjoni u l-Aġenzija għandhom jivvalutaw sa liema punt il-bidla jew l-użu mahsub jiddevjaw mill-kundizzjonijiet mogħtija fid-Deċiżjoni C(2009)7633 jew ihallu impatt fuq il-valutazzjoni inizjali tas-sikurezza mwettqa fil-kuntest ta' dik id-Deċiżjoni. Jekk il-valutazzjoni turi li l-bidla jew l-użu mahsub ma jikkorrispondux mal-valutazzjoni inizjali tas-sikurezza mwettqa fil-kuntest tad-Deċiżjoni C(2009)7633, l-Istat Membru kkonċernat għandu jressaq talba għida għal deroga skont l-Artikolu 14(6) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008.

3. B'deroga mill-Artikolu 5(1), titjiriet marbutin mal-introduzzjoni jew l-emenda ta' tipi ta' inġenji tal-ajru mwettqin mill-organizzazzjonijiet tal-produttjoni jew mill-organizzazzjonijiet tad-disinn fl-ambitu tal-privileġġi tagħhom għandhom ikomplu jithaddmu bil-kundizzjonijiet stabbiliti fil-ligijiet nazzjonali tal-Istati Membri.

4. Minkejja l-Artikolu 5, l-Istati Membri jistgħu jkomplu jehtieġu approvazzjoni speċifika u rekwiżiti addizzjonali b'rabta mal-proċeduri operattivi, it-tagħmir u l-kwalifiki u t-taħriġ tal-ekwipaġġ għal operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru li jsiru lil hinn mill-kosta permezz ta' elikopter, skont il-ligijiet nazzjonali tagħhom. L-Istati Membri għandhom jgħarrfu lill-Kummissjoni u lill-Aġenzija bir-rekwiżiti addizzjonali li jkunu qed jiġu applikati għal approvazzjonijiet speċifiċi ta' dan it-tip. Dawn ir-rekwiżiti m'għandhomx ikunu inqas restrittivi minn dawk mogħtija fl-Annessi III u IV.

5. B'deroga mill-punt CAT.POL.A.300 (a) tal-Anness IV, meta l-ajruplani b'magna wahda jintużaw f'operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru, dawn għandhom jithaddmu bil-lejl jew b'kundizzjonijiet meteoroloġiċi bl-istrument (IMC) skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fl-eżenzjonijiet eżistenti mogħtija mill-Istati Membri skont l-Artikolu 8(2) tar-Regolament (KEE) Nru 3922/91.

Kwalunkwe bidla fit-taħdimm ta' dawk l-ajruplani li taffettwa l-kundizzjonijiet stabbiliti f'dawk l-eżenzjonijiet għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni u lill-Aġenzija qabel ma tiġi implimentata. Il-Kummissjoni u l-Aġenzija għandhom jivvalutaw il-bidla proposta skont l-Artikolu 14(5) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008.

6. L-operazzjonijiet eżistenti li jsiru bil-elicopters lejn jew minn sit ta' interess pubbliku (PIS) jistgħu jitwettqu b'deroga mill-punt CAT.POL.H.225 tal-Anness IV kull meta d-daqs tas-sit ta' interess pubbliku, l-ambjent bl-ostakli jew il-elikopter ma jkunux jippermettu li tinzamm il-konformità mar-rekwiżiti għall-operazzjoni fil-kategorija tal-prestazzjoni 1. It-tali operazzjonijiet għandhom jitwettqu skont il-kundizzjonijiet stabbiliti mill-Istati Membri. L-Istati Membri għandhom jgħarrfu lill-Kummissjoni u lill-Aġenzija bil-kundizzjonijiet li jkunu qed jiġu applikati.

Artikolu 7

Ċertifikati tal-operaturi tal-ajru

1. Ċertifikati tal-operaturi tal-ajru (AOCs) mahruġin qabel ma jibda japplika dan ir-Regolament minn Stat Membru lil operaturi ta' ajruplani tat-trasport kummerċjali bl-ajru skont ir-Regolament (KEE) Nru 3922/91 għandhom jitqiesu bħala ċertifikati mahruġin skont dan ir-Regolament.

Madankollu, sa mhux iktar tard mit-28 ta' Ottubru 2014:

(a) l-operaturi għandhom jadattaw is-sistema ta' ġestjoni, il-programmi tat-taħriġ, il-proċeduri u l-manwali tagħhom sabiex ikunu konformi mal-Annessi III, IV u V, kif ikun rilevanti;

(b) iċ-ċertifikat tal-operatur tal-ajru għandu jinbidel b'ċertifikati mahruġin skont l-Anness II għal dan ir-Regolament.

2. Ċertifikati tal-operaturi tal-ajru mahruġin qabel ma jibda japplika dan ir-Regolament minn Stat Membru lil operaturi ta' elikopters tat-trasport kummerċjali bl-ajru għandhom jinbidlu f'ċertifikati tal-operaturi tal-ajru li jkunu konformi ma' dan ir-Regolament skont rapport tal-konverżjoni stabbilit mill-Istat Membru li jkun hareġ iċ-ċertifikat tal-operatur tal-ajru, b'konsultazzjoni mal-Aġenzija.

Ir-rapport tal-konverżjoni għandu jiddeskrivi:

(a) ir-rekwiżiti nazzjonali li abbażi tagħhom inharġu iċ-ċertifikati tal-operaturi tal-ajru;

(b) l-ambitu tal-privileġġi li ngħataw lill-operaturi;

(c) id-differenzi bejn ir-rekwiżiti nazzjonali li abbażi tagħhom inharġu iċ-ċertifikati tal-operaturi tal-ajru u r-rekwiżiti tal-Annessi III, IV u V, flimkien ma' indikazzjoni dwar kif u meta l-operaturi se jkunu meħtieġa jiżguraw il-konformità shiha ma' daww l-Annessi.

Ir-rapport tal-konverżjoni għandu jinkludi kopji tad-dokumenti kollha meħtieġa biex jagħtu prova tal-elementi msemmija fil-punti (a) sa (c), inklużi kopji tar-rekwiżiti u l-proċeduri nazzjonali rilevanti.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell, il-5 ta' Ottubru 2012.

Artikolu 8

Limitazzjonijiet fuq il-hin tat-titjir

Il-limitazzjonijiet fuq il-hin tat-titjir u l-hin tas-servizz għandhom ikunu suġġetti għal dan li ġej:

(a) għall-ajruplani, għall-Artikolu 8(4) u għas-Subparti Q tal-Anness III għar-Regolament (KEE) Nru 3922/91;

(b) għall-elikopters, għar-rekwiżiti nazzjonali.

Artikolu 9

Listi tat-tagħmir minimu

Il-listi tat-tagħmir minimu (MELs) approvati qabel ma jibda japplika dan ir-Regolament mill-Istat tal-operatur jew mill-Istat ta' registrazzjoni, skont kif ikun applikabbli, għandhom jitqiesu bħala listi approvati skont dan ir-Regolament u jistgħu jkomplu jintużaw mill-operatur li jkun irċieva l-approvazzjoni.

Wara li jibda japplika dan ir-Regolament, kwalunkwe bidla fl-lista tat-tagħmir minimu għandha ssehh f'konformità mal-punt ORO.MLR.105 tal-Anness III.

Artikolu 10

Dhul fis-sehh

1. Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-sehh fit-tielet jum wara l-pubblikazzjoni tiegħu f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

Għandu japplika mit-28 ta' Ottubru 2012.

2. B'deroga mit-tieni subparagrafu tal-paragrafu 1, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx id-dispożizzjonijiet tal-Annessi I sa V sat-28 ta' Ottubru 2014.

Meta Stat Membru jagħmel użu minn din il-possibbiltà, għandu jgħarraf lill-Kummissjoni u lill-Aġenzija dwar dan. Din in-notifika għandha tiddekrivi r-raġunijiet għat-tali deroga u t-tul ta' żmien tagħha, kif ukoll il-programm ta' implimentazzjoni, li jinkludi l-azzjonijiet previsti u l-perjodu taż-żmien relatat magħhom.

Għall-Kummissjoni

Il-President

José Manuel BARROSO

ANNEX I

Definizzjonijiet tat-termini użati fl-annessi II sa V

Ghall-ghanijiet ta' dan ir-Regolament, ghandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

1. "distanza disponibbli għall-aċċellerazzjoni u l-waqfien (ASDA)" tfisser it-tul tal-ġirja tat-tluġ disponibbli u t-tul tal-mogħdija tal-waqfien, jekk din il-mogħdija tal-waqfien tkun iddikjarata bħala disponibbli mill-Istat tal-ajrudrom u tkun tista' għorr il-massa tal-ajruplan fil-kundizzjonijiet operattivi li jkun hemm fis-sehħ;
2. "mezzi aċċettabbli tal-konformità (AMC)" tfisser standards mhux vinkolanti adottati mill-Aġenzija biex juru l-mezzi li bihom tiġi stabbilita l-konformità mar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u mar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu;
3. "lista ta' kontroll tal-aċċettazzjoni" tfisser dokument użat sabiex jgħin fit-twettiq ta' kontroll fuq l-apparenza esterna ta' pakketti li jkun fihom oġġetti perikolużi u tad-dokumenti assoċjati magħhom sabiex jiġi stabbilit li jkun gew issodisfati r-rekwiżiti x-xierqa kollha;
4. "ajrudrom xieraq" tfisser ajrudrom li fih jista' jithaddem l-inġenju tal-ajru, filwaqt li jitqiesu r-rekwiżiti tal-prestazzjoni u l-karatteristiċi tar-runway applikabbli;
5. għall-ghanijiet tal-klassifikazzjoni tal-passiġġieri:
 - (a) "adult" tfisser persuna ta' 12-il sena jew iktar;
 - (b) "tifel/tfal" tfisser persuni ta' sentejn jew iktar, iżda li għandhom inqas minn 12-il sena;
 - (c) "tarbija" tfisser persuna ta' inqas minn sentejn;
6. "ajruplan" tfisser inġenju tal-ajru itqal mill-arja li jahdem bil-magna u li għandu ġwienah fissi, li waqt it-titjir ikun sostnut mir-reazzjoni dinamika tal-arja fuq il-ġwienah tiegħu;
7. "titjira meġhuna bl-użu ta' sistema ta' immaġni għall-viżjoni billejl (NVIS)" tfisser, fil-każ ta' operazzjonijiet bin-NVIS, dik il-parti ta' titjira li ssir skont ir-regoli tat-titjir viżwali (VFR) li tkun imwettqa billejl, meta membru tal-ekwipaġġ ikun qed juża nuċċali għall-viżjoni billejl (NVG);
8. "inġenju tal-ajru" tfisser makkinarju li jista' jikseb sostenn fl-atmosfera mir-reazzjonijiet tal-arja hliet mir-reazzjonijiet tal-arja ma' wiċċ id-dinja;
9. "mezzi alternattivi ta' konformità" tfisser dawk il-mezzi li jipproponu alternattiva għall-mezzi aċċettabbli tal-konformità (AMC) eżistenti, jew dawk li jipproponu mezzi ġodda sabiex tiġi stabbilita l-konformità mar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u mar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu, li għalihom l-Aġenzija ma tkun adottat l-ebda AMC assoċjat;
10. "proċedura kontra l-formazzjoni tas-silġ", fil-każ tal-proċeduri ta' fuq l-art, tfisser proċedura li tipprovdi protezzjoni kontra l-formazzjoni tal-ġlata jew tas-silġ u kontra l-akkumulazzjoni tal-borra fuq l-uċuh tal-inġenju tal-ajru li jkun gew ittrattati għal perjodu taż-żmien limitat (il-hin taż-żamma);
11. "membru tal-ekwipaġġ tal-kabina" tfisser membru tal-ekwipaġġ ikkwalifikat b'mod xieraq, minbarra membru tal-ekwipaġġ tat-titjira jew membru tal-ekwipaġġ tekniku, li jkun assenjat minn operatur biex matul l-operazzjonijiet iwettaq kompiti relatati mas-sikurezza tal-passiġġieri u tat-titjira;
12. "operazzjoni ta' avvicinament tal-kategorija I (CAT I)" tfisser avvicinament u nżul bi strument ta' preċiżjoni permezz ta' sistema għall-inżul bl-istrumenti (ILS), ta' sistema għall-inżul bil-microwaves (MLS), ta' GLS (sistema ta' nżul li tinkludi sistema bis-satellita għan-navigazzjoni globali awmentata bbażata fuq l-art (GNSS/GBAS)), avvicinament b'radar ta' preċiżjoni (PAR) jew GNSS bl-użu ta' sistema ta' awmentazzjoni bbażata fuq is-satelliti (SBAS) b'għoli tad-deċiżjoni (DH) ta' mhux inqas minn 200 pied u b'medda viżwali tar-runway (RVR) ta' mhux inqas minn 550 metru għall-ajruplani u ta' mhux inqas minn 500 metru għall-helikopters;
13. "operazzjoni tal-kategorija II (CAT II)" tfisser operazzjoni ta' avvicinament u nżul bi strument ta' preċiżjoni, li tuża ILS jew MLS:
 - (a) b'DH taht il-200 pied, iżda ta' mhux inqas minn 100 pied; u
 - (b) b'RVR ta' mhux inqas minn 300 metru;

14. “operazzjoni tal-kategorija IIIA (CAT IIIA)” tfisser operazzjoni ta’ avvicinament u nżul bi strument ta’ preċiżjoni, li tuża ILS jew MLS:
 - (a) b'DH taht il-100 pied; u
 - (b) b'RVR ta' mhux inqas minn 200 metru;
15. “operazzjoni tal-kategorija IIIB (CAT IIIB)” tfisser operazzjoni ta’ avvicinament u nżul bi strument ta’ preċiżjoni, li tuża ILS jew MLS:
 - (a) b'DH taht il-100 pied, jew minghajr DH; u
 - (b) b'RVR ta' inqas minn 200 metru, iżda ta' mhux inqas minn 75 metru;
16. “kategorija A għall-helikopters” tfisser helikopter b'diversi magni ddisinjat b'karatteristiċi ta' iżolament tal-magna u tas-sistema li huma speċifikati fil-kodiċi tal-ajrunavigabbiltà applikabbli u li hu kapaċi jwettaq operazzjonijiet permezz ta' dejta tat-tluġ u tal-inżul li jkunu skedati taht il-kunċett ta' hsara kritika fil-magna li tiżgura żona tal-wiċċ awtorizzata adegwata u kapaċità ta' prestazzjoni adegwata għal titjir sikur kontinwu jew għat-tluġ interrott sikur f'każ li tiżviluppa hsara fil-magna;
17. “kategorija B għall-helikopters” tfisser helikopter b'magna wahda jew b'diversi magni li ma jissodisfax l-istandards tal-Kategorija A. Il-helikopters tal-Kategorija B m'għandhom l-ebda garanzija li huma kapaċi jkomplu jtiru b'mod sikur f'każ li tiżviluppa hsara fil-magna, u b'hekk wiehed jassumi li f'każ bħal dan ikollu jsir inżul mhux skedat;
18. “speċifikazzjonijiet taċ-ċertifikazzjoni (CS)” tfisser standards tekniċi adottati mill-Aġenzija li jindikaw il-mezzi biex tintwera l-konformità mar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u mar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu, u li jistgħu jintużaw minn organizzazzjoni għall-ghanijiet taċ-ċertifikazzjoni;
19. “dawran” tfisser il-fażi viżwali ta' avvicinament bi strument biex l-inġenju tal-ajru jingiebi f'pożizzjoni li tippermetti nżul fuq runway/f'żona ta' tluġ u ta' avvicinament finali (FATO) li ma tkunx tinsab f'post adegwat għall-avvicinament f'linja dritta;
20. “mogħdija tal-ikklerjar” tfisser żona rettangolari ddefinita fuq l-art jew fl-ilma li taqa' taht il-kontroll tal-awtorità x-xierqa, li tiġi magħżula jew ippreparata bħala żona xierqa li fuqha ajruplan ikun jista' jagħmel parti mit-tluġ inizzjali tiegħu sa għoli speċifikat;
21. “bażi tas-shab” tfisser l-għoli tal-baży tal-element tas-shab l-iktar baxx osservat jew imbassar fil-vicinanzi ta' ajrudrom jew ta' sit tal-operat jew f'żona speċifika ta' operazzjonijiet, li normalment jitkejjel 'il fuq mil-livell tal-ajrudrom jew, fil-każ ta' operazzjonijiet lil hinn mill-kosta, 'il fuq mil-livell medju tal-baħar;
22. “kondivizjoni tal-kodiċi” tfisser arrangament li permezz tiegħu operatur iqiegħed il-kodiċi nominattiv tiegħu fuq titjira operata minn operatur ieħor u jbiegħ u jroġ biljetti għal dik it-titjira;
23. “żona kkongestjonata” tfisser, f'dak li għandu x'jaqsam ma' belt jew raħal, kwalunkwe żona li tkun tintuża sostanzjalment għal skopijiet residenzjali, kummerċjali jew ta' rikreazzjoni;
24. “runway ikkontaminata” tfisser runway li jkollha iktar minn 25 % tal-erja tal-wiċċ tagħha, fil-limiti tat-tul u tal-wisa' meħtieġa li jkunu qed jintużaw, li tkun koperta mill-affarijiet li ġejjin:
 - (a) b'saff ilma tal-wiċċ ta' iktar minn 3 millimetri (0.125 pulzier), jew b'silġ imfarrak mahmuġ fl-art, jew b'borra mahlula, li jkunu ekwivalenti għal iktar minn 3 millimetri (0.125 pulzier) ta' ilma;
 - (b) borra li tkun ġiet ikkompessata f'massa solida li tirreżisti iktar kompressjoni u li żżomm flimkien jew tinkiser f'biċċiet jekk tingabar (borra kumpatta); jew
 - (c) silġ, inkluż silġ imxarrab;
25. “fjuwil ta' kontinġenza” tfisser il-fjuwil meħtieġ biex jikkompensa għal fatturi mhux mistennija li jistgħu jaffettwaw il-konsum tal-fjuwil waqt it-titjira lejn l-ajrudrom ta' destinazzjoni;
26. “avvicinament finali bi nżul kontinwu (CDFA)” tfisser teknika, li hija konsistenti mal-proċeduri ta' avvicinament stabbilizzat, li tintuża fil-parti tal-avvicinament finali ta' proċedura ta' avvicinament mhux ta' preċiżjoni bi strumenti bħala nżul kontinwu, minghajr it-teħid ta' pożizzjoni orizzontali, minn altitudni/gholi daqs jew oghla mill-altitudni/mill-gholi tal-punt tal-avvicinament finali sa punt li jinsab madwar 15-il metru (50 pied) 'il fuq mil-limitu tar-runway tal-inżul jew sal-punt fejn għandha tinbeda l-“flare manoeuvre” għat-tip ta' inġenju tal-ajru li jkun qed jintuża;

27. “viżibilità meteoroloġika kkonvertita (CMV)” tfisser valur, li huwa ekwivalenti għal RVR, li jtnissel mill-viżibilità meteoroloġika rrapportata;
28. “membru tal-ekwipaġġ” tfisser persuna assenjata minn operatur biex twettaq kompiti abbord inġenju tal-ajru;
29. “fażijiet kritiċi tat-titjira” fil-każ ta’ ajruplani tfisser il-ġirja tat-tluġh, il-passaġġ tat-titjira tat-tluġh, l-avvicinament finali, l-avvicinament mhux milhuq, l-inżul, inkluż il-ġirja sakemm l-ajruplan jinżel, u kwalunkwe fażi oħra tat-titjira, kif stabbilit mill-bdot fil-kmand jew mill-kmandant;
30. “fażijiet kritiċi tat-titjira” fil-każ ta’ elikopters tfisser is-sewqan, it-titjir, it-tluġh, l-avvicinament finali, l-avvicinament mhux milhuq, l-inżul, u kwalunkwe fażi oħra tat-titjira, kif stabbilit mill-bdot fil-kmand jew mill-kmandant;
31. “runway niedja” tfisser runway li l-wiċċ tagħha ma jkunx xott, iżda li n-nida ta’ fuqha ma tkunx tagħtiha dehra tleqq;
32. “oġġetti perikolużi (DG)” tfisser artikli jew sustanzi li jistgħu joħolqu riskju għas-saħħa, is-sikurezza, il-proprjetà jew l-ambjent u li huma inklużi fil-lista ta’ oġġetti perikolużi fl-Istruzzjonijiet Tekniċi jew li jkunu kklassifikati skont dawn l-istess Struzzjonijiet;
33. “accident marbut ma’ oġġetti perikolużi” tfisser ġrajja assoċjata u relatata mat-trasport bl-ajru ta’ oġġetti perikolużi, li twassal għal feriti fatali jew serji f’persuna jew għal hsara kbira f’xi proprjetà;
34. “incident marbut ma’ oġġetti perikolużi” tfisser:
- (a) ġrajja, minbarra accident marbut ma’ oġġetti perikolużi, assoċjata u relatata mat-trasport bl-ajru ta’ oġġetti perikolużi, li mhux bil-fors issehh abbord inġenju tal-ajru, u li twassal għal feriti f’persuna, għal hsara f’xi proprjetà, għal nirien, ksur, tixrid tal-oġġett, tnixxija ta’ fluwidu jew radjazzjoni jew għal prova oħra li ma nżammitx l-integrità tal-pakkett;
 - (b) kwalunkwe ġrajja marbuta mat-trasport ta’ oġġetti perikolużi li tipperikola serjament l-inġenju tal-ajru jew l-okkupanti tiegħu;
35. “tnehhija tas-silġ”, fil-każ tal-proċeduri ta’ fuq l-art, tfisser proċedura li permezz tagħha jitnehhew mill-inġenju tal-ajru l-ġlata, is-silġ, il-borra jew is-silġ imfarrak mahmuġ fl-art, sabiex jiġi pprovdut wiċċ li ma jkunx ikkontaminat;
36. “punt iddefinit wara t-tluġh (DPATO)” tfisser il-punt, matul il-fażi tat-tluġh u tat-tluġh inizjali, li qablu mhijiex assigurata l-kapaċità tal-elikopter li jkompli t-titjira b’mod sikur, bil-magna kritika wieqfa, u b’hekk jista’ jkun mehtieg inżul ta’ emerġenza;
37. “punt iddefinit qabel l-inżul (DPBL)” tfisser il-punt, matul il-fażi tal-avvicinament u tal-inżul, li warajh mhijiex assigurata l-kapaċità tal-elikopter li jkompli t-titjira b’mod sikur, bil-magna kritika wieqfa, u b’hekk jista’ jkun mehtieg inżul ta’ emerġenza;
38. “distanza DR” tfisser id-distanza orizzontali li l-elikopter ikun invjaġġa mit-tarf tad-distanza disponibbli għat-tluġh;
39. “ftehim ta’ kiri minghajr ekwipaġġ” tfisser ftehim bejn l-imprizi li permezz tiegħu l-inġenju tal-ajru jithaddem taht iċ-certifikat tal-operatur tal-ajru (AOC) tal-kerrej;
40. “massa operattiva minghajr tagħbija” tfisser il-massa totali tal-inġenju tal-ajru li jkun lest għal tip ta’ operazzjoni speċifika, minghajr il-fjuwil li jista’ jintuża u t-tagħbija tat-traffiku;
41. “runway xotta” tfisser runway li la tkun imxarrba u lanqas ma tkun ikkontaminata, u li tinkludi dawk ir-runways miksija biċ-ċangatura li jkunu ġew ippreparati apposta b’kanali jew pavimenti porużi u li jinżammu b’tali mod li jippermettu azzjoni ta’ bbrejkjar effettiva daqs fuq runway xotta, anki meta fuq ir-runway ikun hemm in-nida;
42. “żona ta’ tluġh u ta’ avvicinament finali elevata (FATO elevata)” tfisser FATO li hija mill-inqas 3 metri ’l fuq mill-wiċċ tal-madwar;
43. “ajrudrom alternattiv waqt ir-rotta (ERA)” tfisser ajrudrom xieraq matul ir-rotta, li jista’ jkun mehtieg fl-istadju tal-ippjanar;
44. “sistema ta’ vizjoni mtejbja (EVS)” tfisser sistema li turi immaġni elettronici tax-xena esterna f’hin reali permezz ta’ sensors tal-immaġni;

45. “żona ta’ tlugh u ta’ avvicinament finali (FATO)” tfisser żona ddefinita għall-operazzjonijiet bil-helikopter, li l fuq minnha titlestha l-fażi finali tal-manuvra ta’ avvicinament għat-titjir kwazi stazzjonarju jew għall-inżul, u minn fejn tinbeda l-manuvra tat-tlugh. Fil-każ ta’ helikopters li joperaw fil-kategorija tal-prestazzjoni 1, iż-żona ddefinita tinkludi iż-żona disponibbli għal tlugh interrott;
46. “il-monitoraġġ tad-dejta tat-titjir (FDM)” tfisser l-użu proattiv u mhux punittiv ta’ dejta diġitali tat-titjir minn operazzjonijiet ta’ rutina biex tittejjeb is-sikurezza tal-avjazzjoni;
47. “tagħmir għat-taħriġ fis-simulazzjoni tat-titjir (FSTD)” tfisser tagħmir tat-taħriġ li huwa:
 - (a) fil-każ tal-ajruplani, simulatur ta’ titjira shiha (FFS), tagħmir għat-taħriġ fit-titjir (FTD), tagħmir għat-taħriġ fil-proċeduri tat-titjir u tan-navigazzjoni (FNPT) jew tagħmir bażiku għat-taħriġ fl-istrumenti (BITD);
 - (b) fil-każ tal-helikopters, simulatur ta’ titjira shiha (FFS), tagħmir għat-taħriġ fit-titjir (FTD) jew tagħmir għat-taħriġ fil-proċeduri tat-titjir u tan-navigazzjoni (FNPT);
48. “ajrudrom ERA għall-fjuwil” tfisser ajrudrom ERA, li jintgħażel biex jitnaqqas il-fjuwil ta’ kontinġenza;
49. “sistema tal-inżul GBAS (GLS)” tfisser sistema ta’ avvicinament tal-inżul li tuża informazzjoni miġbura permezz ta’ sistema bis-satellita għan-navigazzjoni globali awmentata bbażata fuq l-art (GNSS/GBAS), biex tiggwida l-inġenju tal-ajru abbazi tal-pożizzjoni laterali u vertikali tal-GNSS tiegħu. Din is-sistema tuża referenza ġeometrika tal-altitudni għall-pendil tal-avvicinament finali tagħha;
50. “persunal li jipprovdi servizzi ta’ emerġenza fuq l-art” tfisser kwalunkwe persunal li jipprovdi servizzi ta’ emerġenza fuq l-art (bħal pereżempju l-pulizija, il-pompiera, eċċ), li huwa involut fis-servizzi mediċi ta’ emerġenza bil-helikopter (HEMSs) u li l-kompiti tiegħu huma rilevanti, bi kwalunkwe mod, għall-operazzjonijiet bil-helikopter;
51. “iż-żamma fuq l-art” tfisser il-projbizzjoni formali ta’ inġenju tal-ajru milli jitlaq u t-tehid ta’ dawk il-passi li jkunu meħtieġa għal dan il-għan;
52. “wiri fil-livell tal-ġhajnejn (HUD)” tfisser sistema tal-wiri li turi l-informazzjoni tat-titjira fil-kamp viżiv estern li jkun direttament quddiem il-bdot u li ma taffettwax il-veduta esterna b’mod sinifikanti;
53. “sistema ta’ gwida waqt l-inżul fil-livell tal-ġhajnejn (HUDLS)” tfisser is-sistema totali abbord li tipprovdi gwida fil-livell tal-ġhajnejn għall-bdot matul il-proċedura tal-avvicinament u tal-inżul u/jew matul il-proċedura ta’ avvicinament mhux milhuq. Din is-sistema tinkludi s-sensors, il-kompjuters, il-provvisti tal-enerġija, l-indikazzjonijiet u l-kontrolli kollha;
54. “helikopter” tfisser inġenju tal-ajru li huwa itqal mill-arja li hu sostnut waqt it-titjir prinċipalment mir-reazzjonijiet tal-arja fuq rotor wiehed jew iktar immexxija bil-mutur, fuq assi sostanzjalment vertikali;
55. “membru tal-ekwipaġġ f’operazzjoni ta’ rfiġ bil-helikopter (HHO)” tfisser membru tal-ekwipaġġ tekniku li jaqdi l-kompiti assenjati lill-marbutin mal-operazzjoni tal-irfiġ;
56. “pjattaforma għall-helikopters” tfisser FATO li tinsab fuq struttura li żżomm f’wiċċ l-ilma jew fuq struttura fissa lil hinn mill-kosta;
57. “membru tal-ekwipaġġ tal-HEMS” tfisser membru tal-ekwipaġġ tekniku li jkun assenjat f’titjira tal-HEMS bil-ghan li jiehu hsieb kull persuna li jkollha bżonn ta’ għajjnuna medika waqt li tkun qiegħda tingarr fuq il-helikopter u li jghin lill-bdot waqt il-missjoni;
58. “titjira tal-HEMS” tfisser titjira b’helikopter li jopera skont approvazzjoni tal-HEMS, li jkollha l-ghan li tiffacilita l-assistenza medika ta’ emerġenza, f’każ fejn it-trasport rapidu u immedjat ikun essenzjali, billi ġgħorr:
 - (a) persunal mediku;
 - (b) provvisti mediċi (tagħmir mediku, demm, organi, mediċini); jew
 - (c) persuni morda jew imweġġgħin u persuni oħra li jkunu kkonċernati b’mod dirett;
59. “bażi operattiva tal-HEMS” tfisser ajrudrom li fih il-membri tal-ekwipaġġ tal-HEMS u l-helikopter tal-HEMS jistgħu jkunu qed jistennew għall-operazzjonijiet tal-HEMS;
60. “sit tal-operat tal-HEMS” tfisser sit magħżul mill-kmandant waqt titjira tal-HEMS għall-operazzjonijiet ta’ rfiġ bil-helikopter u għall-inżul u t-tlugh;

61. "titjira tal-HHO" tfisser titjira b'helikopter li jopera skont approvazzjoni tal-HHO, li jkollha l-ghan li tiffacilita t-trasferiment ta' persuni u/jew ta' merkanzija permezz tal-irfigh bil-helikopter;
62. "HHO lil hinn mill-kosta" tfisser titjira b'helikopter li jopera skont approvazzjoni tal-HHO, li jkollha l-ghan li tiffacilita t-trasferiment ta' persuni u/jew ta' merkanzija permezz tal-irfigh bil-helikopter minn jew lejn bastiment jew struttura li tinsab f'zona tal-baħar jew lejn il-baħar stess;
63. "passiġġier ta' HHO" tfisser persuna li għandha tiġi ttrasferita permezz tal-irfigh bil-helikopter;
64. "sit ta' HHO" tfisser zona speċifika li fiha helikopter iwettaq trasferiment bl-irfigh;
65. "hin taż-żamma (HoT)" tfisser il-hin stmat li fih il-fluwidu ta' kontra l-formazzjoni tas-silġ jipprevjeni l-formazzjoni tas-silġ u tal-ġlata u l-akkumulazzjoni tal-borra fuq l-uċuħ protetti (ttrattati) tal-ajruplan;
66. "ambjent ostili" tfisser:
- (a) ambjent li fih:
 - (i) ma jistax jitwettaq inżul ta' emerġenza sikur minħabba li l-wiċċ mhuwiex adegwat;
 - (ii) l-okkupanti tal-helikopter ma jistgħux jiġu protetti b'mod adegwat mill-elementi;
 - (iii) ir-rispons/il-kapaċità ta' tiftix u salvataġġ mhijiex ipprovduta b'mod konsistenti mal-esponiment antiċipat; jew
 - (iv) ikun hemm riskju mhux aċċettabbli li jiġu pperikolati persuni jew proprjetà li jinsabu fuq l-art;
 - (b) fi kwalunkwe każ, iż-żoni li ġejjin:
 - (i) fil-każ ta' operazzjonijiet fuq il-baħar, iż-żoni tal-baħar miftuħ fit-Tramuntana ta' 45N u fin-Nofsinhar ta' 45S kif indikat mill-awtorità tal-Istat ikkonċernat;
 - (ii) dawk il-partijiet ta' zona kkonġestjonata li m'għandhomx żoni adegwati għal inżul ta' emerġenza sikur;
67. "punt ta' deċizzjoni għall-inżul (LDP)" tfisser il-punt użat biex tiġi stabbilita l-prestazzjoni waqt l-inżul li minnu jista' jitkompla b'mod sikur l-inżul jew jinbeda nżul interrott, meta tkun giet innutata ħsara fil-magna f'dak il-punt;
68. "id-distanza disponibbli tal-inżul (LDA)" tfisser it-tul tar-runway li hu ddikjarat bħala disponibbli mill-Istat tal-ajrudrom u li jkun xieraq għall-ġirja ta' fuq l-art ta' ajruplan li jkun qed jillandja;
69. "ajruplan tal-art" tfisser ingenu tal-ajru bi ġwienah fissi li hu ddisinjat għal tlugh u nżul minn fuq l-art u li jinkludi l-ajruplani anfibi operati bħala ajruplani tal-art;
70. "operazzjoni lokali bil-helikopter" tfisser operazzjoni tat-trasport kummerċjali bl-ajru b'helikopters li għandhom massa massima ċertifikata waqt it-tlugh (MCTOM) ta' iktar minn 3 175 kilogramma u konfigurazzjoni massima operattiva ta' sits tal-passiġġieri (MOPSC) ta' disa' sits jew inqas, matul il-jum, fuq rotot innavigati b'referenza għal għelien viżwali, li jitwettqu f'zona ġeografika lokali u ddefinita speċifikata fil-manwal tal-operat;
71. "il-proċeduri f'viżibilità baxxa (LVP)" tfisser il-proċeduri applikati f'ajrudrom biex ikunu żgurati operazzjonijiet sikuri matul avvicinamenti tal-Kategorija I li huma iktar baxxi minn dawk standard, matul avvicinamenti tal-Kategorija II li mhumiex standard, matul avvicinamenti tal-Kategorija II u III u matul it-tlugh f'viżibilità baxxa;
72. "it-tlugh f'viżibilità baxxa (LVTO)" tfisser tlugh b'RVR ta' inqas minn 400 metru, iżda ta' mhux inqas minn 75 metru;
73. "operazzjoni tal-Kategorija I li hija iktar baxxa minn dik standard (LTS CAT I)" tfisser operazzjoni ta' avvicinament u nżul bl-istrumenti tal-Kategorija I, bl-użu ta' DH tal-Kategorija I u b'RVR li hija inqas minn dik li normalment hija assoċjata mad-DH applikabbli iżda li mhix inqas minn 400 metru;
74. "il-konfigurazzjoni massima operattiva ta' sits tal-passiġġieri (MOPSC)" tfisser il-kapaċità massima ta' sits tal-passiġġieri ta' ingenu tal-ajru partikulari, minbarra s-sits tal-ekwipaġġ, stabbilita għal skopijiet operattivi u speċifikata fil-manwal tal-operat. Jekk wiehed jieh u bħala punt ta' referenza l-konfigurazzjoni massima ta' sits tal-passiġġieri stabbilita matul il-proċess ta' ċertifikazzjoni mwettaq għaċ-ċertifikat tat-tip (TC), għaċ-ċertifikat tat-tip supplimentari (STC) jew għal bidla fit-TC jew fis-STC, skont xi jkun rilevanti għall-ingenu tal-ajru partikulari, il-MOPSC tista' tistabbilixxi l-istess numru ta' sits jew numru iktar baxx, skont il-limitazzjonijiet operattivi;

75. "passiġġier mediku" tfisser persuna medika li tingarr f'helikopter matul titjira tal-HEMS, u tinkludi tobba, infermiera u paramediċi, iżda mhix limitata ghalihom;
76. "lejl" tfisser il-perjodu bejn tmiem il-ghabex ċivili ta' filgħaxija u l-bidu tal-ghabex ċivili ta' filgħodu, jew perjodu ieħor bhal dan bejn inżul ix-xemx u t-tluġ tagħha, kif preskritt mill-awtorità x-xierqa u kif iddefinit mill-Istat Membru;
77. "nuċċali għall-viżjoni billejl (NVG)" tfisser apparat b'żewġ lentijiet li jintensifika d-dawl u li jintlibes mar-ras, li jtejjeb il-kapaċità li jinżammu referenzi viżwali fuq wiċċ l-art matul il-lejl;
78. "sistema ta' immaġni għall-viżjoni billejl (NVIS)" tfisser l-integrazzjoni tal-elementi kollha mehtieġa biex in-NVGs jintużaw b'suċċess u b'mod sikur waqt li jkun qed jithaddem helikopter. Is-sistema tinkludi mill-inqas in-NVGs, id-dawl tan-NVIS, il-komponenti tal-helikopter, it-tahriġ u l-ajrunavigabbiltà kontinwa;
79. "ambjent mhux ostili" tfisser ambjent li fih:
- (a) jista' jitwettag inżul ta' emerġenza sikur;
 - (b) l-okkupanti tal-helikopter jistgħu jiġu protetti mill-elementi; u
 - (c) ir-rispons/il-kapaċità ta' tiftix u salvataġġ huma pprovduti b'mod konsistenti mal-esponiment antiċipat.
- Fi kwalunkwe każ, dawk il-partijiet ta' zona kkonġestjonata li jkollhom żoni adegwati għal inżul ta' emerġenza sikur għandhom jitqiesu bħala partijiet mhux ostili;
80. "operazzjoni ta' avvicinament mhux ta' preċiżjoni (NPA)" tfisser avvicinament bi strument b'għoli minimu ta' nżul (MDH), jew DH fil-każ ta' titjira mwettqa b'teknika tas-CDFA, li ma jkunx iktar baxx minn 250 pied u b'RVR/CMV ta' mhux inqas minn 750 metru fil-każ tal-ajruplani u ta' mhux inqas minn 600 metru fil-każ tal-helikopters;
81. "membru tal-ekwipaġġ tan-NVIS" tfisser membru tal-ekwipaġġ tekniku assenjat għal titjira bin-NVIS;
82. "titjira bin-NVIS" tfisser titjira li titwettag b'kundizzjonijiet meteoroloġiċi viżwali (VMC) ta' billejl li matulha l-ekwipaġġ tat-titjira juża n-NVGs f'helikopter li jkun qed jopera skont approvazzjoni tan-NVIS;
83. "operazzjonijiet lil hinn mill-kosta" tfisser operazzjonijiet li, b'mod regolari, ikollhom parti sostanzjali mit-titjira mwettqa fuq żoni tal-baħar lejn jew minn postijiet li jinsabu lil hinn mill-kosta;
84. "sit tal-operat" tfisser sit, minbarra ajrudrom, magħżul mill-operatur jew mill-bdot fil-kmand jew mill-kmandant għall-inżul, it-tluġ u/jew l-operazzjonijiet ta' tagħbija esterna;
85. "operazzjoni fil-kategorija tal-prestazzjoni 1" tfisser operazzjoni li fiha, f'każ li tiżviluppa hsara fil-magna kritika, il-helikopter ikun jista' jinżel fid-distanza disponibbli għal tluġ interrott jew ikun jista' jkompli bit-titjira b'mod sikur sa zona tal-inżul xierqa, skont meta tiżviluppa l-hsara;
86. "operazzjoni fil-kategorija tal-prestazzjoni 2" tfisser operazzjoni li fiha, f'każ li tiżviluppa hsara fil-magna kritika, ikun hemm prestazzjoni disponibbli biex il-helikopter ikun jista' jkompli bit-titjira b'mod sikur, hlief meta l-hsara tiżviluppa kmieni matul il-manuvra tat-tluġ jew tard waqt il-manuvra tal-inżul, f'liema każijiet jista' jkun mehtieġ inżul ta' emerġenza;
87. "operazzjoni fil-kategorija tal-prestazzjoni 3" tfisser operazzjoni li fiha, f'każ li tiżviluppa hsara fil-magna fi kwalunkwe hin waqt it-titjira, jista' jkun mehtieġ inżul ta' emerġenza fil-każ ta' helikopter b'diversi magni u jkun mehtieġ inżul ta' emerġenza fil-każ ta' helikopter b'magna waħda;
88. "kontroll operattiv" tfisser ir-responsabbiltà għall-ghoti ta' bidu għal titjira jew għall-kontinwazzjoni, għat-terminazzjoni jew għad-devjazzjoni tagħha fl-interess tas-sikurezza;
89. "operazzjoni tal-Kategorija II li mhijiex standard (OTS CAT II)" tfisser operazzjoni ta' avvicinament u nżul bi strument ta' preċiżjoni, bl-użu ta' ILS jew MLS, li fiha xi elementi (jew kollha kemm huma) tas-sistema tad-dawl li tintuża f'avvicinamenti ta' preċiżjoni tal-kategorija II ma jkunux disponibbli, u:
- (a) b'DH taht il-200 pied, iżda ta' mhux inqas minn 100 pied; u
 - (b) b'RVR ta' mhux inqas minn 350 metru.

90. "ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni A" tfisser ajruplani b'diversi magni li jahdmu b'turboskrun, li jkollhom MOPSC ta' iktar minn disa' sits jew li jkollhom massa massima waqt it-tluġh li taqbeż il-5 700 kilogramma, kif ukoll l-ajruplani kollha li jahdmu b'diversi magni turboġett;
91. "ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni B" tfisser ajruplani li jahdmu b'magni bl-iskrejjien, li jkollhom MOPSC ta' disa' sits jew inqas u li jkollhom massa massima waqt it-tluġh ta' 5 700 kilogramma jew inqas;
92. "ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni Ċ" tfisser ajruplani li jahdmu b'magni bil-pistuni, li jkollhom MOPSC ta' iktar minn disa' sits jew li jkollhom massa massima waqt it-tluġh li taqbeż il-5 700 kilogramma;
93. "il-bdot fil-kmand" tfisser il-bdot mahtur biex ikun fil-kmand u li huwa inkarigat iwettaq it-titjira b'mod sikur. Għall-ghanijiet tal-operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru, il-"bdot fil-kmand" għandu jissejjah il-"kmandant";
94. "il-post prinċipali tan-negozju" tfisser l-uffiċċju ewlieni jew l-uffiċċju rreġistrat tal-organizzazzjoni li fih jitwettqu l-funzjonijiet finanzjarji prinċipali u l-kontroll operattiv tal-attivitajiet imsemmija f'dan ir-Regolament;
95. "il-prioritizzazzjoni tal-ispezzjonijiet fir-rampa" tfisser l-allokkazzjoni ta' parti adegwata mill-ghadd totali ta' spezzjonijiet fir-rampa mwettqin minn awtorità kompetenti jew fisimha fuq bażi annwali kif previst fil-Parti msejha "ARO";
96. "sit ta' interess pubbliku (PIS)" tfisser sit li jintuża esklużivament għal operazzjonijiet li huma fl-interess pubbliku;
97. "spezzjoni fir-rampa" tfisser l-ispezzjoni tal-inġenji tal-ajru, tal-kwalifiki tal-ekwipaġġ tal-kabina u tal-ekwipaġġ tat-titjira u tad-dokumentazzjoni tat-titjira sabiex tiġi vverifikata l-konformità mar-rekwiżiti applikabbli;
98. "intervall tar-rettifika" tfisser limitazzjoni fuq it-tul ta' żmien tal-operazzjonijiet imwettqin b'taġhmir li ma jahdimx;
99. "id-distanza disponibbli għal tluġh interrott (RTODAH)" tfisser id-tul taż-żona ta' tluġh u ta' avvicinament finali ddikjarata bħala disponibbli u xierqa għall-helikopters operati fil-kategorija tal-prestazzjoni 1 biex fiha jikkompletaw tluġh interrott;
100. "id-distanza mehtieġa għal tluġh interrott (RTODRH)" tfisser id-distanza orizzontali mehtieġa mill-bidu tat-tluġh sal-punt li fih il-helikopter jieqaf għal kollox wara hsara fil-magna u l-interruzzjoni tat-tluġh fil-punt ta' deċiżjoni tat-tluġh;
101. "il-medda viżwali tar-runway (RVR)" tfisser id-distanza sa fejn il-bdot ta' inġenju tal-ajru li jkun jinsab fuq il-linja taċ-ċentru ta' runway jista' jara l-marki ta' wiċċ ir-runway jew id-dwal li jimmarkaw it-truf tar-runway jew li jidentifikaw il-linja taċ-ċentru tagħha;
102. "inżul ta' emerġenza sikur" tfisser inżul inevitabbli jew inżul ta' emerġenza inevitabbli kkontrollat fl-ilma li fih, b'mod raġonevoli, il-persuni li jinsabu fl-inġenju tal-ajru jew fuq l-art jew l-ilma ma jkunux mistennja jwegġġghu;
103. "idroplan" tfisser inġenju tal-ajru bi ġwienah fissi li hu ddisinjat għal tluġh u nżul fuq l-ilma u li jinkludi l-ajruplani anfibi operati bħala idroplani;
104. "runways separati" tfisser runways li jinsabu fl-istess ajrudrom li huma wċuħ tal-inżul separati. Dawn ir-runways jistgħu jgħattu lil xulxin minn fuq xulxin b'tali mod li jekk waħda minnhom tkun imblukkata, dan ma jżommx it-tipi ta' operazzjonijiet ipplanati milli jitwettqu fuq ir-runway l-oħra. Kull runway għandu jkollha proċedura separata ta' avvicinament ibbażata fuq għajjnha separata għan-navigazzjoni;
105. "titjira speċjali tal-VFR" tfisser titjira tal-VFR awtorizzata mill-kontroll tat-traffiku tal-ajru biex topera f'żona tal-kontroll f'kundizzjonijiet meteoroloġiċi li huma inqas mill-VMC;
106. "avvicinament stabbilizzat (SAP)" tfisser avvicinament li jsir b'mod ikkontrollat u xieraq f'dak li għandu x'jaqsam mal-konfigurazzjoni, l-enerġija u l-kontroll tal-passaġġ tat-titjira minn punt jew altitudni/gholi stabbilit minn qabel sa punt li jkun 50 pied 'il fuq mil-limitu jew sal-punt minn fejn tinbeda l-manuvra tal-"flare" jekk dan ikun oġġha;
107. "ajrudrom alternattiv għat-tluġh" tfisser ajrudrom alternattiv li fih l-inġenju tal-ajru jista' jillandja jekk dan ikun mehtieġ f'it wara t-tluġh u f'każ li ma jkunx jista' jintuża l-ajrudrom tat-tluġh;
108. "punt ta' deċiżjoni tat-tluġh (TDP)" tfisser il-punt użat biex tiġi stabbilita l-prestazzjoni tat-tluġh li minnu jista' jew isir tluġh interrott, jew jitkompla b'mod sikur it-tluġh, meta tkun ġiet innutata hsara fil-magna f'dak il-punt;
109. "id-distanza disponibbli għat-tluġh (TODA)", fil-każ tal-ajruplani, tfisser id-tul tal-ġirja tat-tluġh disponibbli u t-tul tal-moġhdija tal-ikklerjar, jekk din tkun ipprovduta;

110. "id-distanza disponibbli ghat-tlugh (TODAH)", fil-każ tal-helikopters, tfisser it-tul taż-żona ta' tluġh u ta' avviciament finali, u t-tul tal-mogħdija tal-ikklerjar tal-helikopter, jekk din tkun ipprovduta, li tkun għet iddikjarata bħala disponibbli u xierqa għall-helikopters biex dawn jikkompletaw it-tluġh;
111. "id-distanza meħtieġa ghat-tluġh (TODRH)", fil-każ tal-helikopters, tfisser id-distanza orizzontali meħtieġa mill-bidu tat-tluġh sal-punt li fih jintlaħqu, bil-magni li jifdal jahdmu fil-limiti operattivi approvati, wara li fit-TDP tkun għet innutata hsara fil-magna kritika, veloċità sikura ghat-tluġh (V_{TOS}), għoli speċifikat u xaqliba tat-tluġh pożittiva;
112. "il-passaġġ tat-titjira tat-tluġh" tfisser il-passaġġ vertikali u orizzontali, meta l-magna kritika tkun wieqfa, minn punt speċifiku matul it-tluġh sa 1 500 pied 'il fuq mill-wiċċ fil-każ ta' ajruplan u sa 1 000 pied 'il fuq mill-wiċċ fil-każ ta' helikopter;
113. "il-massa waqt it-tluġh" tfisser il-massa, li tinkludi kollox u kull min ikun qed jingarr fil-bidu tat-tluġh fil-każ ta' helikopter u fil-bidu tal-ġirja tat-tluġh fil-każ ta' ajruplan;
114. "il-ġirja tat-tluġh disponibbli (TORA)" tfisser it-tul tar-runway iddikjarat bħala disponibbli mill-Istat tal-ajrudrom u li jkun xieraq għall-ġirja fuq l-art ta' ajruplan li jkun qed iwettaq it-tluġh;
115. "membru tal-ekwipaġġ tekniku" tfisser membru tal-ekwipaġġ li jiehu sehem f'operazzjonijiet tal-HEMS, tal-HHO jew bin-NVIS tat-trasport kummerċjali bl-ajru, minbarra membru tal-ekwipaġġ tat-titjira jew membru tal-ekwipaġġ tal-kabina, li l-operatur ikun qabbdu jaqdi kompiti fl-inġenju tal-ajru jew fuq l-art sabiex jgħin lill-bdot matul operazzjonijiet tal-HEMS, tal-HHO jew bin-NVIS li jkunu jeħtieġu t-thaddim ta' tagħmir speċjalizzat abbord;
116. "Struzzjonijiet Tekniċi (TI)" tfisser l-edizzjoni effettiva l-iktar riċenti tal-"Istruzzjonijiet Tekniċi għat-Trasport Sikur tal-Ogġetti Perikolużi bl-Ajru", inkluż is-Suppliment tagħha u kwalunkwe Addenda għaliha, approvata u ppubblikata mill-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali;
117. "tagħbija tat-traffiku" tfisser il-massa totali tal-passiġġieri, il-bagalji, il-merkanzija u t-tagħmir speċjalizzat li jkun qed jingarr abbord fil-kabina tal-passiġġieri, inkluża kwalunkwe sabborra;
118. "titjira bin-NVIS mhux meħjuna" tfisser, fil-każ ta' operazzjonijiet bin-NVIS, dik il-parti ta' titjira tal-VFR imwettqa bil-lejl li fiha membru tal-ekwipaġġ ma jkunx qed juża n-NVG;
119. "impriza" tfisser kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika, kemm jekk topera għall-qligħ kif ukoll jekk le, jew kull korp uffiċjali, kemm jekk ikun persuna ġuridika kif ukoll jekk le;
120. " V_1 " tfisser il-veloċità massima waqt it-tluġh li fiha l-bdot irid jiehu l-ewwel azzjoni sabiex iwaqqaf l-ajruplan fid-distanza għall-aċċellerazzjoni u l-waqfien. V_1 tfisser ukoll il-veloċità minima waqt it-tluġh, wara li tkun żviluppat hsara fil-magna kritika fil- V_{EF} , li fiha l-bdot jista' jkompli bit-tluġh u jilhaq l-għoli meħtieġ 'il fuq mill-wiċċ tat-tluġh fid-distanza tat-tluġh;
121. " V_{EF} " tfisser il-veloċità li fiha wiehed jassumi li l-magna kritika tiżviluppa hsara matul it-tluġh;
122. "avvicinament viżwali" tfisser avvicinament li fih il-proċedura kollha ta' avvicinament bi strument, jew parti minnha, ma tintemmx u l-avvicinament jitwettaq permezz ta' referenza viżwali għat-terren;
123. "ftehim tal-kiri bl-ekwipaġġ" tfisser ftehim bejn it-trasportaturi tal-ajru li permezz tiegħu l-inġenju tal-ajru jithaddem taht l-AOC tas-sid;
124. "runway imxarrba" tfisser runway li l-wiċċ tagħha jkun mġotti bl-ilma, jew l-ekwivalenti tiegħu, flivell inqas minn dak speċifikat fid-definizzjoni ta' "runway ikkontaminata", jew runway li fuq il-wiċċ tagħha jkun hemm biżżejjed nida biex iwassal biex din tkun tidher li tirrifletti, iżda li ma jkollha l-ebda żona sinifikanti ta' ilma qiegħed.

ANNEX II

REKWIŻITI TAL-AWTORITÀ GHALL-OPERAZZJONIJIET BL-AJRU

[IL-PARTI ARO]

ARO.GEN.005 Kamp ta' applikazzjoni

Dan l-Anness jistabbilixxi r-rekwiżiti għas-sistema tal-amministrazzjoni u tal-ġestjoni li l-Aġenzija u l-Istati Membri għandhom jissodisfaw għall-implimentazzjoni u l-infurzar tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u tar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu dwar l-operazzjonijiet tal-avjazzjoni ċivili bl-ajru.

IS-SUBPARTI GEN

REKWIŻITI ĠENERALI

TAQSIMA I

Punti ġenerali

ARO.GEN.115 Dokumentazzjoni tas-sorveljanza

L-awtorità kompetenti għandha tipprovdi l-atti leġislattivi, l-istandards, ir-regoli, il-pubblikazzjonijiet tekniċi u d-dokumenti relatati kollha lill-persunal rilevanti sabiex dawn ikunu jistgħu jaqdu l-kompiti tagħhom u jwettqu r-responsabbiltajiet tagħhom.

ARO.GEN.120 Mezzi ta' konformità

- (a) L-Aġenzija għandha tiżviluppa Mezzi Aċċettabbli ta' Konformità (AMC) li jistgħu jintużaw biex tiġi stabbilita l-konformità mar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u mar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu. Meta jkun hemm konformità mal-AMC, ir-rekwiżiti relatati tar-Regoli ta' Implimentazzjoni jkunu ġew issodisfati.
- (b) Jistgħu jintużaw mezzi alternattivi ta' konformità sabiex tiġi stabbilita l-konformità mar-Regoli ta' Implimentazzjoni.
- (c) L-awtorità kompetenti għandha tistabbilixxi sistema biex tevalwa b'mod konsistenti li l-mezzi alternattivi kollha ta' konformità użati minnha jew minn organizzazzjonijiet jew persuni li jaqgħu taħt is-sorveljanza tagħha jippermettu li tiġi stabbilita l-konformità mar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u mar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu.
- (d) L-awtorità kompetenti għandha tevalwa l-mezzi alternattivi kollha ta' konformità proposti minn organizzazzjoni skont il-punt ORO.GEN.120 (b) billi tanalizza d-dokumentazzjoni fornuta u billi tagħmel spezzjoni fl-organizzazzjoni jekk dan jitqies li jkun mehtieg.

Meta l-awtorità kompetenti ssib li l-mezzi alternattivi ta' konformità huma skont ir-Regoli ta' Implimentazzjoni, din għandha, mingħajr dewmien żejjed:

- (1) tgħarraġ lill-applikant li l-mezzi alternattivi ta' konformità jistgħu jiġu implimentati u, jekk ikun applikabbli, temenda l-approvazzjoni jew iċ-ċertifikat tal-applikant kif mehtieg; u
 - (2) tgħarraġ lill-Aġenzija dwar il-kontenut tagħhom, u tibagħtilha kopji tad-dokumentazzjoni rilevanti kollha;
 - (3) tinforma lill-Istati Membri l-oħra dwar il-mezzi alternattivi ta' konformità li jkunu ġew aċċettati.
- (e) Meta l-awtorità kompetenti stess tuża mezzi alternattivi ta' konformità biex tkun konformi mar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u mar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu, din għandha:
 - (1) tqeghedhom għad-dispożizzjoni tal-organizzazzjonijiet u tal-persuni kollha li jaqgħu taħt is-sorveljanza tagħha; u
 - (2) tavża lill-Aġenzija b'dan mingħajr dewmien żejjed.

L-awtorità kompetenti għandha tipprovdi lill-Aġenzija b'deskrizzjoni shiha tal-mezzi alternattivi ta' konformità, inkluż bi kwalunkwe revizzjoni għall-proċeduri li tista' tkun rilevanti, kif ukoll b'valutazzjoni li turi li r-Regoli ta' Implimentazzjoni ġew issodisfati.

ARO.GEN.125 Informazzjoni lill-Aġenzija

- (a) L-awtorità kompetenti għandha tavża lill-Aġenzija, mingħajr dewmien żejjed, f'każ ta' xi problema sinifikanti bl-implimentazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u tar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu.

- (b) L-awtorità kompetenti għandha tipprovdi lill-Aġenzija bl-informazzjoni sinifikanti għas-sikurezza li tohroġ mir-rapporti ta' okkorrenza li tkun irċeviet.

ARO.GEN.135 Reazzjoni immedjata għal problema tas-sikurezza

- (a) Mingħajr hsara għad-Direttiva 2003/42/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾, l-awtorità kompetenti għandha timplimenta sistema biex tiġbor, tanalizza u xxerred b'mod xieraq l-informazzjoni marbuta mas-sikurezza.
- (b) L-Aġenzija għandha timplimenta sistema biex tanalizza b'mod xieraq kwalunkwe informazzjoni rilevanti marbuta mas-sikurezza li din tkun irċeviet u biex tipprovdi lill-Istati Membri u lill-Kummissjoni, mingħajr dewmien żejjed, bi kwalunkwe informazzjoni, inklużi rakkomandazzjonijiet jew azzjonijiet korrettivi li jridu jittiehdu, li huma jkunu jehtieġu biex jirreaġixxu fil-hin għal problema tas-sikurezza li tkun tinvolvi prodotti, partijiet, apparat, persuni jew organizzazzjonijiet li huma suġġetti għar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u għar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu.
- (c) Hekk kif tirċievi l-informazzjoni msemmija fil-punti (a) u (b), l-awtorità kompetenti għandha tiehu miżuri adegwati sabiex tindirizza l-problema tas-sikurezza.
- (d) Il-miżuri meħudin skont il-punt (c) għandhom jiġu nnotifikati lill-persuni jew lill-organizzazzjonijiet kollha li jridu jkunu konformi magħhom skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 u r-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu. L-awtorità kompetenti għandha tinnotifika wkoll daww il-miżuri lill-Aġenzija u, meta tkun meħtieġa azzjoni kkombinata, lill-Istati Membri l-oħra kkonċernati.

TAQSIMA II

Ġestjoni

ARO.GEN.200 Sistema ta' ġestjoni

- (a) L-awtorità kompetenti għandha tistabbilixxi u żżomm sistema ta' ġestjoni, li tkun tinkludi mill-inqas:
- (1) politiki u proċeduri ddokumentati biex jiddeskrivu l-organizzazzjoni tagħha u l-mezzi u l-metodi tagħha biex tikseb konformità mar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u mar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu. Il-proċeduri għandhom jinżammu aġġornati u jservu bħala d-dokumenti bażiċi ta' hidma f'dik l-awtorità kompetenti għall-kompiti relatati kollha;
 - (2) numru suffiċjenti ta' impjegati biex jaqdu l-kompiti tagħha u jwettqu r-responsabbiltajiet tagħha. Dawn l-impjegati għandhom ikunu kkwalfikati biex iwettqu l-kompiti allokati lilhom u għandu jkollhom l-għarfien u l-esperjenza meħtieġa, kif ukoll it-taħriġ inizjali u rikorrenti meħtieġ biex jiżguraw kompetenza kontinwa. Għandu jkun hemm sistema fis-seħh biex tkun tista' tiġi pplanata d-disponibbiltà tal-impjegati, sabiex ikun żgurat it-twettiq xieraq tal-kompiti kollha;
 - (3) faċilitajiet u uffiċċji adegwati biex jitwettqu l-kompiti allokati;
 - (4) funzjoni biex jiġu mmonitorjati l-konformità tas-sistema ta' ġestjoni mar-rekwiziti rilevanti u l-adegwatezza tal-proċeduri, inkluż l-istabbiliment ta' proċess ta' verifika interna u ta' proċess ta' ġestjoni tar-riskji għas-sikurezza. Il-monitoraġġ tal-konformità għandu jinkludi sistema ta' reazzjoni u kummenti dwar is-sejbiet tal-verifika lill-ogħla livelli tal-manigment tal-awtorità kompetenti biex tkun żgurata l-implimentazzjoni tal-azzjonijiet korrettivi kif ikun meħtieġ; u
 - (5) persuna jew grupp ta' persuni li jkunu responsabbli għall-kompitu ta' monitoraġġ tal-konformità u li fl-aħħar mill-aħħar iwieġbu biss lill-ogħla livelli tal-manigment tal-awtorità kompetenti b'rabta ma' dan.
- (b) L-awtorità kompetenti għandha, għal kull qasam ta' attività, inkluża s-sistema ta' ġestjoni, tahtar persuna wahda jew iktar li tkun/ikunu responsabbli b'mod ġenerali għall-ġestjoni tal-kompitu(i) rilevanti.
- (c) L-awtorità kompetenti għandha tistabbilixxi proċeduri għall-partecipazzjoni fi skambju reċiproku tal-informazzjoni u l-ghajnuna kollha meħtieġa ma' awtoritajiet kompetenti oħra kkonċernati, inkluż skambju dwar is-sejbiet kollha identifikati u l-azzjonijiet kollha ta' segwitu mwettqa bħala riżultat tas-sorveljanza ta' persuni u organizzazzjonijiet li jwettqu attivitajiet fit-territorju ta' Stat Membru, iżda li jkunu ċċertifikati mill-awtorità kompetenti ta' Stat Membru iehor jew mill-Aġenzija.
- (d) Kopja tal-proċeduri marbutin mas-sistema ta' ġestjoni u tal-emendi tagħhom għandha titqiegħed għad-dispożizzjoni tal-Aġenzija għall-ghanijiet tal-istandardizzazzjoni.

⁽¹⁾ ĠU L 167, 4.7.2003, p. 23.

ARO.GEN.205 Allokazzjoni tal-kompiti lil entitajiet ikkwalifikati

(a) Il-kompiti marbutin maċ-ċertifikazzjoni inizjali jew mas-sorveljanza kontinwa tal-persuni jew tal-organizzazzjonijiet suġġetti ghar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u ghar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu għandhom jiġu allokati mill-Istati Membri biss lil entitajiet ikkwalifikati. Meta talloka l-kompiti, l-awtorità kompetenti għandha tiżgura:

(1) li hija tkun implimentat sistema biex tivvaluta, fil-bidu u b'mod kontinwu, li l-entità ikkwalifikata tkun konformi mal-Anness V ghar-Regolament (KE) Nru 216/2008.

Din is-sistema u r-riżultati tal-valutazzjonijiet għandhom jiġu ddokumentati;

(2) li hija tkun stabbiliet ftehim iddokumentat mal-entità ikkwalifikata, li jkun approvat miż-żewġ partijiet fil-livell tal-manigment ix-xieraq, li jiddefinixxi b'mod ċar:

(i) il-kompiti li għandhom jitwettqu;

(ii) id-dikjarazzjonijiet, ir-rapporti u r-rekords li għandhom jiġu pprovduti;

(iii) il-kundizzjonijiet tekniċi li jridu jintlaħqu fit-tweqqi ta' dawn il-kompiti;

(iv) il-kopertura tar-responsabbiltà relatata; u

(v) il-protezzjoni mogħtija lill-informazzjoni miksuba huma u jitwettqu t-tali kompiti.

(b) L-awtorità kompetenti għandha tiżgura li l-proċess ta' verifika interna u l-proċess ta' ġestjoni tar-riskji għas-sikurezza, li huma meħtieġa skont il-punt ARO.GEN.200 (a)(4), ikopru l-kompiti kollha ta' ċertifikazzjoni jew ta' sorveljanza kontinwa li jitwettqu f'isimha.

ARO.GEN.210 Tibdil fis-sistema tal-ġestjoni

(a) L-awtorità kompetenti għandu jkollha sistema fis-seħh sabiex tidentifika l-bidliet li jaffettwaw il-kapaċità tagħha li twettaq il-kompiti u r-responsabbiltajiet tagħha kif iddefinit fir-Regolament (KE) Nru 216/2008 u fir-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu. Din is-sistema għandha tippermettilha tiegħu azzjoni xierqa biex tiżgura li s-sistema ta' ġestjoni tagħha tibqa' adegwata u effettiva.

(b) L-awtorità kompetenti għandha taġġorna s-sistema ta' ġestjoni tagħha biex tirrifletti kwalunkwe bidla fir-Regolament (KE) Nru 216/2008 u fir-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu fil-hin, sabiex tiżgura implimentazzjoni effettiva tagħhom.

(c) L-awtorità kompetenti għandha tgħarraf lill-Aġenzija bi kwalunkwe tibdil li jaffettwa l-kapaċità tagħha li twettaq il-kompiti u r-responsabbiltajiet tagħha kif iddefinit fir-Regolament (KE) Nru 216/2008 u fir-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu.

ARO.GEN.220 Żamma tar-rekords

(a) L-awtorità kompetenti għandha tistabbilixxi sistema ta' żamma tar-rekords li tipprovi għall-ħażna adegwata, l-aċċessibbiltà u t-traċċabbiltà affidabbli:

(1) tal-politiki u l-proċeduri ddokumentati tas-sistema ta' ġestjoni;

(2) tat-taħriġ, il-kwalifiki u l-awtorizzazzjoni tal-impjegati tagħha;

(3) tal-alkokazzjoni tal-kompiti, li tkopri l-elementi meħtieġa skont il-punt ARO.GEN.205 kif ukoll id-dettalji tal-kompiti allokati;

(4) tal-proċessi ta' ċertifikazzjoni u tas-sorveljanza kontinwa tal-organizzazzjonijiet iċċertifikati;

(5) tad-dettalji tal-korsijiet tat-taħriġ ipprovduti mill-organizzazzjonijiet iċċertifikati u, jekk ikun applikabbli, tar-rekords relatati mal-FSTD użat għat-tali taħriġ;

(6) tas-sorveljanza ta' persuni u organizzazzjonijiet li jwettqu attivitajiet fit-territorju tal-Istat Membru, iżda li jkunu ssorveljati jew iċċertifikati mill-awtorità kompetenti ta' Stat Membru ieħor jew mill-Aġenzija, skont kif miftiehem bejn dawn l-awtoritajiet;

(7) tal-evalwazzjoni u n-notifika lill-Aġenzija tal-mezzi alternattivi ta' konformità proposti minn organizzazzjonijiet li huma suġġetti għaċ-ċertifikazzjoni u tal-valutazzjoni tal-mezzi alternattivi ta' konformità użati mill-awtorità kompetenti nfisha;

(8) tas-sejbiet, l-azzjonijiet korrettivi u d-data tal-gheluq tal-azzjoni;

- (9) tal-miżuri ta' infurzar li jkunu ttiehdu;
- (10) tal-informazzjoni marbuta mas-sikurezza u tal-miżuri ta' segwitu; u
- (11) tal-użu tad-dispożizzjonijiet tal-flessibbiltà skont l-Artikolu 14 tar-Regolament (KE) Nru 216/2008;
- (b) L-awtorità kompetenti għandha żżomm lista taċ-ċertifikati kollha tal-organizzazzjonijiet li tkun ħarġet.
- (c) Ir-rekords kollha għandhom jinżammu għall-perjodu minimu taż-żmien speċifikat f'dan ir-Regolament. Jekk it-tali informazzjoni ma tinghatax, ir-rekords għandhom jinżammu għal perjodu minimu ta' 5 snin, skont il-liġijiet applikabbli dwar il-protezzjoni tad-dejta.

TAQSIMA III

Sorveljanza, ċertifikazzjoni u infurzar

ARO.GEN.300 Sorveljanza

- (a) L-awtorità kompetenti għandha tivverifika:
 - (1) il-konformità tal-organizzazzjonijiet mar-rekwiżiti applikabbli għalihom qabel ma tohroġ ċertifikat jew approvazzjoni tal-organizzazzjoni, skont kif ikun applikabbli;
 - (2) il-konformità kontinwa tal-organizzazzjonijiet li tkun iċċertifikat mar-rekwiżiti applikabbli għalihom;
 - (3) l-implimentazzjoni tal-miżuri x-xierqa tas-sikurezza imposti mill-awtorità kompetenti kif iddefinit fil-punt ARO.GEN.135(c) u (d).
- (b) Din il-verifika għandha:
 - (1) tkun appoġġata minn dokumentazzjoni li tkun mahsuba speċifikament biex tipprovdi lill-persunal responsabbli għas-sorveljanza tas-sikurezza bi gwida dwar kif għandu jwettaq il-funzjonijiet tiegħu;
 - (2) tipprovdi lill-persuni u lill-organizzazzjonijiet ikkonċernati bir-riżultati tal-attività tas-sorveljanza tas-sikurezza;
 - (3) tkun ibbażata fuq verifiki u spezzjonijiet, inklużi spezzjonijiet fir-rampa u spezzjonijiet mingħajr avviż minn qabel; u
 - (4) tipprovdi lill-awtorità kompetenti bl-evidenza meħtieġa f'każ li tkun meħtieġa aktar azzjoni, inklużi l-miżuri previsti fil-punti ARO.GEN.350 u ARO.GEN.355.
- (c) Il-kamp ta' applikazzjoni tas-sorveljanza ddefinita fil-punti (a) u (b) għandu jqis ir-riżultati tal-attivitajiet tas-sorveljanza tal-imghoddi, kif ukoll il-prijoritajiet tas-sikurezza.
- (d) Mingħajr hsara għall-kompetenzi tal-Istati Membri u għall-obbligi tagħhom kif stabbiliti fit-taqsima ARO.RAMP, il-kamp ta' applikazzjoni tas-sorveljanza tal-attivitajiet imwettqin fit-territorju ta' Stat Membru minn persuni jew organizzazzjonijiet li huma stabbiliti jew li joqogħdu fi Stat Membru iehor għandu jiġi stabbilit abbażi tal-prijoritajiet tas-sikurezza, kif ukoll tal-attivitajiet ta' sorveljanza tal-imghoddi.
- (e) Meta attività ta' persuna jew ta' organizzazzjoni tkun tinvolvi iktar minn Stat Membru wieħed jew lill-Aġenzija, l-awtorità kompetenti responsabbli għas-sorveljanza skont il-punt (a) tista' taqbel li xi kompiti tas-sorveljanza jitwettqu mill-awtorità/l-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Membru/l-Istati Membri fejn l-attività tkun qed issehh jew mill-Aġenzija. Kwalunkwe persuna jew organizzazzjoni li tkun ikkonċernata minn ftehim bħal dan għandha tiġi infurmata dwar l-eżistenza u l-kamp ta' applikazzjoni tiegħu.
- (f) L-awtorità kompetenti għandha tiġbor u tipproċessa kwalunkwe informazzjoni meqjusa bħala utli għas-sorveljanza, inkluża dik għall-ispezzjonijiet fir-rampa u għall-ispezzjonijiet mingħajr avviż minn qabel.

ARO.GEN.305 Programm ta' sorveljanza

- (a) L-awtorità kompetenti għandha tistabbilixxi u żżomm programm ta' sorveljanza li jkopri l-attivitajiet ta' sorveljanza meħtieġa skont il-punt ARO.GEN.300 u skont it-taqsima ARO.RAMP.
- (b) Għall-organizzazzjonijiet iċċertifikati mill-awtorità kompetenti, il-programm ta' sorveljanza għandu jiġi żviluppat billi jitqiesu n-natura speċifika tal-organizzazzjoni, il-komplexità tal-attivitajiet tagħha u r-riżultati tal-attivitajiet ta' ċertifikazzjoni u/jew ta' sorveljanza tal-imghoddi meħtieġa mit-taqsimiet ARO.GEN u ARO.RAMP, u dan il-programm għandu jissejjes fuq il-valutazzjoni tar-riskji assoċjati. F'kull ċiklu ta' ppjanar tas-sorveljanza, dan għandu jinkludi:
 - (1) verifiki u spezzjonijiet, inklużi spezzjonijiet fir-rampa u spezzjonijiet mingħajr avviż minn qabel, skont kif ikun meħtieġ; u

- (2) laqgħat bejn il-manigier responsabbli u l-awtorità kompetenti biex ikun żgurat li t-tnejn li huma jibqgħu jkunu infurmati dwar kwistjonijiet sinifikanti.
- (c) Għall-organizzazzjonijiet iċċertifikati mill-awtorità kompetenti, għandu jiġi applikat ċiklu ta' ppjanar tas-supervizjoni li ma jaqbiżx l-24 xahar.
- Iċ-ċiklu ta' ppjanar tas-sorveljanza jista' jitqassar jekk ikun hemm evidenza li l-prestazzjoni tas-sikurezza tal-organizzazzjoni tkun naqset.
- Iċ-ċiklu ta' ppjanar tas-sorveljanza jista' jiġi estiż għal massimu ta' 36 xahar, jekk l-awtorità kompetenti tkun stabbiliet li, matul l-24 xahar ta' qabel:
- (1) l-organizzazzjoni tkun uriet identifikazzjoni effettiva tal-perikli marbutin mas-sikurezza tal-avjazzjoni u l-ġestjoni tar-riskji assoċjati;
 - (2) l-organizzazzjoni tkun uriet, b'mod kontinwu, skont il-punt ORO.GEN.130, li hija għandha kontroll shih fuq il-bidliet kollha;
 - (3) ma jkunu nharġu l-ebda sejbiet tal-livell 1; u
 - (4) l-azzjonijiet korrettivi kollha jkunu ġew implimentati fil-perjodu taż-żmien aċċettat jew estiż mill-awtorità kompetenti kif iddefinit fil-punt ARO.GEN.350 (d)(2).
- Iċ-ċiklu ta' ppjanar tas-sorveljanza jista' jiġi estiż għal darb'ohra għal massimu ta' 48 xahar jekk, minbarra dan t'hawn fuq, l-organizzazzjoni tkun stabbiliet sistema effettiva ta' rappurtar kontinwu lill-awtorità kompetenti dwar il-prestazzjoni tas-sikurezza u l-konformità regolatorja tal-organizzazzjoni nfisha, u l-awtorità kompetenti tkun approvat din is-sistema.
- (d) Għall-persuni li jkollhom liċenzja, ċertifikat, klassifikazzjoni jew attestazzjoni mahruġa mill-awtorità kompetenti, il-programm ta' sorveljanza għandu jinkludi spezzjonijiet, inkluzi spezzjonijiet mingħajr avviż minn qabel, skont kif ikun xieraq.
- (e) Il-programm ta' sorveljanza għandu jinkludi rekords tad-dati meta jmisshom isiru l-verifiki, l-ispezzjonijiet u l-laqgħat u tad-dati meta jkunu saru t-tali verifiki, spezzjonijiet u laqgħat.

ARO.GEN.310 Proċedura taċ-ċertifikazzjoni inizjali — l-organizzazzjonijiet

- (a) Meta tircievi applikazzjoni għall-hruġ inizjali ta' ċertifikat għal organizzazzjoni, l-awtorità kompetenti għandha tivverifika l-konformità tal-organizzazzjoni mar-rekwiżiti applikabbli. Din il-verifika tista' tqis id-dikjarazzjoni msemmija fil-punt ORO.AOC.100 (b).
- (b) Meta tkun issodisfata li l-organizzazzjoni tkun konformi mar-rekwiżiti applikabbli, l-awtorità kompetenti għandha tohroġ iċ-ċertifikat(i), kif stabbilit fl-Appendiċi I sa II. Iċ-ċertifikat(i) għandu jinhareġ/għandhom jinharġu għal perjodu taż-żmien mhux limitat. Il-privileġġi u l-kamp ta' applikazzjoni tal-attivitajiet li l-organizzazzjoni tkun approvata twestaq għandhom jiġu speċifikati fit-termini tal-approvazzjoni mehmuzin maċ-ċertifikat(i).
- (c) Biex organizzazzjoni tkun tista' timplimenta bidliet mingħajr approvazzjoni minn qabel tal-awtorità kompetenti skont il-punt ORO.GEN.130, l-awtorità kompetenti għandha tapprova l-proċedura mressqa mill-organizzazzjoni, li tiddefinixxi l-kamp ta' applikazzjoni tat-tali bidliet u tiddeskrivi kif dawn se jiġu ġestiti u nnotifikati.

ARO.GEN.330 Bidliet — l-organizzazzjonijiet

- (a) Meta tircievi applikazzjoni għal bidla li tkun tehtieg approvazzjoni minn qabel, l-awtorità kompetenti għandha tivverifika l-konformità tal-organizzazzjoni mar-rekwiżiti applikabbli qabel ma tohroġ l-approvazzjoni.

L-awtorità kompetenti għandha tippreskrivi l-kundizzjonijiet li bihom l-organizzazzjoni tista' tiffunzjona matul il-bidla, sakemm ma tistabbilixxi li iċ-ċertifikat tal-organizzazzjoni jehtieg li jiġi sospiż.

Meta tkun issodisfata li l-organizzazzjoni tkun konformi mar-rekwiżiti applikabbli, l-awtorità kompetenti għandha tapprova l-bidla.

- (b) Mingħajr hsara għal kwalunkwe miżura ohra ta' infurzar, meta l-organizzazzjoni timplimenta bidliet li jkunu jehtiegu approvazzjoni minn qabel mingħajr ma tkun irċeviet l-approvazzjoni tal-awtorità kompetenti kif iddefinit fil-punt (a), l-awtorità kompetenti għandha tissospendi, tillimita jew tirrevoka iċ-ċertifikat tal-organizzazzjoni.
- (c) Għal bidliet li ma jkunux jehtiegu approvazzjoni minn qabel, l-awtorità kompetenti għandha tivvaluta l-informazzjoni pprovduta fin-notifika mibghuta mill-organizzazzjoni skont il-punt ORO.GEN.130 biex tivverifika l-konformità mar-rekwiżiti applikabbli. F'każ li jkun hemm kwalunkwe nuqqas ta' konformità, l-awtorità kompetenti għandha:
- (1) tgharraf lill-organizzazzjoni dwar in-nuqqas ta' konformità u titlob li jsiru aktar bidliet;

(2) fil-każ ta' sejbiet tal-livell 1 jew 2, taġixxi skont il-punt ARO.GEN.350.

ARO.GEN.350 Sejbiet u azzjonijiet korrettivi — l-organizzazzjonijiet

(a) L-awtorità kompetenti għas-sorveljanza skont il-punt ARO.GEN.300(a) għandu jkollha sistema biex tanalizza s-sejbiet għas-sinifikat tagħhom għas-sikurezza.

(b) L-awtorità kompetenti għandha tistabbilixxi sejba tal-livell 1 meta jiġi identifikat kwalunkwe nuqqas sinifikanti ta' konformità mar-rekwiżiti applikabbli tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u mar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu, mal-proċeduri u l-manwali tal-organizzazzjoni jew mat-termini tal-approvazzjoni jew taċ-ċertifikat li jbaxxu l-livell ta' sikurezza jew li jipperikolaw b'mod serju s-sikurezza tat-titjira.

Is-sejbiet tal-livell 1 għandhom jinkludu:

(1) in-nuqqas ta' għoti ta' aċċess lill-awtorità kompetenti għall-facilitajiet tal-organizzazzjoni kif iddefinit fil-punt ORO.GEN.140 matul il-hinijiet normali tax-xogħol u wara żewġ talbiet bil-miktub;

(2) il-kisba jew iż-żamma tal-validità taċ-ċertifikat tal-organizzazzjoni bil-falsifikazzjoni tal-evidenza dokumentata pprezentata;

(3) evidenza ta' Prattika ħażina jew użu qarrieqi taċ-ċertifikat tal-organizzazzjoni; u

(4) in-nuqqas ta' maniġer responsabbli.

(c) L-awtorità kompetenti għandha tistabbilixxi sejba tal-livell 2 meta jiġi identifikat kwalunkwe nuqqas sinifikanti ta' konformità mar-rekwiżiti applikabbli tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u mar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu, mal-proċeduri u l-manwali tal-organizzazzjoni jew mat-termini tal-approvazzjoni jew taċ-ċertifikat li jistgħu jbaxxu l-livell ta' sikurezza jew jipperikolaw is-sikurezza tat-titjira.

(d) Meta tiġi stabbilita sejba waqt is-sorveljanza jew permezz ta' mezzi oħrajn, l-awtorità kompetenti għandha, mingħajr ħsara għal kwalunkwe azzjoni oħra meħtieġa skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 u r-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu, tikkomunika s-sejba lill-organizzazzjoni bil-miktub u titlob għal azzjoni korrettiva biex ikun indirizzat in-nuqqas ta' konformità identifikat. Fejn ikun rilevanti, l-awtorità kompetenti għandha tinforma lill-Istat li fiha ikun irreġistrat l-inġenju tal-ajru.

(1) Fil-każ ta' sejbiet tal-livell 1, l-awtorità kompetenti għandha tiegħu azzjoni immedjata u xierqa biex twaqqaf jew tillimita l-attivitajiet u, jekk ikun xieraq, għandha tiegħu azzjoni biex tirrevoka ċ-ċertifikat jew l-approvazzjoni speċifika jew biex tillimitahom jew tissospendihom kompletament jew parzjalment, skont l-estent tas-sejba tal-livell 1, sa ma l-organizzazzjoni tiegħu azzjoni korrettiva b'suċċess.

(2) Fil-każ ta' sejbiet tal-livell 2, l-awtorità kompetenti għandha:

(i) tagħti lill-organizzazzjoni perjodu ta' implimentazzjoni għall-azzjoni korrettiva li jkun xieraq għan-natura tas-sejba li, fi kwalunkwe każ, fil-bidu m'għandux ikun ta' iżjed minn tliet (3) xhur. Fi tmiem dak il-perjodu, u skont in-natura tas-sejba, l-awtorità kompetenti tista' testendi l-perjodu ta' tliet (3) xhur sugġett għal pjan sodisfacenti ta' azzjoni korrettiva miftiehem mal-awtorità kompetenti; u

(ii) tivvaluta l-azzjoni korrettiva u l-pjan ta' implimentazzjoni proposti mill-organizzazzjoni u, jekk il-valutazzjoni tikkonkludi li dawn ikunu biżżejjed biex jiġi indirizzat in-nuqqas ta' konformità, din għandha taċċettahom.

(3) Meta organizzazzjoni tonqos milli tissottometti pjan aċċettabbli ta' azzjoni korrettiva, jew milli twettaq l-azzjoni korrettiva fil-perjodu taż-żmien aċċettat jew estiż mill-awtorità kompetenti, is-sejba għandha tittella' għal waħda tal-livell 1 u għandha tittiehed azzjoni skont kif stabbilit fil-punt (d)(1).

(4) L-awtorità kompetenti għandha tirreġistra s-sejbiet kollha li tkun stabbilit jew li jkunu ġew ikkomunikati lilha u, fejn ikun japplika, il-miżuri ta' infurzar li tkun applikat, kif ukoll l-azzjonijiet korrettivi kollha u d-data tal-gheluq tal-azzjoni għas-sejbiet.

(e) Mingħajr ħsara għal kwalunkwe miżura ta' infurzar oħra, meta l-awtorità ta' Stat Membru li tkun qed taġixxi skont id-dispożizzjonijiet tal-punt ARO.GEN.300 (d) tidentifika kwalunkwe nuqqas ta' konformità mar-rekwiżiti applikabbli tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u mar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu min-naha ta' organizzazzjoni ċċertifikata mill-awtorità kompetenti ta' Stat Membru ieħor jew mill-Aġenzija, din għandha tinforma lil dik l-awtorità kompetenti u tagħtiha indikazzjoni dwar il-livell tas-sejba.

ARO.GEN.355 Sejbiet u miżuri ta' infurzar — il-persuni

- (a) Jekk, waqt is-sorveljanza jew permezz ta' mezzi oħrajn, l-awtorità kompetenti responsabbli għas-sorveljanza skont il-punt ARO.GEN.300 (a) issib evidenza li turi nuqqas ta' konformità mar-rekwiżiti applikabbli min-naha ta' persuna li jkollha liċenzja, ċertifikat, klassifikazzjoni jew attestazzjoni mahruġa skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 u r-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu, l-awtorità kompetenti għandha tagħxi skont il-punti ARO.GEN.355 (a) sa (d) tal-Anness VI għar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 290/2012 ⁽¹⁾ (il-Parti ARA).
- (b) Jekk, waqt is-sorveljanza jew permezz ta' mezzi oħrajn, tinstab evidenza li turi nuqqas ta' konformità mar-rekwiżiti applikabbli min-naha ta' persuna li tkun suġġetta għar-rekwiżiti stabbiliti fir-Regolament (KE) Nru 216/2008 u fir-Regoli ta' Implimentazzjoni tagħha u li ma jkollhiex liċenzja, ċertifikat, klassifikazzjoni jew attestazzjoni mahruġa skont dak ir-Regolament u skont ir-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu, l-awtorità kompetenti li tkun identifikat in-nuqqas ta' konformità għandha tiegħu kwalunkwe miżura ta' infurzar li tkun meħtieġa biex tiġi evitata l-kontinwazzjoni ta' dak in-nuqqas ta' konformità.

IS-SUBPARTI OPS

OPERAZZJONIJET BL-AJRU

TAQSIMA I

Ċertifikazzjoni tal-operaturi tat-trasport kummerċjali bl-ajru**ARO.OPS.100 Hruġ taċ-ċertifikat tal-operatur tal-ajru**

- (a) L-awtorità kompetenti għandha tohroġ iċ-ċertifikat tal-operatur tal-ajru (AOC) meta tkun issodisfata li l-operatur ikun wera konformi mal-elementi meħtieġa skont il-punt ORO.AOC.100.
- (b) Iċ-ċertifikat għandu jinkludi l-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet assoċjati miegħu.

ARO.OPS.105 Arrangamenti ta' kondivizzjoni tal-kodiċi

Hija u tqis is-sikurezza ta' ftehim għall-kondivizzjoni tal-kodiċi li jkun jinvolvi operatur minn pajjiż terz, l-awtorità kompetenti għandha:

- (1) tkun issodisfata, wara li ssir il-verifika mill-operatur hekk kif stabbilit fil-punt ORO.AOC.115, li l-operatur minn pajjiż terz ikun konformi mal-istandards applikabbli tal-ICAO;
- (2) tikkollabora, kif meħtieġ, mal-awtorità kompetenti tal-Istat tal-operatur minn pajjiż terz.

ARO.OPS.110 Ftehimiet ta' kiri

- (a) L-awtorità kompetenti għandha tapprova ftehim ta' kiri meta tkun issodisfata li l-operatur iċċertifikat skont l-Anness III (il-Parti ORO) ikun konformi:

- (1) mal-punt ORO.AOC.110 (d), meta huwa jikri inġenji tal-ajru minn pajjiż terz mingħajr l-ekwipaġġ;
 - (2) mal-punt ORO.AOC.110 (c), meta huwa jikri inġenji tal-ajru mingħand operatur minn pajjiż terz bl-ekwipaġġ;
 - (3) mal-punt ORO.AOC.110 (e), meta huwa jikri inġenji tal-ajru tiegħu lil kwalunkwe operatur mingħajr l-ekwipaġġ;
 - (4) mar-rekwiżiti rilevanti tal-ajrunavigabbiltà kontinwa u tal-operazzjonijiet bl-ajru meta huwa jikri inġenji tal-ajru rreġistrati fl-UE mingħajr l-ekwipaġġ u meta huwa jikri inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ mingħand operatur stabbilit fl-UE.
- (b) L-approvazzjoni ta' ftehim ta' kiri ta' inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ mingħand haddiehor għandha tiġi sospiza jew irrevokata kull meta:
- (1) l-AOC tas-sid jew tal-kerrej ikun sospiż jew irrevokat;
 - (2) is-sid ikun suġġett għal probizzjoni fuq l-operat skont ir-Regolament (KE) Nru 2111/2005 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁾.
- (c) L-approvazzjoni ta' ftehim ta' kiri ta' inġenji tal-ajru mingħajr l-ekwipaġġ mingħand haddiehor għandha tiġi sospiza jew irrevokata kull meta iċ-ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà tal-inġenju tal-ajru partikulari jiġi sospiż jew irrevokat.

⁽¹⁾ ĠU L 100, 5.4.2012, p. 1.

⁽²⁾ ĠU L 344, 27.12.2005, p. 15.

(d) Meta tintalab tapprova minn qabel ftehim ta' kiri ta' inġenji tal-ajru minghajr l-ekwipaġġ lil haddiehor skont il-punt ORO.AOC.110(e), l-awtorità kompetenti għandha tiżgura:

(1) koordinazzjoni xierqa mal-awtorità kompetenti li hi responsabbli għas-sorveljanza kontinwa tal-inġenju tal-ajru, skont ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 2042/2003 ⁽¹⁾, jew għall-operazzjoni tal-inġenju tal-ajru, f'każ li din ma tkunx l-istess awtorità;

(2) li l-inġenju tal-ajru jitneħħa fil-hin mill-AOC tal-operatur.

TAQSIMA II

Approvazzjonijiet

ARO.OPS.200 Proċedura għal approvazzjoni speċifika

(a) Malli tircievi applikazzjoni għall-hruġ ta' approvazzjoni speċifika jew għal bidla fiha, l-awtorità kompetenti għandha tivvaluta l-applikazzjoni skont ir-rekwiżiti rilevanti tal-Anness V (il-Parti-SPA) u twestaq spezzjoni xierqa tal-operatur, fejn dan ikun rilevanti.

(b) Meta tkun sodisfatta li l-operatur ikun wera konformità mar-rekwiżiti applikabbli, l-awtorità kompetenti għandha tohroġ jew temenda l-approvazzjoni. L-approvazzjoni għandha tkun speċifikata fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet, kif stabbilit fl-Appendiċi II.

ARO.OPS.205 Approvazzjoni tal-lista ta' tagħmir minimu

(a) Meta tircievi applikazzjoni għall-approvazzjoni inizjali ta' lista ta' tagħmir minimu (MEL) jew għall-emenda tagħha min-naħa tal-operatur, l-awtorità kompetenti għandha tivvaluta kull oġġett li jkun se jiġi affettwat biex tivverifika l-konformità mar-rekwiżiti applikabbli qabel ma tohroġ l-approvazzjoni.

(b) L-awtorità kompetenti għandha tapprova l-proċedura tal-operatur għall-estensjoni tal-intervalli ta' rettifika B, C u D applikabbli, jekk l-operatur jagħti prova tal-kundizzjonijiet speċifikati fil-punt ORO.MLR.105 (f) u l-awtorità kompetenti tkun ivverifikathom.

(c) L-awtorità kompetenti għandha tapprova, abbażi ta' każ b'każ, l-operazzjoni ta' inġenju tal-ajru barra l-limiti tal-MEL, iżda fil-limiti tal-lista ta' tagħmir minimu ta' referenza (MMEL), jekk l-operatur jagħti prova tal-kundizzjonijiet speċifikati fil-punt ORO.MLR.105 u l-awtorità kompetenti tkun ivverifikathom.

ARO.OPS.210 Stabbiliment ta' zona lokali

L-awtorità kompetenti tista' tistabbilixxi zona lokali għall-ghanijiet tat-tahriġ tal-ekwipaġġ tat-titjira u tal-kontroll tar-rekwiżiti.

ARO.OPS.215 Approvazzjoni ta' operazzjonijiet bil-helikopter f'ambjent ostili li jkun jinsab 'il barra minn zona kkongestjonata

(a) L-Istat Membru għandu jindika dawk iż-żoni fejn jistgħu jitwettqu operazzjonijiet bil-helikopter minghajr ma jkun hemm garanzija li jista' jitwettaq inżul ta' emerġenza sikur, kif deskritt fil-punt CAT.POL.H.420.

(b) Qabel ma tinhareġ l-approvazzjoni msemmija fil-punt CAT.POL.H.420, l-awtorità kompetenti għandha tkun qieset ir-raġunijiet li jkun ta l-operatur dwar għaliex ma jistgħux jintużaw il-kriterji tal-prestazzjoni x-xierqa.

ARO.OPS.220 Approvazzjoni ta' operazzjonijiet bil-helikopter lejn jew minn sit ta' interess pubbliku

L-approvazzjoni msemmija fil-punt CAT.POL.H.225 għandha tinkludi lista tas-sit(i) ta' interess pubbliku speċifikati mill-operatur li għalihom tapplika l-approvazzjoni.

ARO.OPS.225 Approvazzjoni ta' operazzjonijiet lejn ajrudrom iżolat

L-approvazzjoni msemmija fil-punt CAT.OP.MPA.106 għandha tinkludi lista tal-ajrudromi speċifikati mill-operatur li għalihom tapplika l-approvazzjoni.

IS-SUBPARTI RAMP

SPEZZJONIJET FIR-RAMPA FUQ INĠENJI TAL-AJRU TA' OPERATORI LI JAQGHU TAHT IS-SORVELJANZA REGOLATORJA TA' STAT IEHOR

ARO.RAMP.005 Kamp ta' applikazzjoni

Din is-Subparti tistabbilixxi r-rekwiżiti li l-awtorità kompetenti jew l-Aġenzija għandhom isegwu meta dawn ikunu qed iwettqu l-kompiti u r-responsabbiltajiet tagħhom f'dak li għandu x'jaqsam mat-twettiq ta' spezzjonijiet fir-rampa fuq inġenji tal-ajru użati minn operatori minn pajjiżi terzi jew minn operatori li jaqgħu taht is-sorveljanza regolatorja ta' Stat Membru ieħor, meta dawn l-inġenji tal-ajru jkunu niżlu f'ajrudromi li jinsabu fit-territorju li huwa sugġett għad-dispożizzjonijiet tat-Trattat.

⁽¹⁾ ĠU L 315, 28.11.2003, p. 1.

ARO.RAMP.100 Punti generali

- (a) L-inġenji tal-ajru, kif ukoll l-ekwipaġġ tagħhom, għandhom jiġu spezzjonati skont ir-rekwiżiti applikabbli.
- (b) Minbarra li twestaq l-ispezzjonijiet fir-rampa li huma inklużi fil-programm ta' sorveljanza tagħha stabbilit skont il-punt ARO.GEN.305, l-awtorità kompetenti għandha twestaq spezzjoni fir-rampa fuq inġenju tal-ajru li dwaru jkun hemm suspett li mhux konformi mar-rekwiżiti applikabbli.
- (c) Fil-kuntest tal-iżvilupp tal-programm ta' sorveljanza stabbilit skont il-punt ARO.GEN.305, l-awtorità kompetenti għandha tistabbilixxi programm annwali għat-twettiq ta' spezzjonijiet fir-rampa fuq inġenji tal-ajru. Dan il-programm għandu:
 - (1) jkun ibbażat fuq metodu tal-kalkolu li jqis l-informazzjoni storika dwar l-għadd ta' operaturi u n-natura tagħhom, u l-għadd ta' nżul tagħhom fl-ajrudromi tagħha, kif ukoll ir-riskji għas-sikurezza; u
 - (2) jippermetti lill-awtorità kompetenti tagħti prijorità lill-ispezzjonijiet ta' inġenji tal-ajru abbażi tal-lista msemmija fil-punt ARO.RAMP.105 (a).
- (d) Meta tqis li huwa neċessarju, l-Aġenzija, b'kooperazzjoni mal-Istati Membri li fit-territorju tagħhom għandha ssir l-ispezzjoni, għandha twestaq spezzjonijiet fir-rampa fuq inġenji tal-ajru biex tivverifika l-konformità mar-rekwiżiti applikabbli għall-ghan:
 - (1) tal-kompiti ta' ċertifikazzjoni assenjati lill-Aġenzija mir-Regolament (KE) Nru 216/2008;
 - (2) tal-ispezzjonijiet ta' standardizzazzjoni ta' Stat Membru; jew
 - (3) tal-ispezzjonijiet ta' organizzazzjoni biex tivverifika l-konformità mar-rekwiżiti applikabbli f'sitwazzjonijiet potenzjalment perikolużi.

ARO.RAMP.105 Kriterji ta' prijoritizzazzjoni

- (a) L-Aġenzija għandha tipprova lill-awtoritajiet kompetenti b'lista ta' operaturi jew ta' inġenji tal-ajru li jkunu ġew identifikati bħala operaturi jew inġenji tal-ajru li jipprezentaw riskju potenzjali, sabiex ikun hemm prijoritizzazzjoni tal-ispezzjonijiet fir-rampa.
- (b) Din il-lista għandha tinkludi:
 - (1) l-operaturi ta' inġenji tal-ajru identifikati abbażi tal-analiżi tad-dejta disponibbli skont il-punt ARO.RAMP.150 (b)(4);
 - (2) operaturi jew inġenji tal-ajru li l-Kummissjoni Ewropea tkun għarrfet lill-Aġenzija bihom u li jkunu ġew identifikati abbażi ta':
 - (i) opinjoni espressa mill-Kumitat għas-Sikurezza tal-Ajru (ASC) fil-kuntest tal-implimentazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 2111/2005, li hemm bżonn ta' iktar verifiki dwar il-konformità effettiva mal-istandards rilevanti tas-sikurezza permezz ta' spezzjonijiet sistematiki fir-rampa; jew
 - (ii) informazzjoni li l-Kummissjoni Ewropea tkun kisbet minghand l-Istati Membri skont l-Artikolu 4(3) tar-Regolament (KE) Nru 2111/2005;
 - (3) inġenji tal-ajru operati lejn it-territorju suġġett għad-dispożizzjonijiet tat-Trattat minn operaturi inklużi fl-Anness B tal-lista tal-operaturi li huma suġġetti għal projbizzjoni fuq l-operat skont ir-Regolament (KE) Nru 2111/2005;
 - (4) inġenji tal-ajru operati minn operaturi ċċertifikati fi Stat li jeżercita sorveljanza regolatorja fuq operaturi li huma inklużi fil-lista msemmija fil-punt (3);
 - (5) inġenji tal-ajru użati minn operatur minn pajjiż terz li jopera għall-ewwel darba lejn, fi jew mit-territorju li huwa suġġett għad-dispożizzjonijiet tat-Trattat jew li l-awtorizzazzjoni tiegħu mahruġa skont il-punt ART.GEN.205 tkun limitata jew mahruġa mill-gdid wara sospensjoni jew revoka.
- (c) Il-lista għandha tiġi pprezentata, skont il-proċeduri stabbiliti mill-Aġenzija, wara kull aġġornament tal-lista Komunitarja tal-operaturi li huma suġġetti għal projbizzjoni fuq l-operat skont ir-Regolament (KE) Nru 2111/2005 u, fi kwalunkwe każ, mill-inqas darba kull erba' (4) xhur.

ARO.RAMP.110 Ġbir tal-informazzjoni

L-awtorità kompetenti għandha tiġbor u tipproċessa kwalunkwe informazzjoni li hija tqis li hija utli għat-twettiq tal-ispezzjonijiet fir-rampa.

ARO.RAMP.115 Kwalifiki tal-ispetturi li jwettqu spezzjonijiet fir-rampa

- (a) L-awtorità kompetenti u l-Aġenzija għandu jkollhom spetturi kkwalifikati biex iwettqu l-ispezzjonijiet fir-rampa.
- (b) L-ispetturi li jwettqu spezzjonijiet fir-rampa:
- (1) għandu jkollhom l-edukazzjoni ajrunawtika meħtieġa jew l-għarfien Prattiku meħtieġ, li jkun rilevanti għall-qasam/l-oqsma ta' spezzjoni tagħhom;
 - (2) għandhom ikunu temmew b'suċċess:
 - (i) taħriġ teoretiku u Prattiku speċifiku u xieraq f'wiehed mill-oqsma ta' spezzjoni li ġejjin jew iktar:
 - (A) il-kabina tal-pilota;
 - (B) is-sikurezza tal-kabina;
 - (C) il-kundizzjoni tal-inġenju tal-ajru;
 - (D) il-merkanzija;
 - (ii) taħriġ xieraq fuq ix-xogħol, mogħti minn spettur tar-rampa b'hafna esperjenza, li jkun inġenju mill-awtorità kompetenti jew mill-Aġenzija;
 - (3) għandhom iżommu l-validità tal-kwalifiki tagħhom billi jiehdu taħriġ rikorrenti u billi jwettqu mill-inqas tnax-il (12-il) spezzjoni f'kull perjodu ta' tnax-il (12-il) xahar.
- (c) It-taħriġ imsemmi fil-punt (b)(2)(i) għandu jingħata mill-awtorità kompetenti jew minn kwalunkwe organizzazzjoni tat-taħriġ li tkun approvata skont il-punt ARO.RAMP.120(a).
- (d) L-Aġenzija għandha tiżviluppa u żżomm sillabi tat-taħriġ u tippromwovi l-organizzazzjoni ta' korsijiet tat-taħriġ u ta' laqgħat ta' hidma għall-ispetturi sabiex ittejjeb il-fehim u l-implimentazzjoni uniformi ta' din is-Subparti.
- (e) L-Aġenzija għandha tiffacilita u tikkoordina programm ta' skambju ta' spetturi, li jkollu l-għan li jippermetti lill-ispetturi jiksbu esperjenza Prattika u li jikkontribwixxi għall-armonizzazzjoni tal-proċeduri.

ARO.RAMP.120 Approvazzjoni tal-organizzazzjonijiet tat-taħriġ

- (a) L-awtorità kompetenti għandha tapprova organizzazzjoni tat-taħriġ li jkollha l-post prinċipali tan-negozju tagħha fit-territorju tal-Istat Membru rispettiv, meta tkun issodisfata li l-organizzazzjoni tat-taħriġ:
- (1) tkun hatret kap tat-taħriġ li għandu kapacitajiet maniġerjali tajbin biex tiżgura li t-taħriġ ipprovdut ikun konformi mar-rekwiżiti applikabbli;
 - (2) ikollha għad-dispożizzjoni tagħha facilitajiet tat-taħriġ u tagħmir ta' struzzjoni xierqa għat-tip ta' taħriġ ipprovdut;
 - (3) tipprovdut taħriġ skont is-sillabi żviluppati mill-Aġenzija skont il-punt ARO.RAMP.115(d);
 - (4) tuża għalliema kkwalifikati għat-taħriġ.
- (b) Jekk l-awtorità kompetenti titlob dan, il-verifika tal-konformità u l-konformità kontinwa mar-rekwiżiti msemmija fil-punt (a) għandhom jitwettqu mill-Aġenzija.
- (c) L-organizzazzjoni tat-taħriġ għandha tiġi approvata biex tipprovdut wiehed mit-tipi ta' taħriġ li ġejjin jew aktar:
- (1) taħriġ teoretiku inizjali;
 - (2) taħriġ Prattiku inizjali;
 - (3) taħriġ rikorrenti.

ARO.RAMP.125 Twettiq tal-ispezzjonijiet fir-rampa

- (a) L-ispezzjonijiet fir-rampa għandhom jitwettqu b'mod standardizzat jew billi tintuża l-formola stabbilita fl-Appendiċi III jew inkella billi tintuża dik stabbilita fl-Appendiċi IV.

- (b) Meta jkunu qed iwettqu spezzjoni fir-rampa, l-ispetturi għandhom jagħmlu l-isforzi kollha possibbli sabiex jevitaw dewmien bla raġuni tal-inġenju tal-ajru spezzjonat.
- (c) Meta titlestha l-ispezzjoni fir-rampa, il-bdot fil-kmand jew, fl-assenza tiegħu, membru ieħor tal-ekwipaġġ tat-titjira jew rappreżentant tal-operatur, għandhom jiġu infurmati bir-riżultati tal-ispezzjoni fir-rampa billi tintuża l-formola stabbilita fl-Appendiċi III.

ARO.RAMP.130 Klassifikazzjoni tas-sejbiet

Għal kull element li jkun għe spezzjonat, huma ddefiniti bhala sejbiet tliet kategoriji ta' nuqqas ta' konformità possibbli mar-rekwiziti applikabbli. Dawn is-sejbiet għandhom jiġu kklassifikati kif ġej:

- (1) sejba tal-kategorija 3 hija s-sejba ta' kwalunkwe nuqqas ta' konformità sinifikanti mar-rekwiziti applikabbli jew mat-termini ta' ċertifikat li jkollu influwenza kbira fuq is-sikurezza;
- (2) sejba tal-kategorija 2 hija s-sejba ta' kwalunkwe nuqqas ta' konformità mar-rekwiziti applikabbli jew mat-termini ta' ċertifikat li jkollu influwenza sinifikanti fuq is-sikurezza;
- (3) sejba tal-kategorija 1 hija s-sejba ta' kwalunkwe nuqqas ta' konformità mar-rekwiziti applikabbli jew mat-termini ta' ċertifikat li jkollu influwenza minuri fuq is-sikurezza.

ARO.RAMP.135 Azzjonijiet ta' segwitu marbutin mas-sejbiet

- (a) Fil-każ ta' sejba tal-kategorija 2 jew tal-kategorija 3, l-awtorità kompetenti jew, fejn ikun rilevanti, l-Aġenzija, għandha:

- (1) tikkomunika s-sejba bil-miktub lill-operatur, inkluża talba għal evidenza tal-azzjonijiet korrettivi mehudin; u
- (2) tinforma lill-awtorità kompetenti tal-Istat tal-operatur u, fejn ikun rilevanti, lill-Istat fejn ikun irregistrat l-inġenju tal-ajru u fejn tkun inharġet il-liċenzja tal-ekwipaġġ tat-titjira. Fejn ikun xieraq, l-awtorità kompetenti jew l-Aġenzija għandha titlob konferma tal-aċċettazzjoni tagħhom tal-azzjonijiet korrettivi mehudin mill-operatur skont il-punt ARO.GEN.350 jew il-punt ARO.GEN.355.

- (b) Minbarra l-punt (a), fil-każ ta' sejba tal-kategorija 3, l-awtorità kompetenti għandha tiehu passi immedjati billi:

- (1) timponi restrizzjoni fuq l-operazzjonijiet ta' titjir tal-inġenju tal-ajru;
- (2) titlob azzjonijiet korrettivi immedjati;
- (3) iżżomm l-inġenju tal-ajru milli jtir skont il-punt ARO.RAMP.140; jew
- (4) timponi projbizzjoni immedjata fuq l-operat skont l-Artikolu 6 tar-Regolament (KE) Nru 2111/2005.

- (c) Meta l-Aġenzija tistabbilixxi sejba tal-kategorija 3, din għandha titlob lill-awtorità kompetenti fejn ikun illandja l-inġenju tal-ajru sabiex tiehu l-miżuri x-xierqa skont il-punt (b).

ARO.RAMP.140 Żamma tal-inġenji tal-ajru fl-art

- (a) Fil-każ ta' sejba tal-kategorija 3 meta jidher li jkun ippjanat li l-inġenju tal-ajru jittajjar mingħajr ma l-operatur jew is-sid itemm l-azzjoni korrettiva x-xierqa, jew meta jidher li x'aktarx isehh dan, l-awtorità kompetenti għandha:

- (1) tinnotifika lill-bdot fil-kmand/lill-kmandant jew lill-operatur li l-inġenju tal-ajru m'għandux permess jibda t-titjira sakemm ma jingħata avviż ieħor; u
- (2) iżżomm dak l-inġenju tal-ajru milli jtir.

- (b) L-awtorità kompetenti tal-Istat fejn l-inġenju tal-ajru jinżamm milli jtir għandha tinforma immedjatament lill-awtorità kompetenti tal-Istat tal-operatur u tal-Istat li fih l-ajruplan ikun irregistrat, jekk ikun rilevanti, u lill-Aġenzija fil-każ ta' inġenju tal-ajru miżmum milli jtir użat minn operatur minn pajjiż terz.

- (c) L-awtorità kompetenti, f'koordinazzjoni mal-Istat tal-operatur jew mal-Istat tar-registrazzjoni, għandha tippreskrivi l-kundizzjonijiet mehtieġa li bihom l-inġenju tal-ajru jista' jithalla jitlaq.

- (d) Jekk in-nuqqas ta' konformità jaffettwa l-validità ta' ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà tal-inġenju tal-ajru, iż-żamma milli jtir għandha titneħħa biss mill-awtorità kompetenti meta l-operatur jagħti prova li:

- (1) tkun reggħet għet stabbilita l-konformità mar-rekwiziti applikabbli;

- (2) kiseb permess għat-titjir skont ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1702/2003 ⁽¹⁾ għal inġenji tal-ajru rreġistrati fi Stat Membru;
- (3) kiseb permess għat-titjir jew dokument ekwivalenti mill-Istat tar-reġistrazzjoni jew mill-Istat tal-operatur għal inġenji tal-ajru rreġistrati f'pajjiż terz u mhaddmin minn operatur mill-UE jew minn operatur minn pajjiż terz; u
- (4) kiseb permess mingħand il-pajjiżi terzi li fuqhom ikun se jittajjar l-inġenju tal-ajru, jekk dan ikun applikabbli.

ARO.RAMP.145 Rappurtar

- (a) L-informazzjoni miġbura skont il-punt ARO.RAMP.125(a) għandha tiddaħhal fil-bażi tad-dejta ċċentralizzata msemmija fil-punt ARO.RAMP.150(b)(2), fi żmien 21 jum kalendarju minn meta ssir l-ispezzjoni.
- (b) L-awtorità kompetenti jew l-Aġenzija għandha ddaħhal fil-bażi tad-dejta ċċentralizzata kwalunkwe informazzjoni li tkun utli biex jiġu applikati r-Regolament (KE) Nru 216/2008 u r-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu u biex l-Aġenzija twettaq il-kompiti assenjati lilha skont dan l-Anness, inkluża l-informazzjoni rilevanti msemmija fil-punt ARO.RAMP.110.
- (c) Kull meta l-informazzjoni, kif imsemmi fil-punt ARO.RAMP.110, tindika l-eżistenza ta' theddida potenzjali għas-sikurezza, it-tali informazzjoni għandha tiġi kkomunikata wkoll mingħajr dewmien lil kull awtorità kompetenti u lill-Aġenzija.
- (d) Kull meta l-informazzjoni dwar in-nuqqasijiet tal-inġenji tal-ajru tingħata minn persuna lill-awtorità kompetenti, l-informazzjoni msemmija fil-punt ARO.RAMP.110 u fil-punt ARO.RAMP.125(a) għandu jitneħħilha kull traċċa tas-sors hekk li is-sors tat-tali informazzjoni ma jkunx jista' jiġi identifikat.

ARO.RAMP.150 Kompiti ta' koordinazzjoni tal-Aġenzija

- (a) L-Aġenzija għandha tamministra u tuża l-ghodod u l-proċeduri meħtieġa għall-ħażna u l-iskambju ta':
 - (1) l-informazzjoni msemmija fil-punt ARO.RAMP.145 billi tuża l-formoli stabbiliti fl-Appendiċi III u IV;
 - (2) l-informazzjoni pprovduta minn pajjiżi terzi jew minn organizzazzjonijiet internazzjonali li magħhom ġew konklużi ftehimiet xierqa mal-UE, jew minn organizzazzjonijiet li magħhom l-Aġenzija tkun ikkonkludiet ftehimiet xierqa skont l-Artikolu 27(2) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008.
- (b) Din il-ġestjoni għandha tinkludi l-kompiti li ġejjin:
 - (1) il-ħażna tad-dejta mill-Istati Membri li tkun rilevanti għall-informazzjoni marbuta mas-sikurezza ta' inġenji tal-ajru li jinżlu f'ajrudromi li jinsabu fit-territorju li huwa suġġett għad-dispożizzjonijiet tat-Trattat;
 - (2) l-iżvilupp, iż-żamma u l-aġġornament kontinwu tal-bażi tad-dejta ċċentralizzata li fiha l-informazzjoni kollha msemmija fil-punti (a)(1) u (2);
 - (3) il-forniment tat-tibdil u t-titjib meħtieġ fl-applikazzjoni tal-bażi tad-dejta;
 - (4) l-analiżi tal-bażi tad-dejta ċċentralizzata u ta' informazzjoni rilevanti oħra dwar is-sikurezza tal-inġenji tal-ajru u tal-operaturi tal-ajru u, abbażi ta' dan:
 - (i) l-ġhoti ta' pariri lill-Kummissjoni u lill-awtoritajiet kompetenti dwar l-azzjonijiet immedjati jew il-politika ta' segwitu;
 - (ii) ir-rappurtar ta' problemi potenzjali relatati mas-sikurezza lill-Kummissjoni u lill-awtoritajiet kompetenti;
 - (iii) il-proponiment lill-Kummissjoni u lill-awtoritajiet kompetenti ta' azzjonijiet ikkoordinati, fejn dan ikun meħtieġ għal raġunijiet ta' sikurezza, u l-iżgurar li t-tali azzjonijiet ikunu kkoordinati fuq livell tekniku;
 - (5) il-kollaborazzjoni ma' istituzzjonijiet u korpi Ewropej oħrajn, ma' organizzazzjonijiet internazzjonali u ma' awtoritajiet kompetenti ta' pajjiżi terzi b'rabta mal-iskambju tal-informazzjoni.

ARO.RAMP.155 Rapport annwali

L-Aġenzija għandha theggi u tibgħat lill-Kummissjoni rapport annwali dwar is-sistema ta' spezzjonijiet fir-rampa, li jkun fih mill-inqas l-informazzjoni li ġejja:

- (a) l-istat tal-progress tas-sistema;

⁽¹⁾ ĠU L 243, 27.9.2003, p. 6.

- (b) l-istat tal-ispezzjonijiet imwettqa matul is-sena;
- (c) analiżi tar-riżultati tal-ispezzjonijiet b'indikazzjoni tal-kategoriji tas-sejbiet;
- (d) l-azzjonijiet imwettqa matul is-sena;
- (e) proposti għal iktar titjib fis-sistema ta' spezzjonijiet fir-rampa; u
- (f) annessi li jkun fihom il-listi tal-ispezzjonijiet imqassmin skont l-Istat tal-operazzjoni, it-tip ta' inġenju tal-ajru, l-operatur u r-riżultati għal kull kategorija.

ARO.RAMP.160 Informazzjoni għall-pubbliku u protezzjoni tal-informazzjoni

- (a) L-Istati Membri għandhom jużaw l-informazzjoni li jirċievu skont il-punti ARO.RAMP.105 u ARO.RAMP.145 biss għall-ghanijiet tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u tar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu, u għandhom jipproteġuha kif xieraq.
 - (b) L-Aġenzija għandha tippubblika kull sena rapport bl-informazzjoni aggregata, li għandu jitqiegħed għad-dispożizzjoni tal-pubbliku u għandu jkun fih l-analiżi tal-informazzjoni li tkun waslitilha skont il-punt ARO.RAMP.145. Ir-rapport għandu jinkiteb b'mod sempliċi u li jinftiehem faċilment, u fih is-sors tal-informazzjoni m'għandux ikun jista' jiġi identifikat.
-

Appendiċi I

ĊERTIFIKAT TAL-OPERATUR TAL-AJRU

(Skeda ta' approvazzjoni għall-operaturi tal-ajru)

Tipi ta' operazzjonijiet: Operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali ☐ Trasport tal-passiġġieri; ☐ Trasport tal-merkanzija;
bl-ajru (CAT)

☐ Trasport ieħor ⁽¹⁾

Operazzjonijiet kummerċjali speċjalizzati (SPO) ☐ ⁽²⁾

5	Stat tal-operatur ⁽³⁾	⁽⁵⁾
	Awtorità tal-ħruġ ⁽⁴⁾	
AOC Numru# ⁽⁶⁾ :	Isem l-operatur ⁽⁷⁾	Punti ta' kuntatt operattivi: ⁽⁹⁾
	Isem kummerċjali: jinnegozja taħt l-isem ⁽⁸⁾	Id-dettalji ta' kuntatt, li permezz tagħhom il-manigġers operattivi jistgħu jiġu kkuntattjati mingħajr dewmien żejjed, huma mnizzlin fid-dokument ⁽¹²⁾ .
	Inderizz tal-operatur ⁽¹⁰⁾ :	
	Numru tat-telefown ⁽¹¹⁾ :	
	Numru tal-faks: Inderizz tal-posta elettronika:	
Dan iċ-ċertifikat jiċċertifika li ⁽¹³⁾ huwa awtorizzat iwettaq operazzjonijiet kummerċjali bl-ajru, kif iddefinit fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet meħmużin hawn, skont il-manwal tal-operat, l-Anness IV għar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u r-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu.		
Data tal-ħruġ ⁽¹⁴⁾ :	Isem u firma ⁽¹⁵⁾ :	
	Titlu:	

⁽¹⁾ Tip ta' trasport ieħor li għandu jiġi speċifikat.

⁽²⁾ Speċifika t-tip ta' operazzjoni, pereżempju operazzjoni marbuta mal-agrikoltura, mal-konstruzzjoni, mal-fotografija, mal-istħarriġ, mal-osservazzjoni u l-ghassa u mar-rikamar bl-ajru.

⁽³⁾ Dan għandu jinfideli l-isem tal-Istat tal-operatur.

⁽⁴⁾ Dan għandu jinfideli l-identifikazzjoni tal-awtorità tal-ħruġ kompetenti.

⁽⁵⁾ Għall-użu tal-awtorità kompetenti.

⁽⁶⁾ Referenza tal-approvazzjoni, hekk kif maħruġa mill-awtorità kompetenti.

⁽⁷⁾ Dan għandu jinfideli l-isem irreġistrat tal-operatur.

⁽⁸⁾ L-isem kummerċjali tal-operatur, jekk dan ikun differenti. Dahhal il-kliem "jinnegozja taħt l-isem" qabel l-isem kummerċjali.

⁽⁹⁾ Id-dettalji ta' kuntatt jinkludu n-numri tat-telefown u tal-faks, inkluż il-kodiċi tal-pajjiż, u l-inderizz tal-posta elettronika (jekk dan ikun disponibbli), li permezz tagħhom il-manigġers operattivi jistgħu jiġu kkuntattjati mingħajr dewmien żejjed dwar kwistjonijiet marbutin ma' operazzjonijiet tat-titjir, mal-ajrunavigabbiltà, mal-kompetenza tal-ekwipaġġ tat-titjira u tal-ekwipaġġ tal-kabina, ma' oġġetti perikolużi u ma' suġġetti oħrajn, skont il-bżonn.

⁽¹⁰⁾ L-inderizz tal-post prinċipali tan-negozju tal-operatur.

⁽¹¹⁾ In-numru tat-telefown u tal-faks tal-post prinċipali tan-negozju tal-operatur, inkluż il-kodiċi tal-pajjiż. Għandu jiġi pprovdut l-inderizz tal-posta elettronika, jekk dan ikun disponibbli.

⁽¹²⁾ Dahhal id-dokument ikkontrollat miżmum abbozz li fih huma mnizzlin id-dettalji ta' kuntatt, inkluża r-referenza għall-paragrafu x-xieraq jew għall-paġna x-xierqa. Pereżempju, "Id-dettalji ta' kuntatt ... huma mnizzlin fil-manwal tal-operat, fil-punti ġenerali/bażiċi, fil-kapitolu 1, il-punt 1.1" jew "... huma mnizzlin fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet, fil-paġna 1" jew "... huma mnizzlin f'dokument meħmuż ma' dan id-dokument".

⁽¹³⁾ L-isem irreġistrat tal-operatur.

⁽¹⁴⁾ Id-data tal-ħruġ tal-AOC (jj-xx-ssss).

⁽¹⁵⁾ It-titlu, l-isem u l-firma tar-rappreżentant tal-awtorità kompetenti. Barra minn hekk, l-AOC jista' jiġi ttimbrat b'timbru uffiċjali.

IL-FORMOLA 138 TAL-EASA, il-verżjoni numru 1

Appendiċi II

SPECIFIKAZZJONIJIET TAL-OPERAZZJONIJIET (suġġetti għall-kundizzjonijiet approvati fil-manwal tal-operat)				
Dettalji ta' kuntatt tal-Awtorità tal-frug Numru tat-telefown ⁽¹⁾ : _____ ; Numru tal-faks: _____ ; E-mail: _____				
AOC Numru ⁽²⁾ : Isem l-operatur ⁽³⁾ : Data: ⁽⁴⁾ : Firma: Isem kummerċjali: jinnegozja taħt l-isem Speċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet Numru:				
Mudell tal-inġenju tal-ajru ⁽⁵⁾ : Marki tar-reġistrazzjoni ⁽⁶⁾ :				
Operazzjonijiet kummerċjali ☐				
Żona ta' operazzjoni ⁽⁷⁾				
Limitazzjonijiet speċjali ⁽⁸⁾				
Approvazzjonijiet speċifiċi:	Iva	Le	Speċifikazzjoni ⁽⁹⁾	Rimarki
Ogġetti perikolużi	☐	☐		
Operazzjonijiet f'viżibilità baxxa			RVR ⁽¹¹⁾ : metri	
Tluġh			CAT ⁽¹⁰⁾ RVR: metri DH: piedi	
Avviċinament u nżul	☐	☐		
Tluġh	☐	☐		
RVSM ⁽¹²⁾ ☐ Mhux applikabbli	☐	☐		
ETOPS ⁽¹³⁾ ☐ Mhux applikabbli	☐	☐	Min massimu tad-devjazzjoni ⁽¹⁴⁾ : minuti	
Speċifikazzjonijiet tan-navigazzjoni għall-operazzjonijiet tal-PBN ⁽¹⁵⁾	☐	☐		⁽¹⁶⁾
Speċifikazzjoni minima tal-prestazzjoni tan-navigazzjoni	☐	☐		
Operazzjonijiet bil-ħelikopter bl-għajjnuna ta' sistemi ta' immaġni għall-viżjoni billejl	☐	☐		
Operazzjonijiet ta' rfiġ bil-ħelikopter	☐	☐		
Operazzjonijiet ta' servizzi mediċi ta' emerġenza bil-ħelikopter	☐	☐		
Taħriġ tal-ekwipaġġ tal-kabina ⁽¹⁷⁾	☐	☐		
Frug ta' attestazzjoni tal-ekwipaġġ tal-kabina ⁽¹⁸⁾	☐	☐		
Ajrunavigabbiltà kontinwa	☐	☐	⁽¹⁹⁾	
Dejta oħra jew approvazzjonijiet oħrajn ⁽²⁰⁾				

- (¹) In-numru tat-telefown u tal-faks tal-awtorità kompetenti, inkluż il-kodiċi tal-pajjiż. Għandu jiġi pprovdut l-indirizz tal-posta elettronika, jekk dan ikun disponibbli.
- (²) Daħħal in-numru taċ-ċertifikat tal-operatur tal-ajru (AOC) assoċjat mal-ispeċifikazzjonijiet.
- (³) Daħħal l-isem irreġistrat tal-operatur u l-isem kummerċjali tal-operatur, jekk dan ikun differenti. Daħħal il-kliem "jinnegozja taht l-isem" qabel l-isem kummerċjali.
- (⁴) Id-data tal-hruġ tal-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet (jj-xx-ssss) u l-firma tar-rappreżentant tal-awtorità kompetenti.
- (⁵) Daħħal l-isem tal-ICAO tal-ġhamla, il-mudell u s-serje tal-inġenju tal-ajru, jew tas-serje ta' referenza tal-inġenju tal-ajru, f'każ li tkun għet stabbilita serje (pereżempju "Boeing-737-3K2" jew "Boeing-777-232").
- (⁶) Il-marki tar-registrazzjoni huma mnizzlin jew fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet jew fil-manwal tal-operat. Fl-aħħar każ, l-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet relatati għandhom jirreferu għall-paġna relatata fil-manwal tal-operat. F'każ li l-approvazzjonijiet speċifiċi ma japplikawx kollha għall-mudell tal-inġenju tal-ajru, il-marki tar-registrazzjoni tal-inġenju tal-ajru jistgħu jiddaħhlu fil-kolonna tar-rimarki fl-approvazzjoni speċifika relatata.
- (⁷) Lista taż-żona/taż-żoni ġeografika/ġeografiki ta' operazzjoni awtorizzata (billi jingħataw il-koordinati ġeografiki jew ir-rotot speċifiċi, ir-reġjun ta' informazzjoni dwar it-titira jew il-fruntieri nazzjonali jew reġjonali).
- (⁸) Lista tal-limitazzjonijiet speċjali applikabbli (pereżempju VFR biss, binhar biss, eċċ.).
- (⁹) F'din il-kolonna niżżeġl il-kriterji l-iktar permissivi għal kull approvazzjoni jew it-tip ta' approvazzjoni (bil-kriterji x-xierqa).
- (¹⁰) Daħħal il-kategorija ta' avvjinament ta' preċiżjoni applikabbli: CAT I, II, IIIA, IIIB jew IIIC. Daħħal il-medda viżwali minima tar-runway (RVR) f'metri u l-għoli tad-deċiżjoni (DH) f'piedi. Għandha tintuża linja waħda għal kull kategorija ta' avvjinament imniżżla.
- (¹¹) Daħħal ir-RVR minima għat-tluġh approvata f'metri. Tista' tintuża linja waħda għal kull approvazzjoni f'każ li jingħataw approvazzjonijiet differenti.
- (¹²) Il-kaxxa "Mhux applikabbli" tista' tiġi mmarkata biss jekk il-limitu massimu tal-inġenju tal-ajru jkun inqas minn FL290.
- (¹³) L-operazzjonijiet fuq distanza estiza (ETOPS) bħalissa japplikaw biss għall-inġenji tal-ajru b'żewġ magni. Għaldaqstant, il-kaxxa "Mhux applikabbli" tista' tiġi mmarkata jekk il-mudell tal-inġenju tal-ajru jkollu iktar jew inqas minn żewġ magni.
- (¹⁴) Id-distanza tal-limitu tista' titniżzeġl ukoll (f'NM), kif ukoll it-tip ta' magna.
- (¹⁵) In-navigazzjoni bbażata fuq il-prestazzjoni (PBN): għandha tintuża linja waħda għal kull approvazzjoni tal-PBN (pereżempju, navigazzjoni taż-żona (RNAV) 10, RNAV 1, prestazzjoni tan-navigazzjoni meħtieġa (RNP) 4, eċċ.), u l-limitazzjonijiet jew il-kundizzjonijiet ix-xierqa għandhom jithiżzeġl fil-kolonna tal-ispeċifikazzjonijiet u/jew tar-rimarki.
- (¹⁶) Il-limitazzjonijiet, il-kundizzjonijiet u l-bażi regolatorja għall-approvazzjoni operattiva assoċjata mal-approvazzjoni tal-PBN (pereżempju, is-sistema bis-satellita għan-navigazzjoni globali (GNSS), it-tagħmir għall-kejl tad-distanza/DME/l-unità ta' referenza inerzjali (DME/DME/IRU), eċċ.).
- (¹⁷) L-approvazzjoni biex iwettqu l-kors tat-taħriġ u l-eżaminazzjoni għandha timtela mill-applikanti għal attestazzjoni tal-ekwipaġġ tal-kabina kif speċifikat fl-Anness V (il-Parti-CC) għar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 290/2012.
- (¹⁸) L-approvazzjoni għall-hruġ ta' attestazzjonijiet tal-ekwipaġġ tal-kabina kif speċifikat fl-Anness V (il-Parti-CC) għar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 290/2012.
- (¹⁹) L-isem tal-persuna/tal-organizzazzjoni li għandha r-responsabbiltà tiżgura li tinżamm l-ajrunavigabbiltà kontinwa tal-inġenju tal-ajru u referenza għar-Regolament li jeżiġi dan ix-xogħol, jiġifieri għall-Anness I (il-Parti-M), is-Subparti G, tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 2042/2003.
- (²⁰) Approvazzjonijiet jew dejta oħra jistgħu jiddaħhlu hawn, billi tuża linja waħda (jew blokk waħda b'għadd ta' linji) għal kull awtorizzazzjoni (pereżempju għall-operazzjonijiet ta' nżul fil-qosor, għall-operazzjonijiet ta' avvjinament wieqaf, għall-operazzjonijiet bil-helikopter lejn/minn sit ta' interess pubbliku, għall-operazzjonijiet bil-helikopter fuq ambjent ostili li jinsab 'il barra minn zona kkonġestjonata, għall-operazzjonijiet bil-helikopter mingħajr kapaċità ta' nżul ta' emerġenza sikur, għall-operazzjonijiet b'angoli ta' timjil miżjuda, għad-distanza massima minn ajrudrom xieraq għall-ajruplani b'żewġ magni mingħajr approvazzjoni tal-ETOPS u għall-inġenji tal-ajru użati għal operazzjonijiet mhux kummerċjali).

IL-FORMOLA 139 TAL-EASA, il-verżjoni numru 1

Appendiċi III

Prova tal-ispezzjoni fir-rampa									
Data:		Hin:		Post:				Informazzjoni f'format hieles dwar l-awtorità kompetenti (il-lowgo, id-dettalji ta' kuntatt, in-numru tat-telefown/ in-numru tal-faks/ l-indirizz tal-posta elettronika)	
Operatur:			Stat:			Numru tal-AOC:			
Rotta minn:		Numru tat-titjira:		Rotta lejn:		Numru tat-titjira:			
Tip ta' titjira:		Mikri mill-operatur:		Tip ta' inġenju tal-ajru:		Konfigurazzjoni tal-inġenju tal-ajru:			
Stat tal-korrej:				Marka tar-reġistrazzjoni:		Numru tal-kostruzzjoni:			
Stat(i) tal-liċenzji tal-ekwipaġġ tat-titjira:				Rikonnoxximent tal-irċevuta(*)					
				Isem:		Firma:			
				Funzjoni:					
				Funzjoni:					

Kontroll			Rimarka			Kontroll			Rimarka			Kontroll			Rimarka		
A Kabina tal-pilota						B Sikurezza tal-kabina						C Kundizzjoni tal-inġenju tal-ajru					
1	Kundizzjoni ġenerali					20	Liċenzja/kompożizzjoni tal-ekwipaġġ tat-titjira				1	Kundizzjoni ġenerali esterna					
2	Hruġ tal-emerġenza					Ġurnal tal-vjaġġ/Ġurnal tekniku jew dokument ekwivalenti						2	Bibien u sportelli				
3	Tagħmir					21	Ġurnal tal-vjaġġ jew dokument ekwivalenti				3	Kontrolli tat-titjir					
Dokumentazzjoni						22	Rilaxx wara l-manutenzjoni				4	Roti, tajers u brejkijiet					
4	Manwali					23	DNotifika u rettifika ta' difett (inkluż il-ġurnal tekniku)				5	Skids/floats tal-karreġġjata tal-inżul					
5	Listi ta' kontroll					24	Spezzjoni ta' qabel it-titjira				6	Għeluq għall-karreġġjata tar-roti					
6	Mapep tan-navigazzjoni jew tal-istrumenti											7	Impjanti tal-enerġija u pilun				
7	Lista tat-tagħmir minimu																
8	Ċertifikat tar-reġistrazzjoni																
9	Ċertifikat tal-istorbju (fejn dan ikun applikabbli)																
10	AOC jew dokument ekwivalenti											8	Paletti tal-fann, skrejjien, rotors (ewlenin/fid-denb)				
11	Liċenzja tar-radju																
12	Ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà																
Dejta dwar it-titjira																	
13	Preparazzjoni għat-titjira					1	Kundizzjoni ġenerali interna				9	Tiswijiet ovvj					
14	Kalkolu tal-bilanċ u tal-massa					2	Post l-ekwipaġġ tal-kabina u ż-żona ta' mistrieħ tal-ekwipaġġ				10	Hsarat ovvj mhux imsewwija					
Tagħmir tas-sikurezza						3	Kaxxa għall-ewwel għajnuna/Kaxxa medika għall-emerġenzi				11	Tnixxijiet					
15	Ċilindri jew pompi tal-idejn għat-tifi tan-nar					4	Ċilindri jew pompi tal-idejn għat-tifi tan-nar										
16	Gkieket tas-salvataġġ/Apparat li jżomm f'wiċċ l-ilma					5	Gkieket tas-salvataġġ/Apparat li jżomm f'wiċċ l-ilma										
17	Xedd ta' sigurtà					6	Kundizzjoni taċ-ċinturini tas-sikurezza u tas-sits										
18	Tagħmir tal-ossiġnu					7	Hruġ tal-emerġenza, dawl u dawl portabbli indipendenti										
19	Dawl portabbli indipendenti					8	Żrieżaq/Ċattri tas-salvataġġ (kif ikun meħtieġ), ELT				D Merkanzija						
						9	Provvista tal-ossiġnu (għall-ekwipaġġ tal-kabina u għall-passiġġieri)				1	Kundizzjoni ġenerali tal-kompartiment għall-merkanzija					
						10	Struzzjonijiet tas-sikurezza				2	Ogġetti perikolużi					
						11	Membri tal-ekwipaġġ tal-kabina				3	Stivar tal-merkanzija					
						12	Aċċess għall-hruġ tal-emerġenza										
13	Stivar tal-bagalji tal-passiġġieri																
14	Għadd ta' sits																
						E Punti ġenerali											
												1	Punti ġenerali				

Azzjoni meħuda	Element spezzjonat	Kategorija	Rimarki
(3d) Projbizzjoni immedjata fuq l-operat			
(3c) Inġenju tal-ajru miżmum milli jitlaq mill-awtorità ajrunawtika nazzjonali li tkun qed tagħmel l-ispezzjoni			
(3b) Azzjonijiet korrettivi qabel it-titjira			
(3a) Restrizzjonijiet fuq l-operazzjonijiet tal-inġenju tal-ajru			
(2) Informazzjoni lill-awtorità u lill-operatur			
(1) Informazzjoni lill-bdot fil-kmand			
(0) L-ebda rimarka			
Il-firma jew il-kodiċi tal-ispettur(i)			
Kummenti tal-ekwipaġġ (jekk ikun hemm):			
(*) Il-firma minn kwalunkwe membru tal-ekwipaġġ jew minn rappreżentant ieħor tal-operatur li jkun ġie spezzjonat bl-ebda mod ma timplika l-aċċettazzjoni tas-sejbiet imniżżlin, iżda sservi biss bħala konferma li l-inġenju tal-ajru ġie spezzjonat fid-data u fil-post indikati f'dan id-dokument. Dan ir-rapport jirrappreżenta indikazzjoni ta' x'instab f'din l-okkażjoni u m'għandux jiġi interpretat bħala prova li l-inġenju tal-ajru huwa tajjeb għat-titjira ppjanata. Id-dejta mogħtija f'dan ir-rapport tista' tiġi suġġetta għal bidliet meta tiddaħhal fil-bażi tad-dejta ċċentralizzata.			

Appendiċi IV

Rapport tal-ispezzjoni fir-rampa

Awtorità Kompetenti (*isem*)(*Stat*)

Rapport tal-ispezzjoni fir-rampa

Numru: ____-____-____-____

Sors:	RI (spezzjoni fir-rampa)		
Data:	____-____-____	Post:	_____
Hin lokali:	____-____		
Operatur:	_____	Numru tal-AOC:	_____
Stat:	_____	Tip ta' operazzjoni:	_____
Rotta minn:	_____	Numru tat-titjira:	_____
Rotta lejn:	_____	Numru tat-titjira:	_____
Mikri mill-operatur*:	_____	Stat tal-kerrej*:	_____
* (<i>fejn dan ikun applikabbli</i>)			
Tip ta' inġenju tal-ajru	_____	Marki tar-registrazzjoni:	_____
Konfigurazzjoni tal-inġenju tal-ajru:	_____	Numru tal-kostruzzjoni:	_____
L-ekwipaġġ tat-titjira: Stat tal-liċenzji:	_____		
It-tieni Stat tal-liċenzji*:	_____		
* (<i>fejn dan ikun applikabbli</i>)			

Sejbiet:

Kodiċi /	Standard /	Referenza /	Kategorija /	Sejba	Deskrizzjoni ddettaljata
____-____	—	____-____	—		
____-____	—	____-____	—		
____-____	—	____-____	—		
____-____	—	____-____	—		
____-____	—	____-____	—		

Kategorija ta' azzjonijiet meħhuda:	Deskrizzjoni ddettaljata
☐ 3d) Projbizzjoni immedjata fuq l-operat	
☐ 3c) Inġenju tal-ajru miżmum milli jittlaq mill-awtorità kompetenti li tkun qed tagħmel l-ispezzjoni	
☐ 3b) Azzjonijiet korrettivi qabel it-titjira	
☐ 3a) Restrizzjonijiet fuq l-operazzjonijiet ta' titjir tal-inġenju tal-ajru	
☐ 2) Informazzjoni lill-awtorità kompetenti u lill-operatur	
☐ 1) Informazzjoni lill-bdot fil-kmand	

Informazzjoni addizzjonali (jekk ikun hemm):

- L-ismijiet jew in-numri tal-ispetturi:
- Dan ir-rapport jirrappreżenta indikazzjoni ta' x'instab f'din l-okkażjoni u m'għandux jiġi interpretat bħala prova li l-inġenju tal-ajru huwa tajjeb għat-titjira ppjanata.
- Id-dejta mogħtija f'dan ir-rapport tista' tiġi suġġetta għal bidliet biex jintuża l-kliem xieraq meta tiddaħħal fil-bażi tad-dejta ċċentralizzata.

Kodiċi tal-oġġett	Ikkontrollat	Rimarka
A. Kabina tal-pilota		
Punti ġenerali		
1. Kundizzjoni ġenerali	1.	1.
2. Fruġ tal-emergenza	2.	2.
3. Tagħmir	3.	3.
Dokumentazzjoni		
4. Manwali	4.	4.
5. Listi ta' kontroll	5.	5.
6. Mapep tan-navigazzjoni bir-radju	6.	6.
7. Lista tat-tagħmir minimu	7.	7.
8. Ċertifikat tar-reġistrazzjoni	8.	8.
9. Ċertifikat tal-istorbju (fejn dan ikun applikabbli)	9.	9.
10. AOC jew dokument ekwivalenti	10.	10.
11. Liċenzja tar-radju	11.	11.
12. Ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà	12.	12.
Dejta dwar it-titjira		
13. Preparazzjoni għat-titjira	13.	13.
14. Kalkolu tal-bilanċ u tal-massa	14.	14.
Tagħmir tas-sikurezza		
15. Ċilindri jew pompi tal-idejn għat-tifi tan-nar	15.	15.
16. Gkieket tas-salvataġġ/Apparat li jzomm f'wiċċ l-ilma	16.	16.
17. Xedd ta' sigurtà	17.	17.
18. Tagħmir tal-ossigenu	18.	18.
19. Dawl portabbli indipendenti	19.	19.
Ekwipaġġ tat-titjira		
20. Liċenzja/kompożizzjoni tal-ekwipaġġ tat-titjira	20.	20.
Ġurnal tal-vjaġġ/Ġurnal tekniku jew dokument ekwivalenti		
21. Ġurnal tal-vjaġġ jew dokument ekwivalenti	21.	21.
22. Rilaxx wara l-manutenzjoni	22.	22.
23. Notifika u rettifika ta' difett (inkluz il-ġurnal tekniku)	23.	23.
24. Spezzjoni ta' qabel it-titjira	24.	24.
B. Sikurezza tal-kabina		
1. Kundizzjoni ġenerali interna	1.	1.
2. Post l-ekwipaġġ tal-kabina u ż-żona ta' mistrieħ tal-ekwipaġġ	2.	2.
3. Kaxxa għall-ewwel għajnuna/Kaxxa medika għall-emergenzi	3.	3.
4. Ċilindri jew pompi tal-idejn għat-tifi tan-nar	4.	4.
5. Gkieket tas-salvataġġ/Apparat li jzomm f'wiċċ l-ilma	5.	5.
6. Kundizzjoni taċ-ċinturini tas-sikurezza u tas-sits	6.	6.
7. Fruġ tal-emergenza, dawl u dawl portabbli indipendenti	7.	7.
8. Żrieżaq/Ċattri tas-salvataġġ (kif ikun meħtieġ), ELT	8.	8.
9. Provvista tal-ossigenu (għall-ekwipaġġ tal-kabina u għall-passiġġieri)	9.	9.
10. Struzzjonijiet tas-sikurezza	10.	10.
11. Membri tal-ekwipaġġ tal-kabina	11.	11.
12. Aċċess għall-fruġ tal-emergenza	12.	12.
13. Stivar tal-bagalji tal-passiġġieri	13.	13.
14. Għadd ta' sits	14.	14.

Kodiċi tal-oġġett	Ikkontrollat	Rimarka
C. Kundizzjoni tal-inġenju tal-ajru		
1. Kundizzjoni ġenerali esterna	1.	1.
2. Bibien u sportelli	2.	2.
3. Kontrolli tat-titjir	3.	3.
4. Roti, tajers u brejkijiet	4.	4.
5. Skids/floats tal-karregġjata tal-inżul	5.	5.
6. Għeluq għall-karregġjata tar-roti	6.	6.
7. Impjant tal-enerġija u pilun	7.	7.
8. Paletti tal-fann, skrejjien, rotors (ewlenin u fid-denb)	8.	8.
9. Tiswijiet ovvi	9.	9.
10. Hsarat ovvi mhux imsewwija	10.	10.
11. Tnixxijiet	11.	11.
D. Merkanzija		
1. Kundizzjoni ġenerali tal-kompartiment għall-merkanzija	1.	1.
2. Oġġetti perikolużi	2.	2.
3. Stivar tal-merkanzija	3.	3.
E. Punti ġenerali		
1. Punti ġenerali	1.	1.

IL-FORMOLA 137 TAL-EASA, il-verżjoni numru 1

ANNEX III

REKWIŻITI TAL-ORGANIZZAZZJONI GHALL-OPERAZZJONIJIET BL-AJRU

[IL-PARTI-ORO]

ORO.GEN.005 Kamp ta' applikazzjoni

Dan l-Anness jistabbilixxi r-rekwiżiti li għandu jsegwi operatur tal-ajru li jkun qed iwettaq operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru.

IS-SUBPARTI GEN

REKWIŻITI ĠENERALI

TAQSIMA I

Punti ġenerali

ORO.GEN.105 Awtorità kompetenti

Għall-għanijiet ta' dan l-Anness, l-awtorità kompetenti li tissorvelja l-operaturi li huma suġġetti għal obbligu ta' ċertifikazzjoni għandha tkun l-awtorità mahtura mill-Istat Membru rilevanti għal operaturi li għandhom il-post prinċipali tan-negozju tagħhom fi Stat Membru.

ORO.GEN.110 Responsabbiltajiet tal-operatur

- (a) L-operatur huwa responsabbli għat-thaddim tal-inġenju tal-ajru skont l-Anness IV għar-Regolament (KE) Nru 216/2008, skont ir-rekwiżiti rilevanti ta' dan l-Anness u skont iċ-ċertifikat tiegħu.
- (b) Kull titjira għandha ssir skont id-dispożizzjonijiet tal-manwal tal-operat.
- (c) L-operatur għandu jistabbilixxi u jzomm sistema li teżercita kontroll operattiv fuq kull titjira operata skont it-termini taċ-ċertifikat tiegħu.
- (d) L-operatur għandu jiżgura li l-inġenji tal-ajru tiegħu jkunu mġhammra u li l-ekwipaġġ tiegħu jkunu kkwalifikati kif mehtieg għaž-żona u t-tip tal-operazzjoni.
- (e) L-operatur għandu jiżgura li l-persunal kollu li jkun assenjat għal operazzjonijiet ta' fuq l-art jew tal-ajru, jew li jkun involut direttament fihom, jingħata struzzjonijiet kif suppost, ikun wera l-hiliet tiegħu fil-kompiti partikulari tiegħu u jkun konxju mir-responsabbiltajiet tiegħu u mir-relazzjoni bejn it-tali kompiti u l-operazzjoni kollha kemm hi.
- (f) L-operatur għandu jistabbilixxi proċeduri u struzzjonijiet għall-operat sikur ta' kull tip ta' inġenju tal-ajru, li jkun fihom il-kompiti u r-responsabbiltajiet tal-persunal ta' fuq l-art u tal-membri tal-ekwipaġġ għal kull tip ta' operazzjoni ta' fuq l-art u fl-ajru. Dawn il-proċeduri ma għandhomx jehtiegu lill-membri tal-ekwipaġġ iwettqu xi attività matul il-fażijiet kritiċi tat-titjira għajr dawk mehtieġa għat-thaddim sikur tal-inġenju tal-ajru.
- (g) L-operatur għandu jiżgura li l-persunal kollu jkun jaf li huwa għandu jikkonforma mal-liġijiet, ir-regolamenti u l-proċeduri ta' dawk l-Istati li fihom jitwettqu l-operazzjonijiet u li huma rilevanti għat-twettiq tal-kompiti tiegħu.
- (h) L-operatur għandu jistabbilixxi sistema ta' lista ta' kontroll għal kull tip ta' inġenju tal-ajru li l-membri tal-ekwipaġġ għandhom jużaw, għall-fażijiet kollha tat-titjira f'kundizzjonijiet normali, mhux normali u ta' emerġenza, sabiex ikun żgurat li l-proċeduri operattivi mogħtija fil-manwal tal-operat jiġu segwiti. Id-disinn u l-użu tal-listi ta' kontroll għandhom iħarsu l-prinċipji tal-fatturi umani u għandhom iqisu l-aktar dokumentazzjoni riċenti rilevanti mogħtija mill-manifattur tal-inġenju tal-ajru.
- (i) L-operatur għandu jispeċifika l-proċeduri ta' ppjanar tat-titjira sabiex jiżgura li t-titjira titwettaq b'mod sikur abbażi tal-kunsiderazzjonijiet tal-prestazzjoni tal-inġenju tal-ajru, ta' limitazzjonijiet operattivi oħrajn u tal-kundizzjonijiet rilevanti li mistennija jkun hemm tul ir-rotta li għandha tiġi segwita u fl-ajrudromi jew fis-siti tal-operat ikkonċernati. Dawn il-proċeduri għandhom jiġu inklużi fil-manwal tal-operat.
- (j) L-operatur għandu jistabbilixxi u jzomm programmi tat-taħriġ għall-persunal dwar l-oġġetti perikolużi, hekk kif mehtieg mill-Istruzzjonijiet Tekniċi – programmi li għandhom ikunu suġġetti għall-analiżi u l-approvazzjoni tal-awtorità kompetenti. Il-livell tal-programmi tat-taħriġ għandu jkun xieraq għar-responsabbiltajiet tal-persunal.

ORO.GEN.115 Applikazzjoni għal ċertifikat ta' operatur

- (a) L-applikazzjoni għal ċertifikat ta' operatur jew għal emenda għal ċertifikat eżistenti għandha ssir fil-forma u l-manjiera stabbiliti mill-awtorità kompetenti, billi jitqiesu r-rekwiżiti applikabbli tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u tar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu.

- (b) L-applikanti għal ċertifikat inizzjali għandhom jipprovdu lill-awtorità kompetenti bid-dokumenti li juru kif se jikkonformaw mar-rekwiżiti stabbiliti fir-Regolament (KE) Nru 216/2008 u fir-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu. Dawn id-dokumenti għandhom jinkludu proċedura li tiddekrivi kif il-bidliet li ma jkunux jehtieġu approvazzjoni minn qabel se jiġu ġestiti u kif dawn se jiġu nnotifikati lill-awtorità kompetenti.

ORO.GEN.120 Mezzi ta' konformità

- (a) Operatur jista' juża mezzi alternattivi ta' konformità minn dawk adottati mill-Aġenzija biex jistabbilixxi l-konformità mar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u mar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu.
- (b) Meta operatur li jkun sugġett għaċ-ċertifikazzjoni jkun jixtieq juża mezzi alternattivi ta' konformità mill-Mezzi Aċċettabbli ta' Konformità (l-AMC) adottati mill-Aġenzija biex jistabbilixxi l-konformità mar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u mar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu, dan għandu, qabel ma jimplimentahom, jipprovdi lill-awtorità kompetenti deskrizzjoni shiha tal-mezzi alternattivi ta' konformità. Id-deskrizzjoni għandha tinkludi kwalunkwe reviżjoni tal-manwali jew tal-proċeduri li tista' tkun rilevanti, kif ukoll valutazzjoni li turi li r-Regoli ta' Implimentazzjoni jkunu ġew issodisfati.

L-operatur jista' jimplimenta dawn il-mezzi alternattivi ta' konformità jekk jingħata approvazzjoni minn qabel għalihom min-naħa tal-awtorità kompetenti u ladarba jirċievi n-notifika kif previst fil-punt ARO.GEN.120(d).

ORO.GEN.125 Termini tal-approvazzjoni u privileġġi ta' operatur

Operatur iċċertifikat għandu jkun konformi mal-kamp ta' applikazzjoni u mal-privileġġi ddefiniti fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet mehmuzin maċ-ċertifikat tal-operatur.

ORO.GEN.130 Tibdil

- (a) Kwalunkwe bidla li taffettwa:

- (1) il-kamp ta' applikazzjoni taċ-ċertifikat jew l-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet ta' operatur; jew
 - (2) kwalunkwe element tas-sistema ta' ġestjoni tal-operatur kif mehtieġ skont il-punti ORO.GEN.200(a)(1) u (a)(2),
- għandu jkollha l-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità kompetenti.

- (b) Għal kwalunkwe bidla li tehtieġ l-approvazzjoni minn qabel skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 u r-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu, l-operatur għandu japplika għal approvazzjoni mahruġa mill-awtorità kompetenti u jiksibha. L-applikazzjoni għandha titressaq qabel ma ssir kwalunkwe bidla bħal din, sabiex l-awtorità kompetenti tkun tista' tiddeċiedi dwar il-konformità kontinwa mar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u mar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu u temenda, jekk ikun mehtieġ, iċ-ċertifikat tal-operatur u t-termini tal-approvazzjoni relatati miegħu mehmuzi miegħu.

L-operatur għandu jipprovdi lill-awtorità kompetenti bi kwalunkwe dokument li jkun rilevanti.

Il-bidla għandha tiġi implimentata biss meta l-operatur jirċievi l-approvazzjoni formali min-naħa tal-awtorità kompetenti skont il-punt ARO.GEN.330.

L-operatur għandu jiffunzjona skont il-kundizzjonijiet preskritti mill-awtorità kompetenti matul it-tali bidliet, skont kif ikun applikabbli.

- (c) Il-bidliet kollha li ma jkunux jehtieġu approvazzjoni minn qabel għandhom jiġu ttrattati u nnotifikati lill-awtorità kompetenti hekk kif iddefinit fil-proċedura approvata mill-awtorità kompetenti skont il-punt ARO.GEN.310(c).

ORO.GEN.135 Tkompliġja tal-validità

- (a) Iċ-ċertifikat tal-operatur għandu jibqa' validu sakemm:

- (1) l-operatur jibqa' konformi mar-rekwiżiti rilevanti tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u tar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu, filwaqt li jitqiesu d-dispożizzjonijiet marbutin mat-trattament tas-sejbiet kif speċifikat fil-punt ORO.GEN.150;
- (2) l-awtorità kompetenti tingħata aċċess għall-operatur kif iddefinit fil-punt ORO.GEN.140 sabiex tistabbilixxi l-konformità kontinwa mar-rekwiżiti rilevanti tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u tar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu; u
- (3) iċ-ċertifikat ma jiġix ċedut jew irrevokat.

- (b) Meta jiġi ċedut jew irrevokat, iċ-ċertifikat għandu jintbagħat lura lill-awtorità kompetenti minghajr dewmien.

ORO.GEN.140 Access

- (a) Sabiex tiġi stabbilita l-konformità mar-rekwiżiti rilevanti tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u tar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu, l-operatur għandu jagħti access, fi kwalunkwe hin, għal kwalunkwe faċilità, inġenju tal-ajru, dokument, rekord, dejta, proċedura jew kwalunkwe materjal ieħor li huwa rilevanti għall-attività tiegħu li hija suġġetta għaċ-ċertifikazzjoni, kemm jekk din hija mogħtija b'kuntratt kif ukoll jekk le, lil kwalunkwe persuna awtorizzata minn waħda mill-awtoritajiet li ġejjin:

(1) l-awtorità kompetenti ddefinita fil-punt ORO.GEN.105;

(2) l-awtorità li tagħxi skont id-dispożizzjonijiet tal-punti ARO.GEN.300(d), ARO.GEN.300(e) jew ARO.RAMP.

- (b) L-access għall-inġenji tal-ajru msemmi fil-punt (a) għandu jinkludi l-possibbiltà li l-persuna awtorizzata tidhol fl-inġenju tal-ajru u tibqa' fiha matul l-operazzjonijiet ta' titjir, sakemm il-kmandant ma jiddecidix mod ieħor għall-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira skont il-punt CAT.GEN.MPA.135 fl-interess tas-sikurezza.

ORO.GEN.150 Sejbiet

Wara li jkun irċieva n-notifika dwar is-sejbiet, l-operatur għandu:

- (a) jidentifika l-kawża oriġinali tan-nuqqas ta' konformità;
- (b) jiddefinixxi pjan ta' azzjoni korrettiva; u
- (c) juri l-implimentazzjoni ta' azzjoni korrettiva b'mod li jissodisfa lill-awtorità kompetenti f'perjodu taż-żmien miftiehem ma' dik l-awtorità, hekk kif iddefinit fil-punt ARO.GEN.350(d).

ORO.GEN.155 Reazzjoni immedjata għal problema tas-sikurezza

L-operatur għandu jimplimenta:

- (a) kwalunkwe miżura tas-sikurezza li l-awtorità kompetenti tkun qabbditu jimplimenta skont il-punt ARO.GEN.135(c); u
- (b) kwalunkwe informazzjoni obbligatorja rilevanti marbuta mas-sikurezza mahruġa mill-Aġenzija, inklużi d-direttivi tal-ajrunavigabbiltà.

ORO.GEN.160 Rapportar tal-okkorrenzi

- (a) L-operatur għandu jirrapporta lill-awtorità kompetenti u lil kwalunkwe organizzazzjoni ohra li l-Istat tal-operatur jeżiġi li għandha tkun infurmata dwar kwalunkwe aċċident, incident serju u okkorrenza kif iddefinit fir-Regolament (UE) Nru 996/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾ u fid-Direttiva 2003/42/KE.
- (b) Minghajr hsara għall-punt (a), l-operatur għandu jirrapporta lill-awtorità kompetenti u lill-organizzazzjoni responsabbli għad-disinn tal-inġenju tal-ajru dwar kwalunkwe incident, hsara teknika, difett tekniku, qbiż tal-limiti tekniċi jew okkorrenza li tista' turi informazzjoni hażina, mhix kompluta jew ambigwa inkluża fid-dejta stabbilita skont ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1702/2003 ⁽²⁾, jew dwar kwalunkwe ċirkustanza irregolari ohra li tkun ipperikolat, jew li setgħet tipperikola, it-thaddim sikur tal-inġenju tal-ajru iżda li ma tkunx wasslet għal aċċident jew incident serju.
- (c) Minghajr hsara għar-Regolament (UE) Nru 996/2010, għad-Direttiva 2003/42/KE, għar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1321/2007 ⁽³⁾ u għar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1330/2007 ⁽⁴⁾, ir-rapporti msemmija fil-paragrafi (a) u (b) għandhom isiru f'forma u manjiera stabbiliti mill-awtorità kompetenti u għandhom ikunu jinkludu l-informazzjoni kollha rilevanti dwar il-kundizzjoni li l-operatur ikun jaf biha.
- (d) Ir-rapporti għandhom isiru malajr kemm jista' jkun, iżda fi kwalunkwe każ fi żmien 72 siegħa minn mindu l-operatur ikun identifika l-kundizzjoni li r-rapport ikun jittratta, sakemm ma jkunx hemm ċirkustanzi straordinarji li jimpedixxu dan.

⁽¹⁾ ĠU L 295, 12.11.2010, p. 35.

⁽²⁾ ĠU L 243, 27.9.2003, p. 6.

⁽³⁾ ĠU L 294, 13.11.2007, p. 3.

⁽⁴⁾ ĠU L 295, 14.11.2007, p. 7.

- (e) Fejn ikun rilevanti, l-operatur għandu jipproduċi rapport ta' segwitu biex jipprovdi d-dettalji tal-azzjonijiet li jkun behsiebu jiehu biex jevita okkorrenzi simili fil-gejjieni, hekk kif dawn l-azzjonijiet ikunu ġew identifikati. Dan ir-rapport għandu jsir fil-forma u l-manjiera stabbiliti mill-awtorità kompetenti.

TAQSIMA 2

Ġestjoni

ORO.GEN.200 Sistema ta' ġestjoni

- (a) L-operatur għandu jistabbilixxi, jimplimenta u jżomm sistema ta' ġestjoni li tkun tinkludi:
- (1) linji ta' responsabbiltà u kontabbiltà fl-organizzazzjoni kollha li jkunu ddefiniti b'mod ċar, inkluża r-responsabbiltà diretta għas-sikurezza tal-manijer responsabbli;
 - (2) deskrizzjoni tal-filosofiji u l-prinċipji ġenerali tal-operatur marbutin mas-sikurezza, magħrufa bhala l-politika tas-sikurezza;
 - (3) l-identifikazzjoni ta' perikli għas-sikurezza fil-qasam tal-avjazzjoni li jkunu ġejjin mill-attivitajiet tal-operatur, l-evalwazzjoni tagħhom u l-ġestjoni tar-riskji assoċjati magħhom, inkluż it-tehid ta' azzjonijiet biex jittaffa r-riskju u biex tiġi vverifikata l-effikaċja tagħhom;
 - (4) iż-żamma ta' persunal imħarġ u kompetenti biex jaqdi l-kompiti tiegħu;
 - (5) id-dokumenti tal-proċessi ewlenin kollha tas-sistema ta' ġestjoni, inkluż proċess biex l-impjegati jkunu jafu r-responsabbiltajiet tagħhom, u l-proċedura biex jiġu emendati dawn id-dokumenti;
 - (6) funzjoni biex tkun immonitorjata l-konformità tal-operatur mar-rekwiżiti rilevanti. Il-monitoraġġ tal-konformità għandu jinkludi sistema ta' reazzjoni u kummenti dwar is-sejbiet lill-manijer responsabbli biex tkun żgurata l-implimentazzjoni effettiva tal-azzjonijiet korrettivi hekk kif ikun mehtieg; u
 - (7) kwalunkwe rekwiżit ieħor previst fis-subpartijiet rilevanti ta' dan l-Anness jew fl-Annessi applikabbli l-oħra.
- (b) Is-sistema ta' ġestjoni għandha tikkorrispondi għad-daqs tal-operatur u għan-natura u l-kumplessità tal-attivitajiet tiegħu, u għandha tqis il-perikli u r-riskji assoċjati magħhom inerenti f'dawn l-attivitajiet.

ORO.GEN.205 Attivitajiet issottokuntrattati

- (a) L-attivitajiet issottokuntrattati jinkludu l-attivitajiet kollha li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-approvazzjoni ta' operatur li jitwettqu minn organizzazzjoni oħra li jew tkun iċċertifikata hi stess biex twettaq it-tali attivitajiet jew li, jekk ma tkunx iċċertifikata, tkun taħdem bl-approvazzjoni tal-operatur kontraenti. L-operatur għandu jiżgura li meta jagħti b'sottokuntratt jew jixtri kwalunkwe parti mill-attività tiegħu, is-servizz jew il-prodott issottokuntrattat jew mixtri jkun konformi mar-rekwiżiti applikabbli.
- (b) Meta l-operatur iċċertifikat jagħti b'sottokuntratt kwalunkwe parti mill-attività tiegħu lil organizzazzjoni li ma tkunx iċċertifikata hija stess skont din il-Parti biex twettaq dik l-attività, l-organizzazzjoni li tkun ingħatat il-kuntratt għandha taħdem skont l-approvazzjoni tal-operatur. L-organizzazzjoni kontraenti għandha tiżgura li l-awtorità kompetenti tingħata aċċess għall-organizzazzjoni li tkun ingħatat il-kuntratt, biex tistabbilixxi l-konformità kontinwa mar-rekwiżiti applikabbli.

ORO.GEN.210 Rekwiżiti marbutin mal-persunal

- (a) L-operatur għandu jahtar manijer responsabbli, li jkollu l-awtorità jiżgura li l-attivitajiet kollha jkunu jistgħu jiġu ffinanzjati u eżegwiti skont ir-rekwiżiti applikabbli. Il-manijer responsabbli għandu jkun responsabbli għall-istabbiliment u iż-żamma ta' sistema effettiva ta' ġestjoni.
- (b) L-operatur għandu jahtar persuna jew grupp ta' persuni li għandhom ikunu responsabbli biex jiżguraw li l-operatur jibqa' konformi mar-rekwiżiti applikabbli. It-tali persuna(i) għandha/għandhom fl-aħhar mill-aħhar jaqgħu taħt l-awtorità tal-manijer responsabbli.
- (c) L-operatur għandu jkollu biżżejjed persunal ikkwalifikat għall-kompiti u l-attivitajiet ippjanati, li għandhom isiru skont ir-rekwiżiti applikabbli.
- (d) L-operatur għandu jżomm ir-rekords ix-xierqa tal-esperjenza, tal-kwalifiki u tat-taħriġ biex juri l-konformità mal-punt (c).
- (e) L-operatur għandu jiżgura li l-persunal kollu jkun jaf ir-regoli u l-proċeduri li huma rilevanti biex iwettaq il-kompiti tiegħu.

ORO.GEN.215 Rekwiżiti marbutin mal-faċilitajiet

L-operatur għandu jkollu l-faċilitajiet li jippermettu li jitwettqu u jiġu ġestiti l-kompiti u l-attivitajiet ippjanati kollha skont ir-rekwiżiti applikabbli.

ORO.GEN.220 Żamma tar-rekords

- (a) L-operatur għandu jistabbilixxi sistema ta' żamma tar-rekords li tippermetti l-ħażna adegwata u t-traċċabbiltà affidabbli tal-attivitajiet kollha żviluppati, li tkun tkopri b'mod partikulari l-elementi kollha indikati fil-punt ORO.GEN.200.
- (b) Il-format tar-rekords għandu jiġi speċifikat fil-proċeduri tal-operatur.
- (c) Ir-rekords għandhom jinħażnu b'mod li jiżgura l-protezzjoni mill-ħsara, mit-tibdil u mis-serq.

IS-SUBPARTI AOC

ĊERTIFIKAZZJONI TAL-OPERATURI TAL-AJRU**ORO.AOC.100 Applikazzjoni għal ċertifikat tal-operatur tal-ajru**

- (a) Mingħajr ħsara għar-Regolament (KE) Nru 1008/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾, qabel ma jibda l-operazzjonijiet kummerċjali bl-ajru, l-operatur għandu japplika għal ċertifikat tal-operatur tal-ajru (AOC) mahruġ mill-awtorità kompetenti u jiksbi.
- (b) L-operatur għandu jipprovdi l-informazzjoni li ġejja lill-awtorità kompetenti:
 - (1) l-isem uffiċjali u l-isem tan-negozju, l-indirizz u l-indirizz postali tal-applikant;
 - (2) deskrizzjoni tal-operazzjoni proposta, inklużi t-tip(i) u l-għadd ta' inġenji tal-ajru li għandhom jithaddmu;
 - (3) deskrizzjoni tas-sistema ta' ġestjoni, inkluża l-istruttura organizzattiva;
 - (4) l-isem tal-manixer responsabbli;
 - (5) l-ismijiet tal-persuni nnominati mehtieġa skont il-punt ORO.AOC.135(a), flimkien mal-kwalifiki u l-esperjenza tagħhom; u
 - (6) kopja tal-manwal tal-operat mehtieġ skont il-punt ORO.MLR.100;
 - (7) dikjarazzjoni li d-dokumenti kollha mibgħuta lill-awtorità kompetenti ġew ivverifikati mill-applikant u nstabu li kienu konformi mar-rekwiżiti applikabbli.
- (c) L-applikanti għandhom juru lill-awtorità kompetenti li:
 - (1) huma jikkonformaw mar-rekwiżiti applikabbli kollha tal-Anness IV għar-Regolament (KE) Nru 216/2008, ta' dan l-Anness u tal-Anness IV (il-Parti-CAT) u tal-Anness V (il-Parti-SPA) ta' dan ir-Regolament, skont kif ikun applikabbli;
 - (2) l-inġenji tal-ajru kollha operati għandhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà skont ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1702/2003; u
 - (3) l-organizzazzjoni u l-ġestjoni tagħhom huma xierqa għall-iskala u l-kamp ta' applikazzjoni tal-operazzjoni u huma ta' livell li jaqbel ma' din l-iskala u ma' dan il-kamp ta' applikazzjoni.

ORO.AOC.105 Speċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet u privileġġi ta' detentur ta' AOC

Il-privileġġi tal-operatur, inklużi dawk mogħtija skont l-Anness V (il-Parti-SPA), għandhom ikunu speċifikati fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet taċ-ċertifikat.

ORO.AOC.110 Ftehim ta' kiri

Kwalunkwe kiri mingħand haddiehor

- (a) Mingħajr ħsara għar-Regolament (KE) Nru 1008/2008, kwalunkwe ftehim ta' kiri li għandu x'jaqsam ma' inġenju tal-ajru użat minn operatur li huwa ċertifikat skont din il-Parti għandu jkun suġġett għall-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità kompetenti.

⁽¹⁾ ĠU L 293, 31.10.2008, p. 3.

- (b) L-operatur iċċertifikat skont din il-Parti għandu jkri inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ biss minghand operaturi li ma jkunux suġġetti għal projbizzjoni fuq l-operat skont ir-Regolament (KE) Nru 2111/2005.

Kiri ta' inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ minghand haddiehor

- (c) L-applikant għall-approvazzjoni tal-kiri ta' inġenju tal-ajru bl-ekwipaġġ minghand operatur minn pajjiż terz għandu juri lill-awtorità kompetenti li:

- (1) l-operatur minn pajjiż terz għandu AOC validu, mahruġ skont l-Anness 6 tal-ICAO;
- (2) l-istandards tas-sikurezza tal-operatur minn pajjiż terz f'dak li għandu x'jaqsam mal-ajrunavigabbiltà kontinwa u mal-operazzjonijiet bl-ajru huma ekwivalenti għar-rekwiżiti applikabbli stabbiliti fir-Regolament (KE) Nru 2042/2003 u f'dan ir-Regolament; u
- (3) l-inġenju tal-ajru għandu ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà standard mahruġ skont l-Anness 8 tal-ICAO.

Kiri ta' inġenji tal-ajru mingħajr l-ekwipaġġ minghand haddiehor

- (d) Applikant għall-approvazzjoni tal-kiri, minghand haddiehor, ta' inġenju tal-ajru rreġistrat f'pajjiż terz mingħajr l-ekwipaġġ, għandu juri lill-awtorità kompetenti li:

- (1) gie identifikat b'zonn operattiv li ma jistax jiġi ssodisfat billi jinkera inġenju tal-ajru rreġistrat fl-UE;
- (2) il-perjodu tal-kera tal-inġenju tal-ajru minghand haddiehor mingħajr l-ekwipaġġ mhux se jaqbeż is-seba' xhur fi kwalunkwe perjodu ta' tnax-il xahar wara xulxin; u
- (3) hija żġurata l-konformità mar-rekwiżiti applikabbli tar-Regolament (KE) Nru 2042/2003.

Kiri ta' inġenji tal-ajru mingħajr l-ekwipaġġ lil haddiehor

- (e) L-operatur iċċertifikat skont din il-Parti li jkun beħsiebu jkri wiehed mill-inġenji tal-ajru tiegħu lil haddiehor mingħajr l-ekwipaġġ għandu japplika għall-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità kompetenti. Mal-applikazzjoni għandhom jintbagħtu kopji tal-ftehim ta' kiri mahsub jew id-deskrizzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-kiri, minbarra l-arrangamenti finanzjarji, u kull dokument ieħor rilevanti.

Kiri ta' inġenji tal-ajru bl-ekwipaġġ lil haddiehor

- (f) Qabel ma jkri inġenju tal-ajru tiegħu bl-ekwipaġġ lil haddiehor, l-operatur iċċertifikat skont din il-Parti għandu jinnotifika lill-awtorità kompetenti b'dan.

ORO.AOC.115 Ftehimiet ta' kondivizzjoni tal-kodiċi

- (a) Mingħajr hsara għar-rekwiżiti tal-UE applikabbli għall-qasam tas-sikurezza għal operaturi u inġenji tal-ajru minn pajjiżi terzi, operatur iċċertifikat skont din il-Parti għandu jidhol fi ftehim għall-kondivizzjoni tal-kodiċi ma' operatur minn pajjiż terz biss wara li:

- (1) jkun ivverifika li l-operatur minn pajjiż terz ikun konformi mal-istandards applikabbli tal-ICAO; u
- (2) wara li jkun ipprova lill-awtorità kompetenti bl-informazzjoni ddokumentata li tippermetti lit-tali awtorità tikkonforma mal-punt ARO.OPS.105.

- (b) Huwa u jimplimenta l-ftehim ta' kondivizzjoni tal-kodiċi, l-operatur għandu jimmonitorja u jivvaluta b'mod regolari l-konformità kontinwa tal-operatur minn pajjiż terz mal-istandards applikabbli tal-ICAO.

- (c) L-operatur iċċertifikat skont din il-Parti la għandu jbigħ u lanqas johroġ biljetti għal titjira operata minn operatur minn pajjiż terz meta dan tal-ahħar ikun suġġett għal projbizzjoni fuq l-operat skont ir-Regolament (KE) Nru 2111/2005 jew meta dan tal-ahħar ma jkunx qed jibqa' konformi mal-istandards applikabbli tal-ICAO.

ORO.AOC.120 Approvazzjonijiet biex jiġi pprovdut taħriġ għall-ekwipaġġ tal-kabina jew biex jinharġu attestazzjonijiet tal-ekwipaġġ tal-kabina

- (a) Meta l-operatur ikun beħsiebu jipprovi l-kors tat-taħriġ mehtieg skont l-Anness V (il-Parti-CC) għar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 290/2012, huwa għandu japplika għal approvazzjoni mahruġa mill-awtorità kompetenti u jkissibha. Għal dan il-ghan, l-applikant għandu juri l-konformità mar-rekwiżiti għat-twettiq tal-kors tat-taħriġ u għall-kontenut tiegħu stabbiliti fil-punti CC.TRA.215 u CC.TRA.220 ta' dak l-Anness, u għandu jipprovi lill-awtorità kompetenti:

- (1) bid-data ppjanata għall-bidu tal-attività;
- (2) bid-dettalji personali u l-kwalifiki tal-ghalliem, skont kif ikun rilevanti għall-elementi tat-taħriġ li għandhom jiġu koperti;
- (3) bl-isem/l-ismijiet u l-indirizz(i) tas-sit(i) fejn se jsir it-taħriġ;

- (4) b'deskrizzjoni tal-faċilitajiet, il-metodi tat-taħriġ, il-manwali u l-istrumenti rappreżentattivi li għandhom jintużaw; u
- (5) bis-sillabi tal-kors tat-taħriġ u l-programmi assoċjati magħhom.
- (b) Jekk Stat Membru jiddeċiedi, skont il-punt ARA.CC.200 tal-Anness VI (il-Parti-ARA) għar-Regolament (UE) Nru 290/2012, li l-operaturi jistgħu jkunu approvati biex joħroġu attestazzjonijiet tal-ekwipaġġ tal-kabina, l-applikant għandu, minbarra li jsegwi d-dispożizzjonijiet mogħtija fil-punt (a):
- (1) juri lill-awtorità kompetenti li:
- (i) l-organizzazzjoni għandha l-kapaċità u r-responsabbiltà biex twettaq dan il-kompitu;
- (ii) il-persunal li jwettaq l-eżamijiet huwa kkwalifikat b'mod xieraq u ma għandu l-ebda kunflitt ta' interess; u
- (2) jipprovi l-proċeduri u l-kundizzjonijiet speċifikati biex:
- (i) iwettaq l-eżami meħtieġ skont il-punt CC.TRA.220;
- (ii) joħroġ attestazzjonijiet tal-ekwipaġġ tal-kabina; u
- (iii) jagħti lill-awtorità kompetenti l-informazzjoni u d-dokumenti rilevanti kollha marbutin mal-attezzjonijiet li se joħroġu u mad-detenturi tagħhom, għall-ghanijiet taż-żamma tar-rekords, tas-sorveljanza u tal-azzjonijiet ta' infurzar min-naħa ta' dik l-awtorità.
- (c) L-approvazzjonijiet imsemmija fil-punti (a) u (b) għandhom jiġu speċifikati fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet.

ORO.AOC.125 Operazzjonijiet mhux kummerċjali ta' ingeni tal-ajru mnizzlin mid-detentur ta' AOC fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet

Id-detentur ta' AOC jista' jwettaq operazzjonijiet mhux kummerċjali b'ingenju tal-ajru li mill-bqija jintuża għal operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru li jkunu mnizzlin fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet tal-AOC tiegħu, dejjem jekk l-operatur:

- (a) jiddeskrivi dawn l-operazzjonijiet fid-dettall fil-manwal tal-operat, inklużi:
- (1) l-identifikazzjoni tar-rekwiżiti applikabbli;
- (2) identifikazzjoni ċara ta' kwalunkwe differenzi bejn il-proċeduri operattivi li jintużaw meta jitwettqu l-operazzjonijiet kummerċjali u dawk li jintużaw meta jitwettqu operazzjonijiet mhux kummerċjali;
- (3) mezz biex ikun żgurat li l-persunal kollu involut fl-operazzjoni jkun kompletament familjari mal-proċeduri assoċjati magħha;
- (b) jibgħat id-differenzi identifikati bejn il-proċeduri operattivi msemmija fil-punt (a)(2) lill-awtorità kompetenti għall-approvazzjoni tagħha minn qabel.

ORO.AOC.130 Monitoraġġ tad-dejta dwar it-titjiriet — l-ajruplani

- (a) L-operatur għandu jstabbilixxi u jżomm sistema ta' monitoraġġ tad-dejta dwar it-titjiriet, li għandha tkun integrata fis-sistema ta' ġestjoni tiegħu, fil-każ ta' ajruplani li għandhom massa massima ċertifikata waqt it-tluġ ta' iktar minn 27 000 kilogramm.
- (b) Is-sistema ta' monitoraġġ tad-dejta dwar it-titjiriet m'għandhiex tkun waħda punittiva u għandha tinkludi protezzjonijiet adegwati biex jiġiharsu s-sors(i) tad-dejta.

ORO.AOC.135 Rekwiżiti marbutin mal-persunal

- (a) Skont il-punt ORO.GEN.210(b), l-operatur għandu jahtar il-persuni li jkunu responsabbli għall-ġestjoni u s-supervizzjoni tal-oqsma li ġejjin:
- (1) l-operazzjonijiet tat-titjir;
- (2) it-taħriġ tal-ekwipaġġ;
- (3) l-operazzjonijiet ta' fuq l-art; u
- (4) l-ajrunavigabbiltà kontinwa skont ir-Regolament (KE) Nru 2042/2003.

(b) *Adeguatezza u kompetenza tal-persunal*

- (1) L-operatur għandu jimpjega biżżejjed persunal għall-operazzjonijiet tat-titjir u ta' fuq l-art ippjanati.
- (2) Il-persunal kollu assenjat għall-operazzjonijiet tat-titjir u ta' fuq l-art, jew li jkun direttament involut fihom, għandu:
 - (i) ikun imharreġ kif xieraq;
 - (ii) juri l-hiliet tiegħu fit-twettiq tal-kompiti assenjati lilu; u
 - (iii) ikun konxju mir-responsabbiltajiet tiegħu u mir-relazzjoni bejn il-kompiti tiegħu u l-operazzjoni kollha kemm hi.

(c) *Supervizjoni tal-persunal*

- (1) L-operatur għandu jahtar għadd suffiċjenti ta' superviżuri tal-persunal, filwaqt li jqis l-istruttura tal-organizzazzjoni tiegħu u l-għadd ta' persuni impjegati.
- (2) Il-kompiti u r-responsabbiltajiet ta' dawn is-superviżuri għandhom jiġu ddefiniti u għandu jsir kwalunkwe arrangement ieħor meħtieġ biex ikun żgurat li dawn is-superviżuri jkunu jistgħu jwettqu r-responsabbiltajiet ta' supervizjoni tagħhom.
- (3) Is-supervizjoni tal-membri tal-ekwipaġġ u tal-persunal involut fl-operazzjoni għandha ssir minn individwi mogħnija b'esperjenza adegwata u bil-hiliet biex ikun żgurat li l-istandards speċifikati fil-manwal tal-operat jintlahqu.

ORO.AOC.140 Rekwiżiti marbutin mal-faċilitajiet

Skont il-punt ORO.GEN.215, l-operatur għandu:

- (a) juża faċilitajiet xierqa tal-immaniġġjar fuq l-art biex jiżgura l-immaniġġjar sikur tat-titjiriet tiegħu;
- (b) jhejji faċilitajiet ta' appoġġ operattiv fil-bażi operattiva ewlenija li jkunu xierqa għaž-żona u għat-tip ta' operazzjoni; u
- (c) jiżgura li l-isparzu disponibbli għat-twettiq tax-xogħol f'kull bażi operattiva jkun biżżejjed għall-persunal li l-azzjonijiet tiegħu jistgħu jaffettwaw is-sikurezza tal-operazzjonijiet tat-titjir. Barra minn hekk, għandhom jitqiesu l-htigijiet tal-ekwipaġġ ta' fuq l-art, tal-persunal li għandu f'idejha il-kontroll operattiv, tal-hażna u l-wiri tar-rekords essenzzjali u tal-ippjanar tat-titjiriet min-naħa tal-ekwipaġġi.

ORO.AOC.150 Rekwiżiti marbutin mad-dokumentazzjoni

- (a) L-operatur għandu jagħmel arrangements għall-produzzjoni ta' manwali u ta' kwalunkwe dokumentazzjoni ohra li hija meħtieġa u tal-emendi assoċjati magħhom.
- (b) L-operatur għandu jkun kapaċi jqassam struzzjonijiet operattivi u informazzjoni ohra mingħajr dewmien.

IS-SUBPARTI MLR

MANWALI, ĠURNALI U REĠISTRI**ORO.MLR.100 Manwal tal-operat — punti ġenerali**

- (a) L-operatur għandu jstabbilixxi manwal tal-operat (OM), hekk kif speċifikat fil-punt 8.b. tal-Anness IV għar-Regolament (KE) Nru 216/2008.
- (b) Il-kontenut tal-OM għandu jirrifletti r-rekwiżiti stabbiliti f'dan l-Anness, fl-Anness IV (il-Parti-CAT) u fl-Anness V (il-Parti-SPA), skont kif ikun applikabbli, u m'għandux imur kontra l-kundizzjonijiet mogħtija fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet meħmużin maċ-ċertifikat tal-operatur tal-ajru (l-AOC).
- (c) L-OM jista' jinhareġ f'diversi partijiet separati.
- (d) Il-persunal kollu tal-operazzjonijiet għandu jkollu aċċess faċli għall-partijiet tal-OM li huma rilevanti għall-kompiti tiegħu.
- (e) L-OM għandu jinżamm aġġornat. Il-persunal kollu għandu jiġi mgharraf dwar il-bidliet li jkunu rilevanti għall-kompiti tiegħu.
- (f) Kull membru tal-ekwipaġġ għandu jingħata kopja personali tat-taqsimiet rilevanti tal-OM li jkunu jikkonċernaw il-kompiti tiegħu. Kull detentur ta' OM, jew ta' partijiet xierqa minnu, għandu jkun responsabbli biex iżomm il-kopja tiegħu aġġornata bl-emendi jew ir-reviżjonijiet mogħtija mill-operatur.

(g) Għad-detenturi ta' AOC:

- (1) għall-emendi li jehtieġ li jiġu nnotifikati skont il-punti ORO.GEN.115(b) u ORO.GEN.130(c), l-operatur għandu jibgħat l-emendi ppjanati lill-awtorità kompetenti, qabel id-data tad-dhul fis-sehh tagħhom; u
 - (2) għall-emendi ta' proċeduri assoċjati ma' oġġetti li jehtieġu approvazzjoni minn qabel skont il-punt ORO.GEN.130, l-approvazzjoni għandha tinkiseb qabel ma l-emenda tidhol fis-sehh.
- (h) Minkejja l-punt (g), meta jkun hemm bżonn isiru emendi jew reviżjonijiet immedjati fl-interess tas-sikurezza, dawn jistgħu jiġu ppubblikati u applikati immedjatament, dejjem jekk tkun saret applikazzjoni għall-approvazzjoni meħtieġa.
- (i) L-operatur għandu jinkludi l-emendi u r-reviżjonijiet kollha mitluba mill-awtorità kompetenti.
- (j) L-operatur għandu jiżgura li l-informazzjoni meħuda minn dokumenti approvati, u minn kwalunkwe emenda tagħhom, tidher b'mod korrett fl-OM. Dan ma jwaqqafx lill-operatur milli jippubblika dejta u proċeduri iktar konservattivi fl-OM.
- (k) L-operatur għandu jiżgura li l-persunal kollu jkun kapaċi jifhem il-lingwa li fiha jkunu miktuba dawk il-partijiet tal-OM li jkunu jikkonċernaw il-kompiti u r-responsabbiltajiet tiegħu. Il-kontenut tal-OM għandu jkun ippreżentat f'forma li tista' tintuża minghajr diffikultajiet u li thares il-prinċipji tal-fatturi umani.

ORO.MLR.101 Manwal tal-operat — struttura

L-istruttura ewlenija tal-OM għandha tkun kif ġej:

- (a) Parti A: Parti ġenerali/bażika, li tinkludi l-politiki, l-istruzzjonijiet u l-proċeduri operattivi kollha li mhumix relatati mat-tip;
- (b) Parti B: Parti dwar il-kwistjonijiet tal-operat tal-inġenji tal-ajru, li tinkludi l-istruzzjonijiet u l-proċeduri kollha relatati mat-tip, li tqis id-differenzi bejn it-tipi/il-kategoriji, il-varjanti jew l-inġenji tal-ajru individwali użati mill-operatur;
- (c) Parti C: Parti dwar l-operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru, li tinkludi l-istruzzjonijiet u l-informazzjoni dwar ir-rotta/ir-rwol/iż-żona u dwar l-ajrudrom/is-sit tal-operat;
- (d) Parti D: Parti dwar it-taħriġ, li tinkludi l-istruzzjonijiet kollha tat-taħriġ għall-persunal li huma meħtieġa għal operazzjonijiet sikuri.

ORO.MLR.105 Lista tat-tagħmir minimu

- (a) Għandha tiġi stabbilita lista tat-tagħmir minimu (MEL) kif speċifikat fil-punt 8.a.3. tal-Anness IV għar-Regolament (KE) Nru 216/2008, ibbażata fuq il-lista rilevanti ta' tagħmir minimu ta' referenza (MMEL), kif iddefinit fid-dejta stabbilita skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003.
- (b) L-MEL u kull emenda tagħha għandhom ikunu approvati mill-awtorità kompetenti.
- (c) L-operatur għandu jemenda l-MEL wara li ssir kwalunkwe bidla applikabbli fl-MMEL, fil-limiti taż-żmien aċċettabbli.
- (d) Minbarra l-lista ta' oġġetti, l-MEL għandha tinkludi:
 - (1) preambolu, li jinkludi gwida u definizzjonijiet għall-ekwipaġġi tat-titjira u għall-persunal tal-manutenzjoni li jkunu qed jużaw l-MEL;
 - (2) l-istat ta' reviżjoni tal-MMEL li fuqha hi bbażata l-MEL u l-istat ta' reviżjoni tal-MEL;
 - (3) il-kamp ta' applikazzjoni, l-estent u l-ghan tal-MEL.
- (e) L-operatur għandu:
 - (1) jistabbilixxi intervalli ta' rettifika għal kull strument, oġġett tat-tagħmir jew funzjoni mnizzel/imnizzla fl-MEL li ma jahdimx/ma tahdimx. L-intervall ta' rettifika mogħti fl-MEL m'għandux ikun inqas restrittiv mill-intervall korrispondenti ta' rettifika mogħti fl-MMEL;
 - (2) jistabbilixxi programm effettiv ta' rettifika;
 - (3) ihaddem l-inġenju tal-ajru wara li jiskadi l-intervall ta' rettifika speċifikat fl-MEL biss meta:
 - (i) id-difett ikun tranġa; jew
 - (ii) l-intervall ta' rettifika jkun ġie estiż skont il-punt (f).

- (f) Suġġett għall-approvazzjoni tal-awtorità kompetenti, l-operatur jista' juża proċedura għall-estensjoni ta' darba biss tal-intervalli ta' rettifika tal-kategoriji B, C, u D, sakemm:
- (1) l-estensjoni tal-intervall ta' rettifika tkun taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-MMEL għat-tip ta' inġenju tal-ajru;
 - (2) l-estensjoni tal-intervall ta' rettifika tkun, bħala massimu, ta' perjodu li jkun daqs l-intervall ta' rettifika speċifikat fl-MEL;
 - (3) l-estensjoni tal-intervall ta' rettifika ma tintużax bħala mezz normali biex jitwettqu r-rettifiki ta' oġġetti mnizzlin fl-MEL u tintuża biss meta avvenimenti li l-operatur ma jkollux kontroll fuqhom ikunu żammew ir-rettifika milli ssir;
 - (4) l-operatur ikun stabbilixxa deskrizzjoni tal-kompiti u r-responsabbiltajiet speċifiċi għall-kontroll tal-estensjonijiet;
 - (5) l-awtorità kompetenti tkun mgharrfa dwar kwalunkwe estensjoni tal-intervall ta' rettifika applikabbli; u
 - (6) ikun gie stabbilit pjan biex ir-rettifika titwettaq mill-aktar fis possibbli.
- (g) L-operatur għandu jistabbilixxi l-proċeduri operattivi u ta' manutenzjoni msemmija fl-MEL, filwaqt li jqis il-proċeduri operattivi u ta' manutenzjoni msemmija fl-MMEL. Dawn il-proċeduri għandhom ikunu parti mill-manwali tal-operatur jew mill-MEL.
- (h) L-operatur għandu jemenda l-proċeduri operattivi u ta' manutenzjoni msemmija fl-MEL wara li ssir kwanlunkwe bidla applikabbli fil-proċeduri operattivi u ta' manutenzjoni msemmija fl-MMEL.
- (i) Sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor fl-MEL, l-operatur għandu jtemm:
- (1) il-proċeduri operattivi msemmija fl-MEL meta jkun qed jippjana għal oġġett imnizzel fil-lista li ma jkunx qed jahdem u/jew meta jkun qed juża oġġett bhal dan; u
 - (2) il-proċeduri ta' manutenzjoni msemmija fl-MEL qabel ma juża l-oġġett imnizzel fil-lista li ma jkunx qed jahdem.
- (j) Suġġett għal approvazzjoni speċifika ta' każ b'każ min-naħa tal-awtorità kompetenti, l-operatur jista' jhaddem inġenju tal-ajru bi strumenti, oġġetti tat-tagħmir jew funzjonijiet li ma jkunux qed jahdmu, b'mod li jmur lil hinn mil-limiti tal-MEL iżda li jhares il-limiti tal-MMEL, sakemm:
- (1) l-istrumenti, l-oġġetti tat-tagħmir jew il-funzjonijiet ikkonċernati jkunu jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-MMEL, kif iddefinit fid-dejta stabbilita skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003;
 - (2) l-approvazzjoni ma tintużax bħala mezz normali biex jitwettqu operazzjonijiet li jmorru lil hinn mil-limiti tal-MEL approvata, u tintuża biss meta avvenimenti li l-operatur ma jkollux kontroll fuqhom ikunu żammewh milli jikkonforma mal-MEL;
 - (3) l-operatur ikun stabbilixxa deskrizzjoni tal-kompiti u r-responsabbiltajiet speċifiċi għall-kontroll tat-thaddim tal-inġenju tal-ajru skont din l-approvazzjoni; u
 - (4) ikun gie stabbilit pjan biex jitrangaw l-istrumenti, l-oġġetti tat-tagħmir jew il-funzjonijiet li ma jkunux qed jahdmu jew biex it-thaddim tal-inġenju tal-ajru jerga' jibda jsir skont il-limiti tal-MEL mill-aktar fis possibbli.

ORO.MLR.110 Ġurnal tal-vjaġġ

Għal kull titjira, jew għal kull serje ta' titjiriet, għandhom jinżammu d-dettalji tal-inġenju tal-ajru, tal-ekwipaġġ tiegħu u ta' kull vjaġġ, f'forma ta' ġurnal tal-vjaġġ jew ta' dokument ekwivalenti.

ORO.MLR.115 Żamma tar-rekords

- (a) Ir-rekords tal-attivitajiet imsemmija fil-punt ORO.GEN.200 għandhom jinżammu mill-inqas għal hames (5) snin.
- (b) L-informazzjoni li ġeja, użata fil-preparazzjoni u t-twettiq ta' titjira, u r-rapporti assoċjati magħha, għandhom jinħażnu għal tliet (3) xhur:
- (1) il-pjan operattiv tat-titjira, jekk dan ikun applikabbli;
 - (2) l-avviz(i) speċifiċi dwar ir-rotta lill-membri tal-ekwipaġġ tal-inġenju tal-ajru (NOTAM) u d-dokumentazzjoni għall-ghoti ta' informazzjoni dwar is-servizzi ta' informazzjoni ajrunawtika (AIS), f'każ li dawn ikunu editjati mill-operatur;

- (3) id-dokumentazzjoni dwar il-bilanċ u l-massa;
- (4) in-notifiki dwar tagħbija speċjali, inkluża l-informazzjoni bil-miktub lill-kmandant/lill-bdot fil-kmand dwar oġġetti perikolużi;
- (5) il-ġurnal tal-vjaġġ jew dokument ekwivalenti; u
- (6) ir-rapport(i) tat-titjira sabiex jiġu rreġistrati d-dettalji ta' kwalunkwe okkorrenza jew ta' kwalunkwe avveniment li l-kmandant/il-bdot fil-kmand iqis li huwa meħtieġ li jirrapporta jew jirreġistra.
- (c) Ir-rekords tal-persunal għandhom jinżammu għall-perjodi indikati hawn taht:

Liċenzja tal-ekwipaġġ tat-titjira u attestazzjoni tal-ekwipaġġ tal-kabina	Sakemm il-membri tal-ekwipaġġ juża l-privileġġi tal-liċenzja jew tal-attezzjoni għall-operatur tal-inġenju tal-ajru
Tahriġ, kontroll u kwalifiki tal-membri tal-ekwipaġġ	Tliet (3) snin
Rekords dwar l-esperjenza riċenti tal-membri tal-ekwipaġġ	Ħmistax-il (15-il) xahar
Kompetenza tal-membri tal-ekwipaġġ marbuta mar-rotta u mal-ajrudrom/mal-kompitu u maż-żona, skont kif ikun xieraq	Tliet (3) snin
Tahriġ dwar l-oġġetti perikolużi, skont kif ikun xieraq	Tliet (3) snin
Rekords tat-tahriġ/tal-kwalifiki ta' persunal iehor li għalih huwa meħtieġ programm tat-tahriġ	L-aħhar żewġ rekords tat-tahriġ

- (d) L-operatur għandu:

- (1) iżomm rekords tat-tahriġ, tal-kontrolli u tal-kwalifiki kollha ta' kull membru tal-ekwipaġġ, kif preskritt fil-Parti-ORO; u
- (2) iqiegħed dawn ir-rekords għad-dispożizzjoni tal-membri tal-ekwipaġġ ikkonċernat fuq talba tiegħu.
- (e) L-operatur għandu jzomm l-informazzjoni użata għall-preparazzjoni u t-twettiq ta' titjira u r-rekords tat-tahriġ tal-persunal, anki jekk huwa ma jibqax l-operatur ta' dak l-inġenju tal-ajru jew jekk ma jibqax iħaddem lil dak il-membri tal-ekwipaġġ, sakemm dan ikun fil-limiti taż-żmien preskritti fil-punt (c).
- (f) Jekk membru tal-ekwipaġġ isir membru tal-ekwipaġġ ta' operatur iehor, l-operatur għandu jqiegħed ir-rekords tal-membri tal-ekwipaġġ għad-dispożizzjoni tal-operatur il-ġdid, sakemm dan ikun fil-limiti taż-żmien preskritti fil-punt (c).

IS-SUBPARTI SEC

SIGURTÀ

ORO.SEC.100.A Sigurtà tal-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira

- (a) Fajruplan li jkun mġammar b'bieb tal-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira, dan il-bieb għandu jkun jista' jissakkar, u għandhom ikunu pprovduti mezzi li bihom l-ekwipaġġ tal-kabina jkun jista' jinnotifika lill-ekwipaġġ tat-titjira f'każ ta' attività suspettuża jew ta' ksur tar-regoli tas-sigurtà fil-kabina.
- (b) L-ajruplani kollha għall-ġarr tal-passiġġieri li jkollhom massa massima ċertifikata waqt it-tluġ li taqbeż il-45 500 kilogramm, jew li jkollhom MOPSC ta' iktar minn 60 sit, li jintużaw fit-trasport kummerċjali tal-passiġġieri, għandhom ikunu mġammar b'bieb tal-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira approvat, li jkun jista' jissakkar u jinfetħ mill-post ta' kull bdot u li hu ddisinjat biex jissodisfa r-rekwiżiti tal-ajrunavigabbiltà applikabbli.
- (c) Fl-ajruplani kollha li jkunu mġammar b'bieb tal-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira skont il-punt (b) t'hawn fuq:
- (1) dan il-bieb għandu jingħalaq qabel ma tinxtgħel il-magna għat-tluġ u għandu jissakkar meta dan ikun meħtieġ mill-proċeduri tas-sigurtà jew mill-bdot fil-kmand sakemm il-magna tintefa' wara l-inżul, hliet meta jitqies li huwa meħtieġ li persuni awtorizzati jidhlu jew johorġu mill-kabina, f'konformità mal-programmi nazzjonali għas-sigurtà fl-avjazzjoni ċivili; u
- (2) għandhom jiġu pprovduti mezzi għall-monitoraġġ taż-żona kollha tal-bieb li tkun tinsab 'il barra mill-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira minn kull post tal-bdot, sabiex ikunu identifikati l-persuni li jitolbu li jidhlu fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira u sabiex tkun identifikata mġiba suspettuża jew theddida potenzjali.

ORO.SEC.100.H Sigurtà tal-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira

Jekk ikun installat, il-bieb tal-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira f'helikopter imhaddem bil-ghan li jingarru l-passiġġieri, ghandu jkun jista' jissakkar minn gewwa l-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira sabiex ikun evitat kwalunkwe access mhux awtorizzat.

IS-SUBPARTI FC

EKWIPAĠĠ TAT-TITJIRA**ORO.FC.005 Kamp ta' applikazzjoni**

Din is-Subparti tistabbilixxi r-rekwiżiti li l-operatur li jkun qed iwettaq operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru ghandu jissodisfa b'rabta mal-kwalifiki, l-esperjenza u t-tahriġ tal-ekwipaġġ tat-titjira.

ORO.FC.100 Kompożizzjoni tal-ekwipaġġ tat-titjira

- (a) Il-kompożizzjoni tal-ekwipaġġ tat-titjira u l-ghadd ta' membri tal-ekwipaġġ tat-titjira f'postijiet magħżula tal-ekwipaġġ m'ghandhomx ikunu inqas mill-kompożizzjoni u l-ghadd minimi speċifikati fil-manwal tat-titjir tal-inġenju tal-ajru jew fil-limitazzjonijiet operattivi preskritti għall-inġenju tal-ajru.
- (b) L-ekwipaġġ tat-titjira ghandu jinkludi membri addizzjonali tal-ekwipaġġ tat-titjira meta t-tip ta' operazzjoni tkun tehtieg dan, u l-ghadd ta' membri m'ghandux jtnaqqas għal inqas mill-ghadd speċifikat fil-manwal tal-operat.
- (c) Il-membri kollha tal-ekwipaġġ tat-titjira ghandu jkollhom liċenzja u klassifikazzjonijiet mahruġin jew aċċettati skont ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1178/2011 ⁽¹⁾ u li jkunu xierqa għall-kompiti assenjati lilhom.
- (d) Waqt it-titjira, membru tal-ekwipaġġ tat-titjira jista' jinbidel minn membru iehor tal-ekwipaġġ tat-titjira li jkun ikkwalifikat b'mod xieraq għall-qadi tal-kompiti tiegħu mal-kontrolli.
- (e) Meta juża s-servizzi ta' membri tal-ekwipaġġ tat-titjira li jkunu jaħdmu bhala haddiema indipendenti jew haddiema part-time, l-operatur ghandu jivverifika li jkun hemm konformità mar-rekwiżiti applikabbli kollha ta' din is-Subparti u mal-elementi rilevanti tal-Anness I (il-Parti-FCL) għar-Regolament (UE) Nru 1178/2011, inklużi r-rekwiżiti dwar l-esperjenza riċenti, filwaqt li jqis is-servizzi kollha mogħtija mill-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira lil operatur(i) iehor/ oħrajn, biex jistabbilixxi, b'mod partikulari:

(1) l-ghadd totali ta' tipi jew varjanti ta' inġenji tal-ajru mhaddmin; u

(2) il-limitazzjonijiet applikabbli fuq il-hin tat-titjir u l-hin tas-servizz, kif ukoll ir-rekwiżiti tal-mistrieħ applikabbli.

ORO.FC.105 Hatra bhala bdot fil-kmand/kmandant

- (a) Skont il-punt 8.e tal-Anness IV għar-Regolament (KE) Nru 216/2008, l-operatur ghandu jahtar bdot wiehed minn fost l-ekwipaġġ tat-titjira, li jkun ikkwalifikat bhala bdot fil-kmand skont l-Anness I (il-Parti-FCL) għar-Regolament (UE) Nru 1178/2011, bhala bdot fil-kmand/kmandant.
- (b) L-operatur ghandu jahtar biss membru tal-ekwipaġġ tat-titjira biex jaġixxi bhala bdot fil-kmand/kmandant jekk dan:
 - (1) ikollu l-livell minimu ta' esperjenza speċifikat fil-manwal tal-operat;
 - (2) ikollu għarfien xieraq tar-rotta jew taż-żona li fiha se jittajjar l-inġenju tal-ajru u tal-ajrudromi, inklużi l-ajrudromi alternattivi, u tal-facilitajiet u l-proċeduri li għandhom jintużaw;
 - (3) fil-każ ta' operazzjonijiet b'diversi ekwipaġġi, ikun lesta kors tal-kmand organizzat mill-operatur jekk ikun qed jitla' mill-grad ta' kobdot għall-grad ta' bdot fil-kmand/kmandant.
- (c) Il-bdot fil-kmand/il-kmandant jew il-bdot li lilu tista' tinghata t-tmexxija tat-titjira, ghandu jkun inghata t-tahriġ ta' familjarizzazzjoni inizjali mar-rotta jew maz-żona li fiha se jittajjar l-inġenju tal-ajru u mal-ajrudromi, il-facilitajiet u l-proċeduri li għandhom jintużaw. Dan l-għarfien tar-rotta/taż-żona u tal-ajrudrom ghandu jinżamm billi, mill-inqas darba f'perjodu ta' 12-il xahar, jopera fuq ir-rotta jew iż-żona partikulari jew lejn l-ajrudrom partikulari.
- (d) Il-punt (c) m'ghandux japplika fil-każ ta' ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni B li jkunu involuti f'operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru li jsiru skont il-VFR bi nhar.

⁽¹⁾ ĠU L 311, 25.11.2011, p. 1.

ORO.FC.110 Inġinier tat-titjira

Meta post separat għall-inġinier tat-titjira jkun inkorporat fid-disinn ta' ajruplan, l-ekwipaġġ tat-titjira għandu jinkludi membru wiehed tal-ekwipaġġ li jkun ikkwalfikat b'mod xieraq skont ir-regoli nazzjonali applikabbli.

ORO.FC.115 Tahrig fil-gestjoni tar-riżorsi tal-ekwipaġġ (CRM)

- (a) Qabel ma jibda jaħdem, il-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jkun irċieva tahrig fis-CRM li jkun adattat għar-rwol tiegħu, hekk kif speċifikat fil-manwal tal-operat.
- (b) Elementi tat-tahrig dwar is-CRM għandhom jiġu inkluzi fit-tahrig dwar it-tip jew il-kategorija tal-inġenji tal-ajru u fit-tahrig rikorrenti, kif ukoll fil-kors tal-kmand.

ORO.FC.120 Tahrig ta' adattament organizzat mill-operatur

- (a) Fil-każ ta' operazzjonijiet b'ajruplan jew b'helikopter, il-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jtemm il-kors tat-tahrig ta' adattament organizzat mill-operatur qabel ma jibda t-titjir tal-linja tal-ajru bla superviżjoni:
 - (1) meta jaqleb għal inġenju tal-ajru li jkun jehtieg klassifikazzjoni ġdida tal-kategorija jew tat-tip;
 - (2) meta jingħaqad ma' operatur.
- (b) Il-kors tat-tahrig ta' adattament organizzat mill-operatur għandu jinkludi tahrig fuq it-tagħmir installat fuq l-inġenju tal-ajru, skont kif ikun rilevanti għar-rwol tal-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira.

ORO.FC.125 Tahrig dwar id-differenzi u tahrig ta' familjarizzazzjoni

- (a) Il-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira għandhom itemmu tahrig dwar id-differenzi jew tahrig ta' familjarizzazzjoni meta dan ikun mehtieg skont l-Anness I (il-Parti-FCL) għar-Regolament (UE) Nru 1178/2011 u meta jaqilbu għal tagħmir jew proċeduri li jehtiegu għarfien addizzjonali fuq it-tipi jew il-varjanti li jkunu qed jithaddmu attwalment.
- (b) Il-manwal tal-operat għandu jispeċifika meta huwa mehtieg dan it-tahrig dwar id-differenzi jew dan it-tahrig ta' familjarizzazzjoni.

ORO.FC.130 Tahrig rikorrenti u kontrolli regolari

- (a) Kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jtemm tahrig rikorrenti annwali dwar il-proċeduri ta' fuq l-art u dwar it-titjira li jkun rilevanti għat-tip jew il-varjant ta' inġenju tal-ajru li jaħdem fuqu, inkluz tahrig dwar fejn jinsab it-tagħmir kollu tal-emergenza u tas-sikurezza li jkun qiegħed jingarr abbord u dwar kif jintuza dan it-tagħmir.
- (b) Kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jiġi kkontrollat b'mod regolari sabiex juri li huwa kapaci jwettaq il-proċeduri normali, mhux normali u ta' emergenza.

ORO.FC.135 Kwalifika tal-bdot sabiex jaħdem fi kwalunkwe sit tal-bdot

Il-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira li jistgħu jkunu assenjati sabiex jaħdmu fi kwalunkwe sit tal-bdot għandhom itemmu tahrig u kontrolli xierqa, kif speċifikat fil-manwal tal-operat.

ORO.FC.140 Operazzjoni fuq diversi tipi jew varjanti ta' inġenji tal-ajru

- (a) Il-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira li jhaddmu iktar minn tip wiehed jew varjant wiehed ta' inġenju tal-ajru għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti preskritti f'din is-Subparti għal kull tip jew varjant, hlief jekk il-krediti relatati mar-rekwiżiti tat-tahrig, tal-kontrolli u tal-esperjenza riċenti jkunu ddefiniti fid-dejta stabbilita skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003 għat-tipi u l-varjanti rilevanti.
- (b) Il-proċeduri x-xierqa u/jew ir-restrizzjonijiet operattivi għal kwalunkwe operazzjoni fuq iktar minn tip wiehed jew minn varjant wiehed għandhom ikunu speċifikati fil-manwal tal-operat.

ORO.FC.145 Forniment tat-tahrig

- (a) It-tahrig kollu mehtieg skont din is-Subparti għandu jitwettaq:
 - (1) skont il-programmi u s-sillabi tat-tahrig stabbiliti mill-operatur fil-manwal tal-operat;
 - (2) minn persunal ikkwalfikat kif xieraq. Fil-każ ta' tahrig u kontrolli tat-titjir u tas-simulazzjoni tat-titjir, il-persunal li jkun qed jipprovi t-tahrig u li jwettaq il-kontrolli għandu jkun ikkwalfikat skont l-Anness I (il-Parti-FCL) għar-Regolament (UE) Nru 1178/2011.

- (b) Meta jkun qed jistabbilixxi l-programmi u s-sillabi tat-taħriġ, l-operatur għandu jinkludi l-elementi obbligatorji għat-tip rilevanti kif iddefinit fid-dejta stabbilita skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003.
- (c) Il-programmi tat-taħriġ u ta' kontrolli, inklużi s-sillabi u l-użu ta' tagħmir individwali tat-taħriġ għas-simulazzjoni tat-titjir (FSTD), għandhom ikunu approvati mill-awtorità kompetenti.
- (d) Sa fejn ikun possibbli, l-FSTD għandu jirreplika l-inġenju tal-ajru użat mill-operatur. Id-differenzi bejn l-FSTD u l-inġenju tal-ajru għandhom ikunu deskritti u indirizzati permezz ta' taħriġ jew l-ghoti tal-informazzjoni, kif ikun xieraq.
- (e) L-operatur għandu jistabbilixxi sistema biex jissorvelja b'mod xieraq il-bidliet fl-FSTD u biex jiżgura li dawn il-bidliet ma jaffettwawx l-adegwatezza tal-programmi tat-taħriġ.

ORO.FC.200 Kompożizzjoni tal-ekwipaġġ tat-titjira

- (a) Fi kwalunkwe ekwipaġġ tat-titjira, m'għandux ikun hemm iktar minn membru wiehed tal-ekwipaġġ tat-titjira mingħajr esperjenza.
- (b) Il-kmandant jista' jiddelega t-tmexxija tat-titjira lil bdot ieħor ikkwalifikat b'mod xieraq skont l-Anness I (il-Parti-FCL) għar-Regolament (UE) Nru 1178/2011, sakemm jitharsu r-reqwiziti tal-punti ORO.FC.105(b)(1), (b)(2) u (c).
- (c) Reqwiziti speċifiċi għall-operazzjonijiet b'ajruplan imwettqin skont ir-regoli tat-titjir bl-istrumenti (IFR) jew billejl.
 - (1) L-għadd minimu ta' ekwipaġġ tat-titjira għandu jkun ta' żewġ bdoti għall-ajruplani kollha li jaħdmu b'turboskrun li għandhom konfigurazzjoni massima operattiva ta' sits tal-passiġġieri (MOPSC) ta' iktar minn disa' sits u għall-ajruplani kollha li jaħdmu b'turboġett.
 - (2) L-ajruplani l-oħra minbarra dawk koperti mill-punt (c)(1) għandhom jithaddmu b'ekwipaġġ minimu ta' żewġ bdoti, sakemm ma jitharsux ir-reqwiziti tal-punt ORO.FC.202, f'liema każ jistgħu jithaddmu minn bdot wiehed.
- (d) Reqwiziti speċifiċi għall-operazzjonijiet bil-helikopter.
 - (1) Għall-operazzjonijiet kollha mwettqin b'helikopters li għandhom MOPSC ta' iktar minn 19-il sit u għall-operazzjonijiet imwettqin skont l-IFR b'helikopters li għandhom MOPSC ta' iktar minn 9 sits:
 - (i) L-għadd minimu ta' ekwipaġġ tat-titjira għandu jkun ta' żewġ bdoti; u
 - (ii) il-kmandant għandu jkollu liċenzja ta' bdot ta' trasport bl-ajru (għall-helikopters) (ATPL(H)) bi klassifikazzjoni tal-istrumenti mahruġa skont l-Anness I (il-Parti-FCL) għar-Regolament (UE) Nru 1178/2011.
 - (2) L-operazzjonijiet li mhumiex koperti mill-punt (d)(1) jistgħu jithaddmu minn bdot wiehed skont l-IFR jew billejl, sakemm jitharsu r-reqwiziti tal-punt ORO.FC.202.

ORO.FC.A.201 Tibdil tal-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira waqt it-titjira

- (a) Il-kmandant jista' jiddelega t-tmexxija tat-titjira:
 - (1) lil kmandant ikkwalifikat ieħor; jew
 - (2) għal operazzjonijiet 'il fuq minn livell tat-titjir (FL) 200 biss, lil bdot li jkollu l-kwalifiki minimi li ġejjin:
 - (i) ATPL;
 - (ii) taħriġ ta' adattament u kontrolli, inkluż taħriġ dwar il-klassifikazzjoni tat-tip, skont il-punt ORO.FC.220;
 - (iii) it-taħriġ rikorrenti kollu u l-kontrolli regolari kollha skont il-punti ORO.FC.230 u ORO.FC.240;
 - (iv) kompetenza b'rabta mar-rotta/maż-żona u mal-ajrudrom, skont il-punt ORO.FC.105.
- (b) Il-kobdot jista' jinbidel:
 - (1) minn bdot ieħor ikkwalifikat b'mod xieraq; jew
 - (2) għall-operazzjonijiet 'il fuq minn FL 200 biss, minn kobdot ta' sostituzzjoni waqt it-titjir fl-istess livell ("cruising") li jkollu l-kwalifiki minimi li ġejjin:
 - (i) liċenzja valida ta' bdot kummerċjali (CPL) bi klassifikazzjoni tal-istrumenti;

- (ii) tahrig ta' adattament u kontrolli, inkluż tahrig dwar il-klassifikazzjoni tat-tip, skont il-punt ORO.FC.220, hlief ghar-rekwiziti marbutin mat-tahrig dwar it-tluġ u l-inżul;
 - (iii) tahrig rikorrenti u kontrolli regolari skont il-punt ORO.FC.230, hlief ghar-rekwiziti marbutin mat-tahrig dwar it-tluġ u l-inżul.
- (c) Inġinier tat-titjira jista' jinbidel waqt it-titjira minn membru tal-ekwipaġġ ikkwalifikat b'mod xieraq skont ir-regoli nazzjonali applikabbli.

ORO.FC.202 Operazzjonijiet bi bdot wiehed imwettqin skont l-IFR jew billejl

Sabiex ikunu jistgħu jitwettqu titjiriet skont l-IFR jew billejl b'ghadd minimu ta' ekwipaġġ tat-titjira ta' bdot wiehed, kif previst fil-punti ORO.FC.200(c)(2) u (d)(2), għandhom jitharsu l-affarijiet li ġejjin:

- (a) L-operatur għandu jinkludi, fil-manwal tal-operat, programm ta' tahrig rikorrenti u ta' tahrig ta' adattament għall-bdoti, li jinkludi r-rekwiziti addizzjonali għall-operazzjonijiet bi bdot wiehed. Il-bdot għandu jkun wettaq tahrig dwar il-proċeduri tal-operatur, b'mod partikulari dwar:
 - (1) il-ġestjoni tal-magni u l-immaniġġjar tal-emerġenzi;
 - (2) l-użu ta' listi ta' kontroll normali, mhux normali u ta' emerġenza;
 - (3) il-komunikazzjonijiet tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru (ATC);
 - (4) il-proċeduri tat-tluq u tal-avvicinament;
 - (5) il-ġestjoni tal-awtobdot, jekk dan ikun applikabbli;
 - (6) l-użu ta' dokumentazzjoni ssimplifikata waqt it-titjira;
 - (7) il-ġestjoni tar-riżorsi tal-ekwipaġġ ta' bdot wiehed.
- (b) Il-kontrolli rikorrenti meħtieġa skont il-punt ORO.FC.230 għandhom jitwettqu fir-rwol ta' bdot wiehed fuq it-tip jew il-kategorija tal-inġenju tal-ajru rilevanti f'ambjent li jirrappreżenta l dak tal-operazzjoni.
- (c) Għall-operazzjonijiet b'ajruplan imwettqin skont l-IFR, il-bdot għandu:
 - (1) jkollu għadd minimu ta' 50 siegħa ta' hin tat-titjir skont l-IFR fuq it-tip jew il-kategorija ta' ajruplan rilevanti, li 10 sigħat minnhom ikunu bhala kmandant; u
 - (2) jkun temm, matul id-90 jum ta' qabel, fuq it-tip jew il-kategorija ta' ajruplan rilevanti:
 - (i) hames titjiriet bl-IFR, inklużi tliet avvicinamenti bl-istrumenti, li matulhom kien l-uniku bdot abbord; jew
 - (ii) kontroll tal-avvicinament bi strument skont l-IFR.
- (d) Għall-operazzjonijiet b'ajruplan imwettqin billejl, il-bdot għandu:
 - (1) jkollu għadd minimu ta' 15-il siegħa ta' hin tat-titjir billejl, li jistgħu jkunu inklużi fil-50 siegħa ta' hin tat-titjir skont l-IFR imsemmija fil-punt (c)(1); u
 - (2) jkun temm, matul id-90 jum ta' qabel, fuq it-tip jew il-kategorija ta' ajruplan rilevanti:
 - (i) tliet proċeduri ta' tluġ u nżul billejl li matulhom kien l-uniku bdot abbord; jew
 - (ii) kontroll tat-tluġ u l-inżul billejl.
- (e) Għall-operazzjonijiet b'helikopter imwettqin skont l-IFR, il-bdot għandu:
 - (1) jkollu għadd totali ta' 25 siegħa esperjenza ta' titjir bl-IFR fl-ambjent operattiv rilevanti; u
 - (2) jkollu 25 siegħa esperjenza ta' titjir bhala l-uniku bdot abbord fuq it-tip ta' elikopter speċifiku approvat għal titjir skont l-IFR bi bdot wiehed abbord, li 10 sigħat minnhom jistgħu jkunu magħmulin taht superviżjoni, inklużi hames setturi ta' titjir tal-linja tal-ajru skont l-IFR taht superviżjoni bl-użu tal-proċeduri ta' bdot wiehed; u

(3) jkun temm, matul id-90 jum ta' qabel:

- (i) hames titjiriet bl-IFR bhala l-uniku bdot abbord, inklużi tliet avvicinamenti bl-istrumenti, imwettqin b'helikopter approvat għal dan il-ghan; jew
- (ii) kontroll tal-avvicinament bi strument skont l-IFR bhala l-uniku bdot abbord fuq it-tip ta' elikopter rilevanti, fuq it-tagħmir għat-taħriġ fit-titjir (FTD) jew fuq is-simulatur ta' titjira shiħa (FFS).

ORO.FC.205 Kors tal-kmand

(a) Għall-operazzjonijiet b'ajruplan u bil-helikopter, il-kors tal-kmand għandu jinkludi mill-inqas l-elementi li ġejjin:

- (1) it-taħriġ fFSTD, li jinkludi t-taħriġ fit-titjir orjentat lejn it-titjir tal-linja tal-ajru (LOFT) u/jew it-taħriġ fit-titjir;
- (2) il-kontroll tal-hiliet min-naha tal-operatur li jkun qed jahdem bhala kmandant;
- (3) taħriġ fir-responsabbiltajiet tal-kmand;
- (4) it-taħriġ fit-titjir tal-linja tal-ajru bhala kmandant taht supervizjoni, għal għadd minimu ta':
 - (i) 10 setturi tat-titjir, fil-każ tal-ajruplani; u
 - (ii) 10 sigħat, inklużi mill-inqas 10 setturi tat-titjir, fil-każ tal-helikopters;
- (5) it-twettiq ta' kontroll tat-titjir tal-linja tal-ajru bhala kmandant u l-wiri ta' għarfien xieraq tar-rotta jew taż-żona li fiha se jittajjar l-inġenju tal-ajru u tal-ajrudromi, inklużi l-ajrudromi alternattivi, u tal-facilitajiet u l-proċeduri li għandhom jintużaw; u
- (6) taħriġ fil-ġestjoni tar-riżorsi tal-ekwipaġġ.

ORO.FC.215 Taħriġ inizjali fil-ġestjoni tar-riżorsi tal-ekwipaġġ (CRM) tal-operatur

- (a) Il-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jkun temm kors ta' taħriġ inizjali fis-CRM qabel ma jibda t-titjir tal-linja tal-ajru bla supervizjoni.
- (b) It-taħriġ inizjali fis-CRM għandu jingħata mill-inqas minn għalliem wiehed tas-CRM ikkwalifikat b'mod xieraq li jista' jkun meġħun minn esperti sabiex jindirizza oqsma speċifiċi.
- (c) Jekk il-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira ma jkunx irċieva taħriġ teoretiku fil-fatturi umani sal-livell tal-ATPL qabel, dan għandu jlesti, qabel jew flimkien mat-taħriġ inizjali fis-CRM, kors teoretiku mogħti mill-operatur u bbażat fuq is-sillabu tal-prestazzjoni u l-limitazzjonijiet umani għall-ATPL, kif stabbilit fl-Anness I (il-Parti-FCL) għar-Regolament (UE) Nru 1178/2011.

ORO.FC.220 Taħriġ ta' adattament u kontrolli tal-operatur

- (a) It-taħriġ fis-CRM għandu jkun integrat fil-kors tat-taħriġ ta' adattament tal-operatur.
- (b) Ladarba jkun beda kors ta' adattament tal-operatur, il-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira m'għandux ikun assenjat kompiti ta' titjir fuq tipi jew kategoriji ta' inġenji tal-ajru oħrajn sakemm il-kors ikun tlesta jew intemm. Il-membri tal-ekwipaġġ li jhaddmu ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni B biss jistgħu jiġu assenjati għal titjiriet fuq tipi ta' ajruplani oħrajn tal-kategorija tal-prestazzjoni B matul il-korsijiet ta' adattament, safejn ikun meħtieġ sabiex tinżamm l-operazzjoni.
- (c) L-ammont ta' taħriġ meħtieġ mill-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira b'rabta mal-kors ta' adattament tal-operatur għandu jiġi stabbilit skont l-istandards tal-kwalifiki u tal-esperjenza speċifikati fil-manwal tal-operat, filwaqt li jitqiesu t-taħriġ u l-esperjenza preċedenti tiegħu.
- (d) Il-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jtemm:
 - (1) il-kontroll tal-hiliet min-naha tal-operatur u t-taħriġ dwar it-tagħmir tas-sikurezza u tal-emergenza u l-kontrolli assoċjati miegħu qabel ma jibda t-titjir tal-linja tal-ajru taht supervizjoni (LIFUS); u
 - (2) il-kontroll tat-titjir tal-linja tal-ajru mat-tmiem tat-titjir tal-linja tal-ajru taht supervizjoni. Għall-ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni B, il-LIFUS jista' jitwettaq fuq kwalunkwe ajruplan tal-kategorija applikabbli.

- (e) Fil-każ tal-ajruplani, il-bdoti li tkun inharġitilhom klassifikazzjoni tat-tip ibbażata fuq kors tat-taħriġ bl-ebda hin tat-titjir (ZFTT) għandhom:
- (1) jibdwu it-titjir tal-linja tal-ajru taħt superviżjoni mhux iktar tard minn 21 jum wara li jlestu t-test tal-hiliet jew wara li jseguw taħriġ xieraq mogħti mill-operatur. Il-kontenut ta' dan it-taħriġ għandu jkun deskritt fil-manwal tal-operat;
 - (2) mhux iktar tard minn 21 ġurnata wara li jlestu t-test tal-hiliet, jitolqu u jinżlu sitt darbiet f'FSTD taħt is-superviżjoni ta' għalliem tal-klassifikazzjoni tat-tip għall-ajruplani (TRI(A)), li jkun bilqiegħda fis-sit tal-bdot l-iehor. L-għadd ta' tluġh u nżul jista' jtnaqqas meta l-krediti jkunu ddefiniti fid-dejta stabbilita skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003. Jekk dawn il-proċeduri ta' tluġh u nżul ma jtwettqux fi żmien 21 ġurnata, l-operatur għandu jipprovi taħriġ ta' aġġornament. Il-kontenut ta' dan it-taħriġ għandu jkun deskritt fil-manwal tal-operat;
 - (3) iwettqu l-ewwel erba' proċeduri ta' tluġh u nżul tal-LIFUS fl-ajruplan taħt is-superviżjoni ta' TRI(A) li jkun bilqiegħda fis-sit tal-bdot l-iehor. L-għadd ta' tluġh u nżul jista' jtnaqqas meta l-krediti jkunu ddefiniti fid-dejta stabbilita skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003.

ORO.FC.230 Taħriġ rikorrenti u kontrolli regolari

- (a) Kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jtemm taħriġ rikorrenti u kontrolli regolari li jkunu rilevanti għat-tip jew il-varjant ta' inġenju tal-ajru li jaħdem fuqu.
- (b) *Kontroll tal-hiliet min-naħa tal-operatur*
- (1) Kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira, bħala membru li jiffirma parti mill-ekwipaġġ normali, għandhom isirulu kontrolli tal-hiliet organizzati mill-operatur sabiex juri li huwa kapaci jwettaq il-proċeduri normali, mhux normali u ta' emerġenza.
 - (2) Meta l-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira jkun se jkun meħtieġ jaħdem skont l-IFR, il-kontroll tal-hiliet organizzat mill-operatur għandu jwettaq mingħajr referenzi viżwali esterni, kif ikun xieraq.
 - (3) Il-perjodu ta' validità tal-kontroll tal-hiliet organizzat mill-operatur għandu jkun ta' sitt (6) xhur tal-kalendarju. Għal operazzjonijiet ta' titjir skont il-VFR li jsiru binhar b'ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni B, li jwettqu matul staġuni li ma jkunux itwal minn tmien (8) xhur konsekuttivi, kontroll tal-hiliet wieħed organizzat mill-operatur għandu jkun biżżejjed. Il-kontroll tal-hiliet għandu jwettaq qabel ma jinbdew l-operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru.
 - (4) Il-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira involut f'operazzjonijiet matul il-jum u fuq rotot innavigati b'referenza għal għaliem viżwali li jwettqu b'helikopters li mhumix kumplessi u li jaħdmu bil-magni, jista' jwettaq il-kontroll tal-hiliet organizzat mill-operatur f'wieħed biss mit-tipi rilevanti li dan għandu fil-pussess tiegħu. Il-kontroll tal-hiliet organizzat mill-operatur għandu jwettaq kull darba fuq it-tip li jkun ilu ma jintuza l-izjed għall-kontroll tal-hiliet. It-tipi ta' helikopters rilevanti li jistgħu jingabru fi grupp wieħed għall-għanijiet tal-kontroll tal-hiliet organizzat mill-operatur għandhom jiġu inklużi fil-manwal tal-operat.
 - (5) Minkejja l-punt ORO.FC.145(a)(2), għal operazzjonijiet li jwettqu matul il-jum u fuq rotot innavigati b'referenza għal għaliem viżwali b'helikopters li mhumix kumplessi u li jaħdmu bil-magni, u għal ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni B, il-kontroll jista' jwettaq minn kmandant ikkwalfikat b'mod xieraq mahtur mill-operatur, li jkun tharreg fil-kuncetti tas-CRM u fil-valutazzjoni tal-hiliet tas-CRM. L-operatur għandu jinforma lill-awtorità kompetenti dwar il-persuni mahtura.
- (c) *Kontroll tat-titjir tal-linja tal-ajru*
- (1) Kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jwettaq kontroll tat-titjir tal-linja tal-ajru fuq l-inġenju tal-ajru biex juri li huwa kapaci jwettaq l-operazzjonijiet normali tat-titjir tal-linja tal-ajru li huma deskritti fil-manwal tal-operat. Il-perjodu ta' validità tal-kontroll tat-titjir tal-linja tal-ajru għandu jkun ta' tnax-il (12-il) xahar tal-kalendarju.
 - (2) Minkejja l-punt ORO.FC.145(a)(2), il-kontrolli tat-titjir tal-linja tal-ajru jistgħu jwettqu minn kmandant ikkwalfikat b'mod xieraq mahtur mill-operatur, li jkun tharreg fil-kuncetti tas-CRM u fil-valutazzjoni tal-hiliet tas-CRM.
- (d) *Taħriġ dwar it-tagħmir tas-sikurezza u tal-emerġenza u l-kontrolli assoċjati miegħu*
- Kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jtemm taħriġ dwar fejn jinsab it-tagħmir kollu tal-emerġenza u tas-sikurezza li jkun qiegħed jingarr abbord u dwar kif jintuza dan it-tagħmir u l-kontrolli assoċjati ma' dan it-tagħmir. Il-perjodu ta' validità tal-kontroll dwar it-tagħmir tal-emerġenza u tas-sikurezza għandu jkun ta' tnax-il (12-il) xahar tal-kalendarju.
- (e) *Taħriġ fis-CRM*
- (1) L-elementi tas-CRM għandhom jiġu integrati fil-fażijiet kollha x-xierqa tat-taħriġ rikorrenti.
 - (2) Kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jattendi għal taħriġ modulari speċifiku fis-CRM. Is-sugġetti ewlenin kollha tat-taħriġ fis-CRM għandhom ikunu koperti billi s-sessjonijiet ta' taħriġ modulari jitqassmu b'mod kemm jista' jkun uniformi matul kull perjodu ta' tliet snin.

- (f) Kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jattendi għal tahrig dwar il-proċeduri ta' fuq l-art u għal tahrig fit-titjir f'FSTD jew f'ingenu tal-ajru, jew għal tahrig li jkun jikkombina t-tahrig b'FSTD u f'ingenu tal-ajru, tal-inqas kull tnax-il (12-il) xahar tal-kalendarju.
- (g) Il-perjodi ta' validità msemmija fil-punti (b)(3), (c) u (d) għandhom ikunu maghduda mill-aħhar tax-xahar meta jkun twettaq il-kontroll.
- (h) Meta t-tahrig jew il-kontrolli meħtieġa hawn fuq isiru matul l-aħhar tliet (3) xhur tal-perjodu ta' validità, il-perjodu ta' validità l-għdid għandu jingħadd mid-data tal-iskadenza originali.

ORO.FC.235 Kwalifika tal-bdot sabiex jahdem fi kwalunkwe sit tal-bdot

- (a) Il-kmandanti li l-kompiti jehtiguhom jahdmu fi kwalunkwe sit tal-bdot u jaqdu l-kompiti ta' kobdot, jew il-kmandanti li huma meħtieġa jwettqu tahrig jew kompiti ta' kontroll, għandhom itemmu tahrig u kontrolli addizzjonali, hekk kif speċifikat fil-manwal tal-operat. Il-kontroll jista' jitwettaq flimkien mal-kontroll tal-hiliet organizzat mill-operatur preskritt fil-punt ORO.FC.230(b).
- (b) It-tahrig u l-kontrolli addizzjonali għandhom jinkludu mill-inqas l-affarijiet li ġejjin:
 - (1) ħsara fil-magna matul it-tluġ;
 - (2) avvċinament u tidwir b'magna wahda wieqfa; u
 - (3) inżul b'magna wahda wieqfa.
- (c) Fil-każ tal-helikopters, il-kmandanti għandhom ilestu wkoll il-kontrolli tal-hiliet tagħhom minn fuq is-sits tan-naħa tax-xellug u tal-lemin, fuq kontrolli tal-hiliet alternattivi, dejjem jekk, meta l-kontroll tal-hiliet tal-klassifikazzjoni tat-tip ikun kkombinat mal-kontroll tal-hiliet organizzat mill-operatur, il-kmandant iwettaq it-tahrig jew il-kontrolli tiegħu mis-sit li juża normalment.
- (d) Meta f'ingenu tal-ajru jitwettqu manuvri bil-magna mitfija, il-ħsara fil-magna għandha tkun simulata.
- (e) Barra minn hekk, meta wiehed jahdem mis-sit tal-kobdot, il-kontrolli meħtieġa skont il-punt ORO.FC.230 sabiex dak li jkun jahdem mis-sit tal-kmandant għandhom ikunu validi u kurrenti.
- (f) Il-bdot li jiehu post il-kmandant għandu jkun wera, flimkien mal-kontrolli tal-hiliet organizzati mill-operatur preskritti fil-punt ORO.FC.230(b), Prattika ta' eżerċizzji u proċeduri, li normalment, ma jkunux fir-responsabbiltà tiegħu. Meta d-differenzi bejn is-sits tan-naħa tax-xellug u tal-lemin ma jkunux sinifikanti, il-prattika tista' titwettaq fi kwalunkwe sit.
- (g) Il-bdot, li ma jkunx il-kmandant li jikkupa s-sit tal-kmandant, għandu juri Prattika ta' eżerċizzji u proċeduri, flimkien mal-kontrolli tal-hiliet organizzati mill-operatur preskritti fil-punt ORO.FC.230(b), li huma r-responsabbiltà tal-kmandant li jaġixxi bħala bdot li ma jissorvelja. Meta d-differenzi bejn is-sits tan-naħa tax-xellug u tal-lemin ma jkunux sinifikanti, il-prattika tista' titwettaq fi kwalunkwe sit.

ORO.FC.240 Operazzjoni fuq diversi tipi jew varjanti ta' inġenji tal-ajru

- (a) Il-proċeduri jew ir-restrizzjonijiet operattivi għall-operazzjoni fuq diversi tipi jew varjanti ta' inġenji tal-ajru, li huma stabbiliti fil-manwal tal-operat u approvati mill-awtorità kompetenti, għandhom ikopru:
 - (1) il-livell minimu ta' esperjenza tal-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira;
 - (2) il-livell minimu ta' esperjenza fuq tip jew varjant wiehed qabel ma jinbeda t-tahrig fuq tip jew varjant ieħor u t-thaddim ta' dan it-tip jew il-varjant l-ieħor;
 - (3) il-proċess li bih l-ekwipaġġ tat-titjira kkwalifikat f'tip jew varjant wiehed se jitharreg fuq tip jew varjant ieħor u jiġi kkwalifikat fih; u
 - (4) ir-reqwiziti applikabbli kollha tal-esperjenza riċenti għal kull tip jew varjant.
- (b) Meta membru tal-ekwipaġġ tat-titjira jhaddem kemm elikopters kif ukoll ajruplani, dak il-membru tal-ekwipaġġ tat-titjira partikulari għandu jkun limitat għall-operazzjonijiet fuq tip ta' ajruplan wiehed u tip ta' elikopter wiehed biss.
- (c) Il-punt (a) m'għandux japplika għall-operazzjonijiet b'ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni B, jekk dawn ikunu limitati għall-kategoriji ta' ajruplani li jahdmu b'magni bil-pistuni u bi bdot wiehed li jwettqu titjir skont il-VFR binhar. Il-punt (b) m'għandux japplika għall-operazzjonijiet b'ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni B, jekk dawn ikunu limitati għall-kategoriji ta' ajruplani li jahdmu b'magni bil-pistuni u bi bdot wiehed.

ORO.FC.A.245 Programm alternattiv tat-taħriġ u tal-kwalifiki

(a) L-operatur ta' ajruplan li jkollu esperjenza xierqa jista' jibdel wiehed jew iktar mir-reqwiziti tat-taħriġ u ta' kontroll li ġejjin għall-ekwipaġġ tat-titjira bi programm alternattiv tat-taħriġ u tal-kwalifiki (ATQP), li jkun approvat mill-awtorità kompetenti:

- (1) il-punt SPA.LVO.120 dwar it-taħriġ u l-kwalifiki tal-ekwipaġġ tat-titjira;
- (2) it-taħriġ ta' adattament u l-kontrolli;
- (3) it-taħriġ dwar id-differenzi u taħriġ ta' familjarizzazzjoni;
- (4) il-kors tal-kmand;
- (5) it-taħriġ rikorrenti u l-kontrolli regolari; u
- (6) l-operazzjoni fuq diversi tipi jew varjanti ta' inġenji tal-ajru.

(b) L-ATQP għandu jinkludi t-taħriġ u l-kontrolli li jistabbilixxu u jżommu mill-inqas livell ekwivalenti ta' hiliet miksuba billi jkunu konformi mad-dispożizzjonijiet tal-punti ORO.FC.220 u ORO.FC.230. Il-livell ta' hiliet tat-taħriġ u tal-kwalifiki tal-ekwipaġġ tat-titjira għandhom jintwerew qabel ma tinghata l-approvazzjoni għall-ATQP mill-awtorità kompetenti.

(c) L-operatur li jkun qed japplika għall-approvazzjoni għall-ATQP għandu jagħti lill-awtorità kompetenti pjan ta' implementazzjoni li jinkludi deskrizzjoni tal-livell ta' hiliet tat-taħriġ u tal-kwalifiki tal-ekwipaġġ tat-titjira li għandu jinkluda.

(d) Minbarra l-kontrolli meħtieġa skont il-punti ORO.FC.230 u FCL.060 tal-Anness I (il-Parti-FCL) għar-Regolament (UE) Nru 1178/2011, kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jtemm evalwazzjoni orjentata lejn it-titjir tal-linja tal-ajru (LOE) imwettqa f'FSTD. Il-perjodu ta' validità ta' LOE għandu jkun ta' tnax-il (12-il) xahar tal-kalendarju. Il-perjodu ta' validità għandu jingħadd mill-aħhar tax-xahar meta jkun twettaq il-kontroll. Meta l-LOE ssir matul l-aħhar tliet (3) xhur tal-perjodu ta' validità, il-perjodu ta' validità l-ġdid għandu jingħadd mid-data tal-iskadenza oriġinali.

(e) Wara sentejn ta' operat b'ATQP approvat, l-operatur jista', bl-approvazzjoni tal-awtorità kompetenti, jestendi l-perjodi ta' validità tal-kontrolli msemmija fil-punt ORO.FC.230 kif ġej:

- (1) il-kontroll tal-hiliet organizzat mill-operatur għal tnax-il (12-il) xahar tal-kalendarju. Il-perjodu ta' validità għandu jingħadd mill-aħhar tax-xahar meta jkun twettaq il-kontroll. Meta l-kontroll isir matul l-aħhar tliet (3) xhur tal-perjodu ta' validità, il-perjodu ta' validità l-ġdid għandu jingħadd mid-data tal-iskadenza oriġinali;
- (2) il-kontroll tat-titjir tal-linja tal-ajru għal 24 xahar tal-kalendarju. Il-perjodu ta' validità għandu jingħadd mill-aħhar tax-xahar meta jkun twettaq il-kontroll. Meta l-kontroll isir matul l-aħhar sitt (6) xhur tal-perjodu ta' validità, il-perjodu ta' validità l-ġdid għandu jingħadd mid-data tal-iskadenza oriġinali;
- (3) il-kontroll dwar it-tagħmir tal-emergenza u tas-sikurezza għal 24 xahar tal-kalendarju. Il-perjodu ta' validità għandu jingħadd mill-aħhar tax-xahar meta jkun twettaq il-kontroll. Meta l-kontroll isir matul l-aħhar sitt (6) xhur tal-perjodu ta' validità, il-perjodu ta' validità l-ġdid għandu jingħadd mid-data tal-iskadenza oriġinali.

ORO.FC.A.250 Kmandanti li għandhom CPL(A)

(a) Id-detentur ta' CPL(A) (għall-ajruplani) għandu jaġixxi biss bħala kmandant ta' ajruplan bi bdot wiehed użat għat-trasport kummerċjali bl-ajru jekk:

- (1) meta jkun qed iġorr passigġieri b'titjir skont il-VFR, barra raġġ ta' 50 NM (90 kilometru) mill-ajrudrom tat-tluq, huwa jkollu għadd minimu ta' hin tat-titjir fuq l-ajruplani ta' 500 siegħa jew ikollu klassifikazzjoni valida tal-istrumenti; jew
- (2) meta jkun qed jaħdem fuq tip ta' ajruplan b'diversi magni skont l-IFR, huwa jkollu għadd minimu ta' hin tat-titjir fuq l-ajruplani ta' 700 siegħa, li jinkludu 400 siegħa bħala bdot fil-kmand. Dawn is-siġhat għandhom jinkludu 100 siegħa ta' titjir skont l-IFR u 40 siegħa f'operazzjonijiet b'ajruplani b'diversi magni. L-400 siegħa bħala bdot fil-kmand jistgħu jinbidlu b'siġhat ta' hidma bħala kobdot f'sistema stabbilita ta' ekwipaġġ b'diversi bdoti li tkun preskritta fil-manwal tal-operat, fuq il-bażi li sagħtejn ta' titjir bħala kobdot jikkorrispondu għal siegħa ta' titjir bħala bdot fil-kmand.

(b) Il-punt (a)(1) m'għandux japplika għal operazzjonijiet ta' titjir skont il-VFR li jsiru binhar b'ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni B.

ORO.FC.H.250 Kmandanti li għandhom CPL(H)

(a) Id-detentur ta' CPL(H) (għall-helikopters) għandu jaġixxi biss bħala kmandant ta' helikopter bi bdot wiehed użat għat-trasport kummerċjali bl-ajru jekk:

(1) meta jahdem skont l-IFR, huwa jkollu għadd minimu ta' hin tat-titjir totali fuq il-helikopters ta' 700 siegħa, li jinkludu 300 siegħa bħala bdot fil-kmand. Dawn is-sigħat għandhom jinkludu 100 siegħa ta' titjir skont l-IFR. It-300 siegħa bħala bdot fil-kmand jistgħu jinbidlu b'sigħat ta' hidma bħala kobdot f'sistema stabbilita ta' ekwipaġġ b'diversi bdoti li tkun preskritta fil-manwal tal-operat, fuq il-bażi li sagħtejn ta' titjir bħala kobdot jikkorrispondu għal siegħa ta' titjir bħala bdot fil-kmand;

(2) meta jahdem f'kundizzjonijiet meteoroloġiċi viżwali (VMC) bil-lejl, huwa jkollu:

(i) klassifikazzjoni valida tal-istrumenti; jew

(ii) 300 siegħa ta' titjir fuq il-helikopters, li jinkludu 100 siegħa bħala bdot fil-kmand u 10 sigħat bħala bdot bil-lejl.

IS-SUBPARTI CC**EKWIPAĠĠ TAL-KABINA****ORO.CC.005 Kamp ta' applikazzjoni**

Din is-Subparti tistabbilixxi r-rekwiżiti li l-operatur għandu jissodisfa meta jkun qed jopera inġenju tal-ajru bl-ekwipaġġ tal-kabina.

TAQSIMA 1**Rekwiżiti ġenerali****ORO.CC.100 Għadd u kompożizzjoni tal-ekwipaġġ tal-kabina**

(a) L-għadd u l-kompożizzjoni tal-ekwipaġġ tal-kabina għandhom ikunu stabbiliti skont il-punt 7.a. tal-Anness IV għar-Regolament (KE) Nru 216/2008, filwaqt li jitqiesu l-fatturi jew iċ-ċirkustanzi operattivi tat-titjira partikulari li għandha tiġi operata. Għandu jkun assenjat mill-inqas membru wiehed tal-ekwipaġġ tal-kabina għall-operazzjoni ta' inġenju tal-ajru li jkollu MOPSC ta' iktar minn 19-il sit, meta jkun qed jingarr passiġġier wiehed jew iktar.

(b) Għall-għanijiet tal-konformità mal-punt (a), l-għadd minimu ta' membri tal-ekwipaġġ tal-kabina għandu jkun l-ikbar għadd minn fost dawn li ġejjin:

(1) l-għadd ta' membri tal-ekwipaġġ tal-kabina stabbilit matul il-proċess taċ-ċertifikazzjoni tal-inġenju tal-ajru skont l-ispeċifikazzjonijiet taċ-ċertifikazzjoni applikabbli, għall-konfigurazzjoni tal-kabina tal-inġenju tal-ajru li l-operatur juża; jew

(2) jekk l-għadd imsemmi fil-punt (1) ma jkunx ġie stabbilit, l-għadd ta' membri tal-ekwipaġġ tal-kabina stabbilit matul il-proċess taċ-ċertifikazzjoni tal-inġenju tal-ajru għall-konfigurazzjoni massima ċċertifikata ta' sits tal-passiġġieri, imnaqqas b'1 għal kull numru shih ta' sits tal-passiġġieri tal-konfigurazzjoni tal-kabina tal-inġenju tal-ajru li l-operatur juża li jidhol bl-eżatt f'50 u li jkun inqas mill-kapaċità massima ċċertifikata ta' sits tal-passiġġieri; jew

(3) membru wiehed tal-ekwipaġġ tal-kabina għal kull 50 sit tal-passiġġier, jew frazzjoni ta' 50, installati fl-istess kabina tal-inġenju tal-ajru li għandu jithaddem.

(c) Għal operazzjonijiet li għalihom ikunu assenjati iktar minn membru wiehed tal-ekwipaġġ tal-kabina, l-operatur għandu jahtar membru wiehed tal-ekwipaġġ tal-kabina li għandu jkun responsabbli lejn il-bdot fil-kmand/il-kmandant.

ORO.CC.110 Kundizzjonijiet għall-assenjazzjoni tal-kompiti

(a) Il-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina għandhom ikunu assenjati għal kompiti fuq inġenju tal-ajru biss jekk huma:

(1) jkollhom mill-inqas 18-il sena;

(2) ikunu ġew iavalutati, skont ir-rekwiżiti applikabbli tal-Anness IV (il-Parti-MED) għar-Regolament (UE) Nru 1178/2011, bħala fizikament u mentalment b'saħħithom biex jaqdu l-kompiti u biex iwettqu r-responsabbiltajiet tagħhom b'mod sikur; u

(3) ikunu temmew b'suċċess it-taħriġ u l-kontrolli kollha applikabbli, kif meħtieġ minn din is-Subparti, u jkunu kapaci jaqdu l-kompiti assenjati lilhom skont il-proċeduri speċifikati fil-manwal tal-operat.

- (b) Qabel ma jassenja kompiti lil membri tal-ekwipaġġ tal-kabina li jkunu jahdmu bhala haddiema indipendenti jew haddiema part-time, l-operatur għandu jivverifika li jkun hemm konformità mar-rekwiżiti applikabbli kollha ta' din is-Subparti, filwaqt li jqis is-servizzi kollha mogħtija mill-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina lil kwalunkwe operatur ieħor, biex jistabbilixxi, b'mod partikulari:

- (1) l-għadd totali ta' tipi u varjanti ta' inġenji tal-ajru mhaddmin; u
 - (2) il-limitazzjonijiet applikabbli fuq il-hin tat-titjir u l-hin tas-servizz, kif ukoll ir-rekwiżiti tal-mistrieħ applikabbli.
- (c) Il-membri operattivi tal-ekwipaġġ tal-kabina, kif ukoll ir-rwol tagħhom f'dak li għandu x'jaqsam mas-sikurezza tal-passiġġieri u tat-titjira, għandhom ikunu identifikati b'mod ċar għall-passiġġieri.

ORO.CC.115 Twettiq tal-korsijiet tat-taħriġ u tal-kontrolli assoċjati magħhom

- (a) L-operatur għandu jistabbilixxi programm u sillabu ddetaljati għal kull kors tat-taħriġ skont ir-rekwiżiti applikabbli ta' din is-Subparti u, fejn applikabbli, tal-Anness V (il-Parti-CC) għar-Regolament (UE) Nru 290/2012, biex jiġu koperti l-kompiti u r-responsabbiltajiet li għandhom jitwettqu mill-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina.

- (b) Kull kors tat-taħriġ għandu jinkludi tagħlim teoretiku u Prattiku, flimkien ma' Prattika b'mod individwali jew bhala grupp, skont kif ikun rilevanti għal kull suġġett tat-taħriġ, sabiex il-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina jilhaq u jzomm il-livell ix-xieraq ta' kompetenza skont din is-Subparti.

- (c) Kull kors tat-taħriġ għandu:

- (1) jitwettaq b'mod strutturat u realistiku; u
- (2) jitwettaq minn persunal li jkun ikkwalifikat b'mod xieraq fis-suġġett li għandu jiġi kopert.

- (d) Matul it-taħriġ meħtieġ minn din is-Subparti, jew wara li jitlesta dan it-taħriġ kollu, kull membru tal-ekwipaġġ tal-kabina għandu jgħaddi minn eżami li jkun ikopri l-elementi kollha tat-taħriġ tal-programm tat-taħriġ rilevanti, hlief għat-taħriġ fil-ġestjoni tar-riżorsi tal-ekwipaġġ (CRM). L-eżamijiet għandhom jitwettqu minn persunal li jkun ikkwalifikat b'mod xieraq biex jivverifika li l-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina jkun kiseb u/jew ikun qed iżomm il-livell ta' kompetenza meħtieġ.

- (e) Il-korsijiet tat-taħriġ fis-CRM u, fejn ikun applikabbli, il-moduli dwar is-CRM, għandhom jitwettqu minn għalliem tas-CRM tal-ekwipaġġ tal-kabina. Meta l-elementi tas-CRM jiġu integrati f'taħriġ ieħor, id-definizzjoni u l-implimentazzjoni tas-sillabu għandhom ikunu ġestiti minn għalliem tas-CRM tal-ekwipaġġ tal-kabina.

ORO.CC.120 Kors ta' taħriġ inizjali

- (a) Kull applikant ġdid li ma jkollux diġà attestazzjoni valida tal-ekwipaġġ tal-kabina maħruġa skont l-Anness V (il-Parti-CC) għar-Regolament (UE) Nru 290/2012:

- (1) għandu jingħata kors ta' taħriġ inizjali kif speċifikat fil-punt CC.TRA.220 ta' dak l-Anness; u
- (2) għandu jagħmel l-eżami assoċjat miegħu u jgħaddi minnu qabel ma jsegwi taħriġ ieħor meħtieġ skont din is-Subparti.

- (b) L-elementi tal-programm ta' taħriġ inizjali jistgħu jkunu kkombinati mal-ewwel taħriġ speċifiku għat-tip ta' inġenju tal-ajru u mat-taħriġ ta' adattament organizzat mill-operatur, dejjem jekk jitharsu r-rekwiżiti tal-punt CC.TRA.220 u jekk kwalunkwe element ta' dan it-tip jiġi rreġistrat bhala element tal-kors ta' taħriġ inizjali fir-rekords tat-taħriġ tal-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina kkonċernati.

ORO.CC.125 Taħriġ speċifiku għat-tip ta' inġenju tal-ajru u taħriġ ta' adattament organizzat mill-operatur

- (a) Kull membru tal-ekwipaġġ tal-kabina għandu jkun lesta taħriġ speċifiku xieraq għat-tip ta' inġenju tal-ajru u taħriġ ta' adattament xieraq organizzat mill-operatur, kif ukoll il-kontrolli assoċjati magħhom, qabel ma jkun:

- (1) assenjat mill-operatur sabiex jahdem għall-ewwel darba bhala membru tal-ekwipaġġ tal-kabina; jew
- (2) assenjat minn dak l-operatur sabiex jahdem fuq tip ta' inġenju tal-ajru ieħor.

- (b) Meta jkun qed jistabbilixxi l-programmi u s-sillabi tat-taħriġ speċifiku għat-tip ta' inġenju tal-ajru u tat-taħriġ ta' adattament organizzat mill-operatur, l-operatur għandu jinkludi l-elementi obbligatorji għat-tip ta' inġenju tal-ajru rilevanti hekk kif iddefinit fid-dejta stabbilita skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003, meta dawn ikunu disponibbli.

- (c) Il-programm ta' taħriġ speċifiku għat-tip ta' inġenju tal-ajru għandu:
- (1) jinvolvi taħriġ u prattika fuq tagħmir tat-taħriġ rappreżentattiv jew fuq l-inġenju tal-ajru nnifsu; u
 - (2) ikopri mill-inqas l-elementi li ġejjin tat-taħriġ speċifiku għat-tip ta' inġenju tal-ajru:
 - (i) deskrizzjoni tal-inġenju tal-ajru kif inhi rilevanti għall-kompiti tal-ekwipaġġ tal-kabina;
 - (ii) it-tagħmir u s-sistemi kollha tas-sikurezza installati li huma rilevanti għall-kompiti tal-ekwipaġġ tal-kabina;
 - (iii) it-thaddim u l-ftuħ reali, minn kull membru tal-ekwipaġġ tal-kabina, ta' kull tip jew varjant ta' bieb u hrug normali u ta' emerġenza f'sitwazzjonijiet normali u ta' emerġenza;
 - (iv) il-wiri tat-thaddim tal-hrug l-iehor, inklużi t-twieqi tal-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira;
 - (v) it-tagħmir ta' protezzjoni kontra n-nar u d-duhhan, jekk dan ikun installat;
 - (vi) taħriġ dwar iż-żurzieqa tal-evakwazzjoni, jekk din tkun installata;
 - (vii) it-thaddim tat-tagħmir tas-sits, tas-sistema ta' restrizzjoni u tas-sistema tal-oġġetti li hu rilevanti f'każ ta' inkapaċità tal-bdot.
- (d) Il-programm tat-taħriġ ta' adattament organizzat mill-operatur għal kull tip ta' inġenju tal-ajru li għandu jithaddem, għandu:
- (1) jinvolvi taħriġ u prattika fuq tagħmir tat-taħriġ rappreżentattiv jew fuq l-inġenju tal-ajru nnifsu;
 - (2) jinkludi taħriġ dwar il-proċeduri operattivi standard tal-operatur għall-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina li għandhom ikunu assenjati għall-ewwel darba għal kompiti mill-operatur;
 - (3) ikopri mill-inqas l-elementi li ġejjin tat-taħriġ speċifiku tal-operatur, skont kif ikun rilevanti għat-tip ta' inġenju tal-ajru li għandu jithaddem:
 - (i) deskrizzjoni tal-konfigurazzjoni tal-kabina;
 - (ii) il-post fejn jinsab it-tagħmir portabbli kollu tal-emerġenza u tas-sikurezza li jkun qiegħed jingarr abbord, u t-tnehhija u l-użu ta' dan it-tagħmir;
 - (iii) il-proċeduri normali u ta' emerġenza kollha;
 - (iv) l-immaniġġjar tal-passiġġieri u l-kontroll tal-folla;
 - (v) taħriġ dwar in-nar u d-duhhan, li jinkludi l-użu tat-tagħmir kollu relatat mat-tifi tan-nar u tat-tagħmir protettiv kollu, li jirrappreżenta dak li jingarr abbord;
 - (vi) il-proċeduri ta' evakwazzjoni;
 - (vii) il-proċeduri f'każ ta' inkapaċità tal-bdot;
 - (viii) il-proċeduri u r-rekwiżiti tas-sikurezza applikabbli;
 - (ix) il-ġestjoni tar-riżorsi tal-ekwipaġġ.

ORO.CC.130 Taħriġ dwar id-differenzi

- (a) Minbarra t-taħriġ mehtieġ skont il-punt ORO.CC.125, il-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina għandu jlesti taħriġ u kontrolli xierqa li jkopru kwalunkwe differenza qabel ma jkun assenjat fuq:
- (1) varjant ta' tip ta' inġenju tal-ajru mhaddem attwalment; jew
 - (2) tip jew varjant ta' inġenju tal-ajru mhaddem attwalment li jkollu:
 - (i) tagħmir tas-sikurezza differenti;
 - (ii) post differenti fejn jinsab it-tagħmir tal-emerġenza u tas-sikurezza; jew
 - (iii) proċeduri normali u ta' emerġenza differenti.

(b) Il-programm ta' tahrig dwar id-differenzi ghandu:

- (1) jigi stabbilit skont il-bżonn abbażi ta' tqabbil mal-programm ta' tahrig imwettaq mill-membru tal-ekwipaġġ tal-kabina, skont il-punt ORO.CC.125(c) u (d), ghat-tip ta' inġenju tal-ajru rilevanti; u
- (2) jinvolvi tahrig u Prattika f'tagħmir tat-tahrig rappreżentattiv jew fl-inġenju tal-ajru nnifsu, skont kif ikun rilevanti għall-element tat-tahrig dwar id-differenzi li ghandu jigi kopert.
- (c) Meta jkun qed jistabbilixxi l-programm u s-sillabu tat-tahrig dwar id-differenzi għal varjant ta' inġenju tal-ajru mhaddem dal-hin, l-operatur ghandu jinkludi l-elementi obbligatorji ghat-tip ta' inġenju tal-ajru rilevanti u għall-varjanti tiegħu kif iddefinit fid-dejta stabbilita skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003, fejn dawn ikunu disponibbli.

ORO.CC.135 Familjarizzazzjoni

Wara t-tlestija tat-tahrig speċifiku ghat-tip ta' inġenju tal-ajru u tat-tahrig ta' adattament organizzat mill-operatur fuq tip ta' inġenju tal-ajru, kull membru tal-ekwipaġġ tal-kabina ghandu jtemm familjarizzazzjoni xierqa taht superviżjoni fuq it-tip qabel ma jigi assenjat biex jahdem bhala membru tal-ghadd minimu ta' membri tal-ekwipaġġ tal-kabina mehtieg skont il-punt ORO.CC.100.

ORO.CC.140 Tahrig rikorrenti

- (a) Kull membru tal-ekwipaġġ tal-kabina ghandu jtemm tahrig rikorrenti u kontrolli regolari kull sena.
- (b) It-tahrig rikorrenti ghandu jkopri l-azzjonijiet assenjati lil kull membru tal-ekwipaġġ tal-kabina fil-proċeduri u l-eżerċizzji normali u ta' emerġenza rilevanti għal kull tip u/jew varjant ta' inġenju tal-ajru li ghandu jithaddem.
- (c) Elementi tat-tahrig speċifiku ghat-tip ta' inġenju tal-ajru:
 - (1) It-tahrig rikorrenti ghandu jinkludi tahrig Prattiku ta' kull sena minn kull membru tal-ekwipaġġ tal-kabina sabiex ikun simulat it-thaddim ta' kull tip jew varjant ta' bieb u ta' hruġ normali u ta' emerġenza għall-evakwazzjoni tal-passiġġieri.
 - (2) It-tahrig rikorrenti ghandu jinkludi wkoll, f'intervalli ta' mhux iktar minn tliet (3) snin:
 - (i) it-thaddim u l-ftuh reali, minn kull membru tal-ekwipaġġ tal-kabina, f'tagħmir tat-tahrig rappreżentattiv jew fl-inġenju tal-ajru stess, ta' kull tip jew varjant ta' hruġ normali u ta' emerġenza f'sitwazzjonijiet normali u ta' emerġenza;
 - (ii) it-thaddim reali, minn kull membru tal-ekwipaġġ tal-kabina, f'tagħmir tat-tahrig rappreżentattiv jew fl-inġenju tal-ajru stess, tal-bieb tas-sikurezza tal-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira, kemm f'sitwazzjonijiet normali kif ukoll f'dawk ta' emerġenza, u tas-sistema tas-sits u ta' restrizzjoni, u wiri Prattiku tat-tagħmir tas-sistema tal-ossigenu li hu rilevanti f'każ ta' inkapaċità tal-bdot;
 - (iii) il-wiri tat-thaddim tal-hruġ l-iehor kollu, inkluzi t-twieqi tal-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira; u
 - (iv) il-wiri tal-użu taċ-ċattra ta' salvataġġ, jew taċ-ċattra ta' salvataġġ li tkun żurżieqa, jekk din tkun installata.
- (d) Elementi tat-tahrig speċifiku tal-operatur:
 - (1) It-tahrig rikorrenti ghandu jinkludi, ta' kull sena:
 - (i) min-naha ta' kull membru tal-ekwipaġġ tal-kabina:
 - (A) is-sejbien tal-post fejn jinsab it-tagħmir kollu tal-emerġenza u tas-sikurezza li jkun installat jew li jkun qed jingarr abbord, u l-immaniġġjar tat-tali tagħmir; u
 - (B) l-ilbies ta' ġkieket tas-salvataġġ u tat-tagħmir portabbli tal-ossigenu u dak protettiv għat-tehid tan-nifs (PBE);
 - (ii) l-istivar ta' oġġetti fil-kompartiment tal-passiġġieri;
 - (iii) il-proċeduri marbutin mal-kontaminazzjoni tal-wiċċ tal-inġenju tal-ajru;
 - (iv) il-proċeduri ta' emerġenza;
 - (v) il-proċeduri ta' evakwazzjoni;
 - (vi) l-analizi tal-inċidenti u tal-aċċidenti;
 - (vii) il-ġestjoni tar-riżorsi tal-ekwipaġġ;

- (viii) l-aspetti ajrumediċi u l-ewwel ghajnuna inkluż it-tagħmir relatat;
 - (ix) il-proċeduri tas-sikurezza.
- (2) It-taħriġ rikorrenti għandu jinkludi wkoll, f'intervalli ta' mhux iktar minn tliet (3) snin:
- (i) l-użu tal-piroteknika (tagħmir rappreżentattiv jew reali);
 - (ii) il-wiri prattiku tal-użu tal-listi ta' kontroll tal-ekwipaġġ tat-titjira;
 - (iii) taħriġ realistiku u prattiku fl-użu tat-tagħmir kollu għat-tifi tan-nar, inkluż l-ilbies protettiv, li jirrappreżenta t-tagħmir li jingarr fl-inġenju tal-ajru;
 - (iv) min-naħa ta' kull membru tal-ekwipaġġ tal-kabina:
 - (A) it-tifi ta' nar li jkun karatteristiku ta' nar ġewwa l-inġenju tal-ajru;
 - (B) l-ilbies u l-użu ta' PBE f'ambjent simulat magħluq u mimli duħħan.
- (e) Perjodi ta' validità:
- (1) Il-perjodu ta' validità għat-taħriġ rikorrenti ta' kull sena għandu jkun ta' 12-il xahar tal-kalendarju, li jingħaddu mill-aħħar tax-xahar meta jkun twettaq il-kontroll.
 - (2) Jekk it-taħriġ rikorrenti u l-kontrolli regolari meħtieġa skont il-punt (a) isiru matul l-aħħar tliet (3) xhur tal-kalendarju tal-perjodu ta' validità, il-perjodu ta' validità l-ġdid għandu jingħadd mid-data tal-iskadenza originali.
 - (3) Għall-elementi tat-taħriġ addizzjonali ta' kull tliet snin speċifikati fil-punti (c)(2) u (d)(2), il-perjodu ta' validità għandu jkun ta' 36 xahar tal-kalendarju, li jingħaddu mill-aħħar tax-xahar meta jkunu twettqu l-kontrolli.

ORO.CC.145 Taħriġ ta' aġġornament

- (a) Meta matul is-sitt (6) xhur preċedenti fil-perjodu ta' validità tal-aħħar taħriġ rikorrenti u kontrolli regolari rilevanti, membru tal-ekwipaġġ tal-kabina:
- (1) ma jkun wettaq l-ebda kompitu ta' titjir, huwa għandu, qabel ma jerga' jiġi assenjat għal kompiti bħal dawn, ilesti taħriġ ta' aġġornament u kontroll għal kull tip ta' inġenju tal-ajru li għandu jithaddem; jew
 - (2) ma jkunx wettaq kompiti ta' titjir fuq tip ta' inġenju tal-ajru wieħed partikulari, huwa għandu, qabel ma jerga' jiġi assenjat għal dawn il-kompiti, ilesti fuq dak it-tip ta' inġenju tal-ajru partikulari:
 - (i) taħriġ ta' aġġornament u kontroll; jew
 - (ii) żewġ titjiriet ta' familjarizzazzjoni skont il-punt ORO.CC.135.
- (b) Il-programm ta' taħriġ ta' aġġornament għal kull tip ta' inġenju tal-ajru għandu jkopri mill-inqas:
- (1) il-proċeduri ta' emerġenza;
 - (2) il-proċeduri ta' evakwazzjoni;
 - (3) it-thaddim u l-ftuħ reali, minn kull membru tal-ekwipaġġ tal-kabina, ta' kull tip jew varjant ta' hruġ normali u ta' emerġenza, kif ukoll tal-bieb tas-sikurezza tal-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira, f'sitwazzjonijiet normali u ta' emerġenza;
 - (4) il-wiri tat-thaddim tal-hruġ l-iehor kollu, inklużi t-twieqi tal-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira;
 - (5) il-post fejn jinsab it-tagħmir kollu tal-emerġenza u tas-sikurezza rilevanti li jkun installat jew li jkun qed jingarr abbord, u l-immanigġjar tat-tali tagħmir.
- (c) L-operatur jista' jiddeciedi li jibdel it-taħriġ ta' aġġornament b'taħriġ rikorrenti, jekk l-istabbiliment mill-ġdid tal-kompiti ta' titjir ta' membru tal-ekwipaġġ tal-kabina jibda fil-perjodu ta' validità tal-aħħar taħriġ rikorrenti u kontrolli regolari. Jekk dak il-perjodu ta' validità jkun skada, it-taħriġ ta' aġġornament jista' jinbidel biss b'taħriġ speċifiku għat-tip ta' inġenju tal-ajru u b'taħriġ ta' adattament organizzat mill-operatur, kif speċifikat fil-punt ORO.CC.125.

TAQSIMA 2

Rekwiżiti addizzjonali għall-operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru**ORO.CC.200 Membru għoli tal-ekwipaġġ tal-kabina**

- (a) Meta jkun hemm bżonn ta' iktar minn membru wiehed tal-ekwipaġġ tal-kabina, il-kompożizzjoni tal-ekwipaġġ tal-kabina għandha tinkludi membru għoli tal-ekwipaġġ tal-kabina mahtur mill-operatur.
- (b) L-operatur għandu jahtar il-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina għall-pożizzjoni ta' membru għoli tal-ekwipaġġ tal-kabina biss jekk huma:
- (1) ikollhom tal-anqas sena esperjenza bħala membri operattivi tal-ekwipaġġ tal-kabina; u
 - (2) ikunu temmew b'suċċess kors ta' taħriġ tal-ekwipaġġ għoli tal-kabina u l-kontroll assoċjat miegħu.
- (c) Il-kors ta' taħriġ tal-ekwipaġġ għoli tal-kabina għandu jkopri l-kompiti u r-responsabbiltajiet kollha tal-membri għolja tal-ekwipaġġ tal-kabina u għandu jinkludi mill-inqas l-elementi li ġejjin:
- (1) l-ghoti ta' informazzjoni qabel it-titjira;
 - (2) il-kooperazzjoni mal-ekwipaġġ;
 - (3) revizzjoni tar-rekwiżiti tal-operatur u tar-rekwiżiti legali;
 - (4) ir-rappurtar dwar l-aċċidenti u l-inċidenti;
 - (5) il-fatturi umani u l-ġestjoni tar-riżorsi tal-ekwipaġġ (CRM); u
 - (6) il-limitazzjonijiet fuq il-hin tat-titjir u l-hin tas-servizz u r-rekwiżiti tal-mistrieħ.
- (d) Il-membru għoli tal-ekwipaġġ tal-kabina għandu jkun responsabbli lejn il-kmandant għat-tweqqif u l-koordinazzjoni tal-proċeduri normali u ta' emerġenza speċifikati fil-manwal tal-operat, inkluż għall-waqfien tal-kompiti li m'għandhomx x'jaqsmu mas-sikurezza minhabba raġunijiet ta' sigurtà jew ta' sikurezza.
- (e) L-operatur għandu jistabbilixxi proċeduri biex jagħzel il-membru tal-ekwipaġġ tal-kabina bl-iktar kwalifiki xierqa biex jaġixxi bħala l-membru l-għoli tal-ekwipaġġ tal-kabina f'każ li l-membru l-għoli mahtur tal-ekwipaġġ tal-kabina ma jkunx jista' jkompli jahdem. Kwalunkwe bidla f'dawn il-proċeduri għandha tiġi mgharrfa lill-awtorità kompetenti.

ORO.CC.205 Tnaqqis tal-ghadd ta' membri tal-ekwipaġġ tal-kabina matul l-operazzjonijiet ta' fuq l-art u fil-każ ta' ċirkustanzi mhux mistennija

- (a) Kull meta jkun hemm xi passiġġier abbord l-inġenju tal-ajru, l-ghadd minimu ta' membri tal-ekwipaġġ tal-kabina mehtieg skont il-punt ORO.CC.100 għandu jkun preżenti fil-kompartiment tal-passiġġieri.
- (b) Sugġett għall-kundizzjonijiet speċifikati fil-punt (c), dan l-ghadd jista' jitnaqqas:
- (1) matul l-operazzjonijiet normali ta' fuq l-art li ma jinvolvox l-ghoti ta' fjuwil mill-ġdid lill-inġenju tal-ajru jew it-tnehhija tal-fjuwil minnu, meta l-inġenju tal-ajru jkun jinsab fl-istazzjon tal-parkeġġ tiegħu; jew
 - (2) f'ċirkustanzi mhux mistennija f'każ li jitnaqqas l-ghadd ta' passiġġieri li se jingarru fuq dik it-titjira. F'dan il-każ għandu jitressaq rapport lill-awtorità kompetenti wara li tintemm it-titjira.
- (c) Kundizzjonijiet:
- (1) il-proċeduri li jiżguraw li jinkiseb livell ekwivalenti ta' sikurezza bl-ghadd imnaqqas ta' membri tal-ekwipaġġ tal-kabina, b'mod partikulari għall-evakwazzjoni tal-passiġġieri, huma stabbiliti fil-manwal tal-operat;
 - (2) l-ghadd imnaqqas ta' membri tal-ekwipaġġ tal-kabina jinkludi membru għoli tal-ekwipaġġ tal-kabina kif speċifikat fil-punt ORO.CC.200;
 - (3) tal-inqas membru wiehed tal-ekwipaġġ tal-kabina hu mehtieg għal kull 50 passiġġier, jew frazzjoni ta' 50, li jkunu preżenti fl-istess kabina tal-inġenju tal-ajru;
 - (4) fil-każ ta' operazzjonijiet normali ta' fuq l-art, b'ingeni tal-ajru li jehtiegu iktar minn membru wiehed tal-ekwipaġġ tal-kabina, l-ghadd stabbilit skont il-punt (c)(3) għandu jiżdied sabiex jinkludi membru wiehed tal-ekwipaġġ tal-kabina għal kull par ta' hrug ta' emerġenza fil-livell tal-art.

ORO.CC.210 Kundizzjonijiet addizzjonali għall-assenjazzjoni tal-kompiti

Il-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina għandhom jiġu assenjati biss għal kompiti fuq tip jew varjant ta' inġenju tal-ajru partikulari, u għandhom jahdmu fuqu biss jekk huma:

- (a) jkollhom attestazzjoni valida mahruġa skont l-Anness V (il-Parti-CC) għar-Regolament (UE) Nru 290/2012;
- (b) ikunu kkwalifikati fit-tip jew il-varjant partikulari skont din is-Subparti;
- (c) ikunu konformi mar-rekwiżiti applikabbli l-oħra ta' din is-Subparti u tal-Anness IV (il-Parti-CAT);
- (d) jilbsu l-uniformi tal-ekwipaġġ tal-kabina tal-operatur.

ORO.CC.215 Programmi tat-taħriġ u tal-kontrolli u dokumentazzjoni relatata magħhom

- (a) Il-programmi tat-taħriġ u tal-kontrolli li jinkludu s-sillabi mehtieġa skont din is-Subparti għandhom jiġu approvati mill-awtorità kompetenti u jkunu speċifikati fil-manwal tal-operat.
- (b) Wara li membru tal-ekwipaġġ tal-kabina jkun temm b'suċċess kors tat-taħriġ u l-kontroll assoċjat miegħu, l-operatur għandu:
 - (1) jaġġorna r-rekords tat-taħriġ tal-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina skont il-punt ORO.MLR.115; u
 - (2) jipprovdilu lista li turi l-perjodi ta' validità aġġornati kif rilevanti għat-tip(i) u l-varjant(i) ta' inġenju tal-ajru li l-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina hu kkwalifikat jahdem fuqhom.

ORO.CC.250 Operazzjoni fuq diversi tipi jew varjanti ta' inġenji tal-ajru

- (a) Membri tal-ekwipaġġ tal-kabina m'għandux ikun assenjat sabiex jahdem fuq iktar minn tliet tipi ta' inġenji tal-ajru, hliet li, bl-approvazzjoni tal-awtorità kompetenti, il-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina jista' jkun assenjat sabiex jahdem fuq erba' tipi ta' inġenji tal-ajru jekk, għal mill-inqas tnejn minn dawn it-tipi:
 - (1) it-tagħmir kollu tal-emergenza u tas-sikurezza u l-proċeduri normali u ta' emergenza speċifiċi għat-tip ikunu simili; u
 - (2) il-proċeduri normali u ta' emergenza li mhumix speċifiċi għat-tip ikunu l-istess.
- (b) Għall-ghanijiet tal-punt (a) u għat-taħriġ u l-kwalifiki tal-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina, l-operatur għandu jistabbilixxi:
 - (1) kull inġenju tal-ajru bħala tip jew varjant filwaqt li jqis, fejn din tkun disponibbli, id-dejta rilevanti stabbilita skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003 għat-tip jew il-varjant ta' inġenju tal-ajru rilevanti; u
 - (2) il-varjanti ta' tip ta' inġenju tal-ajru bħala tipi differenti, jekk ma jkunux simili fl-aspetti li ġejjin:
 - (i) fit-thaddim tal-hruġ ta' emergenza;
 - (ii) fil-post fejn jinsab it-tagħmir portabbli tal-emergenza u tas-sikurezza u fit-tip ta' dan it-tagħmir;
 - (iii) fil-proċeduri ta' emergenza speċifiċi għat-tip.

ORO.CC.255 Operazzjonijiet b'membri wiehed tal-ekwipaġġ tal-kabina

- (a) L-operatur għandu jagħżel, jirrekluta, iħarreg u jikkontrolla l-hiliet tal-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina li għandhom jiġu assenjati għall-operazzjonijiet b'membri wiehed tal-ekwipaġġ tal-kabina skont kriterji li jkunu xierqa għal din it-tip ta' operazzjoni.
- (b) Il-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina li m'għandhom l-ebda esperjenza operattiva preċedenti bħala membri uniċi tal-ekwipaġġ tal-kabina għandhom ikunu assenjati biss għal din it-tip ta' operazzjoni wara li jkunu:
 - (1) lestew it-taħriġ kif mehtieġ skont il-punt (c), minbarra t-taħriġ u l-kontrolli applikabbli l-oħrajn li huma mehtieġa skont din is-Subparti;
 - (2) għaddew b'suċċess mill-kontrolli li jivverifikaw il-hiliet tagħhom fil-qadi tal-kompiti u r-responsabbiltajiet tagħhom skont il-proċeduri speċifikati fil-manwal tal-operat; u
 - (3) wettqu titjir ta' familjarizzazzjoni ta' mill-inqas 20 siegħa u 15-il settur fuq it-tip ta' inġenju tal-ajru rilevanti, taht is-supervizzjoni ta' membru tal-ekwipaġġ tal-kabina li jkollu l-esperjenza x-xierqa.

- (c) L-elementi ta' tahrig addizzjonali li għejjin għandhom ikunu koperti, b'enfasi partikulari fuq l-operazzjonijiet imwettqin b'membri wiehed biss tal-ekwipaġġ tal-kabina:
- (1) ir-responsabbiltà lejn il-kmandant għat-tweqqi tal-proċeduri normali u ta' emerġenza;
 - (2) l-importanza tal-kooperazzjoni u l-komunikazzjoni mal-ekwipaġġ tat-titjira, b'mod partikulari fil-ġestjoni ta' passiġġieri indixxiplinati jew li johlqu sfrattu;
 - (3) reviżjoni tar-rekwiżiti tal-operatur u tar-rekwiżiti legali;
 - (4) id-dokumentazzjoni;
 - (5) ir-rappurtar dwar l-aċċidenti u l-inċidenti; u
 - (6) il-limitazzjonijiet fuq il-hin tat-titjir u l-hin tas-servizz u r-rekwiżiti tal-mistrieħ.

IS-SUBPARTI TC

EKWIPAĠĠ TEKNIKU FL-OPERAZZJONIJET TAL-HEMS, TAL-HHO JEW BIN-NVIS**ORO.TC.100 Kamp ta' applikazzjoni**

Din is-Subparti tistabbilixxi r-rekwiżiti li l-operatur għandu jissodisfa meta jkun qed jopera ingenu tal-ajru b'membri tal-ekwipaġġ tekniku f'operazzjonijiet ta' servizzi mediċi ta' emerġenza (HEMS), b'sistema ta' immaġni għall-viżjoni billejl (NVIS) jew ta' rfiġ bil-helikopter (HHO) tat-trasport kummerċjali bl-ajru.

ORO.TC.105 Kundizzjonijiet għall-assenjazzjoni tal-kompiti

- (a) Il-membri tal-ekwipaġġ tekniku f'operazzjonijiet tal-HEMS, tal-HHO jew bin-NVIS tat-trasport kummerċjali bl-ajru għandhom ikunu assenjati kompiti biss jekk:
- (1) ikollhom mill-inqas 18-il sena;
 - (2) ikunu fizikament u mentalment b'saħħithom biex jaqdu l-kompiti u r-responsabbiltajiet assenjati lilhom b'mod sikur;
 - (3) ikunu temmew it-taħriġ kollu applikabbli li hu meħtieġ skont din is-Subparti sabiex iwettqu l-kompiti assenjati lilhom;
 - (4) ikunu għaddew minn kontrolli li juru li huma kompetenti biex jaqdu l-kompiti kollha assenjati lilhom skont il-proċeduri speċifikati fil-manwal tal-operat.
- (b) Qabel ma jassenja kompiti lil membri tal-ekwipaġġ tekniku li jkunu jahdmu għal rashom u/jew li jkunu jahdmu bħala haddiema indipendenti jew haddiema part-time, l-operatur għandu jivverifika li jkun hemm konformità mar-rekwiżiti applikabbli kollha ta' din is-Subparti, filwaqt li jqis is-servizzi kollha mogħtija mill-membri tal-ekwipaġġ tekniku lil operatur(i) iehor/ohrajn, biex jistabbilixxi, b'mod partikulari:
- (1) l-għadd totali ta' tipi u varjanti ta' ingeni tal-ajru mhaddmin; u
 - (2) il-limitazzjonijiet applikabbli fuq il-hin tat-titjir u l-hin tas-servizz, kif ukoll ir-rekwiżiti tal-mistrieħ applikabbli.

ORO.TC.110 Tahrig u kontrolli

- (a) L-operatur għandu jistabbilixxi programm tat-taħriġ skont ir-rekwiżiti applikabbli ta' din is-Subparti biex ikopri l-kompiti u r-responsabbiltajiet li għandhom jitwettqu mill-membri tal-ekwipaġġ tekniku.
- (b) Wara t-tlestija tat-taħriġ inizjali, tat-taħriġ ta' adattament organizzat mill-operatur, tat-taħriġ dwar id-differenzi u tat-taħriġ rikorrenti, kull membru tal-ekwipaġġ tekniku għandu jgħaddi minn kontroll sabiex juri l-hiliet tiegħu fit-tweqqi tal-proċeduri normali u ta' emerġenza.
- (c) Għal kull kors tat-taħriġ, it-taħriġ u l-kontrolli għandhom jitwettqu minn persunal li jkollu l-kwalifiki u l-esperjenza x-xierqa fis-suġġett li għandu jiġi kopert. L-operatur għandu jgħarraf lill-awtorità kompetenti dwar min ikun qed iwettaq il-kontrolli.

ORO.TC.115 Tahrig inizjali

Qabel ma jsegwi t-taħriġ ta' adattament organizzat mill-operatur, kull membru tal-ekwipaġġ tekniku għandu jlesti t-taħriġ inizjali, li jkun jinkludi:

- (a) għarfien teoretiku ġenerali dwar l-avjazzjoni u r-regolamenti tal-avjazzjoni, li jkopri l-elementi kollha li huma rilevanti għall-kompiti u r-responsabbiltajiet mitluba min-naha tal-ekwipaġġ tekniku;

- (b) tahrig dwar in-nar u d-duhhan;
- (c) tahrig dwar is-sopravivenza fuq l-art u fl-ilma, li jkun xieraq għaż-żona u t-tip ta' operazzjoni partikulari;
- (d) aspetti ajrumediċi u l-ewwel għajnuna;
- (e) il-komunikazzjoni u l-elementi tas-CRM rilevanti mogħtija fil-punti ORO.FC.115 u ORO.FC.215.

ORO.TC.120 Tahrig ta' adattament organizzat mill-operatur

Kull membru tal-ekwipaġġ tekniku għandu jlesti:

- (a) tahrig ta' adattament organizzat mill-operatur, li jinkludi l-elementi tas-CRM rilevanti,
 - (1) qabel ma jkun assenjat għall-ewwel darba mill-operatur bħala membru tal-ekwipaġġ tekniku; jew
 - (2) meta jibdel għal kategorija jew tip ta' inġenju tal-ajru differenti, f'każ li kwalunkwe tagħmir jew kwalunkwe proċedura msemmija fil-punt (b) ikunu differenti.
- (b) It-tahrig ta' adattament organizzat mill-operatur għandu jinkludi:
 - (1) il-post fejn jinsab it-tagħmir kollu tas-sikurezza u tas-sopravivenza li jkun qed jingarr fuq l-inġenju tal-ajru, u l-użu ta' dan it-tagħmir;
 - (2) il-proċeduri normali u ta' emerġenza kollha;
 - (3) it-tagħmir abbord li jintuża għat-tweqqif ta' kompiti fl-inġenju tal-ajru jew fuq l-art biex il-bdot jiġi meħjun matul l-operazzjonijiet tal-HEMS, tal-HHO jew bin-NVIS.

ORO.TC.125 Tahrig dwar id-differenzi

- (a) Kull membru tal-ekwipaġġ tekniku għandu jwettaq tahrig dwar id-differenzi meta jkun hemm bidla fit-tagħmir jew fil-proċeduri użati fuq it-tipi jew il-varjanti li jkunu qed jithaddmu attwalment.
- (b) L-operatur għandu jispecifika fil-manwal tal-operat f'liema każijiet ikun meħtieġ dan it-tip ta' tahrig dwar id-differenzi.

ORO.TC.130 Titjiriet ta' familjarizzazzjoni

Wara t-tlestija tat-tahrig ta' adattament organizzat mill-operatur, kull membru tal-ekwipaġġ tekniku għandu jwettaq titjiriet ta' familjarizzazzjoni qabel ma jibda jaħdem bħala membru tal-ekwipaġġ tekniku meħtieġ f'operazzjonijiet tal-HEMS, tal-HHO jew bin-NVIS.

ORO.TC.135 Tahrig rikorrenti

- (a) F'kull perjodu ta' tnax-il (12-il) xahar, kull membru tal-ekwipaġġ tekniku għandu jsegwi tahrig rikorrenti li jkun rilevanti għat-tip jew għall-kategorija ta' inġenju tal-ajru li fuqu jaħdem il-membru tal-ekwipaġġ tekniku u għat-tagħmir li huwa jhaddem. L-elementi tas-CRM għandhom jiġu integrati fil-fażijiet kollha x-xierqa tat-tahrig rikorrenti.
- (b) It-tahrig rikorrenti għandu jinkludi tagħlim teoretiku u prattiku, kif ukoll il-prattika.

ORO.TC.140 Tahrig ta' aġġornament

- (a) Kull membru tal-ekwipaġġ tekniku li ma jkun wettaq l-ebda kompitu fis-sitt (6) xhur preċedenti, għandu jlesti t-tahrig ta' aġġornament speċifikat fil-manwal tal-operat.
- (b) Il-membru tal-ekwipaġġ tekniku li ma jkun wettaq l-ebda kompitu ta' titjir fuq tip wiehed jew kategorija waħda partikulari ta' inġenju tal-ajru matul is-sitt (6) xhur preċedenti għandu, qabel ma jiġi assenjat fuq dak it-tip jew dik il-kategorija ta' inġenju tal-ajru, ilesti jew:
 - (1) tahrig ta' aġġornament fuq it-tip jew il-kategorija ta' inġenju tal-ajru; jew
 - (2) żewġ setturi ta' familjarizzazzjoni fuq it-tip jew il-kategorija ta' inġenju tal-ajru.

ANNEX IV

OPERAZZJONIJIET TAT-TRASPORT KUMMERĊJALI BL-AJRU

[IL-PARTI-CAT]

IS-SUBPARTI A

REKWIŻITI ĠENERALI

CAT.GEN.100 Awtorità kompetenti

L-awtorità kompetenti għandha tkun l-awtorità mahtura mill-Istat Membru li fih l-operatur għandu l-post prinċipali tan-negozju tiegħu.

TAQSIMA 1

Inġenji tal-ajru li jahdmu bil-mutur

CAT.GEN.MPA.100 Responsabbiltajiet tal-ekwipaġġ

(a) Il-membri tal-ekwipaġġ għandu jkun responsabbli għat-twettiq tajjeb tal-kompiti tiegħu li huma:

- (1) relatati mas-sikurezza tal-inġenju tal-ajru u tal-okkupanti tiegħu; u
- (2) speċifikati fl-istruzzjonijiet u l-proċeduri mogħtija fil-manwal tal-operat.

(b) Il-membri tal-ekwipaġġ għandu:

- (1) jirrapporta lill-kmandant dwar kwalunkwe ħsara, nuqqas, funzjonament ħażin jew difett li jemmen li jista' jaffettwa l-ajrunavigabbiltà jew it-thaddim sikur tal-inġenju tal-ajru, inklużi s-sistemi tal-emergenza, jekk dan ma jkunx ġie rrapportat diġà minn membru ieħor tal-ekwipaġġ;
- (2) jirrapporta lill-kmandant dwar kwalunkwe incident li pperikola, jew li seta' pperikola, is-sikurezza tal-operazzjoni, jekk dan ma jkunx ġie rrapportat diġà minn membru ieħor tal-ekwipaġġ;
- (3) ikun konformi mar-rekwiżiti rilevanti tal-iskemi ta' rrapportar dwar l-okkorrenzi tal-operatur;
- (4) ikun konformi mal-limitazzjonijiet kollha fuq il-hin tat-titjir u l-hin tas-servizz (FTL) u mar-rekwiżiti tal-mistrieħ kollha applikabbli għall-attivitajiet tiegħu;
- (5) meta jwettaq xogħlijiet għal iktar minn operatur wieħed:
 - (i) iżomm ir-rekords individwali tiegħu marbutin mal-hinijiet tat-titjir u tas-servizz u mal-perjodi ta' mistrieħ, kif imsemmi fir-rekwiżiti applikabbli tal-FTL; u
 - (ii) jagħti lil kull operatur id-dejta meħtieġa sabiex jiskeda l-attivitajiet skont ir-rekwiżiti applikabbli tal-FTL.

(c) Il-membri tal-ekwipaġġ m'għandux iwettaq xogħlijiet fuq inġenju tal-ajru:

- (1) meta jkun taht l-influenza ta' sustanzi psikoattivi jew tal-alkohol jew meta ma jkunx jiflah minhabba xi ferita, gheja, medikazzjoni, mard jew raġunijiet simili oħrajn;
- (2) sa ma jkun għadda perjodu raġonevoli taż-żmien wara li jkun mar joghdos fl-ilma fond jew wara li jkun ta d-demm;
- (3) jekk ma jissodisfax ir-rekwiżiti mediċi applikabbli;
- (4) jekk ikollu dubju dwar jekk hux kapaci jaqdi il-kompiti assenjati lilu; jew
- (5) jekk hu jkun jaf jew jissuspetta li qed ibati minn gheja kbira, kif imsemmi fil-punt 7.f. tal-Anness IV għar-Regolament (KE) Nru 216/2008 jew inkella ma jkunx jiflah, tant li t-titjira tista' titqiegħed fil-periklu.

CAT.GEN.MPA.105 Responsabbiltajiet tal-kmandant

(a) Minbarra li jikkonforma mal-punt CAT.GEN.MPA.100, il-kmandant għandu:

- (1) ikun responsabbli għas-sikurezza tal-membri kollha tal-ekwipaġġ, tal-passiġġiera kollha u tal-merkanzija kollha abbord, minn x'hin jitle' abbord l-inġenju tal-ajru sa ma joħroġ minnu fi tmiem it-titjira;
 - (2) ikun responsabbli għat-thaddim u s-sikurezza tal-inġenju tal-ajru:
 - (i) għall-ajruplani, mill-mument li fih l-ajruplan ikun lest biex jitmexxa halli jnsaq qabel it-tluġh tiegħu, sal-mument li fl-aħhar jieqaf għal kollox fi tmiem it-titjira u l-magna/il-magni li tkun intużat/ikunu ntużaw bħala unità/unitajiet primarja/primari ta' propulsjoni tkun intfiet/ikunu ntfew;
 - (ii) għall-helikopters, meta r-rotors ikunu qed iduru;
 - (3) ikollu l-awtorità jagħti l-ordnijiet kollha u jiehu kwalunkwe azzjoni li tkun xierqa biex tkun żgurata s-sikurezza tal-inġenju tal-ajru u tal-persuni u/jew tal-proprietà li jkun hemm fih, skont il-punt 7.c. tal-Anness IV għar-Regolament (KE) Nru 216/2008;
 - (4) ikollu l-awtorità jniżżel minn fuq l-inġenju tal-ajru lil kwalunkwe persuna, jew kwalunkwe parti mit-tagħbija, li tista' tirrappreżenta periklu potenzjali għas-sikurezza tal-inġenju tal-ajru jew tal-okkupanti tiegħu;
 - (5) ma jhallix lil persuna tingarr fl-inġenju tal-ajru jekk din tidher li tkun taht l-influenza tal-alkohol jew tad-droga, tant li x'aktarx tipperikola s-sikurezza tal-inġenju tal-ajru jew tal-okkupanti tiegħu;
 - (6) ikollu d-dritt jirrifjuta li jittrasporta passiġġieri li mhumex ammissibbli, persuni deportati jew persuni li jkunu fil-kustodja tal-pulizija, jekk il-garr tagħhom iżid ir-riskju għas-sikurezza tal-inġenju tal-ajru jew tal-okkupanti tiegħu;
 - (7) jiżgura li l-passiġġieri kollha jkunu mgħarrfa dwar fejn jinsabu l-hruġ tal-emergenza u dwar fejn jinsab it-tagħmir tal-emergenza u tas-sikurezza rilevanti, kif ukoll dwar l-użu ta' dan it-tagħmir;
 - (8) jiżgura li jkun hemm konformità mal-proċeduri operattivi kollha u mal-listi kollha ta' kontroll skont il-manwal tal-operat;
 - (9) ma jippermetti lill-ebda membru tal-ekwipaġġ iwettaq kwalunkwe attività matul il-fażijiet kritiċi tat-titjira, hlief il-kompiti meħtieġa għat-thaddim sikur tal-inġenju tal-ajru;
 - (10) jiżgura li r-reġistraturi tat-titjira:
 - (i) ma jiġux inattivati jew mitfija matul it-titjira; u
 - (ii) fil-każ ta' aċċident jew incident li jkun suġġett għar-rappurtar obbligatorju:
 - (A) li dawn ma jithassrux apposta;
 - (B) li dawn jiġu diżattivati minnufih wara li titlesta t-titjira; u
 - (C) li dawn jerġgħu jiġu attivati biss bi qbil mal-awtorità li tkun qed twettaq l-investigazzjoni;
 - (11) jiddeciedi dwar l-aċċettazzjoni ta' inġenju tal-ajru li jkollu hsarat li ma jippermettulux li jaħdem tajjeb, skont il-lista ta' devjazzjonijiet tal-konfigurazzjoni (CDL) jew il-lista tat-tagħmir minimu (MEL);
 - (12) jiżgura li l-ispezzjoni ta' qabel it-titjira tkun saret skont ir-reqwiziti tal-Anness I (il-Parti-M) għar-Regolament (KE) Nru 2042/2003;
 - (13) ikun sodisfatt li t-tagħmir tal-emergenza rilevanti jibqa' faċilment aċċessibbli għall-użu immedjat.
- (b) Il-kmandant, jew il-bdot li f'idejh tkun għet fdata t-titjira, għandu, fi kwalunkwe sitwazzjoni ta' emergenza li tkun teħtieġ decizjoni u azzjoni immedjata, jiehu kwalunkwe azzjoni li huwa jqis bħala meħtieġa f'dawk iċ-ċirkustanzi skont il-punt 7.d. tal-Anness IV għar-Regolament (KE) Nru 216/2008. F'dawk il-każijiet, huwa jista' jiddevja mir-regoli u mill-proċeduri operattivi u mill-metodi stabbiliti fl-interess tas-sikurezza.

(c) Kull meta inġenju tal-ajru, waqt it-titjira, jkun immanuvrat b'reazzjoni għal avviż ta' riżoluzzjoni (RA) mis-sistema għall-prevenzjoni tal-habti fl-ajru (ACAS), il-kmandant għandu jibgħat rapport tal-ACAS lill-awtorità kompetenti.

(d) Perikli ta' hbit u hbit ma' għasafar:

(1) Kull meta jiġi osservat periklu ta' hbit potenzjali ma' għasafar, il-kmandant għandu jinforma lill-unità tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru (ATS) hekk kif l-ammont ta' xogħol tal-ekwipaġġ tat-titjira jkun jippermetti dan.

(2) Kull meta inġenju tal-ajru li għalih il-kmandant huwa responsabbli jahbat ma' għasafar b'mod li ssir hsara sostanzjali fl-inġenju tal-ajru jew li jkun hemm telf jew funzjonament hażin ta' kwalunkwe servizz essenzjali, wara l-inżul il-kmandant għandu jibgħat rapport bil-miktub lill-awtorità kompetenti dwar il-hbit mal-għasafar.

CAT.GEN.MPA.110 Awtorità tal-kmandant

L-operatur għandu jiehu l-miżuri raġonevoli kollha sabiex jiżgura li l-persuni kollha li jkunu qed jingarru fl-inġenju tal-ajru jobdu l-ordnijiet legittimi kollha mogħtija mill-kmandant biex tkun żgurata s-sikurezza tal-inġenju tal-ajru u tal-persuni jew tal-proprietà li jkun hemm fih.

CAT.GEN.MPA.115 Persunal jew membri tal-ekwipaġġ fil-kompartiment tal-passiġġieri, minbarra l-ekwipaġġ tal-kabina

L-operatur għandu jiżgura li l-persunal jew il-membri tal-ekwipaġġ li jkunu qed jaqdu l-kompiti tagħhom fil-kompartiment tal-passiġġieri ta' inġenju tal-ajru, minbarra l-membri operattivi tal-ekwipaġġ tal-kabina:

(a) ma jithawdux mill-passiġġieri mal-membri operattivi tal-ekwipaġġ tal-kabina;

(b) ma jokkupawx il-postijiet assenjati lill-ekwipaġġ tal-kabina meħtieġ;

(c) ma jfixklux lill-membri operattivi tal-ekwipaġġ tal-kabina fil-qadi tal-kompiti tagħhom.

CAT.GEN.MPA.120 Lingwa komuni

L-operatur għandu jiżgura li l-membri tal-ekwipaġġ ikunu jistgħu jikkomunikaw ma' xulxin b'lingwa komuni.

CAT.GEN.MPA.125 Sewqan tal-ajruplani

L-operatur għandu jiżgura li ajruplan jinsaq biss fiż-żona tal-moviment ta' ajrudrom jekk il-persuna fil-post tal-kontroll:

(a) tkun b'dot ikkwalifikat b'mod xieraq; jew

(b) tkun inhatret mill-operatur u:

(1) tkun imħarrġa biex issuq l-inġenju tal-ajru;

(2) tkun imħarrġa biex tuża t-telefonija bir-radju;

(3) tkun irċeviet struzzjonijiet dwar it-tqassim tal-ajrudrom, ir-rotot, is-sinjali, il-marki, id-dwal, is-sinjali u l-istruzzjonijiet tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru (ATC), il-lingwaġġ u l-proċeduri;

(4) u tkun kapaċi tikkonforma mal-istandards operattivi meħtieġa għall-moviment sikur tal-ajruplan fl-ajrudrom.

CAT.GEN.MPA.130 Thaddim tar-rotor — il-helikopters

Ir-rotor tal-helikopter għandu jitqabba bil-magni biss għall-ghanijiet ta' titjira li fiha jkun hemm b'dot ikkwalifikat fil-post tal-kontroll.

CAT.GEN.MPA.135 Dhul fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira

(a) L-operatur għandu jiżgura li l-ebda persuna, minbarra membru tal-ekwipaġġ tat-titjira assenjat fuq titjira, ma jidhol jew jingarr fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira, sakemm dik il-persuna ma tkunx:

(1) membru operattiv tal-ekwipaġġ;

(2) rappreżentant tal-awtorità kompetenti jew tal-awtorità li tkun qed tagħmel spezzjoni, jekk din il-persuna tkun meħtieġa tkun hemmhekk biex twettaq il-kompiti uffiċjali tagħha; jew

- (3) awtorizzata u tingarr skont l-istruzzjonijiet mogħtija fil-manwal tal-operat.
- (b) Il-kmandant għandu jiżgura li:
- (1) id-dhul fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira ma jikkawża l-ebda distrazzjoni jew tfixkil fl-operazzjoni tat-titjira; u
 - (2) il-persuni kollha li jinġarru fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira jkunu familjari mal-proċeduri rilevanti tas-sikurezza.
- (c) Il-kmandant għandu jiehu d-deċizzjoni finali dwar id-dhul fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tal-kabina.

CAT.GEN.MPA.140 Tagħmir elettroniku portabbli

L-operatur m'għandu jhalli lill-ebda persuna tuża, abbord inġenju tal-ajru, tagħmir elettroniku portabbli (PED) li jista' jaffettwa hażin il-funzjonament tas-sistemi u tat-tagħmir tal-inġenju tal-ajru, u huwa għandu jiehu l-miżuri raġonevoli kollha sabiex jipprevjeni t-tali użu.

CAT.GEN.MPA.145 Informazzjoni dwar it-tagħmir tal-emergenza u tas-sopravivenza li jinġarr abbord

L-operatur għandu jkollu listi bl-informazzjoni dwar it-tagħmir tal-emergenza u tas-sopravivenza li jinġarr abbord kwalunkwe inġenju tal-ajru tiegħu, li għandhom ikunu dejjem disponibbli sabiex jiġu kkomunikati minnufih liċ-ċentri tal-koordinazzjoni tas-salvataġġ (RCCs).

CAT.GEN.MPA.150 Inżul ta' emergenza — l-ajruplani

L-operatur għandu jhaddem ajruplan b'konfigurazzjoni ta' sits tal-passiġġieri ta' iktar minn 30 sit f'titjiriet fuq l-ilma, f'distanza mill-art li tkun xierqa għal inżul ta' emergenza, li tkun ta' iktar minn dik magħmula f'120 minuta f'veloċità regolari, jew ta' iktar minn 400 mil nawtiku, skont liema minn dawn ikun l-inqas, biss jekk l-ajruplan ikun konformi mad-dispożizzjonijiet għall-inżul ta' emergenza preskritti fil-kodiċi tal-ajrunavigabbiltà applikabbli.

CAT.GEN.MPA.155 Ġarr ta' armi tal-gwerra u ta' munizzjon tal-gwerra

- (a) L-operatur għandu jgħorr armi tal-gwerra jew munizzjon tal-gwerra bl-ajru biss f'każ li jkun inġhata approvazzjoni jagħmel dan mill-Istati kollha li l-ispazju tal-ajru tagħhom huwa ppjanat li jintuża għat-titjira.
- (b) Meta jkun inġhata approvazzjoni, l-operatur għandu jiżgura li l-armi tal-gwerra u l-munizzjon tal-gwerra:
- (1) ikunu stivati fl-inġenju tal-ajru f'post li ma jkunx aċċessibbli għall-passiġġiera matul it-titjira; u
 - (2) fil-każ tal-armi tan-nar, li dawn ma jkunux ikkargati.
- (c) L-operatur għandu jiżgura li, qabel ma tibda titjira, il-kmandant ikun mġarraf bid-dettalji ta' kwalunkwe armi tal-gwerra jew munizzjon tal-gwerra li jkunu ppjanati jinġarru u bil-post fejn dawn ikunu jinsabu abbord l-inġenju tal-ajru.

CAT.GEN.MPA.160 Ġarr ta' armi u munizzjon sportivi

- (a) L-operatur għandu jiehu l-miżuri raġonevoli kollha biex jiżgura li kwalunkwe arma sportiva li jkun ipplanat li tingarr bl-ajru tkun irrappurtata lill-operatur.
- (b) L-operatur li jaċċetta li jgħorr armi sportivi għandu jiżgura li dawn:
- (1) ikunu stivati fl-inġenju tal-ajru f'post li ma jkunx aċċessibbli għall-passiġġiera matul it-titjira; u
 - (2) fil-każ tal-armi tan-nar jew ta' armi oħrajn li jista' jkollhom il-munizzjon fihom, li dawn ma jkunux ikkargati.
- (c) Il-munizzjon tal-armi sportivi jista' jinġarr fil-bagalji tal-passiġġiera li jkunu ġew ikkontrollati, sugġett għal ċerti limitazzjonijiet, skont l-Istruzzjonijiet Tekniċi.

CAT.GEN.MPA.161 Ġarr ta' armi u munizzjon sportivi — mitigazzjonijiet

Minkejja l-punt CAT.GEN.MPA.160(b), għall-helikopters li għandhom massa massima ċċertifikata waqt it-tluġh (MCTOM) ta' 3 175 kilogramma jew inqas u li jithaddmu binhar fuq rotot innavigati b'referenza għal għaliem viżwali, arma sportiva tista' tingarr f'post li jkun aċċessibbli waqt it-titjira, sakemm l-operatur ikun stabbilixxa proċeduri xierqa u ma jkunx Prattiku li din tiġi stivata f'post ta' stivar li ma jkunx aċċessibbli waqt it-titjira.

CAT.GEN.MPA.165 Metodu ta' ġarr tal-persuni

L-operatur għandu jiehu l-miżuri kollha possibbli biex jiżgura li l-ebda persuna, waqt titjira, ma tkun fi kwalunkwe parti ta' inġenju tal-ajru li ma tkunx iddisinjata biex takkomoda l-persuni, sakemm din ma tkunx inghatat aċċess temporanju mill-kmandant:

- (a) sabiex tittiehed azzjoni li tkun mehtieġa għas-sikurezza tal-inġenju tal-ajru jew ta' kwalunkwe persuna, annimal jew merkanzija li jkun hemm fiha; jew
- (b) għal parti tal-inġenju tal-ajru li fiha jingarru t-tagħbija jew il-provvisti, li tkun iddisinjata biex persuna jkollha aċċess għaliha waqt li l-inġenju tal-ajru jkun qed itir.

CAT.GEN.MPA.170 Alkohol u droga

L-operatur għandu jiehu l-miżuri raġonevoli kollha biex jiżgura li l-ebda persuna ma tidhol f'inġenju tal-ajru jew ma tkun tinsab fiha meta din tkun taht l-influenza tal-alkohol jew tad-droga tant li x'aktarx tipperikola s-sikurezza tal-inġenju tal-ajru jew tal-okkupanti tiegħu.

CAT.GEN.MPA.175 Perikli għas-sikurezza

L-operatur għandu jiehu l-miżuri raġonevoli kollha biex jiżgura li l-ebda persuna ma taġixxi b'mod imprudenti jew negligenti, jew tonqos milli taġixxi, hekk li:

- (a) tpoġġi fil-periklu inġenju tal-ajru jew il-persuni ta' go fiha; jew
- (b) tikkawża jew tippermetti inġenju tal-ajru jpoġġi fil-periklu lil kwalunkwe persuna jew kwalunkwe proprjetà.

CAT.GEN.MPA.180 Dokumenti, manwali u informazzjoni li għandhom jingarru abbord

(a) Id-dokumenti, il-manwali u l-informazzjoni li għejjin għandhom jingarru abbord waqt kull titjira, bħala oriġinali jew kopji, sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor:

- (1) il-manwal tat-titjira tal-inġenju tal-ajru (AFM), jew dokument(i) ekwivalent(i);
- (2) iċ-ċertifikat oriġinali tar-reġistrazzjoni;
- (3) iċ-ċertifikat oriġinali tal-ajrunavigabbiltà (CofA);
- (4) iċ-ċertifikat tal-istorbju, inkluża traduzzjoni bl-Ingliż, f'każ li din tkun giet ipprovduta mill-awtorità responsabbli għall-hruġ taċ-ċertifikat tal-istorbju;
- (5) kopja taċ-ċertifikat tal-operatur tal-ajru (AOC) li tkun iċċertifikata bħala kopja vera;
- (6) l-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet rilevanti għat-tip ta' inġenju tal-ajru, mahruġin flimkien mal-AOC;
- (7) il-liċenzja oriġinali tar-radju tal-inġenju tal-ajru, jekk ikun applikabbli;
- (8) iċ-ċertifikat(i) tal-assigurazzjoni tar-responsabbiltà fil-konfront ta' terzi persuni;
- (9) il-ġurnal tal-vjaġġ tal-inġenju tal-ajru, jew dokument ekwivalenti;
- (10) il-ġurnal tekniku tal-inġenju tal-ajru skont l-Anness I (il-Parti-M) għar-Regolament (KE) Nru 2042/2003;
- (11) id-dettalji tal-pjan tat-titjira tal-ATS li jkun għe ffajljat, jekk ikun applikabbli;
- (12) mapep ajrunawtiċi attwali u xierqa għar-rotta tat-titjira proposta u għar-rotot kollha li fuqhom wiehed jista' jistenna b'mod raġonevoli li tista' tiġi ddevjata t-titjira;
- (13) il-proċeduri u l-informazzjoni dwar is-sinjali viżwali għall-użu min-naħa ta' inġenji tal-ajru interċettati u ta' inġenji tal-ajru ta' interċettazzjoni;
- (14) informazzjoni dwar is-servizzi ta' tiftix u ta' salvataġġ għaž-żona tat-titjira ppjanata, li għandha tkun aċċessibbli b'mod faċli fil-kompartment tal-ekwipaġġ tat-titjira;
- (15) il-partijiet attwali tal-manwal tal-operat li huma rilevanti għall-kompiti tal-membri tal-ekwipaġġ, li għandhom ikunu aċċessibbli b'mod faċli għall-membri tal-ekwipaġġ;

- (16) it-MEL;
 - (17) l-avviżi x-xierqa lill-membri tal-ekwipaġġ tal-inġenju tal-ajru (NOTAMs) u d-dokumentazzjoni għall-ghoti ta' informazzjoni dwar is-servizzi ta' informazzjoni ajrunawtika (AIS);
 - (18) l-informazzjoni meteoroloġika x-xierqa;
 - (19) il-manifesti tal-merkanzija u/jew tal-passiġġieri, jekk dan ikun applikabbli;
 - (20) id-dokumentazzjoni dwar il-bilanċ u l-massa;
 - (21) il-pjan operattiv tat-titjira, jekk dan ikun applikabbli;
 - (22) l-avviżi dwar kategoriji speċjali ta' passiġġieri (SCPs) u dwar tagħbijiet speċjali, jekk dan ikun applikabbli; u
 - (23) kwalunkwe dokument ieħor li jista' jkun rilevanti għat-titjira jew li huwa meħtieġ mill-Istati li għandhom x'jaqsmu mat-titjira.
- (b) Minkejja l-punt (a), għall-operazzjonijiet ta' titjir skont ir-regoli tat-titjir viżwali (VFR) li jsiru binhar bl-użu ta' inġenji tal-ajru li mhumiex kumplessi u li jaħdmu bil-magni, li jitilqu minn u jinżlu fl-istess ajrudrom jew fl-istess sit tal-operat fi żmien 24 siegħa, jew li jibqgħu fil-limiti ta' żona lokali speċifikata fil-manwal tal-operat, id-dokumenti u l-informazzjoni li għejjin jistgħu jinżammu fl-ajrudrom jew fis-sit tal-operat minflok:
- (1) iċ-ċertifikat tal-istorbju;
 - (2) il-liċenzja tar-radju tal-inġenju tal-ajru;
 - (3) il-ġurnal tal-vjaġġ, jew dokument ekwivalenti;
 - (4) il-ġurnal tekniku tal-inġenju tal-ajru;
 - (5) in-NOTAMs u d-dokumentazzjoni għall-ghoti ta' informazzjoni dwar l-AIS;
 - (6) l-informazzjoni meteoroloġika;
 - (7) l-avviżi dwar is-SCPs u dwar it-tagħbijiet speċjali, jekk dan ikun applikabbli; u
 - (8) id-dokumentazzjoni dwar il-bilanċ u l-massa.
- (c) Minkejja l-punt (a), f'każ ta' telf jew serq tad-dokumenti speċifikati fil-punt (a)(2) sal-punt (a)(8), l-operazzjoni tista' titkompla sakemm it-titjira tilhaq id-destinazzjoni tagħha jew post fejn ikunu jistgħu jingħataw dokumenti ta' sostituzzjoni.

CAT.GEN.MPA.185 Informazzjoni li għandha tinzamm fuq l-art

- (a) L-operatur għandu jiżgura li, tal-inqas għal kemm iddum kull titjira jew serje ta' titjiriet:
- (1) tinzamm fuq l-art l-informazzjoni rilevanti għat-titjira u xierqa għat-tip ta' operazzjoni;
 - (2) li l-informazzjoni tinzamm sakemm din tkun giet idduplikata fil-post li fih tkun se tinħażen; jew, jekk dan ma jkunx possibbli,
 - (3) li l-istess informazzjoni tingarr abbord l-inġenju tal-ajru f'kontenitur li jkun jiflah għan-nar.
- (b) L-informazzjoni msemmija fil-punt (a) tinkludi:
- (1) kopja tal-pjan operattiv tat-titjira, fejn ikun xieraq;
 - (2) kopji tal-parti(jiet) rilevanti tal-ġurnal tekniku tal-inġenju tal-ajru;
 - (3) id-dokumentazzjoni tan-NOTAM li tkun speċifika għar-rotta, jekk din tkun giet editjata b'mod speċifiku mill-operatur;
 - (4) id-dokumentazzjoni dwar il-bilanċ u l-massa; jekk dan ikun meħtieġ; u
 - (5) l-avviżi dwar it-tagħbijiet speċjali.

CAT.GEN.MPA.190 Għoti ta' dokumenti u rekords

Fi żmien raġonevoli minn meta jintalab jagħmel dan minn persuna awtorizzata mill-awtorità, il-kmandant għandu jagħti lil dik il-persuna d-dokumentazzjoni li jkun jehtieg li tingarr abbord.

CAT.GEN.MPA.195 Preservazzjoni, produzzjoni u użu tar-reġistrazzjonijiet tar-reġistratur tat-titjira

- (a) Wara aċċident jew incident li jkun suġġett għar-rappurtar obligatorju, l-operatur ta' inġenju tal-ajru għandu jippreserva d-dejta originali li tkun giet irreġistrata għal perjodu ta' 60 jum, sakemm l-awtorità li tkun qed twettaq l-investigazzjoni ma tkunx ordnatu jagħmel mod ieħor.
- (b) L-operatur għandu jwettaq kontrolli u evalwazzjonijiet operattivi fuq ir-reġistrazzjonijiet tar-reġistratur tad-dejta tat-titjira (FDR), ir-reġistrazzjonijiet tar-reġistratur tal-vuċi fil-kabina tal-pilota (CVR) u r-reġistrazzjonijiet tal-kollegamenti bejn id-dejta biex jiżgura l-funzjonament tajjeb kontinwu tar-reġistraturi.
- (c) L-operatur għandu jaħżen ir-reġistrazzjonijiet għall-perjodu ta' hin operattiv tal-FDR, hekk kif mitlub mill-punt CAT.IDE.A.190 jew mill-punt CAT.IDE.H.190, hlief għall-fatt li, għall-ittestjar u l-manutenzjoni tal-FDR, jista' jithassar sa siegħa mill-eqdem materjal li jkun gie rreġistrat waqt il-hin tal-ittestjar.
- (d) L-operatur għandu jaħżen u jzomm aġġornata d-dokumentazzjoni li tippreżenta l-informazzjoni meħtieġa sabiex id-dejta tal-FDR li ma tkunx ipproċessata tinqaleb fparametri espressi funitajiet tal-inġinerija.
- (e) L-operatur għandu jqiegħed għad-dispożizzjoni kwalunkwe reġistrazzjoni tar-reġistratur tat-titjira li tkun giet ippreservata, jekk l-awtorità kompetenti tiddeċiedi hekk.
- (f) Mingħajr hsara għar-Regolament (UE) Nru 996/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾:
 - (1) ir-reġistrazzjonijiet tas-CVR għandhom jintużaw għal finijiet oħrajn, għajr għall-investigazzjoni dwar aċċident jew incident li jkun suġġett għar-rappurtar obligatorju, biss jekk il-membri tal-ekwipaġġ u l-persunal tal-manutenzjoni kkonċernati kollha jkunu taw il-kunsens tagħhom;
 - (2) ir-reġistrazzjonijiet tal-FDR jew ir-reġistrazzjonijiet tal-kollegamenti bejn id-dejta għandhom jintużaw għal finijiet oħrajn, għajr għall-investigazzjoni dwar aċċident jew incident li jkun suġġett għar-rappurtar obligatorju, biss jekk dawn ir-reġistrazzjonijiet:
 - (i) jintużaw mill-operatur għall-finijiet tal-ajrunavigabbiltà jew tal-manutenzjoni biss; jew
 - (ii) ikun tnehhilhom kull sors ta' identifikazzjoni; jew
 - (iii) ikunu żvelati skont proċeduri sikuri.

CAT.GEN.MPA.200 Trasport ta' oġġetti perikolużi

- (a) Sakemm ma jkunx permess mod ieħor skont dan l-Anness, it-trasport tal-oġġetti perikolużi bl-ajru għandu jitwettaq skont l-Anness 18 għall-Konvenzjoni ta' Chicago, kif emendata l-aħħar u mwessgħa mill-"Istruzzjonijiet Tekniċi għat-Trasport Sikur tal-Oġġetti Perikolużi bl-Ajru" (id-dokument 9284-AN/905 tal-ICAO), inklużi s-supplimenti tagħha u kwalunkwe addenda għaliha jew rettifika oħra tagħha.
- (b) L-oġġetti perikolużi għandhom jingarru biss minn operatur li jkun gie approvat skont is-Subparti G tal-Anness V (il-Parti-SPA), hlief meta:
 - (1) dawn ma jkunux suġġetti għall-Istruzzjonijiet Tekniċi skont il-Parti 1 ta' daww l-Istruzzjonijiet; jew
 - (2) dawn jingarru mill-passiġġieri jew mill-membri tal-ekwipaġġ, jew ikunu f'bagalja, skont il-Parti 8 tal-Istruzzjonijiet Tekniċi.
- (c) Operatur għandu jistabbilixxi proċeduri li bihom jiżgura li jittiehdu l-miżuri raġonevoli kollha sabiex jiġi evitat il-garr bi żball ta' oġġetti perikolużi abbord.
- (d) L-operatur għandu jipprovdi lill-persunal bl-informazzjoni meħtieġa biex huma jkunu jistgħu jwettqu r-responsabbiltajiet tagħhom, kif meħtieġ mill-Istruzzjonijiet Tekniċi.
- (e) Skont l-Istruzzjonijiet Tekniċi, l-operatur għandu jirrapporta mingħajr dewmien lill-awtorità kompetenti u lill-awtorità x-xierqa tal-Istat tal-okkorrenza fil-każ:
 - (1) ta' kwalunkwe aċċident jew incident marbut ma' oġġetti perikolużi;

⁽¹⁾ ĠU L 295, 12.11.2010, p. 35.

- (2) tas-sejba ta' oġġetti perikolużi mhux iddikjarati jew iddikjarati hażin fil-merkanzija jew fil-posta; jew
- (3) tas-sejba ta' oġġetti perikolużi li kienu qed jingarru mill-passiġġieri jew mill-membri tal-ekwipaġġ, jew fil-bagalji tagħhom, meta dan ma jkunx skont il-Parti 8 tal-Istruzzjonijiet Tekniċi.
- (f) L-operatur għandu jiżgura li l-passiġġieri jinghataw informazzjoni dwar l-oġġetti perikolużi skont l-Istruzzjonijiet Tekniċi.
- (g) L-operatur għandu jiżgura li fil-postijiet tal-aċċettazzjoni tal-merkanzija jinghataw avvizi b'informazzjoni dwar it-trasport tal-oġġetti perikolużi kif mehtieg mill-Istruzzjonijiet Tekniċi.

IS-SUBPARTI B

PROCEDURE OPERATTIVI

TAQSIMA 1

Inġenji tal-ajru li jaħdmu bil-mutur**CAT.OP.MPA.100 Użu tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru**

- (a) L-operatur għandu jiżgura li:
 - (1) is-servizzi tat-traffiku tal-ajru (ATS) x-xierqa għall-ispazju tal-ajru u r-regoli applikabbli tal-ajru jintużaw għat-titjiriet kollha kull meta dawn ikunu disponibbli;
 - (2) l-istruzzjonijiet operattivi ta' waqt it-titjira li jinvolvu bidla fil-pjan tat-titjira tal-ATS, fejn dan ikun possibbli, ikunu kkoordinati mal-unità x-xierqa tal-ATS qabel ma jiġu trażmessi lil inġenju tal-ajru.
- (b) Minkejja l-punt (a), l-użu tal-ATS mhuwiex mehtieg, sakemm dan ma jkunx obbligatorju skont ir-rekwiżiti tal-ispazju tal-ajru, għal:
 - (1) operazzjonijiet ta' titjir skont il-VFR li jsiru binhar, b'ajruplani li mhumix kumplessi u li jaħdmu bil-magni;
 - (2) elikopters li għandhom MCTOM ta' 3 175 kilogramma jew inqas u li jithaddmu binhar fuq rotot innavigati b'referenza għal għaliem viżwali; jew
 - (3) operazzjonijiet lokali bil-helikopter,sakemm ikunu jistgħu jinżammu l-arranġamenti tas-servizzi ta' tiftix u ta' salvataġġ.

CAT.OP.MPA.105 Użu ta' ajrudromi u ta' siti tal-operat

- (a) L-operatur għandu juża biss ajrudromi u siti tal-operat li jkunu xierqa għat-tip(i) ta' inġenji tal-ajru u ta' operazzjonijiet ikkonċernati.
- (b) L-użu tas-siti tal-operat għandu japplika biss għal:
 - (1) ajruplani li mhumix kumplessi u li jaħdmu bil-magni; u
 - (2) għall-helikopters.

CAT.OP.MPA.106 Użu ta' ajrudromi iżolati — l-ajruplani

- (a) Meta ajruplan ikun se juża ajrudrom iżolat bħala ajrudrom tad-destinazzjoni, tinhtieg approvazzjoni minn qabel mingħand l-awtorità kompetenti.
- (b) Ajrudrom iżolat huwa wiehed li għalih ir-riżerva ta' fjuwil alternattiv u ta' fjuwil finali li tkun mehtieġa sal-eqreb ajrudrom alternattiv tad-destinazzjoni x-xieraq tkun ta' iktar:
 - (1) mill-fjuwil għal titjira ta' 45 minuta flimkien ma' 15 % tal-hin ta' titjir ippjanat li jkun imwettaq f'veloċità regolari jew għal saġhtejn, skont liema minnhom ikun l-inqas, għall-ajruplani b'magni bil-pistuni; jew
 - (2) mill-fjuwil għal titjira ta' saġhtejn b'konsum normali f'veloċità regolari fuq l-ajrudrom tad-destinazzjoni, inkluż il-fjuwil tar-riżerva finali, għall-ajruplani b'magni bit-turbina.

CAT.OP.MPA.107 Ajrudrom xieraq

L-operatur għandu jqis ajrudrom bħala wiehed xieraq jekk, fil-hin li mistenni jintuża, l-ajrudrom ikun disponibbli u jkun mghammar bis-servizzi sekondarji mehtieġa, bħalma huma s-servizzi tat-traffiku tal-ajru (ATS), dawl suffiċjenti, il-komunikazzjonijiet, ir-rappurtar tat-temp, l-ghajnuniet għan-navigazzjoni u s-servizzi ta' emerġenza.

CAT.OP.MPA.110 Valuri minimi operattivi tal-ajrudrom

- (a) L-operatur għandu jistabbilixxi l-valuri minimi operattivi tal-ajrudrom għal kull ajrudrom ta' tluq, ta' destinazzjoni jew alternattiv li jkun ipplanat li jintuża. Dawn il-valuri minimi m'għandhomx ikunu iktar baxxi minn dawk stabbiliti għal dawn l-ajrudromi mill-Istat li fihom ikun jinsab l-ajrudrom, hlief meta dawn jiġu approvati b'mod speċifiku minn dak l-Istat. Kwalunkwe żieda speċifikata mill-awtorità kompetenti għandha tiżdied mal-valuri minimi.
- (b) L-użu ta' wiri fil-livell tal-ghajnejn (HUD), ta' sistema ta' gwida waqt l-inżul fil-livell tal-ghajnejn (HUDLS) jew ta' sistema ta' viżjoni mtejbja (EVS) jista' jippermetti li jitwettqu operazzjonijiet b'livelli ta' viżibilità iktar baxxi mill-valuri minimi operattivi stabbiliti tal-ajrudrom, jekk dawn ikunu approvati skont il-punt SPA.LVO.
- (c) Huwa jistabbilixxi l-valuri minimi operattivi tal-ajrudrom, l-operatur għandu jqis l-affarijiet li ġejjin:
- (1) it-tip, il-prestazzjoni u l-karatteristiċi tal-immaniġġjar tal-inġenju tal-ajru;
 - (2) il-kompożizzjoni, il-kompetenza u l-esperjenza tal-ekwipaġġ tat-titjira;
 - (3) id-dimensjonijiet u l-karatteristiċi tar-runways jew taż-żoni ta' tluġ u ta' avvicinament finali (FATOs) li jistgħu jintgħazlu biex jintużaw;
 - (4) l-adegwatezza u l-prestazzjoni tal-ghajnuna viżwali u mhux viżwali li tkun disponibbli fuq l-art;
 - (5) it-tagħmir disponibbli fl-inġenju tal-ajru għan-navigazzjoni u/jew għall-kontroll tal-passaġġ tat-titjira matul it-tluġ, l-avvicinament, il-flare, l-inżul, ir-roll-out u l-avvicinament mhux milhuq;
 - (6) biex jiġu stabbiliti d-distanza mill-ostakli u l-ostakli fiż-żoni tal-avvicinament, tal-avvicinament mhux milhuq u tat-tluġ inizjali mehtieġa biex jitwettqu l-proċeduri ta' kontinġenza;
 - (7) l-altitudni/l-gholi tad-distanza mill-ostakli għall-proċeduri ta' avvicinament bi strument;
 - (8) il-mezzi biex jiġu stabbiliti u rrapportati l-kundizzjonijiet meteoroloġiċi; u
 - (9) it-teknika ta' titjir li għandha tintuża matul l-avvicinament finali.
- (d) L-operatur għandu jispeċifika l-metodu li bih jiġu stabbiliti l-valuri minimi operattivi tal-ajrudrom fil-manwal tal-operat.
- (e) Il-valuri minimi għal proċedura speċifika ta' avvicinament u nżul għandhom jintużaw biss jekk jintlahqu l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin:
- (1) it-tagħmir ta' fuq l-art muri fuq iċ-ċart li jkun mehtieġ għall-proċedura pplanata jkun qed jahdem;
 - (2) is-sistemi tal-inġenju tal-ajru li jkunu mehtieġa għat-tip ta' avvicinament ikunu qed jahdmu;
 - (3) il-kriterji tal-prestazzjoni tal-inġenju tal-ajru li jkunu mehtieġa jkunu ntlahqu; u
 - (4) l-ekwipaġġ ikun ikkwalifikat kif xieraq.

CAT.OP.MPA.115 Teknika ta' titjir għall-avvicinament — l-ajruplani

- (a) L-avvicinamenti kollha għandhom isiru bħala avvicinamenti stabbilizzati, sakemm ma jkunx ġie approvat mod ieħor mill-awtorità kompetenti għal avvicinament partikulari għal runway partikulari.
- (b) Avvicinamenti mhux ta' preċiżjoni
- (1) It-teknika tal-avvicinament finali bi nżul kontinwu (CDFA) għandha tintuża għall-avvicinamenti kollha mhux ta' preċiżjoni.

(2) Minkejja l-punt (1), tista' tintuża teknika oħra ta' titjir għall-avvicinament għal kombinazzjoni partikulari ta' avvicinament u runway, jekk din tkun approvata mill-awtorità kompetenti. F'każijiet bħal dawn, il-medda viżwali minima tar-runway (RVR) applikabbli:

(i) għandha tiżdied b'200 metru għall-ajruplani tal-Kategorija A u tal-Kategorija B, u b'400 metru għall-ajruplani tal-Kategorija C u tal-Kategorija D; jew

(ii) għal ajrudromi fejn hemm interess pubbliku li jinżammu l-operazzjonijiet attwali u fejn ma tistax tintuża t-teknika tas-CDFA, għandha tiġi stabbilita u riveduta b'mod regolari mill-awtorità kompetenti filwaqt li jitqiesu l-esperjenza tal-operatur, il-programm tat-taħriġ tiegħu u l-kwalifiki tal-ekwipaġġ tat-titjira tiegħu.

CAT.OP.MPA.120 Avvicinamenti mwettqin bl-ghajjnuna ta' radar abbord l-inġenju tal-ajru (ARAs) għall-operazzjonijiet fuq l-ilma — il-elikopters

(a) ARA għandu jitwettagħ biss jekk:

(1) ir-radar jipprovdi gwida għad-direzzjoni biex jiżgura distanza mill-ostakli; u

(2) jew

(i) l-gholi minimu ta' nżul (MDH) ikun stabbilit minn altimetru bir-radju; jew

(ii) tiġi applikata l-altitudni minima ta' nżul (MDA) flimkien ma' margni xieraq.

(b) ARAs li jsiru lejn pjattaformi ("rigs") jew bastimenti li jkunu qed jahdmu għandhom jitwettagħ biss f'operazzjonijiet b'diversi ekwipaġġi.

(c) Il-medda tad-deċiżjoni għandha ttipprovdi distanza xierqa mill-ostakli fl-avvicinament mhux milhuq minn kwalunkwe destinazzjoni li għaliha jkun ipplanat ARA.

(d) L-avvicinament għandu jittkompla biss lil hinn mill-medda tad-deċiżjoni jew taht l-MDA/H meta tkun ġiet stabbilita referenza viżwali mad-destinazzjoni.

(e) Għall-operazzjonijiet bi bdot wiehed, għandhom jiżdiedu ż-żidiet ix-xierqa mal-MDA/H u mal-medda tad-deċiżjoni.

CAT.OP.MPA.125 Proċeduri tat-tluq u tal-avvicinament bi strument

(a) L-operatur għandu jiżgura li jintużaw il-proċeduri tat-tluq u tal-avvicinament bi strument stabbiliti mill-Istat tal-ajrudrom.

(b) Minkejja l-punt (a), il-kmandant jista' jaċċetta awtorizzazzjoni tal-ATC biex jiddevja minn rotta tat-tluq jew tal-wasla ppubblikata, sakemm jitharsu l-kriterji tad-distanza mill-ostakli u jitqiesu b'mod shiħ il-kundizzjonijiet operattivi. Fi kwalunkwe każ, l-avvicinament finali għandu jsir b'mod viżwali jew skont il-proċeduri ta' avvicinament bi strument stabbiliti.

(c) Minkejja l-punt (a), l-operatur jista' juża proċeduri differenti minn dawk imsemmija fil-punt (a) jekk dawn ikunu ġew approvati mill-Istat fejn jinsab l-ajrudrom u jkunu speċifikati fil-manwal tal-operat.

CAT.OP.MPA.130 Proċeduri għat-tnaqqis tal-istorbju — l-ajruplani

(a) Hlief għall-operazzjonijiet ta' titjir skont il-VFR b'ajruplani li mhumiex kumplessi u li jahdmu bil-magni, l-operatur għandu jistabbilixxi l-proċeduri operattivi x-xierqa ta' tluq u ta' wasla/avvicinament għal kull tip ta' ajruplan, filwaqt li jqis il-htieġa li jitnaqqsu kemm jista' jkun l-effetti tal-istorbju mahluq mill-inġenju tal-ajru.

(b) Il-proċeduri għandhom:

(1) jiżguraw li s-sikurezza tingħata iktar prijorità mit-tnaqqis tal-istorbju; u

(2) ikunu jistgħu jithaddmu b'mod sempliċi u sikur, mingħajr zieda sinifikanti fl-ammont ta' xogħol tal-ekwipaġġ waqt il-fażijiet kritiċi tat-titjira.

CAT.OP.MPA.131 Proċeduri għat-tnaqqis tal-istorbju — l-elikopters

(a) L-operatur għandu jiżgura li l-proċeduri ta' tluq u ta' nżul iqisu l-htieġa li jitnaqqsu kemm jista' jkun l-effetti tal-istorbju mahluq mill-elikopter.

(b) Il-proċeduri għandhom:

- (1) jiżguraw li s-sikurezza tingħata iktar prijorità mit-tnaqqis tal-istorbju; u
- (2) ikunu jistgħu jithaddmu b'mod sempliċi u sikur, mingħajr zieda sinifikanti fl-ammont ta' xogħol tal-ekwipaġġ waqt il-fażijiet kritiċi tat-titjira.

CAT.OP.MPA.135 Rotot u żoni tal-operat — punti ġenerali

(a) L-operatur għandu jiżgura li l-operazzjonijiet jitwettqu biss tul ir-rotot, jew fiż-żoni, li għalihom:

- (1) ikunu pprovduti faċilitajiet u servizzi ta' fuq l-art, inklużi servizzi meteoroloġiċi, li jkunu xierqa għall-operazzjoni ppjanata;
- (2) il-prestazzjoni tal-inġenju tal-ajru tkun adegwata biex tikkonforma mar-rekwiżiti minimi tal-altitudni ta' titjira;
- (3) it-tagħmir tal-inġenju tal-ajru jissodisfa r-rekwiżiti minimi għall-operazzjoni ppjanata; u
- (4) ikunu disponibbli mapep u ċarts xierqa.

(b) L-operatur għandu jiżgura li l-operazzjonijiet jitwettqu skont kwalunkwe restrizzjoni fuq ir-rotot jew fuq iż-żoni tal-operat li jkunu speċifikati mill-awtorità kompetenti.

(c) Il-punt (a)(1) m'għandux japplika għall-operazzjonijiet ta' titjir skont il-VFR li jsiru binhar, b'ingeni tal-ajru li mhumiex kumpleksi u li jahdmu bil-magni, fuq titjiriet li jitilqu minn u jaslu fl-istess ajrudrom jew fl-istess sit tal-operat.

CAT.OP.MPA.136 Rotot u żoni tal-operat — l-ajruplani b'magna wahda

L-operatur għandu jiżgura li l-operazzjonijiet b'ajruplani b'magna wahda jitwettqu biss tul rotot, jew f'żoni, fejn ikun hemm uċuħ disponibbli li fuqhom jista' jitwettag inżul ta' emerġenza sikur.

CAT.OP.MPA.137 Rotot u żoni tal-operat — il-helikopters

L-operatur għandu jiżgura li:

- (a) għall-helikopters li jithaddmu fil-kategorija tal-prestazzjoni 3, ikun hemm uċuħ disponibbli li fuqhom jista' jitwettag inżul ta' emerġenza sikur, hlief meta l-helikopter ikollu approvazzjoni sabiex jopera skont il-punt CAT.POL.H.420;
- (b) għall-helikopters li jithaddmu fil-kategorija tal-prestazzjoni 3 u li jwettqu operazzjonijiet ta' "tranżitu mal-kosta", il-manwal tal-operat jinkludi proċeduri li jiżguraw li l-wisa' tal-kuritur ta' mal-kosta, u t-tagħmir ittrasportat, ikunu konsistenti mal-kundizzjonijiet li jkun hemm dak il-hin.

CAT.OP.MPA.140 Distanza massima minn ajrudrom xieraq għall-ajruplani b'żewġ magni mingħajr approvazzjoni tal-ETOPS

(a) Sakemm ma jkunx approvat mill-awtorità kompetenti skont is-Subparti F tal-Anness V (il-Parti-SPA), l-operatur m'għandux ihaddem ajruplan b'żewġ magni fuq rotta li jkollha punt iktar 'il bogħod minn ajrudrom xieraq, f'kundizzjonijiet standard ta' arja kalma, li jkun:

(1) għall-ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni A li jkollhom jew:

- (i) konfigurazzjoni massima operattiva ta' sits tal-passiġġieri (MOPSC) ta' 20 sit jew iktar; jew
- (ii) massa massima waqt it-tluġh ta' 45 360 kilogramma jew iktar,

id-distanza koperta f'perjodu ta' 60 minuta f'veloċità regolari b'magna wahda wieqfa (OEI), stabbilita skont il-punt (b);

(2) għall-ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni A li jkollhom:

- (i) MOPSC ta' 19-il sit jew inqas; u
- (ii) massa massima waqt it-tluġh ta' inqas minn 45 360 kilogramma,

id-distanza koperta f'perjodu ta' 120 minuta jew, suġġett għall-approvazzjoni tal-awtorità kompetenti, f'perjodu sa 180 minuta għall-ajruplani b'magni turboġett, f'veloċità regolari b'OEI, stabbilita skont il-punt (b);

- (3) għall-ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni B jew Ċ:
- (i) id-distanza koperta f'perjodu ta' 120 minuta f'veloċità regolari b'OEI, stabbilita skont il-punt (b); jew
 - (ii) 300 mil nawtiku, skont liema minnhom ikun l-inqas.
- (b) L-operatur għandu jistabbilixxi veloċità għall-kalkolu tad-distanza massima lejn ajrudrom xieraq għal kull tip jew varjant ta' ajruplan b'żewġ magni mhaddem, li ma taqbiżx il- V_{MO} (il-veloċità massima operattiva), u li tkun ibbażata fuq il-veloċità reali tal-ajru li l-ajruplan jista' jżomm meta jkollu magna wahda wieqfa.
- (c) L-operatur għandu jinkludi d-dejta li ġejja, li hija speċifika għal kull tip jew varjant, fil-manwal tal-operat:
- (1) il-veloċità regolari b'OEI stabbilita; u
 - (2) id-distanza massima stabbilita minn ajrudrom xieraq.
- (d) Sabiex jikseb l-approvazzjoni msemmija fil-punt (a)(2), l-operatur għandu jipprovdi evidenza:
- (1) li l-kombinazzjoni tal-magna u tal-ajruplan għandha approvazzjoni tal-affidabbiltà u tad-disinn tat-tip għall-operazzjonijiet fuq distanza estiża b'ajruplani b'żewġ magni (ETOPS) għall-operazzjoni ppjanata;
 - (2) li jkun għew implimentati sett ta' kundizzjonijiet sabiex ikun żgurat li l-ajruplan u l-magni tiegħu jinżammu b'tali mod li jilhqnu l-kriterji tal-affidabbiltà meħtieġa; u
 - (3) li l-ekwipaġġ tal-kabina u l-persunal l-iehor kollu tal-operazzjonijiet involut huwa mħarreg u kkwalifikat b'mod xieraq sabiex iwettaq l-operazzjoni ppjanata.

CAT.OP.MPA.145 Twaqqif tal-valuri minimi tal-altitudni tat-titjira

- (a) Għall-partijiet kollha tar-rotta li fihom għandu jtir l-inġenju tal-ajru, l-operatur għandu jistabbilixxi:
- (1) il-valuri minimi tal-altitudni tat-titjira li jipprovdu d-distanza meħtieġa mill-art, filwaqt li jqis ir-rekwiżiti tas-Subparti C; u
 - (2) metodu għall-ekwipaġġ tat-titjira biex bih jistabbilixxi dawk il-valuri tal-altitudni.
- (b) Il-metodu biex jiġu stabbiliti l-valuri minimi tal-altitudni tat-titjira għandu jkun approvat mill-awtorità kompetenti.
- (c) Fejn il-valuri minimi tal-altitudni tat-titjira stabbiliti mill-operatur u minn Stat li fuqu tkun se tgħaddi t-titjira jkun differenti, għandhom japplikaw l-ogħla valuri.

CAT.OP.MPA.150 Politika dwar il-fjuwil

- (a) L-operatur għandu jistabbilixxi politika dwar il-fjuwil għall-ghanijiet tal-ippjanar tat-titjira u tal-ippjanar mill-ġdid waqt it-titjira sabiex ikun żgurat li, għal kull titjira, jkun hemm biżżejjed fjuwil għall-operazzjoni ppjanata u biżżejjed riżerva ta' fjuwil biex ikunu koperti d-devjazzjonijiet mill-operazzjoni ppjanata. Il-politika dwar il-fjuwil u kwalunkwe bidla fiha jeħtieġu l-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità kompetenti.
- (b) L-operatur għandu jiżgura li l-ippjanar tat-titjiriet ikun ibbażat, mill-inqas, fuq:
- (1) il-proċeduri inkluzi fil-manwal tal-operat u:
 - (i) id-dejta mogħtija mill-manifattur tal-inġenju tal-ajru; jew
 - (ii) id-dejta attwali speċifika għall-inġenju tal-ajru li tkun ġejja minn sistema għall-monitoraġġ tal-konsum tal-fjuwil;u
 - (2) il-kundizzjonijiet operattivi li bihom għandha titwettaq it-titjira, li jinkludu:
 - (i) id-dejta dwar il-konsum tal-fjuwil tal-inġenju tal-ajru;
 - (ii) il-mases imbassrin;

- (iii) il-kundizzjonijiet meteoroloġiċi mistennija; u
 - (iv) il-proċeduri u r-restrizzjonijiet tal-fornitur(i) tas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru.
- (c) L-operatur għandu jiżgura li l-kalkolu ta' qabel it-titjira tal-fjuwil li jista' jintuża u li jkun mehtieg għal titjira jkun jinkludi:
- (1) il-fjuwil għas-sewqan tal-ajruplan;
 - (2) il-fjuwil għall-vjaġġ;
 - (3) il-fjuwil ta' riżerva li jikkonsisti:
 - (i) mill-fjuwil ta' kontinġenza;
 - (ii) mill-fjuwil alternattiv, jekk ikun mehtieg ajrudrom alternattiv tad-destinazzjoni;
 - (iii) mill-fjuwil tar-riżerva finali; u
 - (iv) mill-fjuwil addizzjonali, jekk dan ikun mehtieg għat-tip ta' operazzjoni speċifika;
- u
- (4) il-fjuwil żejjed jekk il-kmandant jeżiġi dan.
- (d) L-operatur għandu jiżgura li l-proċeduri tal-ippjanar mill-ġdid waqt it-titjira għall-kalkolu tal-fjuwil li jista' jintuża u li jkun mehtieg meta titjira jkollha tipproċedi tul rotta jew għal ajrudrom tad-destinazzjoni li ma jkunux daww ipplanati oriġinarjament, ikunu jinkludu:
- (1) il-fjuwil għall-vjaġġ għall-kumplement tat-titjira; u
 - (2) il-fjuwil ta' riżerva li jikkonsisti:
 - (i) mill-fjuwil ta' kontinġenza;
 - (ii) mill-fjuwil alternattiv, jekk ikun mehtieg ajrudrom alternattiv tad-destinazzjoni;
 - (iii) mill-fjuwil tar-riżerva finali; u
 - (iv) mill-fjuwil addizzjonali, jekk dan ikun mehtieg għat-tip ta' operazzjoni speċifika;
- u
- (3) il-fjuwil żejjed jekk il-kmandant jeżiġi dan.

CAT.OP.MPA.151 Politika dwar il-fjuwil — mitigazzjonijiet

- (a) Minkejja l-punti CAT.OP.MPA.150(b) sa (d), għal operazzjonijiet b'ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni B, l-operatur għandu jiżgura li l-kalkolu ta' qabel it-titjira tal-fjuwil li jista' jintuża u li jkun mehtieg għal titjira jkun jinkludi:
- (i) il-fjuwil għas-sewqan tal-ajruplan; jekk dan ikun sinifikanti;
 - (ii) il-fjuwil għall-vjaġġ;
 - (iii) il-fjuwil ta' riżerva, li jikkonsisti:
 - (A) mill-fjuwil ta' kontinġenza, li ma jkunx ta' inqas minn 5 % tal-fjuwil ipplanat għall-vjaġġ jew, fil-każ ta' ipplanar mill-ġdid waqt it-titjira, minn 5 % tal-fjuwil għall-vjaġġ għall-kumplement tat-titjira; u
 - (B) mill-fjuwil tar-riżerva finali mehtieg biex l-ajruplan itir għal perjodu addizzjonali ta' 45 minuta fil-każ ta' ajruplan b'magni bil-pistuni, jew għal perjodu addizzjonali ta' 30 minuta fil-każ ta' ajruplan b'magni bit-turbina;
 - (iv) mill-fjuwil alternattiv mehtieg biex l-ajruplan jasal sal-ajrudrom alternattiv tad-destinazzjoni vija d-destinazzjoni, f'każ li jkun mehtieg ajrudrom alternattiv tad-destinazzjoni; u
 - (v) il-fjuwil żejjed jekk il-kmandant ikun speċifika dan.

- (b) Minkejja l-punti CAT.OP.MPA.150(b) sa (d), għall-elikopters li għandhom MCTOM ta' 3 175 kilogramma jew inqas u li jithaddmu binhar fuq rotot innavigati b'referenza għal għaliem viżwali u għall-operazzjonijiet lokali bil-helikopter, il-politika dwar il-fjuwil għandha tiżgura li, ma' tmiem it-titjira, jew is-serje ta' titjiriet, il-fjuwil tar-riżerva finali ma jkunx inqas mill-ammont mehtieg għal:

- (1) 30 minuta ta' titjir f'veloċità regolari normali; jew
- (2) 20 minuta ta' titjir f'veloċità regolari normali, waqt operazzjonijiet f'żona li tipprovdni siti kontinwi u adattati ta' nżul ta' prekawzzjoni.

CAT.OP.MPA.155 Ġarr ta' kategoriji speċjali ta' passiġġieri (SCPs)

- (a) Persuni li jehtiegu kundizzjonijiet, assistenza u/jew tagħmir speċjali meta jingarru fuq titjira għandhom jitqiesu bhala SCPs, inkluzi, mill-inqas:

- (1) il-persuni b'mobbiltà mnaqqsa (PMMs) li, mingħajr hsara għar-Regolament (KE) Nru 1107/2006, huma meqjusin li huma kwalunkwe persuna li l-mobbiltà tagħha hija mnaqqsa minhabba kwalunkwe diżabbiltà fiżika, sensorja jew lokomotorja, permanenti jew temporanja, diżabbiltà jew indeboliment intellettuali, u minhabba kwalunkwe kawża oħra ta' diżabbiltà, jew minhabba l-età;
- (2) it-trabi u t-tfal mhux akkumpanjati; u
- (3) il-persuni deportati, il-passiġġieri li mhumix ammissibbli jew il-primunieri li jkunu fil-kustodja tal-pulizija.

- (b) Is-SCPs għandhom jingarru b'kundizzjonijiet li jiżguraw is-sikurezza tal-inġenju tal-ajru u tal-okkupanti tiegħu skont il-proċeduri stabbiliti mill-operatur.

- (c) Is-SCPs la għandhom jingħataw, u lanqas m'għandhom jokkupaw, sits li jagħtu aċċess dirett għall-hruġ tal-emergenza jew sits fejn il-preżenza tagħhom tista':

- (1) tfixxkel lill-membri tal-ekwipaġġ fil-qadi tal-kompiti tagħhom;
- (2) tostakola l-aċċess għat-tagħmir tal-emergenza; jew
- (3) tfixxkel l-evakwazzjoni tal-inġenju tal-ajru f'każ ta' emergenza.

- (d) Il-kmandant għandu jkun mgharraf minn qabel meta xi SCPs jkunu se jingarru abbord.

CAT.OP.MPA.160 Stivar tal-bagalji u tal-merkanzija

L-operatur għandu jistabbilixxi proċeduri sabiex jiżgura li:

- (a) fil-kompartiment tal-passiġġieri jittiehdu biss bagalji tal-idejn li jistgħu jiġu stivati b'mod xieraq u sikur; u
- (b) li l-bagalji u l-merkanzija kollha abbord li jistgħu jikkawżaw hsara jew dannu, jew li jistgħu jostakolaw il-kurituri u l-hruġ jekk ikunu m'caqalqa, jiġu stivati b'mod li jkun evitat kwalunkwe ċaqliq tagħhom.

CAT.OP.MPA.165 Għoti ta' sits lill-passiġġieri

L-operatur għandu jistabbilixxi proċeduri biex jiżgura li l-passiġġieri jitpoġġew bilqiegħda f'sits fejn, f'każ li jkun hemm bżonn ta' evakwazzjoni ta' emergenza, dawn ikunu jistgħu jgħinu u mhux ifixxklul l-evakwazzjoni tal-inġenju tal-ajru.

CAT.OP.MPA.170 Għoti ta' informazzjoni lill-passiġġieri

L-operatur għandu jiżgura li l-passiġġieri:

- (a) jingħataw informazzjoni u jintwerew l-affarijiet marbutin mas-sikurezza f'forma li tiffacilita l-applikazzjoni tal-proċeduri applikabbli f'każ ta' emergenza; u
- (b) jingħataw karta bl-informazzjoni dwar is-sikurezza, li fuqha jkun hemm struzzjonijiet mogħtija f'forma ta' stampi, li jindikaw kif għandhom jithaddmu t-tagħmir ta' emergenza u l-hruġ ta' emergenza li x'aktarx jintużaw mill-passiġġieri.

CAT.OP.MPA.175 Preparazzjoni tat-titjira

- (a) Għandu jtfassal pjan operattiv tat-titjira għal kull titjira ppjanata, li għandu jkun ibbażat fuq kunsiderazzjonijiet tal-prestazzjoni tal-inġenju tal-ajru, fuq limitazzjonijiet operattivi oħrajn u fuq il-kundizzjonijiet rilevanti li mistennija jkun hemm fuq ir-rotta li għandha tiġi segwita u fl-ajrudromi/is-siti tal-operat ikkonċernati.

(b) It-titjira m'għandhiex tibda sakemm il-kmandant ma jkunx issodisfat:

- (1) li jista' jkun hemm konformità mal-affarijiet kollha stipulati fil-punt 2.a.3 tal-Anness IV għar-Regolament (KE) Nru 216/2008 dwar l-ajrunavigabbiltà u r-registrazzjoni tal-inġenji tal-ajru, tal-istrumenti u t-tagħmir, tal-post tal-massa u taċ-ċentru tal-gravità (CG), tal-bagalji u tal-merkanzija u l-limitazzjonijiet operattivi tal-inġenju tal-ajru;
- (2) li l-inġenju tal-ajru jkun qed jithaddem skont id-dispożizzjonijiet mogħtija fil-lista ta' devjazzjonijiet tal-konfigurazzjoni (CDL);
- (3) li l-partijiet tal-manwal tal-operat li jkunu meħtieġa biex titwettag it-titjira jkunu disponibbli;
- (4) li d-dokumenti, l-informazzjoni addizzjonali u l-formoli li jridu jkunu disponibbli skont il-punt CAT.GEN.MPA.180 ikunu abbord;
- (5) li l-mapep attwali, iċ-ċarts u d-dokumentazzjoni assoċjata magħhom jew id-dejta ekwivalenti jkunu disponibbli biex ikopru l-operazzjoni ppjanata tal-inġenju tal-ajru, inkluż kwalunkwe devjazzjoni li tista' tkun mistennija b'mod raġonevoli;
- (6) li l-faċilitajiet u s-servizzi ta' fuq l-art meħtieġa għat-titjira ppjanata jkunu disponibbli u xierqa;
- (7) li, għat-titjira ppjanata, jista' jkun hemm konformità mad-dispożizzjonijiet speċifikati fil-manwal tal-operat għall-fjuwil, iż-żejt, l-ożiġnu, l-altitudni minima sikura, il-valuri minimi operattivi tal-ajrudrom u d-disponibbiltà ta' ajrudromi alternattivi, fejn dan ikun meħtieġ; u
- (8) li jista' jkun hemm konformità ma' kwalunkwe limitazzjoni operattiva addizzjonali ohra.

(c) Minkejja l-punt (a), mhux meħtieġ pjan operattiv tat-titjira għall-operazzjonijiet ta' titjir skont il-VFR li jsiru:

- (1) b'aruplani li mhumieks kumpleksi u li jaħdmu bil-magni, li jitilqu minn u jinżlu fl-istess ajrudrom jew fl-istess sit tal-operat; jew
- (2) b'helikopters li għandhom MCTOM ta' 3 175 kilogramma jew inqas u li jithaddmu binhar fuq rotot innavigati b'referenza għal għeljem viżwali f'żona lokali kif speċifikat fil-manwal tal-operat.

CAT.OP.MPA.180 Għażla tal-ajrudromi — l-ajruplani

(a) F'każ li ma jkunx possibbli li l-ajrudrom tat-tluq jintuża bħala ajrudrom alternattiv għat-tluġ minhabba raġunijiet meteoroloġiċi jew tal-prestazzjoni, l-operatur għandu jagħżel ajrudrom alternattiv għat-tluġ iehor li jkun xieraq u li ma jkunx jinsab 'il bogħod iktar mill-ajrudrom ta' tluq minn punt li jkun:

- (1) għall-ajruplani b'żewġ magni:
 - (i) siegħa titjir f'veloċità regolari b'OEI skont l-AFM, f'kundizzjonijiet standard ta' arja kalma bbażati fuq il-massa effettiva waqt it-tluġ; jew
 - (ii) il-hin tad-devjazzjoni tal-ETOPS approvat skont is-Subparti F tal-Anness V (il-Parti SPA), suġġett għal kwalunkwe restrizzjoni tal-MEL, sa massimu ta' sagħtejn, f'veloċità regolari b'OEI skont l-AFM, f'kundizzjonijiet standard ta' arja kalma bbażati fuq il-massa effettiva waqt it-tluġ;
- (2) għall-ajruplani bi tliet jew b'erba' magni, sagħtejn titjir f'veloċità regolari b'OEI skont l-AFM, f'kundizzjonijiet standard ta' arja kalma bbażati fuq il-massa effettiva waqt it-tluġ.

Jekk l-AFM ma jkunx jinkludi veloċità regolari b'OEI, il-veloċità li għandha tintuża għall-kalkolu għandha tkun dik li tinkiseb meta l-magna/il-magni l-ohra/l-ohrajn li jkun għad fadal tkun issettjata/ikunu ssettjati biex taħdem/jaħdmu b'qawwa massima kontinwa.

(b) L-operatur għandu jagħżel mill-inqas ajrudrom alternattiv tad-destinazzjoni wieħed għal kull titjira li ssir skont ir-regoli tat-titjir bl-istrumenti (IFR), sakemm l-ajrudrom tad-destinazzjoni ma jkunx ajrudrom iżolat jew:

- (1) il-hin tat-titjira ppjanata, mit-tluġ sal-inżul jew, f'każ ta' ppjanar mill-ġdid waqt it-titjira skont il-punt CAT.OP.MPA.150(d), il-kumplement tal-hin tat-titjir lejn id-destinazzjoni ma jkunx ta' iżjed minn sitt (6) sigħat; u
- (2) ma jkunx hemm żewġ runways separati disponibbli u li jistgħu jintużaw fl-ajrudrom tad-destinazzjoni, u r-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp ix-xierqa għall-ajrudrom tad-destinazzjoni ma jkunx jindikaw li, minn siegħa qabel sa siegħa wara l-hin mistenni tal-wasla fl-ajrudrom tad-destinazzjoni, il-limitu għandu jkun ta' mill-inqas 2 000 pied jew l-gholi tad-dawran ta' +500 pied, skont liema minnhom ikun l-akbar, u l-viżibilità ta' fuq l-art se tkun ta' mill-inqas hames (5) kilometri.

(c) L-operatur għandu jagħżel żewġ ajrudromi alternattivi tad-destinazzjoni meta:

(1) ir-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp ix-xierqa għall-ajrudrom tad-destinazzjoni jkunu jindikaw li, matul perjodu li jibda siegħa qabel u jntemm siegħa wara l-hin mistenni tal-wasla, il-kundizzjonijiet tat-temp se jkunu iktar baxxi mill-valuri minimi tal-ippjanar applikabbli; jew

(2) ma jkun hemm l-ebda informazzjoni meteoroloġika disponibbli.

(d) L-operatur għandu jispeċifika kull ajrudrom alternattiv mehtieg fil-pjan operattiv tat-titjira.

CAT.OP.MPA.181 Għażla tal-ajrudromi u tas-siti tal-operat — il-helikopters

(a) Għal titjiriet f'kundizzjonijiet meteoroloġiċi bl-istrument (IMC), il-kmandant għandu jagħżel ajrudrom alternattiv għat-tluġh li jkun jinsab sa massimu ta' siegħa titjir 'il bogħod b'titjir f'veloċità regolari normali, f'każ li ma jkunx possibbli li dan jirritorna lejn is-sit tat-tluq minhabba raġunijiet meteoroloġiċi.

(b) Għat-titjiriet skont l-IFR jew waqt it-titjir skont il-VFR u b'navigazzjoni b'mezzi oħra mhux b'referenza għall-gheljem viżwali, il-kmandant għandu jispeċifika mill-inqas ajrudrom alternattiv tad-destinazzjoni wiehed fil-pjan operattiv tat-titjira, sakemm:

(1) id-destinazzjoni ma tkunx ajrudrom ta' mal-kosta u l-helikopter ikun ġej fuq rotta lil hinn mill-kosta;

(2) għal titjira lejn kwalunkwe destinazzjoni oħra fuq l-art, it-tul tal-hin tat-titjira u l-kundizzjonijiet meteoroloġiċi eżistenti ma jkunux tali li, fil-hin smat tal-wasla fis-sit tal-inżul ippjanat, ikun possibbli li jitwettqu avvicinament u nżul b'kundizzjonijiet meteoroloġiċi viżwali (VMC); jew

(3) is-sit tal-inżul ippjanat ma jkunx wiehed iżolat u ma jkun hemm l-ebda sit alternattiv disponibbli; f'dak il-każ għandu jiġi stabbilit punt tal-ebda ritorn (PNR).

(c) L-operatur għandu jagħżel żewġ ajrudromi alternattivi tad-destinazzjoni meta:

(1) ir-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp ix-xierqa għall-ajrudrom tad-destinazzjoni jkunu jindikaw li, matul perjodu li jibda siegħa qabel u jntemm siegħa wara l-hin mistenni tal-wasla, il-kundizzjonijiet tat-temp se jkunu iktar baxxi mill-valuri minimi tal-ippjanar applikabbli; jew

(2) ma jkun hemm l-ebda informazzjoni meteoroloġika disponibbli għall-ajrudrom tad-destinazzjoni.

(d) L-operatur jista' jagħżel ajrudromi alternattivi tad-destinazzjoni li jkunu jinsabu lil hinn mill-kosta meta jiġu applikati l-kriterji li ġejjin:

(1) ajrudrom alternattiv tad-destinazzjoni li jkun jinsab lil hinn mill-kosta għandu jintuża biss wara l-PNR. Qabel il-PNR, għandhom jintużaw ajrudromi alternattivi fuq l-art;

(2) fl-ajrudrom alternattiv għandu jkun jista' jitwettaq inżul b'OEI;

(3) safejn ikun possibbli, għandha tkun iggarantita d-disponibbiltà tal-pjattaforma. Id-dimensjonijiet, il-konfigurazzjoni u d-distanza mill-ostakli ta' kull pjattaforma individwali għall-helikopters jew ta' siti oħrajn għandhom jiġu vvalutati sabiex jiġi stabbilit kemm huma adattati, mil-lat operattiv, għall-użu bħala ajrudrom alternattiv għal kull tip ta' helikopter li qed jiġi propost li jintuża;

(4) għandhom ikunu stabbiliti valuri minimi tat-temp li jqsu l-preċiżjoni u l-affidabbiltà tal-informazzjoni metereoloġika;

(5) l-MEL għandu jkun fiha dispozizzjonijiet speċifiċi għal din it-tip ta' operazzjoni; u

(6) għandu jintgħażel biss ajrudrom alternattiv lil hinn mill-kosta jekk l-operatur ikun stabbilixxa proċedura fil-manwal tal-operat.

(e) L-operatur għandu jispeċifika kull ajrudrom alternattiv mehtieg fil-pjan operattiv tat-titjira.

CAT.OP.MPA.185 Valuri minimi tal-ippjanar għal titjiriet li jsiru skont l-IFR — l-ajruplani

(a) *Il-valuri minimi tal-ippjanar għal ajrudrom alternattiv għat-tluġh*

L-operatur għandu jagħżel ajrudrom bħala ajrudrom alternattiv għat-tluġh biss meta r-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp ix-xierqa jkunu jindikaw li, matul perjodu li jibda siegħa qabel u jntemm siegħa wara l-hin mistenni tal-wasla fl-ajrudrom, il-kundizzjonijiet tat-temp se jkunu fil-livell tal-valuri minimi tal-inżul applikabbli speċifikati skont il-punt CAT.OP.MPA.110, jew f'livell oghla minnhom. Il-limitu għandu jitqies meta l-uniċi operazzjonijiet ta' avvicinament disponibbli jkunu l-avvicinamenti mhux ta' preċiżjoni (NPA) u/jew l-operazzjonijiet ta' dawran. Barra minn hekk, għandha titqies kull limitazzjoni relatata mal-operazzjonijiet b'OEI.

(b) *Il-valuri minimi tal-ippjanar għal ajrudrom tad-destinazzjoni, minbarra ajrudrom tad-destinazzjoni iżolat*

L-operatur għandu jagħżel l-ajrudrom tad-destinazzjoni biss meta:

- (1) ir-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp ix-xierqa jkunu jindikaw li, matul perjodu li jibda siegħa qabel u jintemm siegħa wara l-hin mistenni tal-wasla fl-ajrudrom, il-kundizzjonijiet tat-temp se jkunu fil-livell tal-valuri minimi tal-ippjanar applikabbli li ġejjin, jew f'livell oghla minnhom:

- (i) RVR/vizibilità (VIS) speċifikata skont il-punt CAT.OP.MPA.110; u
- (ii) għal operazzjonijiet tan-NPA jew ta' dawran, il-limitu fil-livell tal-MDH jew 'il fuq minnu;

jew

- (2) jintgħażlu żewġ ajrudromi alternattivi tad-destinazzjoni.

(c) *Il-valuri minimi tal-ippjanar għal ajrudrom alternattiv tad-destinazzjoni, għal ajrudrom iżolat, għal ajrudrom alternattiv waqt ir-rotta għall-fjuwil (ERA għall-fjuwil) u għal ajrudrom alternattiv waqt ir-rotta (ERA)*

L-operatur għandu jagħżel ajrudrom għal wiehed minn dawn l-għanijiet biss meta r-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp ix-xierqa jkunu jindikaw li, matul perjodu li jibda siegħa qabel u jintemm siegħa wara l-hin mistenni tal-wasla fl-ajrudrom, il-kundizzjonijiet tat-temp se jkunu fil-livell tal-valuri minimi tal-ippjanar mogħtija fit-Tabella 1, jew se jkunu f'livell oghla minnhom.

Tabella 1

Valuri minimi tal-ippjanar

Ajruromi alternattivi tad-destinazzjoni, ajrudromi tad-destinazzjoni iżolati, ajrudromi ERA għall-fjuwil u ajrudromi ERA

Tip ta' avviċinament	Valuri minimi tal-ippjanar
CAT II u III	CAT I RVR
CAT I	NPA RVR/VIS Il-limitu għandu jkun fil-livell tal-MDH jew 'il fuq minnu
NPA	NPA RVR/VIS + 1 000 metru Il-limitu għandu jkun fil-livell tal-MDH jew 'il fuq minnu + 200 pied
Dawran	Dawran

CAT.OP.MPA.186 Valuri minimi tal-ippjanar għal titjiriet li jsiru skont l-IFR — il-helikopters

(a) *Il-valuri minimi tal-ippjanar għall-ajrudrom(i) alternattiv(i) għat-tluġ*

L-operatur għandu jagħżel ajrudrom jew sit tal-inżul bħala ajrudrom alternattiv għat-tluġ biss meta r-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp ix-xierqa jkunu jindikaw li, matul perjodu li jibda siegħa qabel u jintemm siegħa wara l-hin mistenni tal-wasla fl-ajrudrom alternattiv għat-tluġ, il-kundizzjonijiet tat-temp se jkunu fil-livell tal-valuri minimi tal-inżul applikabbli speċifikati skont il-punt CAT.OP.MPA.110, jew f'livell oghla minnhom. Il-limitu għandu jitqies meta l-uniċi operazzjonijiet ta' avviċinament disponibbli jkunu l-operazzjonijiet tan-NPA. Barra minn hekk, għandha titqies kull limitazzjoni relatata mal-operazzjonijiet b'OEL.

(b) *Il-valuri minimi tal-ippjanar għall-ajrudrom tad-destinazzjoni u għall-ajrudrom(i) alternattiv(i) tad-destinazzjoni*

L-operatur għandu jagħżel l-ajrudrom tad-destinazzjoni u/jew l-ajrudrom(i) alternattiv(i) tad-destinazzjoni biss meta r-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp ix-xierqa jkunu jindikaw li, matul perjodu li jibda siegħa qabel u jintemm siegħa wara l-hin mistenni tal-wasla fl-ajrudrom jew fis-sit tal-operat, il-kundizzjonijiet tat-temp se jkunu fil-livell tal-valuri minimi tal-ippjanar applikabbli li ġejjin, jew f'livell oghla minnhom:

- (1) hliet hekk kif previst fil-punt CAT.OP.MPA.181 (d), il-valuri minimi tal-ippjanar għal ajrudrom tad-destinazzjoni għandhom ikunu:

- (i) RVR/VIS speċifikata skont il-punt CAT.OP.MPA.110; u
- (ii) għal operazzjonijiet tan-NPA, il-limitu fil-livell tal-MDH jew 'il fuq minnu;

- (2) il-valuri minimi tal-ippjanar għall-ajrudrom(i) alternattiv(i) tad-destinazzjoni huma dawk mogħtija fit-Tabella 1.

Tabella 1

Valuri minimi tal-ippjanar għal ajrudrom alternattiv tad-destinazzjoni

Tip ta' avviċinament	Valuri minimi tal-ippjanar
CAT II u III	CAT I RVR
CAT I	CAT I + 200 pied/vizibilità ta' 400 metru
NPA	NPA RVR/VIS + 400 metru Il-limitu għandu jkun fil-livell tal-MDH jew 'il fuq minnu + 200 pied

CAT.OP.MPA.190 Tressiq tal-pjan tat-titjira tal-ATS

- (a) Jekk pjan tat-titjira tal-ATS ma jintbagħatx minhabba li r-regoli tal-ajru ma jkunux jeżiġu dan, għandha tintbagħat l-informazzjoni x-xierqa sabiex ikunu jistgħu jiġu attivati s-servizzi ta' twissija, f'każ li jkun hemm bżonn.
- (b) Meta jkun qed jaħdem minn sit minn fejn ikun impossibbli li jintbagħat pjan tat-titjira tal-ATS, il-kmandant jew l-operatur għandu jittrażmetti l-pjan tat-titjira tal-ATS mill-iktar fis possibbli wara t-tluġ.

CAT.OP.MPA.195 Mili tal-fjuwil jew tnehhija tal-fjuwil waqt li l-passiġġieri jkunu qed jitilgħu abbord, meta dawn ikunu abbord jew meta jkunu qed jiżbarkaw

- (a) Inġenju tal-ajru m'għandux jingħatalu jew jitnehhilu fjuwil tat-tip "Avgas" (gażolina tal-avjazzjoni) jew tat-tip "wide-cut" jew tahlita ta' dawn it-tipi ta' fjuwils, meta l-passiġġieri jkunu qed jitilgħu abbord, meta dawn ikunu abbord jew meta jkunu qed jiżbarkaw.
- (b) Għat-tipi ta' fjuwils l-oħra kollha, għandhom jittiehdu l-prekawżjonijiet kollha meħtieġa u l-inġenju tal-ajru għandu jkun mghammar b'persunal ikkwalifikat li jkun lest jibda u jidderiegi evakwazzjoni tal-inġenju tal-ajru bl-iktar mod Prattiku u effettiv disponibbli.

CAT.OP.MPA.200 Mili tal-fjuwil jew tnehhija tal-fjuwil fil-każ tal-fjuwil tat-tip "wide-cut"

Fil-każ tal-fjuwil tat-tip "wide-cut", il-mili tal-fjuwil jew it-tnehhija tiegħu għandhom jitwettqu biss jekk l-operatur ikun stabbilixxa proċeduri xierqa li jqisu r-riskju għoli li jgħib miegħu l-użu tal-fjuwil tat-tip "wide-cut".

CAT.OP.MPA.205 Imbuttar lura u rmonkar — l-ajruplani

Il-proċeduri ta' mbuttar lura u rmonkar speċifikati mill-operatur għandhom jitwettqu skont l-istandards u l-proċeduri tal-avjazzjoni stabbiliti.

CAT.OP.MPA.210 Membri tal-ekwipaġġ fil-postijiet tagħhom**(a) Membri tal-ekwipaġġ tat-titjira**

- (1) Matul it-tluġ u l-inżul kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira li jkun meħtieġ jaqdi dmiru fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jkun fil-post assenjat lilu.
- (2) Matul il-fażijiet l-oħra kollha tat-titjira, kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira li jkun meħtieġ jaqdi dmiru fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jibqa' fil-post assenjat lilu, sakemm ma jkunx hemm bżonn jiċċaqlaq minn hemm biex iwettaq kompiti relatati mal-operazzjoni jew minhabba raġunijiet fiżjoloġiċi, sakemm mill-inqas b'dot wiehed ikkwalifikat kif xieraq jibqa' fil-post tal-kontroll tal-inġenju tal-ajru l-hin kollu.
- (3) Matul il-fażijiet kollha tat-titjira, kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira li jkun meħtieġ jaqdi dmiru fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jibqa' attent. F'każ li jkun hemm nuqqas ta' attenzjoni, għandhom jittiehdu l-kontromiżuri x-xierqa kollha. Jekk ikun hemm xi gheja kbira mhux mistennija, tista' tintuża, jekk l-ammont tax-xogħol jippermetti, proċedura ta' mistrieħ ikkontrollat li tkun organizzata mill-kmandant. Il-mistrieħ ikkontrollat meħud b'dan il-mod m'għandux jitqies bħala parti minn perjodu ta' mistrieħ għall-ghanijiet tal-kalkolu tal-limitazzjonijiet tal-hin tat-titjir u m'għandux jintuża biex tiġi ggustifikata kwalunkwe estensjoni tal-perjodu tas-servizz.

(b) Membri tal-ekwipaġġ tal-kabina

Matul il-fażijiet kritiċi tat-titjira, kull membru tal-ekwipaġġ tal-kabina għandu jkun bilqiegħda fil-post assenjat lilu u m'għandu jwettaq l-ebda attività oħra, minbarra dawk meħtieġa biex l-inġenju tal-ajru jithaddem b'mod sikur.

CAT.OP.MPA.215 Użu tal-kuffji tal-widna — l-ajruplani

(a) Kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira li jkun mehtieġ jaqdi dmiru fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jilbes kuffji tal-widna li jkollhom mikrofonu tal-kuffja jew apparat ekwivalenti. Il-kuffji tal-widna għandhom jintużaw bħala l-mezz ewlieni ta' komunikazzjoni bil-vuċi mal-ATS:

(1) meta l-inġenju tal-ajru jkun fuq l-art:

(i) meta tkun qed tasal l-awtorizzazzjoni għat-tluq min-naħa tal-ATC permezz tal-komunikazzjoni bil-vuċi; u

(ii) meta l-magni jkunu qed jahdmu;

(2) waqt it-titjira:

(i) meta l-inġenju tal-ajru jkun jinsab 'l isfel mill-altitudni ta' tranżizzjoni; jew

(ii) meta jkun jinsab f'altitudni ta' 10 000 pied, skont liema minnhom tkun l-oġhla;

u

(3) kull meta l-kmandant iqis li dan huwa mehtieġ.

(b) Fil-kundizzjonijiet mogħtija fil-punt (a), il-mikrofonu tal-kuffja jew l-apparat ekwivalenti għandu jkun f'pożizzjoni li tippermetti l-użu tiegħu għall-komunikazzjoni fiż-żewġ direzzjonijiet permezz tar-radju.

CAT.OP.MPA.216 Użu tal-kuffji tal-widna — l-helikopters

Kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira li jkun mehtieġ jaqdi dmiru fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jilbes kuffji tal-widna li jkollhom mikrofonu tal-kuffja jew apparat ekwivalenti u għandu jużahom bħala l-mezz ewlieni biex jikkomunika mal-ATS.

CAT.OP.MPA.220 Mezzi ta' assistenza għall-evakwazzjoni ta' emerġenza

L-operatur għandu jistabbilixxi proċeduri biex ikun żgurat li qabel is-sewqan, it-tluġ u l-inżul, u meta jkun sikur u prattiku li dan isir, ikunu attivati l-mezzi ta' assistenza kollha għall-evakwazzjoni ta' emerġenza li jkunu jahdmu b'mod awtomatiku.

CAT.OP.MPA.225 Sits, ċinturini tas-sikurezza u sistemi ta' restrizzjoni

(a) Membri tal-ekwipaġġ

(1) Matul it-tluġ u l-inżul, u kull meta l-kmandant jiddeciedi hekk fl-interess tas-sikurezza, kull membru tal-ekwipaġġ għandu jkun marbut sewwa biċ-ċinturini tas-sikurezza u bis-sistemi ta' restrizzjoni kollha pprovduti.

(2) Matul il-fażijiet l-oħra tat-titjira, kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira li jkun fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jzomm iċ-ċinturin tas-sikurezza tal-post assenjat lilu maqful waqt li huwa jkun f'postu.

(b) Passiġġieri

(1) Qabel it-tluġ u l-inżul u matul is-sewqan, u kull meta jitqies neċessarju fl-interess tas-sikurezza, il-kmandant għandu jkun issodisfat li kull passiġġier abbord ikun bilqiegħda f'sit jew post u jkollu ċ-ċinturin tas-sikurezza jew is-sistema ta' restrizzjoni tiegħu maqfula sewwa.

(2) L-operatur għandu jagħmel dispożizzjonijiet biex l-użu tas-sits tal-inġenju tal-ajru minn iktar minn persuna waħda jkun permess biss għal ċerti sits speċifiċi. Il-kmandant għandu jkun issodisfat li l-użu ta' sit minn iktar minn persuna waħda jseħh biss fil-każ ta' adult wiehed u tarbija waħda li tkun marbuta sewwa permezz ta' ċinturin żejjed tas-sikurezza jew permezz ta' tagħmir iehor ta' restrizzjoni.

CAT.OP.MPA.230 Preparazzjoni tal-kompartiment tal-passiġġieri u tal-passaġġ(i)

(a) L-operatur għandu jistabbilixxi proċeduri biex jiżgura li qabel is-sewqan, it-tluġ u l-inżul, ma jkunx hemm ostakli fil-hruġ u fil-passaġġi tal-evakwazzjoni kollha.

(b) Il-kmandant għandu jiżgura li qabel it-tluġ u l-inżul, u kull meta jitqies neċessarju fl-interess tas-sikurezza, it-tagħmir u l-bagalji kollha jkunu marbutin sewwa.

CAT.OP.MPA.235 Ġkieket tas-salvataġġ — il-helikopters

L-operatur għandu jistabbilixxi proċeduri sabiex jiżgura li, meta helikopter jithaddem fuq l-ilma fil-kategorija tal-prestazzjoni 3, jitqies it-tul tal-hin tat-titjira u l-kundizzjonijiet li l-helikopter għandu jiltaqa' magħhom, meta jkun qed jiġi deċiż jekk l-okkupanti għandhomx kollha jilbsu l-ġkieket tas-salvataġġ jew le.

CAT.OP.MPA.240 It-tipjip abbord

Il-kmandant m'għandux jippermetti t-tipjip abbord:

- (a) kull meta dan jitqies li hu neċessarju fl-interess tas-sikurezza;
- (b) waqt li l-inġenju tal-ajru jkun qed jingħata l-fjuwil jew waqt li jkun qed jitnehhilu l-fjuwil;
- (c) waqt li l-inġenju tal-ajru jkun fuq l-art, sakemm l-operatur ma jkunx stabbilixxa proċeduri biex jitnaqqsu r-riskji waqt l-operazzjonijiet ta' fuq l-art;
- (d) f'postijiet li mhumiex fiż-żoni awtorizzati għat-tipjip, fil-kuritur(i) u fil-loki(jiet);
- (e) fil-kompartimenti tal-merkanzija u/jew f'żoni oħrajn fejn tingarr il-merkanzija li ma tkunx mahżuna f'kontenituri li jkunu jfihlu għan-nar jew li ma tkunx mgħottija b'kanvas li jiflah għan-nar; u
- (f) f'dawk iż-żoni tal-kompartiment tal-passiġġieri fejn ikun qed jingħata l-ossigenu.

CAT.OP.MPA.245 Kundizzjonijiet meteoroloġiċi — l-inġenji tal-ajru kollha

(a) Fuq titjiriet li jsiru skont l-IFR, il-kmandant għandu:

- (1) jibda t-tluġh; jew
- (2) ikompli lil hinn mill-punt li minnu japplika pjan irriedut tat-titjira tal-ATS fil-każ ta' pjanar mill-ġdid waqt it-titjira,

biss meta jkun hemm informazzjoni disponibbli li tkun turi li l-kundizzjonijiet tat-temp mistennija fil-hin tal-wasla fl-ajrudrom(i) tad-destinazzjoni u/jew fl-ajrudrom(i) alternattiv(i) meħtieġ(a), ikunu fil-livell tal-valuri minimi tal-ippjanar jew fl-livell oghla minnhom.

- (b) Fuq titjiriet li jsiru skont l-IFR, il-kmandant għandu jkompli biss lejn l-ajrudrom tad-destinazzjoni ppjanat meta l-iktar informazzjoni riċenti disponibbli tkun tindika li, fil-hin mistenni tal-wasla, il-kundizzjonijiet tat-temp fid-destinazzjoni, jew tal-inqas f'ajrudrom alternattiv tad-destinazzjoni wiehed, ikunu fil-livell tal-valuri minimi operattivi tal-ajrudrom applikabbli jew fl-livell oghla minnhom.
- (c) Fuq titjiriet li jsiru skont il-VFR, il-kmandant għandu jagħti bidu għat-tluġh biss meta r-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp ix-xierqa jkunu jindikaw li l-kundizzjonijiet meteoroloġiċi tul il-parti tar-rotta li fiha l-inġenju tal-ajru se jittajjar skont il-VFR se jkunu, fil-mument ix-xieraq, fil-limiti tal-VFR jew iktar minnhom.

CAT.OP.MPA.246 Kundizzjonijiet meteoroloġiċi — l-ajruplani

Minbarra l-punt CAT.OP.MPA.245, fuq titjiriet bl-ajruplani li jsiru skont l-IFR, il-kmandant għandu jkompli:

- (a) lil hinn mill-punt tad-deċiżjoni meta jkun qed juża l-proċedura tal-fjuwil imnaqqas ta' kontingenza (RCF); jew
- (b) lil hinn mill-punt stabbilit minn qabel meta jkun qed juża l-proċedura tal-punt stabbilit minn qabel (PDP),

biss meta jkun hemm informazzjoni disponibbli li tkun turi li l-kundizzjonijiet mistennija tat-temp fil-hin tal-wasla fl-ajrudrom(i) tad-destinazzjoni u/jew fl-ajrudrom(i) alternattiv(i) meħtieġ(a) se jkunu fil-livell tal-valuri minimi operattivi tal-ajrudrom applikabbli jew fl-livell oghla minnhom.

CAT.OP.MPA.247 Kundizzjonijiet meteoroloġiċi — il-helikopters

Minbarra l-punt CAT.OP.MPA.245:

- (a) Fil-każ ta' titjiriet li jsiru skont il-VFR bil-helikopters f'żoni fuq l-ilma fejn l-art ma tkunx tidher, il-kmandant għandu jagħti bidu għat-tluġh biss meta r-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp ix-xierqa jkunu jindikaw li l-limitu tal-baži tas-shab se jkun 'il fuq minn 600 pied matul il-jum jew 1 200 pied matul il-lejl.

- (b) Minkejja l-punt (a), waqt titjir bejn pjattaformi għall-helikopters li jkunu jinsabu fi spazju tal-ajru tal-kategorija G fejn il-parti tat-titjira li tkun qed issir fuq l-ilma tkun ta' inqas minn 10 mili nawtiċi, it-titjiriet skont il-VFR jistgħu jitwettqu meta l-limiti jkunu fil-livelli li ġejjin, jew f'liveli oghla minnhom:

Tabella 1

Valuri minimi għal titjir bejn pjattaformi għall-helikopters li jkunu jinsabu fi spazju tal-ajru tal-kategorija G

	Binhar		Billejl	
	Għoli (*)	Vizibilità	Għoli (*)	Vizibilità
Bdot wiehed	300 pied	3 kilometri	500 pied	5 kilometri
Żewġ bdoti	300 pied	2 kilometri (**)	500 pied	5 kilometri (***)

(*) Il-bażi tas-shab għandu jkun tali li jippermetti li jsir it-titjir fl-għoli speċifikat, 'il barra mis-shab u 'l isfel minnu.

(**) Il-helikopters jistgħu jithaddmu f'vizibilità tat-titjir imnaqsa sa 800 metru, dejjem jekk id-destinazzjoni jew struttura intermedja tkun vizibbli l-hin kollu.

(***) Il-helikopters jistgħu jithaddmu f'vizibilità tat-titjir imnaqsa sa 1 500 metru, dejjem jekk id-destinazzjoni jew struttura intermedja tkun vizibbli l-hin kollu.

- (c) It-titjir bil-helikopters lejn pjattaforma għall-helikopters jew lejn FATO elevata għandu jsir biss meta l-velocità medja tar-riħ fil-pjattaforma għall-helikopters jew fil-FATO elevata tkun irrappurtata li hi ta' inqas minn 60 kt.

CAT.OP.MPA.250 Silġ u kontaminanti oħrajn — il-proċeduri ta' fuq l-art

- (a) L-operatur għandu jistabbilixxi l-proċeduri li għandhom jiġu segwiti meta jkun hemm bżonn isiru l-proċeduri ta' fuq l-art għat-tnehhija tas-silġ u għal kontra l-formazzjoni tas-silġ fuq inġenju tal-ajru, u l-ispezzjonijiet relatati magħhom, sabiex l-inġenju tal-ajru jkun jista' jithaddem b'mod sikur.
- (b) Il-kmandant għandu jagħti bidu għat-tluġh biss jekk l-inġenju tal-ajru ma jkollu l-ebda depożitu fuqu li jista' jaffettwa b'mod ħazin il-prestazzjoni tal-inġenju tal-ajru jew is-setgħa tal-kontroll tiegħu, hlief hekk kif inhu permess skont il-punt (a) u skont l-AFM.

CAT.OP.MPA.250 Silġ u kontaminanti oħrajn — il-proċeduri waqt it-titjir

- (a) L-operatur għandu jistabbilixxi l-proċeduri għat-titjiriet f'kundizzjonijiet ta' silġ mistennija jew attwali.
- (b) Il-kmandant għandu jagħti bidu għal titjira jew itajjar l-ajruplan intenzjonalment f'kundizzjonijiet ta' silġ mistennija jew attwali biss jekk l-inġenju tal-ajru jkun iċċertifikat għal dan u jkun mghammar biex ilahhaq ma' kundizzjonijiet bħal dawn.
- (c) Jekk il-formazzjoni tas-silġ taqbeż l-intensità tal-formazzjoni ta' silġ li għaliha jkun iċċertifikat l-inġenju tal-ajru, jew jekk inġenju tal-ajru li ma jkunx iċċertifikat għat-titjir f'kundizzjonijiet ta' formazzjoni tas-silġ magħrufa jiltaqa' mal-formazzjoni tas-silġ, il-kmandant għandu johroġ l-inġenju tal-ajru minn dawk il-kundizzjonijiet ta' formazzjoni tas-silġ minnufih, billi jibdel il-livell u/jew ir-rotta, u jekk ikun neċessarju billi jiddikjara stat ta' emergenza lill-ATC.

CAT.OP.MPA.260 Provvista taż-żejt u tal-fjuwil

Il-kmandant għandu jagħti bidu għal titjira jew, fil-każ ta' ppjanar mill-gdid waqt it-titjira, ikompli bit-titjira, biss meta jkun issodisfat li l-inġenju tal-ajru jkollu mill-inqas l-ammont ippjanat ta' fjuwil u żejt li jista' jintuza biex it-titjira tkun tista' titwettaq b'mod sikur, filwaqt li jitqiesu l-kundizzjonijiet operattivi mistennija.

CAT.OP.MPA.265 Kundizzjonijiet tat-tluġh

Qabel ma jagħti bidu għat-tluġh, il-kmandant għandu jkun issodisfat:

- (a) li, skont l-informazzjoni li jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu, it-temp fl-ajrudrom jew fis-sit tal-operat u l-kundizzjoni tar-runway jew tal-FATO li behsiebhom jintużaw mhux se jipprevjenu tluġh u tluq sikur; u
- (b) li se jitharsu l-valuri minimi operattivi stabbiliti tal-ajrudrom.

CAT.OP.MPA.270 Valuri minimi tal-altitudni tat-titjira

Il-kmandant jew il-bdot li fidejh tkun giet f'data t-titjira m'għandux iwettaq it-titjira f'altitudni li tkun iktar baxxa mill-valuri minimi tal-altitudni speċifikati, hlief meta:

- (a) dan ikun mehtieg għat-tluġh jew għall-inżul; jew
- (b) ikun qed jitwettaq inżul skont il-proċeduri approvati mill-awtorità kompetenti.

CAT.OP.MPA.275 Simulazzjoni ta' sitwazzjonijiet mhux normali waqt it-titjira

L-operatur għandu jiżgura li ma ssirx simulazzjoni tal-affarijiet li ġejjin meta jkunu qed jingarru l-passiġġieri jew il-merkanzija:

- (a) ta' sitwazzjonijiet mhux normali jew ta' emerġenza li jehtieġu l-applikazzjoni ta' proċeduri mhux normali jew ta' emerġenza; jew
- (b) ta' titjir f'IMC permezz ta' mezzi artifiċjali.

CAT.OP.MPA.280 Ġestjoni tal-fjuwil waqt it-titjira — l-ajruplani

L-operatur għandu jistabbilixxi proċedura biex jiżgura li waqt it-titjira jitwettqu kontrolli tal-ammont tal-fjuwil u ġestjoni tal-fjuwil skont il-kriterji li ġejjin.

- (a) *Kontrolli tal-ammont tal-fjuwil waqt it-titjira*
 - (1) Il-kmandant għandu jiżgura li waqt it-titjira jitwettqu kontrolli tal-ammont tal-fjuwil f'intervalli regolari. Il-fjuwil li jista' jintuża li jkun għad fadal għandu jiġi rreġistrat u evalwat biex:
 - (i) il-konsum effettiv jitqabbel mal-konsum ippjanat;
 - (ii) jiġi ċcekktat li l-fjuwil li jista' jintuża li jkun għad fadal ikun biżżejjed biex tintemm it-titjira skont il-punt (b); u
 - (iii) ikun stabbilit il-fjuwil li jista' jintuża li mistenni jkun għad fadal mal-wasla fl-ajrudrom tad-destinazzjoni.
 - (2) Id-dejta rilevanti dwar il-fjuwil għandha tiġi rreġistrata.
- (b) *Ġestjoni tal-fjuwil waqt it-titjira*
 - (1) It-titjira għandha titwettaq b'tali mod li l-fjuwil li jista' jintuża li mistenni jkun għad fadal mal-wasla fl-ajrudrom tad-destinazzjoni ma jkunx inqas:
 - (i) mill-fjuwil alternattiv mehtieġ flimkien mal-fjuwil tar-riżerva finali; jew
 - (ii) mill-fjuwil tar-riżerva finali, jekk ma jkun mehtieġ l-ebda ajrudrom alternattiv.
 - (2) Jekk il-kontroll tal-fjuwil waqt it-titjira jindika li l-fjuwil li jista' jintuża li mistenni jkun għad fadal mal-wasla fl-ajrudrom tad-destinazzjoni jkun inqas:
 - (i) mill-fjuwil alternattiv mehtieġ flimkien mal-fjuwil tar-riżerva finali, il-kmandant għandu jqis il-kundizzjonijiet tat-traffiku u l-kundizzjonijiet operattivi eżistenti fl-ajrudrom tad-destinazzjoni, fl-ajrudrom alternattiv tad-destinazzjoni u fi kwalunkwe ajrudrom xieraq ieħor, biex jiddeċiedi jekk għandux ikompli lejn l-ajrudrom tad-destinazzjoni jew għandux jagħmel devjazzjoni sabiex ikun jista' jwettaq inżul sikur b'ammont ta' fjuwil li ma jkunx inqas mill-ammont ta' fjuwil tar-riżerva finali; jew
 - (ii) mill-fjuwil tar-riżerva finali jekk ma jkun mehtieġ l-ebda ajrudrom alternattiv, il-kmandant għandu jiehu azzjoni xierqa u jkompli bit-titjira lejn ajrudrom xieraq sabiex ikun jista' jwettaq inżul sikur b'ammont ta' fjuwil li ma jkunx inqas mill-ammont ta' fjuwil tar-riżerva finali.
 - (3) Il-kmandant għandu jiddikjara emerġenza meta, mal-inżul fl-eqreb ajrudrom xieraq fejn jista' jitwettaq inżul sikur, l-ammont ikkalkulat ta' fjuwil li jista' jintuża jkun inqas mill-fjuwil tar-riżerva finali.
 - (4) Kundizzjonijiet oħra għal proċeduri speċifiċi
 - (i) F'titjira li tuża l-proċedura tar-RCF, sabiex it-titjira titkompla lejn l-ajrudrom tad-destinazzjoni numru 1, il-kmandant għandu jiżgura li, fil-punt tad-deċizjoni, il-fjuwil li jista' jintuża li jkun għad fadal ikun tal-inqas jammonta għat-total:
 - (A) tal-fjuwil għall-vjaġġ mehtieġ mill-punt tad-deċizjoni sal-ajrudrom tad-destinazzjoni numru 1;
 - (B) tal-fjuwil ta' kontinġenza, li jkun daqs 5 % tal-fjuwil għall-vjaġġ mehtieġ mill-punt tad-deċizjoni sal-ajrudrom tad-destinazzjoni numru 1;
 - (C) tal-fjuwil alternattiv għall-ajrudrom tad-destinazzjoni numru 1, jekk ikun mehtieġ ajrudrom alternattiv tad-destinazzjoni numru 1; u
 - (D) tal-fjuwil tar-riżerva finali.

- (ii) F'titjira li tuża l-proċedura tal-PDP, sabiex it-titjira titkompla lejn l-ajrudrom tad-destinazzjoni, il-kmandant għandu jiżgura li l-fjuwil li jista' jintuża li jkun għad fadal fil-PDP ikun tal-inqas jammonta għat-total:

- (A) tal-fjuwil għall-vjaġġ mehtieg mill-PDP sal-ajrudrom tad-destinazzjoni;
- (B) tal-fjuwil ta' kontinġenza mehtieg mill-PDP sal-ajrudrom tad-destinazzjoni; u
- (C) tal-fjuwil addizzjonali.

CAT.OP.MPA.281 Ġestjoni tal-fjuwil waqt it-titjira — il-helikopters

- (a) L-operatur għandu jistabbilixxi proċedura biex jiżgura li waqt it-titjira jitwettqu kontrolli tal-ammont tal-fjuwil u ġestjoni tal-fjuwil.
- (b) Il-kmandant għandu jiżgura li l-ammont ta' fjuwil li jista' jintuża li jkun għad fadal waqt it-titjira ma jkunx inqas mill-ammont ta' fjuwil mehtieg sabiex il-helikopter ikompli lejn ajrudrom jew sit tal-operat fejn ikun jista' jwettaq inżul sikur, u li jkun għad fadal fjuwil tar-riżerva finali.
- (c) Il-kmandant għandu jiddikjara emerġenza meta l-ammont effettiv ta' fjuwil li jista' jintuża abbord ikun inqas mill-fjuwil tar-riżerva finali.

CAT.OP.MPA.285 Użu ta' ossiġnu supplimentari

Il-kmandant għandu jiżgura li l-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira li jkunu qed iwettqu kompiti li jkunu essenzjali għat-thaddim sikur ta' inġenju tal-ajru waqt it-titjira, jużaw ossiġnu supplimentari b'mod kontinwu kull meta l-altitudni tal-kabina taqbeż l-10 000 pied għal perġodu ta' iktar minn 30 minuta u kull meta l-altitudni tal-kabina taqbeż it-13 000 pied.

CAT.OP.MPA.290 Osservazzjoni ta' qrubija lejn l-art

Meta qrubija eċċessiva lejn l-art tiġi nnutata minn membru tal-ekwipaġġ tat-titjira jew permezz ta' sistema ta' twissija ta' qrubija lejn l-art, il-bdot tat-titjira għandu jiehu azzjoni korrettiva minnufih biex ikunu stabbiliti kundizzjonijiet sikuri tat-titjir.

CAT.OP.MPA.295 Użu ta' sistema għall-prevenzjoni tal-habtiet fl-ajru (ACAS)

L-operatur għandu jistabbilixxi proċeduri operattivi u programmi tat-taħriġ meta fl-inġenju tal-ajru tkun installata ACAS u din tkun tista' tintuża. Meta tintuża ACAS tat-tip II, it-tali proċeduri u taħriġ għandhom ikunu skont ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1332/2011 ⁽¹⁾.

CAT.OP.MPA.300 Kundizzjonijiet għall-avviċinament u għall-inżul

Qabel ma jibda l-avviċinament għall-inżul, il-kmandant għandu jkun issodisfat li, skont l-informazzjoni li jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu, it-temp fl-ajrudrom u l-kundizzjoni tar-runway jew tal-FATO li behsiebhom jintużaw m'għandhomx jipprevjenu avviċinament, inżul jew avviċinament mhux milluq sikuri, waqt li titqies l-informazzjoni dwar il-prestazzjoni li jkun hemm fil-manwal tal-operat.

CAT.OP.MPA.305 Bidu u kontinwazzjoni tal-avviċinament

- (a) Il-kmandant jew il-bdot li fidejh tkun fdata t-titjira jista' jagħti bidu għal avviċinament bi strument tkun xi tkun ir-RVR/il-VIS irrappurtata.
- (b) Jekk ir-RVR/il-VIS irrappurtata tkun inqas mill-valuri minimi applikabbli, l-avviċinament m'għandux jitkompla:
- (1) taht l-1 000 pied 'il fuq mill-ajrudrom; jew
- (2) fil-parti tal-avviċinament finali f'każijiet fejn id-DA/H jew l-MDA/H ikunu iktar minn 1 000 pied 'il fuq mill-ajrudrom.
- (c) Fejn ir-RVR ma tkunx disponibbli, il-valuri tar-RVR jistgħu jinkisbu billi wiehed jaqleb il-viżibilità rrappurtata.
- (d) Jekk, wara li jinqabżu l-1 000 pied 'il fuq mill-ajrudrom, ir-RVR/il-VIS irrappurtata taqa' taht il-valuri minimi applikabbli, l-avviċinament jista' jitkompla sad-DA/H jew sal-MDA/H.
- (e) L-avviċinament jista' jitkompla taht id-DA/H jew l-MDA/H u l-inżul jista' jintemm, sakemm ir-referenza viżwali x-xierqa għat-tip ta' operazzjoni ta' avviċinament u għar-runway ipplanata tkun giet stabbilita fid-DA/H jew fl-MDA/H u tibqa' tinżamm.

⁽¹⁾ ĠU L 336, 20.12.2011, p. 20.

- (f) Ir-RVR fiż-żona ta' kuntatt mal-art dejjem għandha tkun wahda li torbot. Jekk ikunu rrapportati u jkunu rilevanti, ir-RVR tal-punt tan-nofs u r-RVR tal-punt tal-waqfien għandhom ikunu jorbtu wkoll. Il-valur minimu tar-RVR għall-punt tan-nofs għandu jkun ta' 125 metru jew ikun ir-RVR mehtieġa għaž-żona ta' kuntatt mal-art, jekk din tkun inqas, u dak tar-RVR għall-punt ta' waqfien għandu jkun ta' 75 metru. Għall-inġenji tal-ajru mghammra b'sistema ta' gwida jew ta' kontroll tar-"roll-out", il-valur minimu tar-RVR għall-punt tan-nofs għandu jkun ta' 75 metru.

CAT.OP.MPA.310 Proċeduri operattivi — Għoli tal-qsim tal-limitu tar-runwayl— l-ajruplani

L-operatur għandu jistabbilixxi proċeduri operattivi mfasslin biex ikun żgurat li ajruplan li jkun qed iwettaq avvċinamenti ta' preċiżjoni jaqşam il-limitu tar-runway b'marġni sikur, waqt li jkun qiegħed fil-konfigurazzjoni u l-attitudni tal-inżul.

CAT.OP.MPA.315 Rappurtar tas-sigħat ta' titjir — il-helikopters

L-operatur għandu jqiegħed għad-dispożizzjoni tal-awtorità kompetenti s-sigħat ta' titjir ta' kull helikopter li kien imhaddem matul is-sena kalendarja ta' qabel.

CAT.OP.MPA.320 Kategoriji ta' inġenji tal-ajru

- (a) Il-kategoriji tal-inġenji tal-ajru għandhom ikunu bbażati fuq il-veloċità tal-ajru indikata fil-limitu (V_{AT}), li tkun hija ekwivalenti għall-veloċità ta' meta l-magna tiegħi taħdem (V_{SO}) immultiplikata b'1,3 jew għall-veloċità ta' waqfien g-wieħed (il-gravità) (V_{S1g}) immultiplikata b'1,23 fil-konfigurazzjoni tal-inżul bil-massa massima ċċertifikata waqt l-inżul. Jekk kemm il- V_{SO} kif ukoll l- V_{S1g} ikunu disponibbli, għandha tintuża l- V_{AT} li tirriżulta li tkun oghla.
- (b) Għandhom jintużaw il-kategoriji tal-inġenji tal-ajru li huma speċifikati fit-tabella t'hawn taht.

Tabella 1

Kategoriji ta' inġenji tal-ajru li jikkorrispondu għall-valuri tal- V_{AT}

Kategorija ta' inġenju tal-ajru	VAT
A	Inqas minn 91 kt
B	Minn 91 sa 120 kt
C	Minn 121 sa 140 kt
D	Minn 141 sa 165 kt
E	Minn 166 sa 210 kt

- (c) Il-konfigurazzjoni tal-inżul li għandha titqies għandha tkun speċifikata fil-manwal tal-operat.
- (d) L-operatur jista' japplika massa iktar baxxa tal-inżul biex jistabbilixxi l- V_{AT} , jekk dan ikun approvat mill-awtorità kompetenti. Din il-massa iktar baxxa tal-inżul għandha tkun valur permanenti u għandha tkun indipendenti mill-kundizzjonijiet li jinbidlu tal-operazzjonijiet ta' kuljum.

IS-SUBPARTI C

PRESTAZZJONI TAL-INĠENJI TAL-AJRU U LIMITAZZJONIJIET OPERATTIVI

TAQSIMA 1

L-Ajruplani

KAPITOLU 1

Rekwiżiti ġenerali

CAT.POLA.100 Kategoriji tal-prestazzjoni

- (a) L-ajruplan għandu jithaddem skont ir-rekwiżiti tal-kategorija tal-prestazzjoni applikabbli.
- (b) Meta ma tkunx tista' tintwera konformità shiha mar-rekwiżiti applikabbli ta' din it-Taqsima minhabba karatteristiċi speċifiċi tad-disinn, l-operatur għandu japplika standards tal-prestazzjoni approvati li jiżguraw livell tas-sikurezza li jkun ekwivalenti għal dak tal-kapitolu x-xieraq.

CAT.POLA.105 Punti ġenerali

- (a) Il-massa tal-ajruplan:
- (1) fil-bidu tat-tluġ; jew
 - (2) fil-każ ta' ppjanar mill-ġdid waqt it-titjira, mill-mument li fih jibda japplika l-pjan operattiv irriedut tat-titjira,

m'għandhiex tkun iżjed mill-massa li fiha r-rekwiżiti tal-kapitolu x-xieraq jistghu jintlahqu, għat-titjira li għandha titwettaq. Jistghu jitqiesu wkoll it-tnaqqis mistenni fil-massa hija u tipproċedi t-titjira u r-rimi tal-fjuwil.

- (b) Id-dejta tal-prestazzjoni approvata inkluża fl-AFM għandha tintuża biex tiġi stabbilita l-konformità mar-rekwiżiti tal-kapitolu x-xieraq, u din għandha tiġi ssupplimentata, skont il-bżonn, b'dejta oħra kif preskritt fil-kapitolu rilevanti. L-operatur għandu jispjega d-dejta l-oħra fil-manwal tal-operat. Meta jiġu applikati l-fatturi preskritti fil-kapitolu x-xieraq, jista' jitqies kwalunkwe fattur operattiv li jkun diġà ġie inkorporat fid-dejta tal-prestazzjoni tal-AFM biex b'hekk tiġi evitata l-applikazzjoni doppja tal-fatturi.
- (c) Il-konfigurazzjoni tal-ajruplan, il-kundizzjonijiet ambjentali u t-tħaddim ta' sistemi li jkollhom effetti negattivi fuq il-prestazzjoni għandhom jitqiesu kif xieraq.
- (d) Għall-ghanijiet tal-prestazzjoni, runway niedja, minbarra runway tal-haxix, tista' titqies b'hala wahda xotta.
- (e) L-operatur għandu jqis il-preċiżjoni taċ-ċarts meta jkun qed jivvaluta r-rekwiżiti tat-tluġh tal-kapitoli applikabbli.

KAPITOLU 2

Kategorija tal-prestazzjoni A

CAT.POLA.200 Punti ġenerali

- (a) Id-dejta tal-prestazzjoni approvata mogħtija fl-AFM għandha tkun issupplimentata kif meħtieġ b'dejta oħra jekk id-dejta tal-prestazzjoni approvata mogħtija fl-AFM ma tkunx biżżejjed f'dak li għandu x'jaqsam ma' elementi bħal dawn li ġejjin:
 - (1) li jitqiesu kundizzjonijiet operattivi negattivi li jkunu mistennija b'mod raġonevoli bħalma huma t-tluġh u l-inżul fuq runways ikkontaminati; u
 - (2) li titqies hsara fil-magna fil-fażijiet kollha tat-titjira.
- (b) Fil-każ ta' runway imxarrba jew ikkontaminata, għandha tintuża d-dejta tal-prestazzjoni li tkun stabbilita skont l-istandards applikabbli għaċ-ċertifikazzjoni tal-ajruplani l-kbar jew skont standards ekwivalenti għalihom.
- (c) L-użu tad-dejta l-oħra msemmija fil-punt (a) u tar-rekwiżiti ekwivalenti msemmija fil-punt (b) għandu jiġi speċifikat fil-manwal tal-operat.

CAT.POLA.205 Tluġh

- (a) Il-massa tat-tluġh m'għandhiex taqbeż il-massa massima waqt it-tluġh speċifikata fl-AFM għall-altitudni tal-pressjoni u għat-temperatura tal-ambjent fl-ajrudrom tat-tluq.
- (b) Għandhom jintlahqu r-rekwiżiti li ġejjin meta tkun qed tiġi stabbilita l-massa massima awtorizzata waqt it-tluġh:
 - (1) id-distanza għall-aċċellerazzjoni u l-waqfien m'għandhiex taqbeż id-distanza disponibbli għall-aċċellerazzjoni u l-waqfien (ASDA);
 - (2) id-distanza tat-tluġh m'għandhiex taqbeż id-distanza disponibbli għat-tluġh, u d-distanza tal-mogħdija tal-ikklerjar m'għandhiex taqbeż nofs il-ġirja tat-tluġh disponibbli (TORA);
 - (3) il-ġirja tat-tluġh m'għandhiex taqbeż it-TORA;
 - (4) valur wieħed ta' V_1 għandu jintuża għat-tluġh interrott u għal dak issoktat; u
 - (5) fuq runway imxarrba jew ikkontaminata, il-massa waqt it-tluġh m'għandhiex taqbeż dik awtorizzata għat-tluġh fuq runway xotta mwettaq bl-istess kundizzjonijiet.
- (c) Hija u tintwera l-konformità mal-punt (b), għandhom jitqiesu l-affarijiet li ġejjin:
 - (1) l-altitudni tal-pressjoni fl-ajrudrom;
 - (2) it-temperatura tal-ambjent fl-ajrudrom;
 - (3) il-kundizzjoni ta' wiċċ ir-runway u t-tip ta' wiċċ tar-runway;

- (4) il-pendil tar-runway fid-direzzjoni tat-tluġ;
- (5) mhux iktar minn 50 % tal-komponent tar-riħ minn faċċata rrappurtat jew mhux inqas minn 150 % tal-komponent tar-riħ minn wara rrappurtat; u
- (6) it-telf, jekk ikun hemm, tat-tul tar-runway minhabba l-allinjament tal-ajruplan qabel it-tluġ.

CAT.POLA.210 Distanza mill-ostakli waqt it-tluġ

- (a) Il-passaġġ nett tat-titjira tat-tluġ għandu jkun stabbilit b'tali mod li l-ajruplan jgħaddi minn mal-ostakli kollha f'distanza vertikali ta' mill-inqas 35 pied minnhom jew f'distanza orizzontali ta' mill-inqas 90 metru u $0,125 \times D$ minnhom, fejn D hija d-distanza orizzontali li l-ajruplan ikun ivvjaġġa mit-tarf tad-distanza disponibbli għat-tluġ (TODA) jew mit-tarf tad-distanza tat-tluġ jekk tkun skedata dawra qabel tarf it-TODA. Għall-ajruplani li t-tul tal-ġwienah tagħhom ikun ta' inqas minn 60 metru, tista' tintuża distanza orizzontali mill-ostakli li tkun daqs nofs it-tul tal-ġwienah tal-ajruplan u 60 metru u $0,125 \times D$.
- (b) Hija u tintwera l-konformità mal-punt (a):
 - (1) għandhom jitqiesu l-affarijiet li ġejjin:
 - (i) il-massa tal-ajruplan fil-bidu tal-ġirja tat-tluġ;
 - (ii) l-altitudni tal-pressjoni fl-ajrudrom;
 - (iii) it-temperatura tal-ambjent fl-ajrudrom; u
 - (iv) mhux iktar minn 50 % tal-komponent tar-riħ minn faċċata rrappurtat jew mhux inqas minn 150 % tal-komponent tar-riħ minn wara rrappurtat.
 - (2) il-bidliet fir-rotta m'għandhomx ikunu awtorizzati sal-punt li fih il-passaġġ nett tat-titjira tat-tluġ ikun kiseb għoli li jkun daqs nofs it-tul tal-ġwienah, iżda mhux inqas minn 50 pied 'il fuq mill-elevazzjoni ta' tarf it-TORA. Minn dak il-punt 'il quddiem, sa għoli ta' 400 pied, huwa meqjus li l-ajruplan ikun miel mhux iktar minn 15°. 'Il fuq minn 400 pied, jistgħu jiġu skedati angoli ta' timjil li jkunu ta' iktar minn 15°, iżda mhux ta' iktar minn 25°;
 - (3) fi kwalunkwe parti mill-passaġġ nett tat-titjira tat-tluġ li fiha l-ajruplan ikun miel b'iktar minn 15°, l-ajruplan għandu jgħaddi minn mal-ostakli kollha li jkunu jinsabu f'distanza orizzontali li tkun fil-limiti speċifikati fil-punti (a), (b)(6) u (b)(7) minnu b'distanza vertikali ta' mill-inqas 50 pied minnhom;
 - (4) l-operazzjonijiet li japplikaw angoli ta' timjil laterali miżjuda ta' mhux iktar minn 20° bejn 200 u 400 pied, jew mhux iktar minn 30° 'il fuq minn 400 pied, għandhom jitwettqu skont il-punt CAT.POLA.240;
 - (5) għandu jitqies b'mod xieraq l-effett tal-angolu ta' timjil laterali fuq il-veloċitajiet operattivi u l-passaġġ tat-titjira, inklużi ż-żidiet fid-distanza li jkunu ġejjin minn veloċitajiet operattivi miżjuda;
 - (6) F'każijiet fejn il-passaġġ ippjanat tat-titjira ma jkunx jehtieg bidliet fir-rotta ta' iktar minn 15°, l-operatur m'għandux għalfejn iqis dawk l-ostakli li jkollhom distanza laterali ta' iktar minn:
 - (i) 300 metru, jekk il-bdot ikun kapaċi jzomm il-preċiżjoni tan-navigazzjoni meħtieġa fiż-żona tar-responsabbiltà għall-ostakli; jew
 - (ii) 600 metru, għal titjiriet bil-kundizzjonijiet l-oħra kollha.
 - (7) F'każijiet fejn il-passaġġ ippjanat tat-titjira jkun jehtieg bidliet fir-rotta ta' iktar minn 15°, l-operatur m'għandux għalfejn iqis dawk l-ostakli li jkollhom distanza laterali ta' iktar minn:
 - (i) 600 metru, jekk il-bdot ikun kapaċi jzomm il-preċiżjoni tan-navigazzjoni meħtieġa fiż-żona tar-responsabbiltà għall-ostakli; jew
 - (ii) 900 metru, għal titjiriet bil-kundizzjonijiet l-oħra kollha.
- (c) L-operatur għandu jistabbilixxi proċeduri ta' kontinġenza biex jissodisfa r-rekwiżiti mogħtija fil-punti (a) u (b) u biex jipprovi rotta sikura li tevita l-ostakli, biex b'hekk l-ajruplan ikun jista' jew jikkonforma mar-rekwiżiti ta' waqt ir-rotta mogħtija fil-punt CAT.POLA.215, jew jinżel fl-ajrudrom tat-tluġ jew f'ajrudrom alternattiv għat-tluġ.

CAT.POLA.215 Waqt ir-rotta — magna wahda wieqfa (OEI)

- (a) Id-dejta tal-passaġġ nett tat-titjira b'OEI ta' waqt ir-rotta mogħtija fl-AFM, li tkun adattata għall-kundizzjonijiet meteoroloġiċi mistennija għat-titjira, għandha tippermetti li tintwera konformità mal-punti (b) jew (c) matul ir-rotta kollha. Il-passaġġ nett tat-titjira għandu jkollu xaqliba pożittiva meta l-inġenju tal-ajru jkun 1 500 pied 'il fuq mill-ajrudrom fejn ikun se jsir l-inżul wara li tiżviluppa hsara fil-magna. F'kundizzjonijiet meteoroloġiċi li jkunu jeħtieġu t-tħaddim ta' sistemi ta' ħarsien mis-silġ, għandu jitqies l-effett tal-użu ta' dawn is-sistemi fuq il-passaġġ nett tat-titjira.
- (b) Ix-xaqliba tal-passaġġ nett tat-titjira għandha tkun wahda pożittiva sa ma jintlaħaq għoli ta' mill-inqas 1 000 pied 'il fuq mill-art u mill-ostakli kollha li jkun hemm tul ir-rotta f'distanza ta' 9,3 kilometri (5 mili nawtiċi) fuq kull naħa tar-rotta prevista.
- (c) Il-passaġġ nett tat-titjira għandu jippermetti lill-ajruplan ikompli bit-titjira mill-altitudni ta' velocità regolari lejn ajrudrom fejn ikun jista' jsir inżul skont il-punt CAT.POLA.225 jew il-punt CAT.POLA.230, skont kif ikun xieraq. Il-passaġġ nett tat-titjira għandu jgħaddi minn mal-art u minn mal-ostakli kollha tul ir-rotta li jkunu jinsabu sa 9,3 kilometri (5 mili nawtiċi) fuq kull naħa tar-rotta prevista, f'distanza vertikali ta' mill-inqas 2 000 pied minnhom, skont l-affarijiet li ġejjin:
- (1) wiehed ikun assumu li l-magna tieqaf fil-punt l-iktar kritiku tul ir-rotta;
 - (2) ikunu tqiesu l-effetti tar-riħ fuq il-passaġġ tat-titjira;
 - (3) ir-rimi tal-fjuwil ikun permess safejn dan ikun konsistenti mal-fatt li l-ajruplan jasal fl-ajrudrom bir-riżervi tal-fjuwil meħtieġa, jekk tintuża proċedura sikura; u
 - (4) l-ajrudrom fejn l-ajruplan ikun previst li se jinżel wara hsara fil-magna għandu jissodisfa l-kriterji li ġejjin:
 - (i) ikunu ntlahqu r-rekwiżiti tal-prestazzjoni fil-massa tal-inżul mistennija; u
 - (ii) ir-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp, u r-rapporti dwar il-kundizzjoni taż-żona jkunu jindikaw li jista' jsir inżul sikur fil-ħin smat tal-inżul.
- (d) L-operatur għandu jżid il-marġnijiet tal-wisa' mogħtija fil-punti (b) u (c) għal 18,5 kilometri (10 mili nawtiċi), jekk il-preċizzjoni tan-navigazzjoni ma tkunx tilhaq tal-inqas il-prestazzjoni tan-navigazzjoni 5 meħtieġa (ir-RNP5).

CAT.POLA.220 Waqt ir-rotta — ajruplani bi tliet magni jew iżjed li jkollhom żewġ magni weqfin

- (a) Ajruplan li jkollu tliet magni jew iktar, fl-ebda punt tul ir-rotta prevista m'għandu jkun, f'veloċità regolari ta' medda twila bil-magni kollha jahdmu f'temperatura standard u arja kalma, iktar minn 90 minuta 'l bogħod mill-ajrudrom li fih ikunu ntlahqu r-rekwiżiti tal-prestazzjoni applikabbli fil-massa tal-inżul mistennija, sakemm dan ma jkunx konformi mal-punti (b) sa (f).
- (b) Id-dejta tal-passaġġ nett tat-titjira b'żewġ magni weqfin ta' waqt ir-rotta għandha tippermetti lill-ajruplan ikompli bit-titjira, fil-kundizzjonijiet meteoroloġiċi mistennija, mill-punt li fih wiehed jassumi li ż-żewġ magni jkunu waqfu fl-istess ħin lejn ajrudrom li fih l-ajruplan ikun jista' jinżel u jieqaf kompletament billi juża l-proċedura preskritta għal inżul b'żewġ magni weqfin. Il-passaġġ nett tat-titjira għandu jgħaddi minn mal-art u minn mal-ostakli kollha tul ir-rotta li jkunu jinsabu sa 9,3 kilometri (5 mili nawtiċi) fuq kull naħa tar-rotta prevista, f'distanza vertikali ta' mill-inqas 2 000 pied minnhom. F'altitudni u f'kundizzjonijiet meteoroloġiċi li jkunu jeħtieġu li jkunu jistgħu jithaddmu s-sistemi ta' ħarsien mis-silġ, għandu jitqies l-effett tal-użu ta' dawn is-sistemi fuq id-dejta tal-passaġġ nett tat-titjira. Jekk il-preċizzjoni tan-navigazzjoni ma tkunx tilhaq tal-inqas ir-RNP5, l-operatur għandu jżid il-marġni tal-wisa' mogħti hawn fuq għal 18,5 kilometri (10 mili nawtiċi).
- (c) Wiehed għandu jassumi li ż-żewġ magni jieqfu fl-iktar punt kritiku ta' dik il-parti tar-rotta li fiha l-ajruplan ikun, f'veloċità regolari ta' medda twila bil-magni kollha jahdmu f'temperatura standard u arja kalma, iktar minn 90 minuta 'l bogħod mill-ajrudrom li fih ikunu ntlahqu r-rekwiżiti tal-prestazzjoni applikabbli fil-massa tal-inżul mistennija.
- (d) Il-passaġġ nett tat-titjira għandu jkollu xaqliba pożittiva meta l-ajruplan ikun 1 500 pied 'il fuq mill-ajrudrom fejn ikun se jsir l-inżul wara li tiżviluppa l-hsara f'żewġ magni.
- (e) Ir-rimi tal-fjuwil għandu jkun permess safejn dan ikun konsistenti mal-fatt li l-ajruplan jasal fl-ajrudrom bir-riżervi tal-fjuwil meħtieġa, jekk tintuża proċedura sikura.
- (f) Il-massa mistennija tal-ajruplan fil-punt li fih wiehed jassumi li ż-żewġ magni jkunu waqfu m'għandhiex tkun inqas minn dik li tinkludi biżżejjed fjuwil biex l-ajruplan ikompli sejjer lejn ajrudrom fejn ikun se jsir l-inżul, u biex dan jasal hemm mill-inqas 1 500 pied direttament fuq iż-żona tal-inżul u biex, minn dak il-punt 'il quddiem, itir fl-istess livell għal 15-il minuta.

CAT.POLA.225 Inżul — ajrudromi tad-destinazzjoni u ajrudromi alternattivi

- (a) Il-massa tal-inżul tal-ajruplan stabbilita skont il-punt CAT.POLA.105(a) m'għandhiex taqbeż il-massa massima tal-inżul speċifikata għall-altitudni u għat-temperatura tal-ambjent mistennija fil-hin stmat tal-inżul fl-ajrudrom tad-destinazzjoni u fl-ajrudrom alternattiv.

CAT.POLA.230 Inżul — runways xotti

- (a) Il-massa tal-inżul tal-ajruplan stabbilita skont il-punt CAT.POLA.105(a) għall-hin stmat tal-inżul fl-ajrudrom tad-destinazzjoni u fi kwalunkwe ajrudrom alternattiv iehor għandha tippermetti nżul b'waqfien shih tal-ajruplan minn 50 pied 'il fuq mill-limitu tar-runway:

(1) f'60 % tad-distanza disponibbli tal-inżul (LDA) għall-ajruplani li jahdmu b'magni turbogett; u

(2) f'70 % tal-LDA għall-ajruplani li jahdmu b'turboskrun.

- (b) Għall-operazzjonijiet ta' avvicinament wieqaf, l-operatur għandu juża d-dejta tad-distanza tal-inżul li fuqha jkunu ġew applikati l-fatturi skont il-punt (a), ibbażata fuq għoli tal-iskrin ta' inqas minn 60 pied, iżda ta' mhux inqas minn 35 pied, u huwa għandu jkun konformi mal-punt CAT.POLA.245.

- (c) Għall-operazzjonijiet ta' nżul b'distanza qasira, l-operatur għandu juża d-dejta tad-distanza tal-inżul li fuqha jkunu ġew applikati l-fatturi skont il-punt (a), u huwa għandu jkun konformi mal-punt CAT.POLA.250.

- (d) Meta jkun qed jistabbilixxi l-massa tal-inżul, l-operatur għandu jqis l-affarijiet li ġejjin:

(1) l-altitudni tal-ajrudrom;

(2) mhux iktar minn 50 % tal-komponent tar-rih minn faċċata jew mhux inqas minn 150 % tal-komponent tar-rih minn wara; u

(3) il-pendil tar-runway fid-direzzjoni tal-inżul, jekk dan ikun ikbar minn ± 2 %.

- (e) Sabiex l-ajruplan jithalla jitlaq, wiehed għandu jassumi li:

(1) l-ajruplan se jinżel fuq l-iktar runway favorevoli, f'arja kalma; u

(2) l-ajruplan se jinżel fuq ir-runway li l-aktar probabbli tiġi assenjata lilu meta jitqiesu l-velocità u d-direzzjoni probabbli tar-rih, il-karatteristiċi tal-immaniġġjar tal-ajruplan fuq l-art u kundizzjonijiet oħrajn bħalma huma l-ghajnuna għall-inżul u t-tip ta' terren.

- (f) Jekk l-operatur ma jkunx jista' jikkonforma mal-punt (e)(1) għal ajrudrom tad-destinazzjoni li jkollu runway waħda li fih l-inżul ikun jiddependi fuq komponent speċifiku tar-rih, l-ajruplan jista' jithalla jitlaq jekk ikunu ntgħażlu żewġ ajrudromi alternattivi li jippermettu konformità shiha mal-punti (a) sa (e). Qabel ma jagħti bidu għal avvicinament biex jinżel fl-ajrudrom tad-destinazzjoni, il-kmandant għandu jivverifika li l-inżul jista' jsir f'konformità shiha mal-punti (a) sa (d) u mal-punt CAT.POLA.225.

- (g) Jekk l-operatur ma jkunx jista' jikkonforma mal-punt (e)(2) għall-ajrudrom tad-destinazzjoni, l-ajruplan għandu jithalla jitlaq biss jekk jintgħażel ajrudrom alternattiv li jippermetti konformità shiha mal-punti (a) sa (e).

CAT.POLA.235 Inżul — runways imxarrbin u kkontaminati

- (a) Meta r-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp ix-xierqa jkunu jindikaw li, fil-hin stmat tal-wasla, ir-runway tista' tkun imxarrba, il-LDA għandha tkun ta' mill-inqas 115 % tad-distanza mehtieġa tal-inżul stabbilita skont il-punt CAT.POLA.230.

- (b) Meta r-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp ix-xierqa jkunu jindikaw li, fil-hin stmat tal-wasla, ir-runway tista' tkun ikkontaminata, il-LDA għandha tkun mill-inqas id-distanza tal-inżul stabbilita skont il-punt (a), jew mill-inqas 115 % tad-distanza tal-inżul stabbilita skont id-dejta approvata tad-distanza tal-inżul fuq runway ikkontaminata jew dejta ekwivalenti, skont liema minnhom tkun l-akbar. L-operatur għandu jispeċifika fil-manwal tal-operat jekk għandhiex tiġi applikata dejta ekwivalenti tad-distanza tal-inżul jew le.

- (c) Tista' tintuża distanza tal-inżul fuq runway imxarrba li tkun iqsar minn dik mehtieġa skont il-punt (a), iżda li ma tkunx inqas minn dik mehtieġa skont il-punt CAT.POLA.230(a), jekk l-AFM ikun jinkludi informazzjoni addizzjonali speċifika dwar id-distanzi tal-inżul fuq runways imxarrbin.

- (d) Tista' tintuża distanza tal-inżul fuq runway ikkontaminata mhejjija b'mod speċjali li tkun iqsar minn dik mehtieġa skont il-punt (b), iżda li ma tkunx inqas minn dik mehtieġa skont il-punt CAT.POL.A.230(a), jekk l-AFM ikun jinkludi informazzjoni addizzjonali speċifika dwar id-distanzi tal-inżul fuq runways ikkontaminati.
- (e) Għall-punti (b), (c) u (d), għandhom jiġu applikati l-kriterji tal-punt CAT.POL.A.230 kif xieraq, hlief għall-fatt li l-punt CAT.POL.A.230(a) m'għandux japplika għall-punt (b) t'hawn fuq.

CAT.POL.A.240 Approvazzjoni ta' operazzjonijiet b'angoli ta' timjil laterali miżjuda

- (a) L-operazzjonijiet b'angoli ta' timjil laterali miżjuda jehtieġu l-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità kompetenti.
- (b) Sabiex jikseb l-approvazzjoni, l-operatur għandu jipprovdi evidenza li ntlahqu l-kundizzjonijiet li ġejjin:
- (1) li l-AFM fih dejta approvata għaż-żieda mehtieġa fil-veloċità operattiva u dejta biex ikun jista' jiġi ffurmat il-passaġġ tat-titjira meta jitqiesu ż-żidiet fl-angoli ta' timjil laterali u fil-veloċitajiet;
 - (2) li hemm gwida viżwali disponibbli għall-precizjoni tan-navigazzjoni;
 - (3) li ġew speċifikati l-valuri minimi tat-temp u l-limitazzjonijiet tar-riħ għal kull runway; u
 - (4) li l-ekwipaġġ tat-titjira kiseb għarfien xieraq tar-rotta li fiha għandu jittajjar l-inġenju tal-ajru u tal-proċeduri li għandhom jintużaw skont il-punt ORO.OPS.FC.

CAT.POL.A.245 Approvazzjoni ta' operazzjonijiet ta' avvicinament wieqaf

- (a) L-operazzjonijiet ta' avvicinament wieqaf li jużaw angoli ta' pendil tal-inżul ta' 4.5° jew iktar u li jkollhom għoli tal-iskrin ta' inqas minn 60 pied, iżda ta' mhux inqas minn 35 pied, jehtieġu l-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità kompetenti.
- (b) Sabiex jikseb l-approvazzjoni, l-operatur għandu jipprovdi evidenza li ntlahqu l-kundizzjonijiet li ġejjin:
- (1) li l-AFM jagħti l-angolu massimu ta' pendil tal-inżul approvat, kwalunkwe limitazzjonijiet oħrajn, il-proċeduri normali, mhux normali jew ta' emerġenza għall-avvicinament wieqaf, kif ukoll l-emendi fid-dejta dwar it-tul taż-żona għal meta jkun qed jintużaw il-kriterji tal-avvicinament wieqaf;
 - (2) li, għal kull ajrudrom li fih għandhom jitwettqu operazzjonijiet ta' avvicinament wieqaf:
 - (i) għandha tkun disponibbli, sistema ta' referenza adattata tal-passaġġ tal-inżul li tkun tinkludi mill-inqas sistema ta' indikazzjoni viżwali tal-passaġġ tal-inżul;
 - (ii) għandhom ikunu speċifikati l-valuri minimi tat-temp; u
 - (iii) għandhom jitqiesu l-affarijiet li ġejjin:
 - (A) is-sitwazzjoni tal-ostakli;
 - (B) it-tip ta' referenza tal-passaġġ tal-inżul u ta' gwida tar-runway;
 - (C) ir-referenza viżwali minima li għandha tkun mehtieġa fl-gholi tad-deċiżjoni (DH) u fl-MDA;
 - (D) it-tagħmir disponibbli li jkun hemm abbord;
 - (E) il-kwalifiki tal-bdot u familjarizzazzjoni speċjali mal-ajrudrom;
 - (F) il-limitazzjonijiet u l-proċeduri mogħtija fl-AFM; u
 - (G) il-kriterji tal-avvicinament mhux milhuq.

CAT.POL.A.250 Approvazzjoni ta' operazzjonijiet ta' nżul b'distanza qasira

- (a) L-operazzjonijiet ta' nżul b'distanza qasira jehtieġu l-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità kompetenti.
- (b) Sabiex jikseb l-approvazzjoni, l-operatur għandu jipprovdi evidenza li ntlahqu l-kundizzjonijiet li ġejjin:
- (1) li d-distanza użata għall-kalkolu tal-massa tal-inżul awtorizzata tista' tikkonsisti mit-tul li jista' jintuża taż-żona ddikjarata bħala sikura u l-LDA ddikjarata;

- (2) li l-Istat tal-ajrudrom ikun stabbilixxa interess pubbliku u htieġa operattiva għall-operazzjoni, jew minhabba d-distanza tal-ajruport jew minhabba l-limitazzjonijiet fiżiċi marbutin mal-estensjoni tar-runway;
- (3) li d-distanza vertikali bejn il-passaġġ ta' għajnejn il-bdot u l-passaġġ tal-iktar parti baxxa tar-roti, meta l-ajruplan ikun stabbilit fuq il-passaġġ ta' nżul normali, ma tkunx taqbeż it-tliet (3) metri;
- (4) li r-RVR/il-VIS minima m'għandhiex tkun ta' inqas minn 1 500 metru u li l-limitazzjonijiet tar-riħ ikunu speċifikati fil-manwal tal-operat;
- (5) li l-esperjenza minima tal-bdot, ir-rekwiziti tat-taħriġ u l-familjarizzazzjoni speċjali mal-ajrudrom ikunu speċifikati u jkunu ntlahqu;
- (6) li l-għoli tal-qsim fil-bidu tat-tul li jista' jintuża taż-żona ddikjarata bħala sikura jkun ta' 50 pied;
- (7) li l-użu taż-żona ddikjarata bħala sikura jkun approvat mill-Istat tal-ajrudrom;
- (8) li t-tul li jista' jintuża taż-żona ddikjarata bħala sikura ma jkunx jaqbeż id-90 metru;
- (9) li l-wisa' taż-żona ddikjarata bħala sikura ċċentrata fuq il-linja estiża taċ-ċentru tar-runway ma tkunx inqas mid-doppju tal-wisa' tar-runway jew mid-doppju tat-tul tal-ġwienah, skont liema minnhom ikun l-akbar;
- (10) li ż-żona ddikjarata bħala sikura ma jkun fiha l-ebda ostaklu jew hofra li jistgħu jpoġġu fil-periklu ajruplan li jinżel qabel ma tidba r-runway u li l-ebda oġġett mobbli ma jkun permess fiż-żona ddikjarata bħala sikura waqt li r-runway tkun qed tintuża għall-operazzjonijiet ta' nżul b'distanza qasira;
- (11) li l-pendil taż-żona ddikjarata bħala sikura la jkun jaqbeż il-5 % '1 fuq u lanqas it-2 % '1 isfel fid-direzzjoni tal-inżul; u
- (12) il-kundizzjonijiet addizzjonali, jekk ikunu speċifikati mill-awtorità kompetenti, li jqisu l-karatteristiċi tat-tip ta' ajruplan, il-karatteristiċi orografici fiż-żona tal-avvicinament, l-għajnuna disponibbli għall-avvicinament u l-konsiderazzjonijiet marbutin mal-avvicinament mhux milhuq/mal-inżul interrott.

KAPITOLU 3

Kategorija tal-prestazzjoni B**CAT.POLA.300 Punti ġenerali**

- (a) L-operatur m'għandux iħaddem ajruplan b'magna wahda:

- (1) billejl; jew
- (2) f'IMC hlief skont VFR speċjali.

- (b) L-operatur għandu jittratta l-ajruplani b'żewġ magni li ma jilhqux ir-rekwiziti tat-tluġh mogħtija fil-punt CAT.POLA.340 bħala ajruplani b'magna wahda.

CAT.POLA.305 Tluġh

- (a) Il-massa tat-tluġh m'għandhiex taqbeż il-massa massima waqt it-tluġh speċifikata fl-AFM għall-altitudni tal-pressjoni u għat-temperatura tal-ambjent fl-ajrudrom tat-tluq.

- (b) Id-distanza tat-tluġh mingħajr fatturi speċifikata fl-AFM m'għandhiex tkun itwal minn:

- (1) meta din tiġi mmultiplikata b'fattur ta' 1.25, il-ġirja tat-tluġh disponibbli (TORA); jew
- (2) meta jkun hemm mogħdija tal-waqfien u/jew tal-ikklerjar disponibbli, l-affarijiet li ġejjin:
 - (i) it-TORA;
 - (ii) meta din tiġi mmultiplikata b'fattur ta' 1.15, id-distanza disponibbli għat-tluġh (TODA); jew
 - (iii) meta din tiġi mmultiplikata b'fattur ta' 1.3, l-ASDA.

- (c) Hija u tintwera l-konformità mal-punt (b), għandhom jitqiesu l-affarijiet li ġejjin:

- (1) il-massa tal-ajruplan fil-bidu tal-ġirja tat-tluġh;
- (2) l-altitudni tal-pressjoni fl-ajrudrom;

- (3) it-temperatura tal-ambjent fl-ajrudrom;
- (4) il-kundizzjoni ta' wiċċ ir-runway u t-tip ta' wiċċ tar-runway;
- (5) il-pendil tar-runway fid-direzzjoni tat-tluġh; u
- (6) mhux iktar minn 50 % tal-komponent tar-riħ minn faċċata rrappurtat jew mhux inqas minn 150 % tal-komponent tar-riħ minn wara rrappurtat.

CAT.POLA.310 Distanza mill-ostakli waqt it-tluġh — l-ajruplani b'diversi magni

- (a) Il-passaġġ tat-titjira tat-tluġh ta' ajruplani b'żewġ magni jew iktar għandu jkun stabbilit b'tali mod li l-ajruplan jgħaddi minn mal-ostakli kollha f'distanza vertikali ta' mill-inqas 50 pied minnhom jew f'distanza orizzontali ta' mill-inqas 90 metru u $0,125 \times D$ minnhom, fejn D hija d-distanza orizzontali li l-ajruplan ikun ivvjaġġa mit-tarf tat-TODA jew mit-tarf tad-distanza tat-tluġh jekk tkun skedata dawra qabel tarf it-TODA, hlief hekk kif previst fil-punti (b) u (c). Għall-ajruplani li t-tul tal-ġwienah tagħhom ikun ta' inqas minn 60 metru, tista' tintuża distanza orizzontali mill-ostakli li tkun daqs nofs it-tul tal-ġwienah tal-ajruplan u 60 metru u $0,125 \times D$. Wiehed għandu jassumi:
 - (1) li l-passaġġ tat-titjira tat-tluġh jibda f'għoli ta' 50 pied 'il fuq minn wiċċ l-art f'tarf id-distanza tat-tluġh mehtieġa skont il-punt CAT.POLA.305(b) u jintemm f'għoli ta' 1 500 pied 'il fuq minn wiċċ l-art;
 - (2) li l-ajruplan ma jkunx immejlel b'mod laterali qabel ma jilhaq għoli ta' 50 pied 'il fuq minn wiċċ l-art, u li wara dan il-punt l-angolu ta' timjil laterali ma jkunx ta' iktar minn 15°;
 - (3) li l-ħsara fil-magna kritika tiżviluppa fil-punt fil-passaġġ tat-titjira tat-tluġh bil-magni kollha jahdmu li fih ir-referenza viżwali biex ikunu evitati l-ostakli tkun mistennija tintilef;
 - (4) li x-xaqliba tal-passaġġ tat-titjira tat-tluġh minn 50 pied sal-għoli li fih wiehed jassumi li tiżviluppa l-ħsara fil-magna tkun daqs ix-xaqliba medja tal-ajruplan bil-magni kollha jahdmu matul it-tluġh u t-tranzizzjoni għall-konfigurazzjoni ta' waqt ir-rotta, immultiplikata b'fattur ta' 0.77; u
 - (5) li x-xaqliba tal-passaġġ tat-titjira tat-tluġh mill-għoli milhuq skont il-punt (a)(4) sa tarf il-passaġġ tat-titjira tat-tluġh tkun daqs ix-xaqliba waqt it-tluġh ta' waqt ir-rotta b'OEI mogħtija fl-AFM.
- (b) F'każijiet fejn il-passaġġ ippjanat tat-titjira ma jkunx jehtieġ bidliet fir-rotta ta' iktar minn 15°, l-operatur m'għandux għalfejn iqis dawk l-ostakli li jkollhom distanza laterali ta' iktar minn:
 - (1) 300 metru, jekk it-titjira titwettagħ b'kundizzjonijiet li jippermettu navigazzjoni viżwali bi gwida għad-direzzjoni, jew jekk ikunu disponibbli għajnuniet għan-navigazzjoni li jghinu lill-bdot iżomm il-passaġġ ippjanat tat-titjira bl-istess preċiżjoni; jew
 - (2) 600 metru, għal titjiriet bil-kundizzjonijiet l-oħra kollha.
- (c) F'każijiet fejn il-passaġġ ippjanat tat-titjira jkun jehtieġ bidliet fir-rotta ta' iktar minn 15°, l-operatur m'għandux għalfejn iqis dawk l-ostakli li jkollhom distanza laterali ta' iktar minn:
 - (1) 600 metru, għal titjiriet b'kundizzjonijiet li jippermettu navigazzjoni viżwali bi gwida għad-direzzjoni; jew
 - (2) 900 metru, għal titjiriet bil-kundizzjonijiet l-oħra kollha.
- (d) Hija u tintwera l-konformità mal-punti (a) sa (c), għandhom jitqiesu l-affarijiet li ġejjin:
 - (1) il-massa tal-ajruplan fil-bidu tal-ġirja tat-tluġh;
 - (2) l-altitudni tal-pessjoni fl-ajrudrom;
 - (3) it-temperatura tal-ambjent fl-ajrudrom; u
 - (4) mhux iktar minn 50 % tal-komponent tar-riħ minn faċċata rrappurtat jew mhux inqas minn 150 % tal-komponent tar-riħ minn wara rrappurtat.

CAT.POLA.315 Waqt ir-rotta — l-ajruplani b'diversi magni

- (a) Fil-kundizzjonijiet meteoroloġiċi mistennija għat-titjira u f'każ li tiżviluppa hsara f'wahda mill-magni, l-ajruplan għandu jkun kapaci jkompli t-titjira, bil-magni li jibqa' jahdmu bil-kundizzjonijiet speċifikati tal-qawwa massima kontinwa, fl-altitudni minima rilevanti għat-titjir sikur imniżżla fil-manwal tal-operat jew 'il fuq minnha, sa punt li jkun 1 000 pied 'il fuq minn ajrudrom li fih ikunu jistghu jintlahqu r-reqwiżiti tal-prestazzjoni.
- (b) Wiehed għandu jassumi li, fil-punt li fih tiżviluppa l-hsara fil-magna:
- (1) l-ajruplan ma jkunx qed itir f'altitudni li tkun iktar minn dik li fiha r-rata tat-tluġh tkun daqs 300 pied kull minuta, meta l-magni kollha jkunu qed jahdmu bil-kundizzjonijiet speċifikati tal-qawwa massima kontinwa; u
 - (2) ix-xaqliba waqt ir-rotta b'OEI għandha tkun ix-xaqliba grossa tal-inżul jew tat-tluġh, skont kif ikun xieraq, miżjuda b'xaqliba ta' 0,5 % jew imnaqqa b'xaqliba ta' 0,5 % rispettivament.

CAT.POLA.320 Waqt ir-rotta — l-ajruplani b'magna wahda

- (a) Fil-kundizzjonijiet meteoroloġiċi mistennija għat-titjira u f'każ li tiżviluppa hsara fil-magna, l-ajruplan għandu jkun kapaci jilhaq post li fih ikun jista' jitwettaq inżul ta' emergenza sikur.
- (b) Wiehed għandu jassumi li, fil-punt li fih tiżviluppa l-hsara fil-magna:
- (1) l-ajruplan ma jkunx qed itir f'altitudni li tkun iktar minn dik li fiha r-rata tat-tluġh tkun daqs 300 pied kull minuta, meta l-magna tkun qed taħdem bil-kundizzjonijiet speċifikati tal-qawwa massima kontinwa; u
 - (2) ix-xaqliba waqt ir-rotta tkun ix-xaqliba grossa tal-inżul miżjuda b'xaqliba ta' 0,5 %.

CAT.POLA.325 Inżul — ajrudromi tad-destinazzjoni u ajrudromi alternattivi

Il-massa tal-inżul tal-ajruplan stabbilita skont il-punt CAT.POLA.105(a) m'għandhiex taqbez il-massa massima tal-inżul speċifikata għall-altitudni u għat-temperatura tal-ambjent mistennija fil-hin stmat tal-inżul fl-ajrudrom tad-destinazzjoni u fl-ajrudrom alternattiv.

CAT.POLA.330 Inżul — runways xotti

- (a) Il-massa tal-inżul tal-ajruplan stabbilita skont il-punt CAT.POLA.105(a) għall-hin stmat tal-inżul fl-ajrudrom tad-destinazzjoni u fi kwalunkwe ajrudrom alternattiv iehor għandha tippermetti nżul b'waqfien shih tal-ajruplan minn 50 pied 'il fuq mil-limitu tar-runway f'70 % tal-LDA, filwaqt li jitqiesu:
- (1) l-altitudni tal-ajrudrom;
 - (2) mhux iktar minn 50 % tal-komponent tar-rih minn faċċata jew mhux inqas minn 150 % tal-komponent tar-rih minn wara;
 - (3) il-kundizzjoni ta' wiċċ ir-runway u t-tip ta' wiċċ tar-runway; u
 - (4) il-pendil tar-runway fid-direzzjoni tal-inżul.
- (b) Għall-operazzjonijiet ta' avvinament wieqaf, l-operatur għandu juża d-dejta tad-distanza tal-inżul li fuqha jkunu ġew applikati l-fatturi skont il-punt (a), ibbażata fuq għoli tal-iskrin ta' inqas minn 60 pied, iżda ta' mhux inqas minn 35 pied, u huwa għandu jkun konformi mal-punt CAT.POLA.345.
- (c) Għall-operazzjonijiet ta' nżul b'distanza qasira, l-operatur għandu juża d-dejta tad-distanza tal-inżul li fuqha jkunu ġew applikati l-fatturi skont il-punt (a), u huwa għandu jkun konformi mal-punt CAT.POLA.350.
- (d) Sabiex l-ajruplan jithalla jitlaq skont il-punti (a) sa (c), wiehed għandu jassumi li:
- (1) l-ajruplan se jinżel fuq l-iktar runway favorevoli, f'arja kalma; u
 - (2) l-ajruplan se jinżel fuq ir-runway li l-aktar probabbli tiġi assenjata lilu meta jitqiesu l-veloċità u d-direzzjoni probabbli tar-rih, il-karatteristiċi tal-immanigġjar tal-ajruplan fuq l-art u kundizzjonijiet oħrajn bħalma huma l-għajjnuna għall-inżul u t-tip ta' terren.

- (e) Jekk l-operatur ma jkunx jista' jikkonforma mal-punt (d)(2) għall-ajrudrom tad-destinazzjoni, l-ajruplan għandu jithalla jitleq biss jekk ikun intgħażel ajrudrom alternattiv li jippermetti konformità shiha mal-punti (a) sa (d).

CAT.POLA.335 Inżul — runways imxarrbin u kkontaminati

- (a) Meta r-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp ix-xierqa jkunu jindikaw li, fil-hin stmat tal-wasla, ir-runway tista' tkun imxarrba, il-LDA għandha tkun daqs id-distanza mehtieġa tal-inżul stabbilita skont il-punt CAT.POLA.330, immultiplikata b'fattur ta' 1,15, jew iżjed minnha.
- (b) Meta r-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp ix-xierqa jkunu jindikaw li, fil-hin stmat tal-wasla, ir-runway tista' tkun ikkontaminata, id-distanza tal-inżul m'għandhiex taqbeż il-LDA. L-operatur għandu jispeċifika fil-manwal tal-operat id-dejta tad-distanza tal-inżul li għandha tiġi applikata.
- (c) Tista' tintuża distanza tal-inżul fuq runway imxarrba li tkun iqsar minn dik mehtieġa skont il-punt (a), iżda li ma tkunx inqas minn dik mehtieġa skont il-punt CAT.POLA.330(a), jekk l-AFM ikun jinkludi informazzjoni addizzjonali speċifika dwar id-distanzi tal-inżul fuq runways imxarrbin.

CAT.POLA.340 Rekwiżiti tat-tluġh waqt it-tluġh u waqt l-inżul

L-operatur ta' ajruplan b'żewġ magni għandu jissodisfa r-rekwiżiti tat-tluġh li ġejjin waqt it-tluġh u l-inżul:

(a) It-tluġh waqt it-tluġh

(1) Bil-magni kollha jahdmu

- (i) Ix-xaqliba stabbli tat-tluġh wara t-tluġh għandha tkun ta' mill-inqas 4 %:

(A) bil-qawwa tat-tluġh fuq kull magna;

(B) bit-tagħmir għall-inżul estiż, hlief għall-fatt li, meta t-tagħmir għall-inżul ikun jista' jitregġa' lura f'mhux iktar minn seba' (7) sekondi, wiehed jista' jassumi li dan ikun imregġa' lura;

(C) bil-"flaps" tal-ġwienah fil-pożizzjoni(jiet) tat-tluġh; u

(D) b'velocità tat-tluġh li ma tkunx ta' inqas mill-akbar valur minn fost dawn li ġejjin: 1,1 V_{MC} (il-velocità minima tal-kontroll fuq jew qrib l-art) u 1,2 V_{S1} (il-velocità ta' waqfien jew il-velocità minima ta' titjir kostanti fil-konfigurazzjoni tal-inżul).

(2) B'OEI

- (i) Ix-xaqliba stabbli tat-tluġh f'altitudni ta' 400 pied 'il fuq mill-wiċċ tat-tluġh għandu jkun pożittiv b'mod li jista' jitkejjel:

(A) bil-magna kritika wieqfa u bl-iskrun tagħha fil-pożizzjoni tar-reżistenza minima tal-arja;

(B) bil-magna li jibqa' fil-qawwa tat-tluġh;

(C) bit-tagħmir għall-inżul imregġa' lura;

(D) bil-"flaps" tal-ġwienah fil-pożizzjoni(jiet) tat-tluġh; u

(E) b'velocità tat-tluġh li tkun daqs dik milhuqa f'għoli ta' 50 pied.

- (ii) Ix-xaqliba stabbli tat-tluġh m'għandhiex tkun ta' inqas minn 0,75 % f'altitudni ta' 1 500 pied 'il fuq mill-wiċċ tat-tluġh:

(A) bil-magna kritika wieqfa u bl-iskrun tagħha fil-pożizzjoni tar-reżistenza minima tal-arja;

(B) bil-magna li jibqa' f'qawwa li ma tkunx iktar mill-qawwa massima kontinwa;

(C) bit-tagħmir għall-inżul imregġa' lura;

(D) bil-"flaps" tal-ġwienah imregġgħin lura; u

(E) b'velocità tat-tluġh ta' mhux inqas minn 1,2 V_{S1} .

(b) *It-tluġh waqt l-inżul*

(1) Bil-magni kollha jahdmu

- (i) Ix-xaqliba stabbli tat-tluġh għandha tkun ta' mill-inqas 2,5 %:

(A) b'mhux iktar mill-qawwa jew mill-forza propulsiva li tkun disponibbli tmien (8) sekondi wara l-bidu tal-moviment tal-kontrolli tal-qawwa mill-pożizzjoni minima wieqfa tat-titjira;

(B) bit-tagħmir għall-inżul estiż;

(C) bil-"flaps" tal-ġwienah fil-pożizzjoni tal-inżul; u

(D) b'velocità tat-tluġh li tkun daqs V_{REF} (il-velocità ta' referenza tal-inżul).

(2) B'OEI

- (i) Ix-xaqliba stabbli tat-tluġh m'għandhiex tkun ta' inqas minn 0,75 % f'altitudni ta' 1 500 pied 'il fuq mill-wieċ tal-inżul:

(A) bil-magna kritika wieqfa u bl-iskrun tagħha fil-pożizzjoni tar-reżistenza minima tal-arja;

(B) bil-magna li jibqa' f'qawwa li ma tkunx iktar mill-qawwa massima kontinwa;

(C) bit-tagħmir għall-inżul imreġġa' lura;

(D) bil-"flaps" tal-ġwienah imreġġgħin lura; u

(E) b'velocità tat-tluġh ta' mhux inqas minn 1,2 V_{S1} .**CAT.POLA.345 Approvazzjoni ta' operazzjonijiet ta' avvicinament wieqaf**

- (a) L-operazzjonijiet ta' avvicinament wieqaf li jużaw angoli ta' pendil tal-inżul ta' 4,5° jew iktar u li jkollhom għoli tal-iskrin ta' inqas minn 60 pied, iżda ta' mhux inqas minn 35 pied, jehtieġu l-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità kompetenti.

(b) Sabiex jikseb l-approvazzjoni, l-operatur għandu jipprovdi evidenza li ntlahqu l-kundizzjonijiet li ġejjin:

- (1) li l-AFM jagħti l-angolu massimu ta' pendil tal-inżul approvat, kwalunkwe limitazzjonijiet ohrajn, il-proċeduri normali, mhux normali jew ta' emerġenza għall-avvicinament wieqaf, kif ukoll l-emendi fid-dejta dwar it-tul taż-żona għal meta jkun qed jintużaw il-kriterji tal-avvicinament wieqaf; u

- (2) li, għal kull ajrudrom li fih għandhom jitwettqu operazzjonijiet ta' avvicinament wieqaf:

- (i) tkun disponibbli sistema ta' referenza adattata tal-passaġġ tal-inżul li tkun tinkludi mill-inqas sistema ta' indikazzjoni viżwali tal-passaġġ tal-inżul;

- (ii) ikunu speċifikati l-valuri minimi tat-temp; u

- (iii) jitqiesu l-affarijiet li ġejjin:

(A) is-sitwazzjoni tal-ostakli;

(B) it-tip ta' referenza tal-passaġġ tal-inżul u ta' gwida tar-runway;

(C) ir-referenza viżwali minima li għandha tkun mehtieġa fid-DH u fl-MDA;

(D) it-tagħmir disponibbli li jkun hemm abbord;

(E) il-kwalifiki tal-bdot u familjarizzazzjoni speċjali mal-ajrudrom;

(F) il-limitazzjonijiet u l-proċeduri mogħtija fl-AFM; u

(G) il-kriterji tal-avvicinament mhux milhuq.

CAT.POLA.350 Approvazzjoni ta' operazzjonijiet ta' nżul b'distanza qasira

- (a) L-operazzjonijiet ta' nżul b'distanza qasira jehtiegu l-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità kompetenti.
- (b) Sabiex jikseb l-approvazzjoni, l-operatur għandu jipprovi evidenza li ntlahqu l-kundizzjonijiet li ġejjin:
- (1) li d-distanza użata għall-kalkolu tal-massa tal-inżul awtorizzata tista' tikkonsisti mit-tul li jista' jintuża taż-żona ddikjarata bħala sikura u l-LDA ddikjarata;
 - (2) li l-użu taż-żona ddikjarata bħala sikura jkun approvat mill-Istat tal-ajrudrum;
 - (3) li ż-żona ddikjarata bħala sikura ma jkun fiha l-ebda ostaklu jew hofra li jistgħu jpoġġu fil-periklu ajruplan li jinżel qabel ma tibda r-runway u li l-ebda oġġett mobbli ma jkun permess fiż-żona ddikjarata bħala sikura waqt li r-runway tkun qed tintuża għall-operazzjonijiet ta' nżul b'distanza qasira;
 - (4) li l-pendil taż-żona ddikjarata bħala sikura la jkun jaqbeż pendil ta' 5 % '1 fuq u lanqas pendil ta' 2 % '1 isfel fid-direzzjoni tal-inżul;
 - (5) li t-tul li jista' jintuża taż-żona ddikjarata bħala sikura ma jkunx jaqbeż id-90 metru;
 - (6) li l-wisa' taż-żona ddikjarata bħala sikura ċċentrata fuq il-linja estiża taċ-ċentru tar-runway ma tkunx inqas mid-doppju tal-wisa' tar-runway;
 - (7) li l-ġholi tal-qsim fil-bidu tat-tul li jista' jintuża taż-żona ddikjarata bħala sikura jkun ta' mill-inqas 50 pied;
 - (8) li l-valuri minimi tat-temp ikunu speċifikati għal kull runway li għandha tintuża u ma jkunx inqas mill-valur li huwa l-ikbar minn fost il-valuri minimi tal-VFR jew tan-NPA;
 - (9) li l-esperjenza tal-bdot, ir-rekwiżiti tat-taħriġ u l-familjarizzazzjoni speċjali mal-ajrudrom ikunu speċifikati u jkunu ntlahqu;
 - (10) il-kundizzjonijiet addizzjonali, jekk ikunu speċifikati mill-awtorità kompetenti, li jqisu l-karatteristiċi tat-tip ta' ajruplan, il-karatteristiċi orografici fiż-żona tal-avvicinament, l-ġhajnuna disponibbli għall-avvicinament u l-kunsiderazzjonijiet marbutin mal-avvicinament mhux milhuq/mal-inżul interrott.

KAPITOLU 4**Kategorija tal-prestazzjoni C****CAT.POLA.400 Tlugh**

- (a) Il-massa tat-tlugh m'għandhiex taqbeż il-massa massima waqt it-tlugh speċifikata fl-AFM għall-altitudni tal-pessjoni u għat-temperatura tal-ambjent fl-ajrudrom tat-tluq.
- (b) Għall-ajruplani li jkollhom dejta dwar it-tul taż-żona tat-tlugh fl-AFM tagħhom, li iżda ma tkunx tinkludi r-responsabbiltà għall-ħsara fil-magna, id-distanza mill-bidu tal-ġirja tat-tlugh mehtieġa mill-ajruplan biex dan jilhaq għoli ta' 50 pied 'il fuq minn wiċċ l-art, bil-magni kollha jahdmu bil-kundizzjonijiet speċifikati tal-qawwa massima tat-tlugh, meta mmultiplikata b'wiehed minn dawn il-fatturi:
- (1) 1,33 għall-ajruplani b'zewġ magni;
 - (2) 1,25 għall-ajruplani bi tliet magni; jew
 - (3) 1,18 għall-ajruplan b'erba' magni,
- m'għandhiex taqbeż il-ġirja tat-tlugh disponibbli (TORA) fl-ajrudrom li fih ikun se jsir it-tlugh.
- (c) Għall-ajruplani li jkollhom dejta dwar it-tul taż-żona tat-tlugh fl-AFM tagħhom li tkun tqis ukoll il-ħsara fil-magna, għandhom jintlahqu r-rekwiżiti li ġejjin skont l-ispeċifikazzjonijiet mogħtija fl-AFM:
- (1) id-distanza għall-aċċellerazzjoni u l-waqfien m'għandhiex taqbeż l-ASDA;
 - (2) id-distanza tat-tlugh m'għandhiex taqbeż id-distanza disponibbli għat-tlugh (TODA) u d-distanza tal-mogħdija tal-ikklerjar m'għandhiex taqbeż nofs it-TORA;
 - (3) il-ġirja tat-tlugh m'għandhiex taqbeż it-TORA;

- (4) ghandu jintuża valur wiehed ta' V_1 ghat-tluġ interrott u għal dak issoktat; u
 - (5) fuq runway imxarrba jew ikkontaminata, il-massa waqt it-tluġ m'għandhiex taqbeż dik awtorizzata għat-tluġ fuq runway xotta mwettaq bl-istess kundizzjonijiet.
- (d) Għandhom jitqiesu l-affarijiet li ġejjin:
- (1) l-altitudni tal-pressjoni fl-ajrudrom;
 - (2) it-temperatura tal-ambjent fl-ajrudrom;
 - (3) il-kundizzjoni ta' wiċċ ir-runway u t-tip ta' wiċċ tar-runway;
 - (4) il-pendil tar-runway fid-direzzjoni tat-tluġ;
 - (5) mhux iktar minn 50 % tal-komponent tar-riħ minn faċċata rrapportat jew mhux inqas minn 150 % tal-komponent tar-riħ minn wara rrapportat; u
 - (6) it-telf, jekk ikun hemm, tat-tul tar-runway minhabba l-allinjament tal-ajruplan qabel it-tluġ.

CAT.POLA.405 Distanza mill-ostakli waqt it-tluġ

- (a) Il-passaġġ tat-titjira tat-tluġ b'OEI għandu jkun stabbilit b'tali mod li l-ajruplan jgħaddi minn mal-ostakli kollha f'distanza vertikali ta' mill-inqas 50 pied u $0,01 \times D$ minnhom jew f'distanza orizzontali ta' mill-inqas 90 metru u $0,125 \times D$ minnhom, fejn D hija d-distanza orizzontali li l-ajruplan ikun invjaġġa mit-tarf tat-TODA. Għall-ajruplani li t-tul tal-ġwienah tagħhom ikun ta' inqas minn 60 metru, tista' tintuża distanza orizzontali mill-ostakli li tkun daqs nofs it-tul tal-ġwienah tal-ajruplan u 60 metru u $0,125 \times D$.
- (b) Il-passaġġ tat-titjira tat-tluġ għandu jibda f'għoli ta' 50 pied 'il fuq minn wiċċ l-art f'tarf id-distanza tat-tluġ mehtieġa skont il-punt CAT.POLA.405(b) jew (c), skont kif ikun applikabli, u għandu jintemm f'għoli ta' 1 500 pied 'il fuq minn wiċċ l-art.
- (c) Hija u tintwera l-konformità mal-punt (a), għandhom jitqiesu l-affarijiet li ġejjin:
 - (1) il-massa tal-ajruplan fil-bidu tal-ġirja tat-tluġ;
 - (2) l-altitudni tal-pressjoni fl-ajrudrom;
 - (3) it-temperatura tal-ambjent fl-ajrudrom; u
 - (4) mhux iktar minn 50 % tal-komponent tar-riħ minn faċċata rrapportat jew mhux inqas minn 150 % tal-komponent tar-riħ minn wara rrapportat.
- (d) Il-bidliet fir-rotta m'għandhomx ikunu awtorizzati sa dak il-punt tal-passaġġ tat-titjira tat-tluġ li fih ikun inkiseb għoli ta' 50 pied 'il fuq minn wiċċ l-art. Minn dak il-punt 'il quddiem, sa għoli ta' 400 pied, huwa meqjus li l-ajruplan ikun miel mhux iktar minn 15°. 'Il fuq minn 400 pied, jistgħu jiġu skedati angoli tat-timjil li jkunu ta' iktar minn 15°, iżda mhux ta' iktar minn 25°. Għandu jitqies b'mod xieraq l-effett tal-angolu ta' timjil laterali fuq il-velocitajiet operattivi u l-passaġġ tat-titjira, inklużi ż-żidiet fid-distanza li jkunu ġejjin minn velocitajiet operattivi mizjudi.
- (e) F'każijiet li ma jkunux jehtieġu bidliet fir-rotta ta' iktar minn 15°, l-operatur m'għandux għalfejn iqis daww l-ostakli li jkollhom distanza laterali ta' iktar minn:
 - (1) 300 metru, jekk il-bdot ikun kapaċi jzomm il-precizzjoni tan-navigazzjoni mehtieġa fiż-żona tar-responsabbiltà għall-ostakli; jew
 - (2) 600 metru, għal titjiriet bil-kundizzjonijiet l-oħra kollha.
- (f) F'każijiet li jkunu jehtieġu bidliet fir-rotta ta' iktar minn 15°, l-operatur m'għandux għalfejn iqis daww l-ostakli li jkollhom distanza laterali ta' iktar minn:
 - (1) 600 metru, jekk il-bdot ikun kapaċi jzomm il-precizzjoni tan-navigazzjoni mehtieġa fiż-żona tar-responsabbiltà għall-ostakli; jew
 - (2) 900 metru, għal titjiriet bil-kundizzjonijiet l-oħra kollha.

- (g) L-operatur għandu jstabbilixxi proċeduri ta' kontinġenza biex jissodisfa l-punti (a) sa (f) u biex jipprovdi rotta sikura li tevita l-ostakli, biex b'hekk l-ajruplan ikun jista' jew jikkonforma mar-rekwiżiti ta' waqt ir-rotta mogħtija fil-punt CAT.POL.A.410, jew jinżel fl-ajrudrom tat-tluq jew f'ajrudrom alternattiv għat-tluq.

CAT.POL.A.410 Waqt ir-rotta — bil-magni kollha jahdmu

- (a) Fil-kundizzjonijiet meteoroloġiċi mistennija għat-titjira u fi kwalunkwe punt fir-rotta tiegħu jew fi kwalunkwe devjazzjoni ppjanata minnha, l-ajruplan għandu jkun kapaċi jżomm rata tat-tluq ta' mill-inqas 300 pied kull minuta, bil-magni kollha jahdmu bil-kundizzjonijiet speċifikati tal-qawwa massima kontinwa:
- (1) fil-valuri minimi tal-altitudni għat-titjira sikur f'kull stadju tar-rotta li fiha l-ajruplan għandu jittajjar, jew ta' kwalunkwe devjazzjoni ppjanata minnha, li jkunu speċifikati fil-manwal tal-operat għall-ajruplan, jew li jkunu kkalkulati mill-informazzjoni li jkun hemm f'dan il-manwal tal-operat; u
 - (2) fil-valuri minimi tal-altitudni meħtieġa għall-konformità mal-kundizzjonijiet preskritti fil-punti CAT.POL.A.415 u 420, kif xieraq.

CAT.POL.A.415 Waqt ir-rotta — b'OEI

- (a) Fil-kundizzjonijiet meteoroloġiċi mistennija għat-titjira u f'każ li, fi kwalunkwe punt fir-rotta tiegħu jew fi kwalunkwe devjazzjoni ppjanata minnha, waħda mill-magni ma tibqax taħdem, l-ajruplan għandu jkun kapaċi jkompli t-titjira, bil-magna/bil-magni l-oħra(jn) jahdmu bil-kundizzjonijiet speċifikati tal-qawwa massima kontinwa, mill-altitudni ta' veloċità regolari sa ajrudrom fejn ikun jista' jsir l-inżul skont il-punti CAT.POL.A.430 jew CAT.POL.A.435, kif ikun xieraq. L-ajruplan għandu jgħaddi minn mal-ostakli li jkunu jinsabu sa 9,3 kilometri (5 mili nawtiċi) fuq kull naħa tar-rotta prevista, f'distanza vertikali ta' mill-inqas:
- (1) 1 000 pied minnhom, meta r-rata tat-tluq tkun ta' żero jew tkun iktar minn hekk; jew
 - (2) 2 000 pied minnhom, meta r-rata tat-tluq tkun ta' inqas minn żero.
- (b) Il-passaġġ tat-titjira għandu jkollu pendil pożittiv f'altitudni ta' 450 metru (1 500 pied) 'il fuq mill-ajrudrom fejn ikun se jsir l-inżul wara li tiżviluppa hsara f'wahda mill-magni.
- (c) Ir-rata tat-tluq disponibbli tal-ajruplan għandha titqies li hija 150 pied kull minuta inqas mir-rata grossa tat-tluq speċifikata.
- (d) Il-margniet tal-wisa' mogħtija fil-punt (a) għandhom jiżiedu għal 18,5 kilometri (10 mili nawtiċi) jekk il-preċiżjoni tan-navigazzjoni ma tkunx tilhaq tal-inqas ir-RNP5.
- (e) Ir-rimi tal-fjuwil huwa permess safejn dan ikun konsistenti mal-fatt li l-ajruplan jasal fl-ajrudrom bir-riżervi tal-fjuwil meħtieġa, jekk tintuża proċedura sikura.

CAT.POL.A.420 Waqt ir-rotta — ajruplani bi tliet magni jew iżjed li jkollhom żewġ magni weqfin

- (a) Ajruplan li jkollu tliet magni jew iktar, fl-ebda punt tul ir-rotta prevista m'għandu jkun, f'veloċità regolari ta' medda twila bil-magni kollha jahdmu f'temperatura standard u arja kalma, iktar minn 90 minuta 'l bogħod mill-ajrudrom li fih ikunu ntlahqu r-rekwiżiti tal-prestazzjoni applikabbli fil-massa tal-inżul mistennija, sakemm dan ma jkunx konformi mal-punti (b) sa (e).
- (b) Il-passaġġ tat-titjira b'żewġ magni weqfin għandu jippermetti lill-ajruplan ikompli bit-titjira, fil-kundizzjonijiet meteoroloġiċi mistennija, lejn ajrudrom li fih ikunu ntlahqu r-rekwiżiti tal-prestazzjoni applikabbli fil-massa tal-inżul mistennija, filwaqt li jgħaddi minn mal-ostakli li jkunu jinsabu sa 9,3 kilometri (5 mili nawtiċi) fuq kull naħa tar-rotta prevista f'distanza vertikali ta' mill-inqas 2 000 pied minnhom.
- (c) Wieħed għandu jassumi li ż-żewġ magni jieqfu fl-iktar punt kritiku ta' dik il-parti tar-rotta li fiha l-ajruplan ikun, f'veloċità regolari ta' medda twila bil-magni kollha jahdmu f'temperatura standard u arja kalma, iktar minn 90 minuta 'l bogħod mill-ajrudrom li fih ikunu ntlahqu r-rekwiżiti tal-prestazzjoni applikabbli fil-massa tal-inżul mistennija.
- (d) Il-massa mistennija tal-ajruplan fil-punt li fih wieħed jassumi li ż-żewġ magni jkunu waqfu m'għandhiex tkun inqas minn dik li tinkludi biżżejjed fjuwil biex l-ajruplan ikompli sejjer lejn ajrudrom fejn ikun se jsir l-inżul, u biex dan jasal hemm f'altitudni ta' mill-inqas 450 metru (1 500 pied) direttament fuq iż-żona tal-inżul u biex, minn dak il-punt 'il quddiem, itir fl-istess livell għal 15-il minuta.
- (e) Ir-rata tat-tluq disponibbli tal-ajruplan għandha titqies li hija 150 pied kull minuta inqas minn dik speċifikata.

- (f) Il-marġnijiet tal-wisa' mogħtija fil-punt (b) għandhom jiżiedu għal 18,5 kilometri (10 mili nawtiċi) jekk il-preċiżjoni tan-navigazzjoni ma tkunx tilhaq tal-inqas ir-RNP5.
- (g) Ir-rimi tal-fjuwil huwa permess safejn dan ikun konsistenti mal-fatt li l-ajruplan jasal fl-ajrudrom bir-riżervi tal-fjuwil meħtieġa, jekk tintuża proċedura sikura.

CAT.POLA.425 Inżul — ajrudromi tad-destinazzjoni u ajrudromi alternattivi

Il-massa tal-inżul tal-ajruplan stabbilita skont il-punt CAT.POLA.105(a) m'għandhiex taqbeż il-massa massima tal-inżul speċifikata fl-AFM għall-altitudni u, jekk din tkun meġjusa fl-AFM, għat-temperatura tal-ambjent mistennija fil-hin stmat tal-inżul fl-ajrudrom tad-destinazzjoni u fl-ajrudrom alternattiv.

CAT.POLA.430 Inżul — runways xotti

- (a) Il-massa tal-inżul tal-ajruplan stabbilita skont il-punt CAT.POLA.105(a) għall-hin stmat tal-inżul fl-ajrudrom tad-destinazzjoni u fi kwalunkwe ajrudrom alternattiv iehor għandha tippermetti nżul b'waqfien shih tal-ajruplan minn 50 pied 'il fuq mil-limitu tar-runway f'70 % tal-LDA, filwaqt li jitqiesu:
- (1) l-altitudni tal-ajrudrom;
 - (2) mhux iktar minn 50 % tal-komponent tar-riħ minn faċċata jew mhux inqas minn 150 % tal-komponent tar-riħ minn wara;
 - (3) it-tip ta' wiċċ tar-runway; u
 - (4) il-pendil tar-runway fid-direzzjoni tal-inżul.
- (b) Sabiex l-ajruplan jithalla jitlaq, wiehed għandu jassumi li:
- (1) l-ajruplan se jinżel fuq l-iktar runway favorevoli, farja kalma; u
 - (2) l-ajruplan se jinżel fuq ir-runway li l-aktar probabbli tiġi assenjata lilu meta jitqiesu l-veloċità u d-direzzjoni probabbli tar-riħ, il-karatteristiċi tal-immanigġjar tal-ajruplan fuq l-art u kundizzjonijiet oħrajn bħalma huma l-għajjnuna għall-inżul u t-tip ta' terren.
- (c) Jekk l-operatur ma jkunx jista' jikkonforma mal-punt (b)(2) għall-ajrudrom tad-destinazzjoni, l-ajruplan għandu jithalla jitlaq biss jekk ikun intgħażel ajrudrom alternattiv li jippermetti konformità shiha mal-punti (a) u (b).

CAT.POLA.435 Inżul — runways imxarrbin u kkontaminati

- (a) Meta r-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp ix-xierqa jkun jindikaw li, fil-hin stmat tal-wasla, ir-runway tista' tkun imxarrba, il-LDA għandha tkun daqs id-distanza meħtieġa tal-inżul stabbilita skont il-punt CAT.POLA.430, immultiplikata b'fattur ta' 1,15, jew iżjed minnha.
- (b) Meta r-rapporti tat-temp u/jew it-tbassir tat-temp ix-xierqa jkun jindikaw li, fil-hin stmat tal-wasla, ir-runway tista' tkun ikkontaminata, id-distanza tal-inżul m'għandhiex taqbeż il-LDA. L-operatur għandu jispeċifika fil-manwal tal-operat id-dejta tad-distanza tal-inżul li għandha tiġi applikata.

TAQSIMA 2

Helikopters

KAPITOLU 1

Rekwiżiti ġenerali

CAT.POL.H.100 Applikabbiltà

- (a) Il-helikopters għandhom jithaddmu skont ir-rekwiżiti tal-kategorija tal-prestazzjoni applikabbli.
- (b) Il-helikopters għandhom jithaddmu fil-kategorija tal-prestazzjoni 1:
- (1) meta jithaddmu lejn/minn ajrudromi jew siti tal-operat li jkun jinsabu f'ambjent ostili kkongestjonat, hlief meta dawn jithaddmu lejn/minn sit ta' interess pubbliku (PIS) skont il-punt CAT.POL.H.225; jew
 - (2) meta jkollhom MOPSC ta' iktar minn 19-il sit, hlief meta jithaddmu lejn/minn pjattaforma għall-helikopters fil-kategorija tal-prestazzjoni 2 skont approvazzjoni mogħtija skont il-punt CAT.POL.H.305.

- (c) Sakemm ma jkunx speċifikat mod iehor fil-punt (b), il-helikopters li jkollhom MOPSC ta' 19-il sit jew inqas, iżda ta' iktar minn disa' sits, għandhom jithaddmu fil-kategorija tal-prestazzjoni 1 jew 2.
- (d) Sakemm ma jkunx speċifikat mod iehor fil-punt (b), il-helikopters li jkollhom MOPSC ta' disa' sits jew inqas għandhom jithaddmu fil-kategorija tal-prestazzjoni 1, 2 jew 3.

CAT.POL.H.105 Punti ġenerali

- (a) Il-massa tal-helikopter:

(1) fil-bidu tat-tluġ; jew

(2) fil-każ ta' ppjanar mill-ġdid waqt it-titjira, mill-mument li fih jibda japplika l-pjan operattiv irriedut tat-titjira,

m'għandhiex tkun iżjed mill-massa li fiha r-rekwiżiti applikabbli ta' din it-Taqsima jistgħu jintlahqu, għat-titjira li għandha titwettaq, filwaqt li jitqiesu t-tnaqqis mistenni fil-massa hija u tipproċedi t-titjira u r-rimi tal-fjuwil, hekk kif previst fir-rekwiżiti rilevanti.

- (b) Id-dejta tal-prestazzjoni approvata inkluża fl-AFM għandha tintuża biex tiġi stabbilita l-konformità mar-rekwiżiti ta' din it-Taqsima, u din għandha tiġi ssupplimentata, skont il-bżonn, b'dejta oħra kif preskritt fir-rekwiżiti rilevanti. L-operatur għandu jispeċifika dejta oħra bħal din fil-manwal tal-operat. Meta jiġu applikati l-fatturi preskritti f'din it-Taqsima, jista' jitqies kwalunkwe fattur operattiv li jkun diġà ġie inkorporat fid-dejta tal-prestazzjoni tal-AFM biex b'hekk tiġi evitata l-applikazzjoni doppja tal-fatturi.

- (c) Hija u tintwera l-konformità mar-rekwiżiti ta' din it-Taqsima, għandhom jitqiesu l-parametri li ġejjin:

(1) il-massa tal-helikopter;

(2) il-konfigurazzjoni tal-helikopter;

(3) il-kundizzjonijiet ambjentali, b'mod partikulari:

(i) l-altitudni tal-pressjoni u t-temperatura;

(ii) ir-riħ:

(A) hlief hekk kif previst fil-punt (C), għar-rekwiżiti tat-tluġ, tal-passaġġ tat-titjira tat-tluġ u tal-inżul, wiehed m'għandux iqis iktar minn 50 % ta' kwalunkwe komponent tar-riħ minn faċċata fiss irrappurtat ta' 5 kt jew iktar;

(B) f'każ li l-AFM ikun jippermetti t-tluġ jew l-inżul b'komponent tar-riħ minn wara, u fil-każijiet kollha għall-passaġġ tat-titjira tat-tluġ, għandu jitqies mhux inqas minn 150 % ta' kwalunkwe komponent tar-riħ minn wara irrappurtat; u

(C) f'każ li t-tagħmir għall-kejl preċiż tar-riħ jippermetti kejl preċiż tal-veloċità tar-riħ fuq il-punt tat-tluġ u tal-inżul, l-operatur jista' jistabbilixxi l-komponenti tar-riħ f'ammonti li jaqsbu l-50 %, sakemm huwa juri lill-awtorità kompetenti li l-qribija lejn il-FATO u l-preċiżjoni mtejbja tat-tagħmir għall-kejl tar-riħ joffru livell ekwivalenti ta' sikurezza;

(4) it-tekniki operattivi; u

(5) l-użu ta' kwalunkwe sistema li taffettwa hażin il-prestazzjoni.

CAT.POL.H.110 Kunsiderazzjoni tal-ostakli

- (a) Għall-għanijiet tar-rekwiżiti tad-distanza mill-ostakli, ostaklu li jkun jinsab lil hinn mill-FATO, fil-passaġġ tat-titjira tat-tluġ jew fil-passaġġ tat-titjira ta' avvicinament mhux milhuq għandu jitqies jekk id-distanza laterali tiegħu, mill-eqreb punt fuq wiċċ l-art taht il-passaġġ previst tat-titjira, ma tkunx iktar mid-distanzi li ġejjin:

(1) għall-operazzjonijiet ta' titjir skont l-VFR:

(i) nofs il-wisa' minima ddefinita fl-AFM — jew, jekk il-wisa' ma tkunx iddefinita, "0,75 × D", fejn D hija l-akbar dimensjoni tal-helikopter meta r-rotors ikunu qed iduru;

- (ii) flimkien mal-akbar valur minn fost " $0,25 \times D$ " jew "tliet (3) metri";
- (iii) flimkien ma':
 - (A) $0,10 \times$ id-distanza DR għall-operazzjonijiet ta' titjir skont il-VFR li jsiru binhar; jew
 - (B) $0,15 \times$ id-distanza DR għall-operazzjonijiet ta' titjir skont il-VFR li jsiru billejl;
- (2) għall-operazzjonijiet ta' titjir skont l-IFR:
 - (i) " $1,5 D$ " jew 30 metru, skont liema minnhom ikun l-akbar, flimkien ma':
 - (A) $0,10 \times$ id-distanza DR, għall-operazzjonijiet ta' titjir skont l-IFR bi gwida preċiża għad-direzzjoni;
 - (B) $0,15 \times$ id-distanza DR, għall-operazzjonijiet ta' titjir skont l-IFR bi gwida standard għad-direzzjoni; jew
 - (C) $0,30 \times$ id-distanza DR, għall-operazzjonijiet ta' titjir skont l-IFR minghajr gwida għad-direzzjoni;
 - (ii) meta jitqies il-passaġġ tat-titjira ta' avvinament mhux milhuq, id-diverġenza taż-żona tal-kunsiderazzjoni tal-ostakli tapplika biss wara tarf id-distanza disponibbli għat-tluġh;
- (3) Għall-operazzjonijiet li fihom it-tluġh inizzjali jitwettagħ b'mod viżwali u mbagħad jinqaleb għall-IFR/IMC f'punt ta' tranżizzjoni, il-kriterji mehtieġa skont il-punt (1) japplikaw sal-punt ta' tranżizzjoni, filwaqt li l-kriterji mehtieġa skont il-punt (2) japplikaw wara l-punt ta' tranżizzjoni. Il-punt ta' tranżizzjoni ma jistax ikun jinsab qabel tarf id-distanza mehtieġa għat-tluġh (it-TODRH) għall-helikopters li jkunu qed jahdmu fil-kategorija tal-prestazzjoni 1 jew qabel il-punt iddefinit wara t-tluġh (id-DPATO) għall-helikopters li jkunu qed jahdmu fil-kategorija tal-prestazzjoni 2.
- (b) Għat-tluġh permezz ta' proċedura ta' riżerva jew ta' tranżizzjoni laterali, għall-ghanijiet tar-rekwiziti tad-distanza mill-ostakli, ostaklu li jkun jinsab fiż-żona ta' riżerva jew fiż-żona ta' tranżizzjoni laterali għandu jitqies jekk id-distanza laterali tiegħu mill-eqreb punt fuq wiċċ l-art taht il-passaġġ previst tat-titjira ma tkunx ta' iktar minn:
 - (1) nofs il-wisa' minima ddefinita fl-AFM jew, jekk il-wisa' ma tkunx iddefinita, " $0,75 \times D$ ";
 - (2) flimkien mal-akbar valur minn fost " $0,25 \times D$ " jew "tliet (3) metri";
 - (3) flimkien ma':
 - (i) $0,10 \times$ id-distanza koperta minn fuq wara tal-FATO għall-operazzjonijiet ta' titjir skont il-VFR li jsiru binhar, jew
 - (ii) $0,15 \times$ id-distanza koperta minn fuq wara tal-FATO għall-operazzjonijiet ta' titjir skont il-VFR li jsiru billejl.
- (c) L-ostakli jistgħu jiġu injorati jekk dawn ikunu jinsabu lil hinn minn:
 - (1) $7 \times$ ir-raġġ tar-rotor (R) għall-operazzjonijiet li jsiru binhar, jekk ikun żgurat li l-preċiżjoni tan-navigazzjoni tista' tintlaħaq b'referenza għal informazzjoni viżwali xierqa matul it-tluġh;
 - (2) $10 \times R$ għall-operazzjonijiet li jsiru billejl, jekk ikun żgurat li l-preċiżjoni tan-navigazzjoni tista' tintlaħaq b'referenza għal informazzjoni viżwali xierqa matul it-tluġh;
 - (3) 300 metru jekk il-preċiżjoni tan-navigazzjoni tkun tista' tintlaħaq permezz ta' għajnuniet xierqa għan-navigazzjoni; jew
 - (4) 900 metru fil-każijiet l-oħra kollha.

KAPITOLU 2

Kategorija tal-Prestazzjoni 1

CAT.POL.H.200 Punti generali

Il-helikopters li jithaddmu fil-kategorija tal-prestazzjoni 1 għandhom jiġu ċċertifikati fil-Kategorija A jew f'kategorija ekwivalenti, skont kif ikun deciz mill-Aġenzija.

CAT.POL.H.205 Tluġh

- (a) Il-massa waqt it-tluġh m'għandhiex taqbeż il-massa massima waqt it-tluġh speċifikata fl-AFM għall-proċedura li għandha tintuża.

(b) Il-massa waqt it-tluġ għandha tkun tali li:

- (1) ikun jista' jiġi interrott it-tluġ u jsir inżul fuq il-FATO f'każ li l-ħsara fil-magna kritika tiġi rrikonoxxuta fil-punt tad-deċiżjoni tat-tluġ (TDP) jew qablu;
 - (2) id-distanza mehtieġa għal tluġ interrott (RTODRH) ma tkunx taqbeż id-distanza disponibbli għal tluġ interrott (RTODAH); u
 - (3) it-TODRH ma tkunx taqbeż id-distanza disponibbli għat-tluġ (it-TODAH);
 - (4) minkejja l-punt (b)(3), it-TODRH tista' taqbeż it-TODAH jekk il-helikopter, f'każ li jkollu ħsara fil-magna kritika li tiġi rrikonoxxuta fit-TDP, meta jkompli t-tluġ ikun jista' jgħaddi minn mal-ostakli kollha li jkun hemm sa tarf it-TODRH b'marġni vertikali ta' mhux inqas minn 10,7 metri (35 pied) minnhom.
- (c) Hija u tintwera l-konformità mal-punti (a) u (b), għandhom jitqiesu l-parametri x-xierqa tal-punt CAT.POL.H.105(c) fl-ajrudrom jew fis-sit tal-operat tat-tluq.
- (d) Dik il-parti tat-tluġ sat-TDP, inkluż it-TDP, għandha titwettag b'mod li wiċċ l-art ikun jidher biex b'hekk ikun jista' jitwettag tluġ interrott.
- (e) Għat-tluġ permezz ta' proċedura ta' riżerva jew ta' tranżizzjoni laterali, f'każ li l-ħsara fil-magna kritika tiġi rrikonoxxuta fit-TDP jew qablu, il-helikopter għandu jgħaddi minn mal-ostakli kollha li jkunu jinsabu fiż-żona ta' riżerva jew fiż-żona ta' tranżizzjoni laterali b'marġni xieraq minnhom.

CAT.POL.H.210 Passaġġ tat-titjira tat-tluġ

(a) Minn tarf it-TODRH f'każ li l-ħsara fil-magna kritika tiġi rrikonoxxuta fit-TDP:

- (1) Il-massa waqt it-tluġ għandha tkun tali li l-passaġġ tat-titjira tat-tluġ jipprovdi distanza vertikali, 'il fuq minn kull ostaklu li jkun jinsab fil-passaġġ tat-tluġ, ta' mhux inqas minn 10,7 metri (35 pied) minnhom għall-operazzjonijiet ta' titjir skont il-VFR u ta' 10,7 metri (35 pied) + $0,01 \times \text{id-distanza DR}$ minnhom għall-operazzjonijiet ta' titjir skont l-IFR. Iridu jitqiesu biss daww l-ostakli li huma speċifikati fil-punt CAT.POL.H.110.
 - (2) F'każijiet fejn titwettag bidla fid-direzzjoni ta' iktar minn 15° , għandu jitqies b'mod xieraq l-effett tal-angolu tat-timjil laterali fuq il-kapaċità ta' konformità mar-rekwiżiti tad-distanza mill-ostakli. Din id-dawra m'għandhiex tinbeda qabel ma jintlahaq għoli ta' 61 metru (200 pied) 'il fuq mill-wiċċ tat-tluġ, sakemm ma tkunx parti minn proċedura approvata mogħtija fl-AFM.
- (b) Hija u tintwera l-konformità mal-punt (a), għandhom jitqiesu l-parametri x-xierqa tal-punt CAT.POL.H.105(c) fl-ajrudrom jew fis-sit tal-operat tat-tluq.

CAT.POL.H.215 Waqt ir-rotta — bil-magna kritika wieqfa

(a) Il-massa tal-helikopter u l-passaġġ tat-titjira fil-punti kollha matul ir-rotta, bil-magna kritika wieqfa u l-kundizzjonijiet meteoroloġiċi mistennija għat-titjira, għandhom jippermettu konformità mal-punti (1), (2) jew (3):

- (1) meta jkun ippjanat li t-titjira titwettag fi kwalunkwe hin mingħajr ma jkun jidher wiċċ l-art, il-massa tal-helikopter għandha tippermetti rata tat-tluġ ta' mill-inqas 50 pied kull minuta, bil-magna kritika wieqfa, l-altitudni ta' mill-inqas 300 metru (1 000 pied), jew 600 metru (2 000 pied) fil-każ ta' żoni b'art muntanjuża, 'il fuq mill-art u mill-ostakli kollha li jkun hemm tul ir-rotta f'distanza ta' 9,3 kilometri (5 mili nawtiċi) fuq kull naha tar-rotta prevista;
- (2) meta jkun ippjanat li t-titjira titwettag mingħajr ma jkun jidher wiċċ l-art, il-passaġġ tat-titjira għandu jippermetti lill-helikopter ikompli t-titjira mill-altitudni ta' veloċità regolari sa għoli ta' 300 metru (1 000 pied) 'il fuq minn sit ta' nżul fejn ikun jista' jitwettag inżul skont il-punt CAT.POL.H.220. Il-passaġġ tat-titjira għandu jgħaddi minn mal-art u minn mal-ostakli kollha tul ir-rotta li jkunu jinsabu sa 9,3 kilometri (5 mili nawtiċi) fuq kull naha tar-rotta prevista f'distanza vertikali ta' mill-inqas 300 metru (1 000 pied) minnhom, jew 600 metru (2 000 pied) minnhom fil-każ ta' żoni b'art muntanjuża. Jistgħu jintużaw it-tekniki ta' nżul progressiv;
- (3) meta jkun ippjanat li t-titjira titwettag f'VMC b'wiċċ l-art jidher, il-passaġġ tat-titjira għandu jippermetti lill-helikopter ikompli t-titjira mill-altitudni ta' veloċità regolari sa għoli ta' 300 metru (1 000 pied) 'il fuq minn sit ta' nżul fejn ikun jista' jitwettag inżul skont il-punt CAT.POL.H.220, mingħajr ma l-helikopter qatt jittajjar f'altitudni li tkun taħt l-altitudni minima x-xierqa tat-titjira. Għandhom jitqiesu l-ostakli li jkunu jinsabu sa 900 metru fuq kull naha tar-rotta.

(b) Hija u tintwera l-konformità mal-punti (a)(2) jew (a)(3):

- (1) wiehed jassumi li l-magna kritika tiegħ fil-punt l-iktar kritiku tul ir-rotta;
 - (2) għandhom jitqiesu l-effetti tar-riħ fuq il-passaġġ tat-titjira;
 - (3) ir-rimi tal-fjuwil għandu jkun ippjanat li jitwettagħ biss safejn dan ikun konsistenti mal-fatt li l-helikopter jasal fl-ajrudrom jew fis-sit tal-operat bir-riżervi tal-fjuwil meħtieġa u billi juża proċedura sikura; u
 - (4) ir-rimi tal-fjuwil m'għandux ikun ippjanat li jsehh f'punt li jkun jinsab taht l-1 000 pied 'il fuq mill-art.
- (c) Il-margnijiet tal-wisa' mogħtija fil-punti (a)(1) u (a)(2) għandhom jiżdiedu għal 18,5 kilometri (10 mili nawtiċi) jekk il-preċiżjoni tan-navigazzjoni ma tkunx tista' tintlaħaq tal-inqas għal 95 % tal-hin totali tat-titjira.

CAT.POL.H.220 Inżul

- (a) Il-massa tal-inżul tal-helikopter fil-hin stmat tal-inżul m'għandhiex taqbeż il-massa massima speċifikata fl-AFM għall-proċedura li għandha tintuża.
- (b) F'każ li l-hsara fil-magna kritika tiġi rrikonoxxuta fi kwalunkwe punt fil-punt tad-deċiżjoni tal-inżul (LDP) jew qablu, wiehed jista' jew jinżel u jieqaf fil-FATO, jew inkella jwettagħ inżul interrott u jgħaddi minn mal-ostakli kollha fil-passaġġ tat-titjira b'margni vertikali ta' 10,7 metri (35 pied) minnhom. Iridu jitqiesu biss dawg l-ostakli li huma speċifikati fil-punt CAT.POL.H.110.
- (c) F'każ li l-hsara fil-magna kritika tiġi rrikonoxxuta fi kwalunkwe punt fil-LDP jew warajh, wehed jista':
- (1) jgħaddi f'ċertu distanza minn mal-ostakli kollha fil-passaġġ tal-avvicinament; u
 - (2) jinżel u jieqaf fil-FATO.
- (d) Hija u tintwera l-konformità mal-punti (a) sa (c), għandhom jitqiesu l-parametri x-xierqa tal-punt CAT.POL.H.105(c) għall-hin stmat tal-inżul fl-ajrudrom jew fis-sit tal-operat tad-destinazzjoni, jew fi kwalunkwe ajrudrom alternattiv ieħor jekk dan ikun meħtieġ.
- (e) Dik il-parti tal-inżul mil-LDP sal-kuntatt mal-art għandha titwettagħ b'mod li wiċċ l-art ikun jidher.

CAT.POL.H.225 Operazzjonijiet bil-helikopter lejn/minn sit ta' interess pubbliku

- (a) L-operazzjonijiet lejn/minn sit ta' interess pubbliku (PIS) jistgħu jitwettagħ fil-kategorija tal-prestazzjoni 2, mingħajr ma jkun hemm konformità mal-punt CAT.POL.H.310(b) jew mal-punt CAT.POL.H.325(b), sakemm ikunu ssodisfati l-affarijiet kollha li ġejjin:
- (1) il-PIS kien diġà jintuża qabel l-1 ta' Lulju 2002;
 - (2) id-daqgħ tal-PIS jew tal-ambjent bl-ostakli ma jippermettix li jkun hemm konformità mar-rekwiżiti għall-operazzjoni fil-kategorija tal-prestazzjoni 1;
 - (3) l-operazzjoni titwettagħ b'helikopter li jkollu MOPSC ta' sitt sits jew inqas;
 - (4) l-operatur huwa konformi mal-punti CAT.POL.H.305(b)(2) u (b)(3);
 - (5) il-massa tal-helikopter ma taqbiżx il-massa massima speċifikata fl-AFM għal xaqliba tat-tluġh ta' 8 % farja kalma fil-veloċità sikura x-xierqa għat-tluġh (V_{TOSS}), meta l-magna kritika tkun wieqfa u l-magni li jibqa' jkunu qed jahdmu b'rata ta' qawwa xierqa; u
 - (6) l-operatur ikun kiseb l-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità kompetenti għall-operazzjoni. Qabel ma t-tali operazzjonijiet isehhu fi Stat Membru ieħor, l-operatur għandu jkiseb approvazzjoni mingħand l-awtorità kompetenti ta' dak l-Istat.
- (b) Fil-manwal tal-operat għandhom jiġu stabbiliti proċeduri li jkunu speċifiċi għas-sit sabiex jitnaqqas il-perjodu li matulu jkun hemm periklu għall-okkupanti tal-helikopter u għall-persuni li jkunu jinsabu fuq l-art f'każ li tiżviluppa hsara fil-magna matul it-tluġh u l-inżul.
- (c) Għal kull PIS, il-manwal tal-operat għandu jinkludi: dijagramma, jew ritratt annotat, li juri l-aspetti ewlenin, id-dimensjonijiet, in-nuqqas ta' konformità mar-rekwiżiti tal-kategorija tal-prestazzjoni 1, il-periklu prinċipali u l-pjan ta' kontinġenza f'każ li jsehh incident.

KAPITOLU 3

Kategorija tal-prestazzjoni 2

CAT.POL.H.300 Punti ġenerali

Il-helikopters li jithaddmu fil-kategorija tal-prestazzjoni 2 għandhom jiġu ċċertifikati fil-Kategorija A jew f'kategorija ekwivalenti, skont kif ikun deċiż mill-Aġenzija.

CAT.POL.H.305 Operazzjonijiet mingħajr garanzija li jista' jitwettaq inżul ta' emerġenza sikur

(a) L-operazzjonijiet mingħajr garanzija li jista' jitwettaq inżul ta' emerġenza sikur matul il-fażijiet tat-tluġh u tal-inżul għandhom jitwettqu biss jekk l-operatur ikun ingħata approvazzjoni għal dan mill-awtorità kompetenti.

(b) Sabiex jikseb u jżomm approvazzjoni bħal din, l-operatur:

(1) iwettaq valutazzjoni tar-riskju, li fiha jispecifika:

(i) it-tip ta' helikopter; u

(ii) it-tipi ta' operazzjonijiet;

(2) jimplementa s-sett ta' kundizzjonijiet li ġejjin:

(i) l-ilhiq u ż-żamma tal-istandard ta' modifikazzjoni tal-helikopter/tal-magna ddefinit mill-manifattur;

(ii) it-twettiq tal-azzjonijiet ta' manutenzjoni preventiva rrakkomandati mill-manifattur tal-helikopter jew tal-magna;

(iii) l-inkluzjoni tal-proċeduri għat-tluġh u l-inżul fil-manwal tal-operat, f'każ li dawn ma jkunux diġà jinsabu fl-AFM;

(iv) l-ispecifikazzjoni tat-tahriġ għall-ekwipaġġ tat-titjira; u

(v) il-forniment ta' sistema għar-rappurtar lill-manifattur ta' dawk il-każijiet fejn il-magna titlef il-qawwa, tintefa jew tiżviluppa xi hsara;

u

(3) jimplementa sistema għall-monitoraġġ tal-użu (UMS).

CAT.POL.H.310 Tluġh

(a) Il-massa waqt it-tluġh m'għandhiex taqbeż il-massa massima specifikata għal rata tat-tluġh ta' 150 pied kull minuta f'għoli ta' 300 metru (1 000 pied) 'il fuq mil-livell tal-ajrudrom jew tas-sit tal-operat, meta l-magna kritika tkun wieqfa u l-magna/il-magni li jibqa'/jibqghu tkun qed tahdem/jkun qad jahdmu b'rata ta' qawwa xierqa.

(b) Għall-operazzjonijiet minbarra dawk specifikati fil-punt CAT.POL.H.305, it-tluġh għandu jitwettaq b'tali mod li jkun jista' jitwettaq inżul ta' emerġenza sikur sal-punt fejn it-titjira tkun tista' titkompla mingħajr periklu.

(c) Għall-operazzjonijiet imwettqin skont il-punt CAT.POL.H.305, minbarra r-reqwiziti tal-punt (a):

(1) il-massa waqt it-tluġh m'għandhiex taqbeż il-massa massima specifikata fl-AFM għat-titjir kważi stazzjonarju mingħajr effett tal-art u bil-magni kollha jahdmu (AEO OGE) li jitwettaq f'arja kalma u bil-magni kollha jahdmu b'rata ta' qawwa xierqa; jew

(2) għall-operazzjonijiet minn pjattaforma għall-helikopters:

(i) b'helikopter li jkollu MOPSC ta' iktar minn 19-il sit; jew

(ii) għal kwalunkwe helikopter li jithaddem minn pjattaforma għall-helikopters li tkun tinsab f'ambjent ostili,

il-massa waqt it-tluġh għandha tqis: il-proċedura; l-evitar tat-tarf tal-pjattaforma (deck-edge miss) u l-inżul f'daqqa (drop down) x-xieraq għall-gholi tal-pjattaforma għall-helikopters bil-magna kritika/bil-magni kritiċi wieqfa/weqfin u bil-magni li jibqa' jahdmu b'rata ta' qawwa xierqa.

(d) Hija u tintwera l-konformità mal-punti (a) sa (c), għandhom jitqiesu l-parametri x-xierqa tal-punt CAT.POL.H.105(c) fil-punt tat-tluġh.

(e) Dik il-parti tat-tluġh ta' qabel ma jintlahqu r-reqwiziti tal-punt CAT.POL.H.315 għandha titwettaq b'mod li wiċċ l-art ikun jidher.

CAT.POL.H.315 Passaġġ tat-titjira tat-tluġh

Ir-rekwiżiti tal-punti CAT.POL.H.210(a)(1), (a)(2) u (b) għandhom jitharsu mill-punt iddefinit wara t-tluġh (id-DPATO) jew, b'mod alternattiv, sa mhux iktar tard minn 200 pied 'il fuq mill-wiċċ tat-tluġh, meta l-magna kritika tkun wieqfa.

CAT.POL.H.320 Waqt ir-rotta — bil-magna kritika wieqfa

Għandhom jitharsu r-rekwiżiti tal-punt CAT.POL.H.215.

CAT.POL.H.325 Inżul

(a) Il-massa tal-inżul fil-hin stmat tal-inżul m'għandhiex taqbeż il-massa massima speċifikata għal rata tat-tluġh ta' 150 pied kull minuta f'għoli ta' 300 metru (1 000 pied) 'il fuq mil-livell tal-ajrudrom jew tas-sit tal-operat, meta l-magna kritika tkun wieqfa u l-magna/il-magni li jibqa'/jibqgħu tkun qed taħdem/jkunu qed jahdmu b'rata ta' qawwa xierqa.

(b) F'każ li l-magna kritika tiżviluppa hsara fi kwalunkwe punt fil-passaġġ tal-avviċinament:

(1) jista' jitwettagħ inżul interrott li jkun jissodisfa r-rekwiżiti tal-punt CAT.POL.H.315; jew

(2) għall-operazzjonijiet minbarra dawk speċifikati fil-punt CAT.POL.H.305, il-helikopter jista' jwettagħ inżul ta' emerġenza sikur.

(c) Għall-operazzjonijiet imwettqin skont il-punt CAT.POL.H.305, minbarra r-rekwiżiti tal-punt (a):

(1) il-massa tal-inżul m'għandhiex taqbeż il-massa massima speċifikata fl-AFM għat-titjir kważi stazzjonarju b'AEO OGE li jitwettagħ farja kalma u bil-magni kollha jahdmu b'rata ta' qawwa xierqa; jew

(2) għall-operazzjonijiet lejn pjattaforma għall-helikopters:

(i) b'helikopter li jkollu MOPSC ta' iktar minn 19-il sit; jew

(ii) għal kwalunkwe helikopter li jithaddem lejn pjattaforma għall-helikopters li tkun tinsab f'ambjent ostili,

il-massa tal-inżul għandha tqis il-proċedura u l-inżul f'daqqa x-xierqa għall-gholi tal-pjattaforma għall-helikopters bil-magna kritika wieqfa u bil-magna/bil-magni li jibqa'/jibqgħu taħdem/jahdmu b'rata ta' qawwa xierqa.

(d) Hija u tintwera l-konformità mal-punti (a) sa (c), għandhom jitqiesu l-parametri x-xierqa tal-punt CAT.POL.H.105(c) fl-ajrudrom tad-destinazzjoni jew fi kwalunkwe ajrudrom alternattiv iehor, jekk dan ikun mehtieg.

(e) Dik il-parti tal-inżul li warajha ma jkunx jista' jintlaħaq ir-rekwiżit tal-punt (b)(1) għandha titwettagħ b'mod li wiċċ l-art ikun jidher.

KAPITOLU 4**Kategorija tal-prestazzjoni 3****CAT.POL.H.400 Punti ġenerali**

(a) Il-helikopters li jithaddmu fil-kategorija tal-prestazzjoni 3 għandhom jiġu ċċertifikati fil-Kategorija A jew f'kategorija ekwivalenti, skont kif ikun deċiż mill-Aġenzija, jew fil-Kategorija B.

(b) L-operazzjonijiet għandhom jitwettqu biss f'ambjent mhux ostili, hlief għal meta:

(1) ikunu qed jitwettqu operazzjonijiet skont il-punt CAT.POL.H.420; jew

(2) ikunu qed jitwettqu operazzjonijiet skont il-punt (c) għall-fażijiet tat-tluġh u tal-inżul.

(c) Sakemm l-operatur ikun approvat skont il-punt CAT.POL.H.305, jistgħu jitwettqu operazzjonijiet lejn/minn ajrudrom jew sit tal-operat li jkun jinsab 'il barra minn ambjent ostili kkonġestjonat mingħajr garanzija li jista' jitwettagħ inżul ta' emerġenza sikur:

(1) matul it-tluġh, qabel ma tintlaħaq il- V_y (il-veloċità għall-ahjar rata tat-tluġh) jew qabel ma jintlaħqu l-200 pied 'il fuq mill-wiċċ tat-tluġh; jew

(2) matul l-inżul, taht il-200 pied 'il fuq mill-wiċċ tal-inżul.

(d) L-operazzjonijiet m'għandhomx jitwettqu:

(1) mingħajr ma jkun hemm wiċċ l-art jidher;

- (2) billej;
- (3) meta l-baži tas-shab ikun f'għoli ta' inqas minn 600 pied; jew
- (4) meta l-vizibilità tkun ta' inqas minn 800 metru.

CAT.POL.H.405 Tluġh

- (a) Il-massa waqt it-tluġh għandha tkun l-inqas wahda minn dawn li ġejjin:
 - (1) il-MCTOM; jew
 - (2) il-massa massima waqt it-tluġh speċifikata għat-titjir kważi stazzjonarju taht effett tal-art u bil-magni kollha jahdmu bil-qawwa tat-tluġh jew, jekk il-kundizzjonijiet ikunu tali li x'aktarx mhux se jkun jista' jiġi stabbilit it-titjir kważi stazzjonarju taht effett tal-art, il-massa waqt it-tluġh speċifikata għat-titjir kważi stazzjonarju minghajr effett tal-art u bil-magni kollha jahdmu bil-qawwa tat-tluġh.
- (b) Hlief hekk kif previst fil-punt CAT.POL.H.400(b), f'każ li tiżviluppa hsara fil-magna, il-helikopter għandu jkun jista' jwettaq inżul ta' emerġenza sikur.

CAT.POL.H.410 Waqt ir-rotta

- (a) Il-helikopter għandu jkun jista' jkompli tul ir-rotta prevista tiegħu jew lejn devjazzjoni ppjanata, bil-magni kollha jahdmu bil-kundizzjonijiet tal-qawwa massima kontinwa, minghajr ma jittajjar fi kwalunkwe punt f'altitudni li tkun taht l-altitudni minima x-xierqa tat-titjira.
- (b) Hlief hekk kif previst fil-punt CAT.POL.H.420, f'każ li tiżviluppa hsara fil-magna, il-helikopter għandu jkun jista' jwettaq inżul ta' emerġenza sikur.

CAT.POL.H.415 Inżul

- (a) Il-massa tal-inżul tal-helikopter fil-hin stmat tal-inżul għandha tkun l-inqas wahda minn dawn li ġejjin:
 - (1) il-massa massima ċċertifikata tal-inżul; jew
 - (2) il-massa massima tal-inżul speċifikata għat-titjir kważi stazzjonarju taht effett tal-art u bil-magni kollha jahdmu bil-qawwa tat-tluġh jew, jekk il-kundizzjonijiet ikunu tali li x'aktarx mhux se jkun jista' jiġi stabbilit it-titjir kważi stazzjonarju taht effett tal-art, il-massa tal-inżul speċifikata għat-titjir kważi stazzjonarju minghajr effett tal-art u bil-magni kollha jahdmu bil-qawwa tat-tluġh.
- (b) Hlief hekk kif previst fil-punt CAT.POL.H.400(b), f'każ li tiżviluppa hsara fil-magna, il-helikopter għandu jkun jista' jwettaq inżul ta' emerġenza sikur.

CAT.POL.H.420 Operazzjonijiet bil-helikopter fuq ambjent ostili li jinsab 'il barra minn zona kkongestjonata

- (a) L-operazzjonijiet li jsiru fuq ambjent ostili mhux ikkongestjonat minghajr kapacità ta' nżul ta' emerġenza sikur b'helikopters li jahdmu b'magna b'turbina u li jkollhom MOPSC ta' sitt sits jew inqas għandhom jitwettqu biss jekk l-operatur ikun ingħata approvazzjoni għal dan mill-awtorità kompetenti, wara li huwa jkun wettaq valutazzjoni tar-riskji għas-sikurezza. Qabel ma t-tali operazzjonijiet isehhu fi Stat Membru iehor, l-operatur għandu jikseb approvazzjoni mingħand l-awtorità kompetenti ta' dak l-Istat.
- (b) Sabiex jikseb u jżomm approvazzjoni bħal din, l-operatur:
 - (1) għandu jwettaq dawn l-operazzjonijiet biss fiż-żoni u bil-kundizzjonijiet speċifikati fl-approvazzjoni;
 - (2) m'għandux iwettaq dawn l-operazzjonijiet skont approvazzjoni tal-HEMS;
 - (3) għandu jiġġustifika l-fatt li l-limitazzjonijiet tal-helikopter, jew kunsiderazzjonijiet oħrajn li jistgħu jiġu ġġustifikati, jipprekludu l-użu tal-kriterji x-xierqa tal-prestazzjoni; u
 - (4) għandu jkun ingħata approvazzjoni skont il-punt CAT.POL.H.305(b).
- (c) Minkejja l-punt CAT.IDE.H.240, it-tali operazzjonijiet jistgħu jitwettqu minghajr tagħmir tal-ossigenu supplimentari, sakemm l-altitudni tal-kabina ma taqbiżx l-10 000 pied għal perjodu ta' iktar minn 30 minuta u ma taqbeż qatt it-13 000 pied ta' altitudni tal-pressjoni.

TAQSIMA 3

Massa u bilanċ

KAPITOLU 1

Inġenji tal-ajru li jaħdmu bil-muturi**CAT.POL.MAB.100 Tagħbija, massa u bilanċ**

- (a) Matul kull fażi tal-operazzjoni, it-tagħbija, il-massa u ċ-ċentru tal-gravità (CG) tal-inġenju tal-ajru għandhom ikunu konformi mal-limitazzjonijiet speċifikati fl-AFM, jew fil-manwal tal-operat, jekk dan ikun iktar restrittiv.
- (b) L-operatur għandu jistabbilixxi l-massa u ċ-ċentru tal-gravità ta' kwalunkwe inġenju tal-ajru billi dan jintiżen realment qabel id-dhul inizjali fis-servizz u mbagħad wara jintiżen f'intervalli ta' erba' (4) snin jekk jintużaw il-mases individwali tal-inġenji tal-ajru, jew ta' disa' (9) snin jekk jintużaw il-mases tal-flotot. L-effetti akkumulati tal-modifiki u t-tiswijiet fuq il-massa u l-bilanċ għandhom jitqiesu u jiġu ddokumentati kif xieraq. L-inġenji tal-ajru għandhom jerġghu jintiżnu jekk l-effett tal-modifiki fuq il-massa u l-bilanċ ma jkunx magħruf b'mod preċiż.
- (c) L-użin għandu jitwettaq mill-manifattur tal-inġenju tal-ajru jew minn organizzazzjoni tal-manutenzjoni approvata.
- (d) L-operatur għandu jistabbilixxi l-massa tal-oġġetti kollha tal-operat u tal-membri kollha tal-ekwipaġġ li huma inkluzi fil-massa operattiva tal-inġenju tal-ajru mingħajr tagħbija billi jiżinjom jew billi juża mases standard għalihom. Għandha tiġi stabbilita l-influwenza tal-pożizzjoni tagħhom fuq iċ-ċentru tal-gravità tal-inġenju tal-ajru.
- (e) L-operatur għandu jistabbilixxi l-massa tat-tagħbija tat-traffiku, inkludja kwalunkwe sabborra, billi jiżinha jew billi jistabbilixxi l-massa tat-tagħbija tat-traffiku skont il-mases standard għall-passiġġieri u għall-bagalji.
- (f) Minbarra l-mases standard għall-passiġġieri u għall-bagalji kkontrollati, l-operatur jista' juża mases standard għall-oġġetti l-oħra tat-tagħbija jekk juri lill-awtorità kompetenti li dawn l-oġġetti għandhom l-istess massa jew li l-mases tagħhom jaqgħu fi hdan il-valuri speċifikati tat-tolleranza.
- (g) L-operatur għandu jistabbilixxi l-massa tat-tagħbija tal-fjuwil billi juża d-densità reali jew, jekk din ma tkunx magħrufa, billi juża d-densità kkalkulata skont metodu speċifikat fil-manwal tal-operat.
- (h) L-operatur għandu jiżgura:
- (1) li l-inġenju tal-ajru tiegħu jitgħabba taht is-superviżjoni ta' persunal ikkwalifikat; u
 - (2) li t-tagħbija tat-traffiku titgħabba b'tali mod li jkun konsistenti mad-dejta użata għall-kalkolu tal-massa u tal-bilanċ tal-inġenju tal-ajru.
- (i) L-operatur għandu jkun konformi ma' limiti strutturali addizzjonali bħalma huma l-limitazzjonijiet tas-saħħa tal-art, it-tagħbija massima għal kull metru lineari, il-massa massima għal kull kompartment tal-merkanzija u l-limitu massimu ta' sits. Barra minn hekk, għall-helikopters, l-operatur għandu jqis ukoll it-tibdil fit-tagħbija li jsehh waqt it-titjira.
- (j) Fil-manwal tal-operat, l-operatur għandu jispeċifika l-prinċipji u l-metodi involuti fit-tagħbija u fis-sistema tal-massa u l-bilanċ li jissodisfaw ir-rekwiziti mogħtija fil-punti (a) sa (i). Din is-sistema għandha tkopri t-tipi kollha ta' operazzjonijiet previsti.

CAT.POL.MAB.105 Dejta u dokumentazzjoni dwar il-bilanċ u l-massa

- (a) Qabel kull titjira, l-operatur għandu jistabbilixxi d-dejta dwar il-bilanċ u l-massa u għandu jipproduċi d-dokumentazzjoni dwar il-bilanċ u l-massa, li fihom ikunu speċifikati t-tagħbija u d-distribuzzjoni tagħha. Id-dokumentazzjoni dwar il-bilanċ u l-massa għandha tippermetti lill-kmandant jistabbilixxi jekk it-tagħbija u d-distribuzzjoni tagħha tkunx tali li ma jinqabzux il-limiti tal-bilanċ u tal-massa tal-inġenju tal-ajru. Id-dokumentazzjoni dwar il-bilanċ u l-massa għandu jkun fiha l-informazzjoni li ġejja:
- (1) ir-reġistrazzjoni u t-tip ta' inġenju tal-ajru;
 - (2) l-identifikazzjoni, in-numru u d-data tat-titjira;
 - (3) isem il-kmandant;
 - (4) isem min ikun hejja d-dokument;

- (5) il-massa operattiva minghajr taghbija u ċ-ċentru tal-gravità korrispondenti tal-inġenju tal-ajru;
 - (i) fil-każ tal-ajruplani tal-kategorija tal-prestazzjoni B u tal-elikopters, il-pożizzjoni taċ-ċentru tal-gravità m'għandhiex għalfejn titnizzel fid-dokumentazzjoni dwar il-bilanċ u l-massa jekk, pereżempju, id-distribuzzjoni tat-taghbija tkun issegwi tabella tal-bilanċ ikkalkulata minn qabel jew jekk ikun jista' jintwera li għall-operazzjonijiet previsti jista' jiġi żgurat bilanċ korrett, tkun xi tkun it-taghbija reali;
- (6) il-massa tal-fjuwil mat-tluġh u l-massa tal-fjuwil għall-vjaġġ;
- (7) il-massa tal-oġġetti tal-konsum, minbarra l-fjuwil, jekk dan ikun applikabbli;
- (8) il-komponenti tat-taghbija, inklużi l-passiġġieri, il-bagalji, il-merkanzija u s-saborra;
- (9) il-massa waqt it-tluġh, il-massa tal-inżul u l-massa tal-inġenju tal-ajru meta fih ma jkun hemm l-ebda fjuwil;
- (10) il-pożizzjonijiet applikabbli taċ-ċentru tal-gravità tal-inġenju tal-ajru; u
- (11) il-valuri tal-limitu tal-massa u taċ-ċentru tal-gravità.

L-informazzjoni t'hawn fuq għandha tkun disponibbli fid-dokumenti tal-ippjanar tat-titjira jew fis-sistemi tal-bilanċ u tal-massa. Xi ftit minn din l-informazzjoni tista' tkun inkluża f'dokumenti oħrajn li jkunu faċilment disponibbli għall-użu.

- (b) F'każijiet fejn id-dokumentazzjoni u d-dejta dwar il-bilanċ u l-massa jiġu ġġenerati permezz ta' sistema kkompjuterizzata għall-bilanċ u l-massa, l-operatur għandu jivverifika l-integrità tad-dejta prodotta.
- (c) Il-persuna li tkun qed tissorvelja t-taghbija tal-inġenju tal-ajru għandha tikkonferma, permezz ta' firma bl-idejn jew b'mod iehor ekwivalenti, li t-taghbija u d-distribuzzjoni tagħha huma skont id-dokumentazzjoni dwar il-bilanċ u l-massa mogħtija lill-kmandant. Il-kmandant għandu jindika l-aċċettazzjoni tiegħu permezz ta' firma bl-idejn jew b'mod iehor ekwivalenti.
- (d) L-operatur għandu jispecifika l-proċeduri għall-bidliet fit-taghbija li jsiru fl-aħħar mument biex jiżgura li:
 - (1) kwalunkwe bidla li ssir fl-aħħar mument wara li tkun tlestiet id-dokumentazzjoni dwar il-bilanċ u l-massa tkun mgħarrfa lill-kmandant u tiddaħhal fid-dokumenti tal-ippjanar tat-titjira li jkun fihom id-dokumentazzjoni dwar il-bilanċ u l-massa;
 - (2) l-għadd massimu permess ta' bidliet li jsiru fl-aħħar mument fl-għadd ta' passiġġieri jew fit-taghbija tal-istiva jkun speċifikat; u
 - (3) f'każ li dan l-għadd massimu jinqabeż, tithejja dokumentazzjoni ġdida dwar il-bilanċ u l-massa.
- (e) L-operatur għandu jikseb l-approvazzjoni tal-awtorità kompetenti jekk ikun jixtieq juża sistema kkompjuterizzata għall-bilanċ u l-massa li tkun integrata abbord jew sistema kkompjuterizzata awtonoma għall-bilanċ u l-massa bħala s-sors ewlieni għat-tluq tal-inġenju tal-ajru. L-operatur għandu juri l-precizjoni u l-affidabbiltà ta' dik is-sistema.

SUBPARTI D

STRUMENTI, DEJTA U TAGHMIR

TAQSIMA 1

L-ajruplani

CAT.IDEA.100 Strumenti u tagħmir — punti ġenerali

- (a) L-istrumenti u t-tagħmir li huma meħtieġa skont din is-Subparti għandhom jiġu approvati skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003, hlief għall-oġġetti li ġejjin:
 - (1) il-fjużis ta' fuq ir-riħ;
 - (2) id-dwal portabbli indipendenti;
 - (3) arloġġ preciz;
 - (4) il-kontenitur tal-mapep;

- (5) il-kaxxex għall-ewwel għajjnuna;
 - (6) il-kaxxex mediċi għall-emergenzi;
 - (7) il-megafoni;
 - (8) it-tagħmir tas-sopravivenza u għas-sinjali;
 - (9) l-ankri tal-wiċċ u t-tagħmir għall-irmiġġ; u
 - (10) t-tagħmir ta' restrizzjoni għat-tfal.
- (b) L-istrumenti u t-tagħmir li mhumix meħtieġa skont din is-Subparti u li m'għandhomx bżonn jiġu approvati skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003, iżda li jingarru fuq it-titjira, għandhom jikkonformaw mal-affarijiet li ġejjin:
- (1) l-informazzjoni pprovduta minn dawn l-istrumenti, minn dan it-tagħmir jew minn dawn l-aċċessorji m'għandhiex tintuża mill-ekwipaġġ tat-titjira sabiex jikkonforma mal-Anness I għar-Regolament (KE) Nru 216/2008 jew mal-punti CAT.IDE.H.330, CAT.IDE.H.335, CAT.IDE.H.340 u CAT.IDE.H.345; u
 - (2) l-istrumenti u t-tagħmir m'għandhomx jaffettwaw l-ajrunavigabbiltà tal-ajruplan, anki f'każ li jkollhom xi hsara jew li ma jahdmux tajjeb.
- (c) Jekk it-tagħmir ikun se jintuża minn membru tal-ekwipaġġ tat-titjira fil-post tiegħu matul it-titjira, dan għandu jkun jista' jintuża faċilment minn dak il-post. Meta jkun jeħtieġ li oġġett wiehed tat-tagħmir jithaddem minn iktar minn membru wiehed tal-ekwipaġġ tat-titjira, dan l-oġġett għandu jiġi installat b'tali mod li jkun jista' jithaddem faċilment minn kwalunkwe post fejn ikun jeħtieġ li t-tagħmir jithaddem.
- (d) Dawk l-istrumenti li jintużaw minn kwalunkwe membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandhom ikunu organizzati b'tali mod li jippermettu lill-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira jara l-indikazzjonijiet faċilment mill-post tiegħu, bl-inqas devjazzjoni possibbli mill-pożizzjoni u l-linja ta' viżjoni normali tiegħu meta jkun qed iħares 'il quddiem fid-direzzjoni tal-passaġġ tat-titjira.
- (e) It-tagħmir tal-emergenza kollu meħtieġ għandu jkun faċilment aċċessibbli għall-użu immedjat.

CAT.IDE.A.105 Tagħmir minimu għat-titjira

Meta kwalunkwe wiehed mill-istrumenti tal-ajruplan, mill-oġġetti tat-tagħmir jew mill-funzjonijiet meħtieġa għat-titjira prevista ma jkunx qed jahdem jew ikun nieqes, it-titjira m'għandhiex tinbeda, sakemm:

- (a) l-ajruplan ma jkunx qed jithaddem skont il-MEL tal-operatur; jew
- (b) l-operatur ma jkunx approvat mill-awtorità kompetenti biex iħaddem l-ajruplan fil-limiti tal-lista tat-tagħmir minimu ta' referenza (l-MMEL).

CAT.IDE.A.110 Fjużis tal-elettriku ta' fuq ir-riħ

- (a) L-ajruplani għandhom ikunu mghammra bi fjużis tal-elettriku ta' fuq ir-riħ, li jkunu tar-rata ta' qawwa meħtieġa għal harsien shiħ taċ-ċirkwit, sabiex ikunu jistgħu jinbidlu daww il-fjużis li jistgħu jinbidlu waqt it-titjira.
- (b) L-għadd ta' fjużis ta' fuq ir-riħ li jridu jingarru għandu jkun l-ogħla wiehed minn fost dawn li ġejjin:

- (1) 10 % tal-għadd ta' fjużis ta' kull rata ta' qawwa; jew
- (2) tliet fjużis għal kull rata ta' qawwa.

CAT.IDE.A.115 Dwal operattivi

- (a) L-ajruplani li jithaddmu binhar għandhom ikunu mghammra:
 - (1) b'sistema ta' dwal għal kontra l-habtiet;
 - (2) bi dwal fornuti mis-sistema tal-elettriku tal-ajruplan biex jipprovdu daww xieraq għall-istrumenti kollha u t-tagħmir kollu li huma essenzjali għat-thaddim sikur tal-ajruplan;

- (3) bi dwal fornuti mis-sistema tal-elettriku tal-ajruplan biex jipprovdu dawl fil-kompartimenti kollha tal-passiġġieri; u
 - (4) b'dawl portabbli indipendenti għal kull membru tal-ekwipaġġ mehtieg li jkun faċilment aċċessibbli għall-membri tal-ekwipaġġ meta dawn ikunu bilqiegħda fil-post assenjat lilhom.
- (b) Barra minn hekk, l-ajruplani li jithaddmu bil-lejl għandhom ikunu mghammra wkoll:
- (1) bi dwal tan-navigazzjoni/tal-pożizzjoni;
 - (2) b'żewġ idwal għall-inżul jew b'dawl wiehed li jkollu żewġ filamenti fornuti bl-enerġija b'mod separat; u
 - (3) bi dwal biex jitharsu r-Regolamenti internazzjonali għall-prevenzjoni tal-habtiet fil-bahar jekk l-ajruplan jithaddem bhala idroplan.

CAT.IDE.A.120 Tagħmir għat-tindif tal-ħġieġa ta' quddiem tal-ajruplani

L-ajruplani li jkollhom MCTOM ta' iktar minn 5 700 kilogramma għandhom ikunu mghammra, f'kull post tal-bdot, b'mezzi biex meta tagħmel ix-xita parti mill-ħġieġa ta' quddiem tinżamm nadifa.

CAT.IDE.A.125 Operazzjonijiet ta' titjir skont il-VFR li jsiru binhar — strumenti tat-titjir u tan-navigazzjoni u tagħmir assoċjat magħhom

- (a) L-ajruplani li jithaddmu skont il-VFR binhar għandhom ikunu mghammra bit-tagħmir li ġej, li għandu jkun disponibbli fil-post tal-bdot:
- (1) b'mezz għall-kejl u l-wiri:
 - (i) tad-direzzjoni manjetika;
 - (ii) tal-ħin f'sigħat, minuti u sekondi;
 - (iii) l-altitudni tal-pressjoni;
 - (iv) il-veloċità tal-ajru indikata;
 - (v) il-veloċità vertikali;
 - (vi) id-dawran u ż-żliq;
 - (vii) il-pożizzjoni tal-helikopter;
 - (viii) tad-direzzjoni tiegħu;
 - (ix) tat-temperatura tal-arja ta' barra; u
 - (x) tan-numru "Mach" kull meta l-limitazzjonijiet tal-veloċità jinghataw bhala numri "Mach".
 - (2) b'mezz biex ikun indikat meta l-provvista ta' qawwa għall-istrumenti tat-titjir mehtieġa ma tkunx biżżejjed.
- (b) Kull meta għall-operazzjoni jkun mehtieġa żewġ bdoti, għandu jkun hemm mezz separat addizzjonali għat-tieni bdot biex huwa jara l-affarijiet li ġejjin:
- (1) l-altitudni tal-pressjoni;
 - (2) il-veloċità tal-ajru indikata;
 - (3) il-veloċità vertikali;
 - (4) id-dawran u ż-żliq;
 - (5) il-pożizzjoni tal-helikopter; u
 - (6) tad-direzzjoni tiegħu.

- (c) Ghandu jkun hemm mezz għall-prevenzjoni ta' kwalunkwe funzjonament hażin tas-sistemi li jindikaw il-veloċità tal-ajru minhabba l-kondensazzjoni jew is-silġ għal:
- (1) ajruplani li għandhom MCTOM ta' iktar minn 5 700 kilogramma jew li għandhom MOPSC ta' iktar minn disa' sits; u
 - (2) ajruplani li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fl-1 ta' April 1999 jew wara dik id-data.
- (d) L-ajruplani b'magna waħda li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba qabel it-22 ta' Mejju 1995 huma eżentati mir-rekwiżiti tal-punti (a)(1)(vi), (a)(1)(vii), (a)(1)(viii) u (a)(1)(ix) jekk ikun jehtieġ isir ilhom immuntar wara biex jiġu konformi ma' dawn ir-rekwiżiti.

CAT.IDE.A.130 Operazzjonijiet ta' titjir skont l-IFR jew billejl — strumenti tat-titjir u tan-navigazzjoni u tagħmir assoċjat magħhom

L-ajruplani li jithaddmu skont il-VFR billejl jew skont l-IFR għandhom ikunu mghammra bit-tagħmir li ġej, li għandu jkun disponibbli fil-post tal-bdot:

- (a) b'mezz għall-kejl u l-wiri:
- (1) tad-direzzjoni manjetika;
 - (2) tal-hin f'sigħat, minuti u sekondi;
 - (3) il-veloċità tal-ajru indikata;
 - (4) il-veloċità vertikali;
 - (5) tad-dawran u taż-żliq jew, fil-każ ta' ajruplani mghammra b'mezz ta' emergenza għall-kejl u l-wiri tal-pożizzjoni tal-ajruplan, taż-żliq;
 - (6) il-pożizzjoni tal-helikopter;
 - (7) tad-direzzjoni stabbilizzata;
 - (8) tat-temperatura tal-arja ta' barra; u
 - (9) tan-numru "Mach" kull meta l-limitazzjonijiet tal-veloċità jingħataw bhala numri "Mach";
- (b) b'żewġ mezzi għall-kejl u l-wiri tal-altitudni tal-pressjoni;
- (c) b'mezz biex ikun indikat meta l-provvista ta' qawwa għall-istrumenti tat-titjir mehtieġa ma tkunx biżżejjed;
- (d) b'mezz għall-prevenzjoni ta' kwalunkwe funzjonament hażin tas-sistemi li jindikaw il-veloċità tal-ajru, mehtieġa skont il-punti (a)(3) u (h)(2), minhabba l-kondensazzjoni jew is-silġ;
- (e) b'mezz għat-thabbir, lill-ekwipaġġ tat-titjira, li żviluppat hsara fil-mezzi mehtieġa skont il-punt (d) għall-ajruplani:
- (1) li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali fl-1 ta' April 1998 jew wara dik id-data; jew
 - (2) li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali qabel l-1 ta' April 1998 u li jkollhom MCTOM ta' iktar minn 5 700 kilogramma u MOPSC ta' iktar minn disa' sits;
- (f) b'żewġ sistemi indipendenti għall-kejl tal-pressjoni statika, hlief għall-ajruplani li jahdmu bl-iskrejjen u li għandhom MCTOM ta' 5 700 kilogramma jew inqas;
- (g) b'sistema waħda għall-kejl tal-pressjoni statika u sors alternattiv wiehied tal-pressjoni statika għall-ajruplani li jahdmu bl-iskrejjen u li għandhom MCTOM ta' 5 700 kilogramma jew inqas;
- (h) b'mezz separat għat-tieni bdot biex huwa jara l-affarijiet li ġejjin, kull meta għall-operazzjoni jkunu mehtieġa żewġ bdoti:
- (1) l-altitudni tal-pressjoni;
 - (2) il-veloċità tal-ajru indikata;
 - (3) il-veloċità vertikali;
 - (4) id-dawran u ż-żliq;

- (5) il-pożizzjoni tal-helikopter; u
- (6) id-direzzjoni stabbilizzata;
- (i) b'mezz ta' emerġenza għall-kejl u l-wiri tal-pożizzjoni tal-ajruplan, li jkun jista' jintuża minn kwalunkwe post tal-bdot, għall-ajruplani li għandhom MCTOM ta' iktar minn 5 700 kilogramma jew MOPSC ta' iktar minn disa' sits, u li:
 - (1) jiġi fornut kontinwament bl-enerġija matul it-thaddim normali u, f'każ li s-sistema normali li tiġġenera l-elettriku tiegħi taħdem għal kollox, jiġi fornut bl-enerġija minn sors li jkun indipendenti mis-sistema normali li tiġġenera l-elettriku;
 - (2) jahdem b'mod affidabbli għal mill-inqas 30 minuta wara li s-sistema normali li tiġġenera l-elettriku tiegħi taħdem għal kollox, filwaqt li jitqiesu tagħbijiet oħra li jista' jkun hemm fuq il-provvista tal-enerġija tal-emerġenza u l-proċeduri operattivi;
 - (3) jahdem b'mod indipendenti minn kwalunkwe mezz ieħor għall-kejl u l-wiri tal-pożizzjoni tal-helikopter;
 - (4) jahdem b'mod awtomatiku wara li s-sistema normali li tiġġenera l-elettriku tiegħi taħdem għal kollox;
 - (5) ikun imdawwal b'mod xieraq matul il-fażijiet kollha tal-operazzjoni, hlief għall-ajruplani li jkollhom MCTOM ta' 5 700 kilogramma jew inqas, li kienu diġà ġew irreġistrati fi Stat Membru fl-1 ta' April 1995 u li jkunu mghammra b'indikatur tal-pożizzjoni tal-ajruplan tal-emerġenza fil-pannell tal-istrumenti tan-naha tax-xellug;
 - (6) ikun juri biċ-ċar lill-ekwipaġġ tat-titjira meta l-indikatur tal-pożizzjoni tal-ajruplan tal-emerġenza ikun qed jithaddem bi provvista tal-enerġija tal-emerġenza; u
 - (7) jekk l-indikatur tal-pożizzjoni tal-ajruplan tal-emerġenza jkollu provvista tal-enerġija apposta għalih, ikollu indikazzjoni assoċjata, jew fuq l-istrument jew fuq il-pannell tal-istrumenti, meta din il-provvista tkun qed tintuża;
- (j) b'kontenitur tal-mapep li jkun jinsab f'pożizzjoni li minnha wiehed ikun jista' jaqra l-mapep faċilment u li jkun jista' jiddawwal għall-operazzjonijiet li jitwettqu bil-lejl.

CAT.IDE.A.135 Tagħmir addizzjonali għall-operazzjonijiet bi bdot wiehed imwettqin skont l-IFR

L-ajruplani li jithaddmu skont l-IFR bi bdot wiehed għandhom ikunu mghammra b'awtobdot li jkun kapaci jżomm tal-inqas l-altitudni u d-direzzjoni.

CAT.IDE.A.140 Sistema ta' twissija tal-altitudni

- (a) L-ajruplani li ġeġjin għandhom ikunu mghammra b'sistema ta' twissija tal-altitudni:
 - (1) l-ajruplani li jahdmu b'turboskrun li għandhom MCTOM ta' iktar minn 5 700 kilogramma jew MOPSC ta' iktar minn disa' sits; u
 - (2) l-ajruplani li jahdmu b'magni turboġett.
- (b) Is-sistema ta' twissija tal-altitudni għandha tkun kapaci:
 - (1) tavża lill-ekwipaġġ tat-titjira meta tkun qed tintlaħaq altitudni magħżula minn qabel; u
 - (2) tavża lill-ekwipaġġ tat-titjira tal-inqas b'sinjal li jinstema', meta jkun hemm devjazzjoni minn altitudni magħżula minn qabel.
- (c) Minkejja l-punt (a), l-ajruplani li jkollhom MCTOM ta' 5 700 kilogramma jew inqas u MOPSC ta' iktar minn disa' sits, u li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba qabel l-1 ta' April 1972 u li kienu diġà ġew irreġistrati fi Stat Membru fl-1 ta' April 1995, huma eżentati mir-rekwiżiti li jkunu mghammra b'sistema ta' twissija tal-altitudni.

CAT.IDE.A.150 Sistema ta' twissija u ta' għarfien tat-terren (TAWS)

- (a) L-ajruplani li jahdmu b'magna b'turbina u li jkollhom MCTOM ta' iktar minn 5 700 kilogramma jew MOPSC ta' iktar minn disa' sits għandhom ikunu mghammra b'TAWS li tissodisfa r-rekwiżiti għat-tagħmir tal-Kategorija A, kif speċifikat fi standard aċċettabbli.
- (b) L-ajruplani li jahdmu b'magni bil-pistuni u li jkollhom MCTOM ta' iktar minn 5 700 kilogramma jew MOPSC ta' iktar minn disa' sits għandhom ikunu mghammra b'TAWS li tissodisfa r-rekwiżiti għat-tagħmir tal-Kategorija B, kif speċifikat fi standard aċċettabbli.

CAT.IDE.A.155 Sistema għall-prevenzjoni tal-habtiet fl-ajru (ACAS)

Sakemm ma jkunx previst mod ieħor fir-Regolament (UE) Nru 1332/2011, l-ajruplani li jahdmu b'magna b'turbina u li jkollhom MCTOM ta' iktar minn 5 700 kilogramma jew MOPSC ta' iktar minn 19-il sit għandhom ikunu mghammra b'ACAS II.

CAT.IDE.A.160 Tagħmir għall-identifikazzjoni tat-temp abbord

L-ajruplani li ġejjin għandhom ikunu mghammra b'tagħmir għall-identifikazzjoni tat-temp abbord meta jithaddmu billejl jew f'IMC f'żoni fejn, tul ir-rotta, ikunu mistennija maltempati bir-ragħad jew kundizzjonijiet tat-temp oħrajn li jistgħu jkunu perikolużi, u li huma meqjusa bħala kundizzjonijiet li jistgħu jiġu identifikati mit-tagħmir għall-identifikazzjoni tat-temp abbord:

- (a) l-ajruplani bi pressjoni;
- (b) l-ajruplani mingħajr pressjoni li jkollhom MCTOM ta' iktar minn 5 700 kilogramma; u
- (c) l-ajruplani mingħajr pressjoni li jkollhom MOPSC ta' iktar minn disa' sits.

CAT.IDE.A.165 Tagħmir addizzjonali għall-operazzjonijiet imwettqin billejl f'kundizzjonijiet li jiffavorixxu l-formazzjoni tas-silġ

- (a) L-ajruplani li jithaddmu billejl f'kundizzjonijiet ta' silġ mistenni jew attwali għandhom ikunu mghammra b'mezzi li jdawlu jew jidentifikaw il-formazzjoni tas-silġ.
- (b) Il-mezzi li jdawlu l-formazzjoni tas-silġ m'għandhom jikkawżaw l-ebda dija jew riflessjoni li tista' tfixx lill-membri tal-ekwipaġġ fil-qadi tal-kompiti tagħhom.

CAT.IDE.A.170 Sistema ta' telefonija interna għall-ekwipaġġ tat-titjira

L-ajruplani li jithaddmu minn iżjed minn membru wiehed tal-ekwipaġġ tat-titjira għandhom ikunu mghammra b'sistema ta' telefonija interna għall-ekwipaġġ tat-titjira, li tinkludi kuffji tal-widna u mikrofoni għall-użu mill-membri kollha tal-ekwipaġġ tat-titjira.

CAT.IDE.A.175 Sistema ta' telefonija interna għall-membri tal-ekwipaġġ

L-ajruplani li jkollhom MCTOM ta' iktar minn 15 000 kilogramma jew MOPSC ta' iktar minn 19-il sit għandhom ikunu mghammra b'sistema ta' telefonija interna għall-membri tal-ekwipaġġ, hlief għall-ajruplani li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba qabel l-1 ta' April 1965 u li kienu diġà ġew irreġistrati fi Stat Membru fl-1 ta' April 1995.

CAT.IDE.A.180 Sistema għall-avviżi lill-pubbliku

L-ajruplani li jkollhom MOPSC ta' iktar minn 19-il sit għandhom ikunu mghammra b'sistema għall-avviżi lill-pubbliku.

CAT.IDE.A.185 Reġistratur tal-vuċi fil-kabina tal-pilota

- (a) L-ajruplani li ġejjin għandhom ikunu mghammra b'reġistratur tal-vuċi fil-kabina tal-pilota (CVR):

- (1) l-ajruplani li għandhom MCTOM ta' iktar minn 5 700 kilogramma; u
 - (2) l-ajruplani b'diversi magni li jahdmu b'turbina li għandhom MCTOM ta' 5 700 kilogramma jew inqas u MOPSC ta' iktar minn disa' sits u li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fl-1 ta' Jannar 1990 jew wara dik id-data.
- (b) Is-CVR għandu jkun kapaci jżomm id-dejta rreġistrata mill-inqas:
 - (1) tul is-sagħtejn ta' qabel, fil-każ tal-ajruplani msemija fil-punt (a)(1), meta ċ-ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali jkun inħareġ fl-1 ta' April 1998 jew wara dik id-data;
 - (2) tul it-30 minuta ta' qabel għall-ajruplani msemija fil-punt (a)(1), meta ċ-ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali jkun inħareġ qabel l-1 ta' April 1998; jew
 - (3) tul it-30 minuta ta' qabel, fil-każ tal-ajruplani msemija fil-punt (a)(2).
 - (c) Is-CVR għandu jirreġistra, b'referenza għal skala tal-hin:
 - (1) il-komunikazzjonijiet tal-vuċi trażmessi bir-radju mill-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira jew li jkunu waslu bir-radju f'dak il-kompartiment;
 - (2) il-komunikazzjonijiet tal-vuċi tal-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira li jsiru permezz tas-sistema ta' telefonija interna u tas-sistema għall-avviżi lill-pubbliku, jekk dawn ikunu installati;

- (3) l-ambjent tas-smigh tal-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira, inkluż, minghajr interruzzjoni:
- (i) is-sinjali akustiċi li jkunu waslu minn kull mikrofonu tal-kuffja jew tal-maskra li jkun qed jintuża, għall-ajruplani li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fl-1 ta' April 1998 jew wara dik id-data;
 - (ii) is-sinjali akustiċi li jkunu waslu minn kull mikrofonu tal-kuffja jew tal-maskra li jkun qed jintuża, fejn dan ikun possibbli, għall-ajruplani msemija fil-punt (a)(2) li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba qabel l-1 ta' April 1998;
- u
- (4) is-sinjali tal-voċi jew akustiċi li jidentifikaw l-ghajnuniet għan-navigazzjoni jew għall-avvicinament introdotti fil-kuffji tal-widna jew fuq lawdspiker.
- (d) Is-CVR għandu jibda r-reġistrazzjoni qabel ma l-ajruplan jibda jimxi bil-qawwa tiegħu stess u għandu jkompli bir-reġistrazzjoni sa tmiem it-titjira meta l-ajruplan ma jkunx għadu jista' jkompli jimxi bil-qawwa tiegħu stess. Barra minn hekk, fil-każ tal-ajruplani li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali fl-1 ta' April 1998 jew wara dik id-data, is-CVR għandu jibda r-reġistrazzjoni b'mod awtomatiku qabel ma l-ajruplan jibda jimxi bil-qawwa tiegħu stess u għandu jkompli bir-reġistrazzjoni sa tmiem it-titjira meta l-ajruplan ma jkunx għadu jista' jkompli jimxi bil-qawwa tiegħu stess.
- (e) Minbarra l-punt (d), u skont id-disponibbiltà tal-enerġija elettrika, is-CVR għandu jibda r-reġistrazzjoni malajr kemm jista' jkun waqt il-kontrolli li jsiru fil-kabina tal-pilota qabel ma tinxteghel il-magna fil-bidu tat-titjira u għandu jibqa' għaddej biha sal-kontrolli li jsiru fil-kabina tal-pilota immedjatament wara li l-magna tintefa fi tmiem it-titjira, fil-każ:
- (1) tal-ajruplani msemija fil-punt (a)(1) li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali wara l-1 ta' April 1998; jew
 - (2) tal-ajruplani msemija fil-punt (a)(2).
- (f) L-CVR għandu jkollu apparat li jghin biex dan jinstab meta jkun fl-ilma.

CAT.IDE.A.190 Reġistratur tad-dejta tat-titjira

- (a) L-ajruplani li għejjin għandhom ikunu mghammra b'reġistratur tad-dejta tat-titjira (FDR) li juża metodu digitali biex jirreġistra u jaħžen id-dejta u li għalih ikun disponibbli metodu biex tinstab faċilment dik id-dejta mill-mezz tal-ħżin:
- (1) l-ajruplani li għandhom MCTOM ta' iktar minn 5 700 kilogramma u li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fl-1 ta' Ġunju 1990 jew wara dik id-data;
 - (2) l-ajruplani li jaħdmu b'magna b'turbina li għandhom MCTOM ta' iktar minn 5 700 kilogramma u li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba qabel l-1 ta' Ġunju 1990; u
 - (3) l-ajruplani b'diversi magni li jaħdmu b'turbina li għandhom MCTOM ta' 5 700 kilogramma jew inqas u MOPSC ta' iktar minn disa' sits u li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fl-1 ta' April 1998 jew wara dik id-data.
- (b) L-FDR għandu jirreġistra:
- (1) il-hin, l-altitudni, il-veloċità tal-ajru, l-aċċellerazzjoni normali u d-direzzjoni, u għandu jkun kapaċi jzomm id-dejta li tkun giet irreġistrata tal-inqas matul l-aħħar 25 siegħa fil-każ tal-ajruplani msemija fil-punt (a)(2) li jkollhom MCTOM ta' inqas minn 27 000 kilogramma;
 - (2) il-parametri mehtieġa biex jiġu stabbiliti b'mod preċiż il-passaġġ tat-titjira, il-veloċità, il-pożizzjoni tal-ajruplan, il-qawwa tal-magna tal-ajruplan u l-konfigurazzjoni tat-tagħmir li jimmodifika l-pressjoni tal-arja li terfa' l-ajruplan 'il fuq u r-reżistenza tal-arja għall-moviment tal-ajruplan, u għandu jkun kapaċi jzomm id-dejta li tkun giet irreġistrata tal-inqas matul l-aħħar 25 siegħa fil-każ tal-ajruplani msemija fil-punt (a)(1) li jkollhom MCTOM ta' inqas minn 27 000 kilogramma u li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba qabel l-1 ta' Jannar 2016;
 - (3) il-parametri mehtieġa biex jiġu stabbiliti b'mod preċiż il-passaġġ tat-titjira, il-veloċità, il-pożizzjoni tal-ajruplan, il-qawwa tal-magna, il-konfigurazzjoni u l-operat tal-ajruplan, u għandu jkun kapaċi jzomm id-dejta li tkun giet irreġistrata tal-inqas matul l-aħħar 25 siegħa fil-każ tal-ajruplani msemija fil-punti (a)(1) u (a)(2) li jkollhom MCTOM ta' iktar minn 27 000 kilogramma u li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba qabel l-1 ta' Jannar 2016;
 - (4) il-parametri mehtieġa biex jiġu stabbiliti b'mod preċiż il-passaġġ tat-titjira, il-veloċità, il-pożizzjoni tal-ajruplan, il-qawwa tal-magna tal-ajruplan u l-konfigurazzjoni tat-tagħmir li jimmodifika l-pressjoni tal-arja li terfa' l-ajruplan 'il fuq u r-reżistenza tal-arja għall-moviment tal-ajruplan, u għandu jkun kapaċi jzomm id-dejta li tkun giet irreġistrata tal-inqas matul l-aħħar 10 sigħat fil-każ tal-ajruplani msemija fil-punt (a)(3) li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba qabel l-1 ta' Jannar 2016; jew

- (5) il-parametri mehtieġa biex jiġu stabbiliti b'mod preċiż il-passaġġ tat-titjira, il-veloċità, il-pożizzjoni tal-ajruplan, il-qawwa tal-magna, il-konfigurazzjoni u l-operat tal-ajruplan, u għandu jkun kapaċi jżomm id-dejta li tkun għet irreġistrata tal-inqas matul l-aħħar 25 siegħa fil-każ tal-ajruplani msemmija fil-punti (a)(1) u (a)(3) li jkun inhar-għilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fl-1 ta' Jannar 2016 jew wara dik id-data.
- (c) Id-dejta għandha tinkiseb minn sorsi tal-ajruplan li jippermettu korrelazzjoni eżatta mal-informazzjoni murija lill-ekwipaġġ tat-titjira.
- (d) L-FDR għandu jibda jirreġistra d-dejta qabel ma l-ajruplan ikun jista' jimxi bil-qawwa tiegħu stess u għandu jieqaf meta l-ajruplan ma jkunx jista' jimxi iktar bil-qawwa tiegħu stess. Barra minn hekk, fil-każ tal-ajruplani li jkun inhar-għilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali fl-1 ta' April 1998 jew wara dik id-data, l-FDR għandu jibda jirreġistra d-dejta b'mod awtomatiku qabel ma l-ajruplan ikun jista' jimxi bil-qawwa tiegħu stess u għandu jieqaf b'mod awtomatiku meta l-ajruplan ma jkunx jista' jimxi iktar bil-qawwa tiegħu stess.
- (e) L-FDR għandu jkollu apparat li jgħin biex dan jinstab meta jkun fl-ilma.

CAT.IDE.A.195 Reġistrazzjoni tal-kollegamenti bejn id-dejta

- (a) L-ajruplani li jkun inhar-għilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fit-8 ta' April 2014 jew wara, li għandhom il-kapaċità jwettqu komunikazzjonijiet ta' kollegament tad-dejta u li jridu jkunu mgħammra b'CVR, għandhom jirreġistraw fuq reġistratur, fejn ikun applikabbli:
- (1) il-messaġġi ta' komunikazzjoni ta' kollegament tad-dejta marbutin mal-komunikazzjonijiet tal-ATS lill-ajruplan u minnu, inklużi l-messaġġi li japplikaw għall-applikazzjonijiet li ġejjin:
 - (i) il-bidu tal-kollegament tad-dejta;
 - (ii) il-komunikazzjonijiet bejn il-bdot u l-kontrollur;
 - (iii) is-sorveljanza indirizzata;
 - (iv) l-informazzjoni dwar it-titjira;
 - (v) is-sorveljanza tax-xandir tal-inġenju tal-ajru, safejn dan ikun possibbli minhabba l-arkitettura tas-sistema;
 - (vi) id-dejta tal-kontroll operattiv tal-inġenju tal-ajru, safejn dan ikun possibbli minhabba l-arkitettura tas-sistema; u
 - (vii) il-grafika, safejn dan ikun possibbli minhabba l-arkitettura tas-sistema;
 - (2) l-informazzjoni li tippermetti l-korrelazzjoni ma' kull rekord assoċjat li huwa marbut mal-komunikazzjonijiet ta' kollegament tad-dejta u li huwa maħzun f'post differenti mill-ajruplan; u
 - (3) l-informazzjoni dwar il-hin u l-prijorità tal-messaġġi ta' komunikazzjoni ta' kollegament tad-dejta, filwaqt li titqies l-arkitettura tas-sistema.
- (b) Ir-reġistratur għandu juża metodu diġitali biex jirreġistra u jahžen id-dejta u l-informazzjoni, u għandu juża metodu biex tiġi estratta dik id-dejta. Il-metodu tar-reġistrazzjoni għandu jkun tali li jippermetti li d-dejta tkun taqbel mad-dejta rreġistrata fuq l-art.
- (c) Ir-reġistratur għandu jkun kapaċi jżomm id-dejta rreġistrata mill-inqas għall-istess tul ta' hin stabbilit għas-CVRs fil-punt CAT.IDE.A.185.
- (d) Ir-reġistratur għandu jkollu apparat li jgħin biex dan jinstab meta jkun fl-ilma.
- (e) Ir-ekwiziti applikabbli għal-loġika tal-bidu u tal-waqfien tar-reġistratur huma l-istess bħar-ekwiziti applikabbli għal-loġika tal-bidu u tal-waqfien tas-CVR mogħtija fil-punti CAT.IDE.A.185(d) u (e).

CAT.IDE.A.200 Reġistratur ikkombinat

Tista' tintlaħaq konformità mar-ekwiziti tas-CVR u tal-FDR permezz ta':

- (a) reġistratur wieħed ikkombinat għad-dejta tat-titjira u għall-komunikazzjonijiet tal-vuċi tal-kabina tal-pilota, fil-każ ta' ajruplani li jehtieġ li jkunu mgħammra b'CVR jew b'FDR;

- (b) registratur wiehed ikkombinat għad-dejta tat-titjira u għall-komunikazzjonijiet tal-vuċi tal-kabina tal-pilota, fil-każ ta' ajruplani li jkollhom MCTOM ta' 5 700 kilogramma jew inqas u li jehtieġ li jkunu mghammra b'CVR u b'FDR; jew
- (c) żewġ registraturi kkombinati għad-dejta tat-titjira u għall-komunikazzjonijiet tal-vuċi tal-kabina tal-pilota, fil-każ ta' ajruplani li jkollhom MCTOM ta' iktar minn 5 700 kilogramma u li jehtieġ li jkunu mghammra b'CVR u b'FDR.

CAT.IDE.A.205 Sits, ċinturini tas-sikurezza tas-sits, sistemi ta' restrizzjoni u tagħmir ta' restrizzjoni għat-tfal

(a) L-ajruplani għandhom ikunu mghammra:

- (1) b'sit jew post għal kull persuna abbord li jkollha 24 xahar jew iktar;
 - (2) b'ċinturin tas-sikurezza f'kull sit tal-passiġġieri u ċinturini ta' restrizzjoni għal kull post, hlief hekk kif speċifikat fil-punt (3);
 - (3) b'ċinturin tas-sikurezza li jkollu sistema ta' restrizzjoni għan-naħa ta' fuq tat-torso f'kull sit tal-passiġġieri u b'ċinturini tas-sikurezza f'kull post fil-każ ta' ajruplani li jkollhom MCTOM ta' inqas minn 5 700 kilogramma u MOPSC ta' inqas minn disa' sits wara t-8 ta' April 2015;
 - (4) b'taġħmir ta' restrizzjoni għat-tfal (CRD) għal kull persuna abbord li jkollha inqas minn 24 xahar;
 - (5) b'ċinturin tas-sikurezza li jkollu sistema ta' restrizzjoni għan-naħa ta' fuq tat-torso li jkun fih apparat li jżomm, b'mod awtomatiku, lit-torso tal-okkupant f'każ ta' tnaqqis rapidu tal-veloċità:
 - (i) f'kull sit tal-ekwipaġġ tat-titjira u f'kull sit li jkun hdejn is-sit tal-bdot;
 - (ii) f'kull sit tal-osservatur li jkun jinsab fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira;
 - (6) b'ċinturin tas-sikurezza li jkollu sistema ta' restrizzjoni għan-naħa ta' fuq tat-torso f'kull sit għall-ghadd minimu ta' membri tal-ekwipaġġ tal-kabina mehtieġa.
- (b) Ċinturin tas-sikurezza li jkollu sistema ta' restrizzjoni għan-naħa ta' fuq tat-torso għandu:
- (1) jkun jinfetħ permezz ta' molla waħda;
 - (2) jinkludi żewġ strixxi li jintlibsu fuq l-ispalet u ċinturin tas-sikurezza li jkunu jistgħu jintużaw b'mod indipendenti fis-sits tal-ekwipaġġ tat-titjira, fi kwalunkwe sit li jkun hdejn is-sit tal-bdot u fis-sits għall-ghadd minimu ta' membri tal-ekwipaġġ tal-kabina mehtieġa.

CAT.IDE.A.210 Sinjali biex jintlibes iċ-ċinturin tas-sikurezza u biex javżaw li t-tipip mhux permess

L-ajruplani li fihom is-sits tal-passiġġieri ma jkunux jidhru kollha mis-sit(s) tal-ekwipaġġ tat-titjira għandhom ikunu mghammra b'mezz biex il-passiġġieri u l-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina kollha jintwerew meta għandhom jintrabtu biċ-ċinturini tas-sikurezza u meta ma jkunx permess it-tipip.

CAT.IDE.A.215 Bibien u purtieri interni

L-ajruplani għandhom ikunu mghammra:

- (a) fil-każ ta' ajruplani li jkollhom MOPSC ta' iktar minn 19-il sit, b'bieb bejn il-kompartiment tal-passiġġieri u l-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira, b'tabella fuqu li jkollha miktub "l-ekwipaġġ biss" u b'mezz biex bih il-bieb ikun jista' jissakkar sabiex il-passiġġieri ma jkunux jistgħu jifthuh mingħajr il-permess ta' membru tal-ekwipaġġ tat-titjira;
- (b) b'mezz biex jinfetħ kull bieb li jifred il-kompartiment tal-passiġġieri minn kompartiment ieħor li jkollu hruġ ta' emerġenza li jkun faċilment aċċessibbli;
- (c) b'mezz biex jinżammu miftuħin kull bieb jew purtieri li jifirdu l-kompartiment tal-passiġġieri minn żoni oħrajn li jridu jiġu aċċessati sabiex jintlaħaq kwalunkwe hruġ ta' emerġenza mehtieġ minn kwalunkwe sit tal-passiġġieri;
- (d) tabella fuq kull bieb intern jew hdejn kull purtieri li sservi bħala mezz ta' aċċess għall-hruġ tal-emerġenza tal-passiġġieri, li tkun tindika li dawn iridu jinżammu miftuħin matul it-tluġ u l-inżul; u
- (e) mezz li bih kwalunkwe membru tal-ekwipaġġ ikun jista' jiftaħ kwalunkwe bieb li normalment ikun aċċessibbli għall-passiġġieri u li jkun jista' jissakkar mill-passiġġieri.

CAT.IDE.A.220 Kaxxa għall-ewwel għajnuna

- (a) L-ajruplani għandhom ikunu mġhammra b'kaxex għall-ewwel għajnuna skont it-Tabella 1.

Tabella 1

Għadd ta' kaxex għall-ewwel għajnuna meħtieġa

Għadd ta' sits tal-passiġġieri installati	Għadd ta' kaxex għall-ewwel għajnuna meħtieġa
0–100	1
101–200	2
201–300	3
301–400	4
401–500	5
501 jew aktar	6

- (b) Il-kaxex għall-ewwel għajnuna għandhom:

- (1) ikunu faċilment aċċessibbli għall-użu; u u
- (2) jinżammu f'kundizzjoni tajba.

CAT.IDE.A.225 Kaxxa medika għall-emergenzi

- (a) L-ajruplani li għandhom MOPSC ta' iktar minn 30 sit għandhom ikunu mġhammra b'kaxxa medika għall-emergenzi meta kwalunkwe punt mir-rotta ppjanata jkun iktar minn 60 minuta ta' titjir f'veloċità regolari normali 'l bogħod minn ajrudrom li fih wiehed jista' jistenna li jkun hemm għajnuna medika kkwalifikata disponibbli.
- (b) Il-kmandant għandu jiżgura li l-mediċini jingħataw biss minn persuni kkwalifikati kif xieraq.
- (c) Il-kaxxa medika għall-emergenzi msemija fil-punt (a) għandha:
- (1) tkun reżistenti għat-trab u l-indewwa;
 - (2) tingarr b'tali mod li jiġi evitat l-aċċess mhux awtorizzat għaliha; u
 - (3) jinżammu f'kundizzjoni tajba.

CAT.IDE.A.230 Ossigġu tal-ewwel għajnuna

- (a) L-ajruplani bi pressjoni li jithaddmu f'livelli tal-altitudni tal-pressjoni 'l fuq minn 25 000 pied, fil-każ ta' operazzjonijiet li jkun jeħtieġu membru tal-ekwipaġġ tal-kabina, għandhom ikunu mġhammra bi provvista tal-ossigġu mhux dilwit għall-passiġġieri li, minhabba raġunijiet fiżjoloġiċi, ikunu jeħtieġu l-ossigġu wara li tonqos il-pressjoni fil-kabina.
- (b) Il-provvista tal-ossigġu msemija fil-punt (a) għandha tiġi kkalkulata billi tintuża rata medja taċ-ċirkolazzjoni ta' mill-inqas 3 litri ta' gass xott f'kundizzjonijiet normali tat-temperatura u tal-pressjoni (STPD) kull minuta għal kull persuna. Din il-provvista tal-ossigġu għandha tkun biżżejjed, għall-kumpliment tat-titjira, wara li tonqos il-pressjoni fil-kabina, f'altitudni tal-kabina li tkun iktar minn 8 000 pied iżda li ma tkunx taqbeż il-15 000 pied, għal mill-inqas 2 % tal-passiġġieri li jkun qed jingarru fuq l-ajruplan, iżda fl-ebda każ m'għandha tkun biżżejjed għal inqas minn persuna waħda.
- (c) Għandu jkun hemm biżżejjed unitajiet tat-tqassim, iżda fl-ebda każ m'għandu jkun hemm inqas minn żewġ unitajiet, u l-ekwipaġġ tal-kabina għandu jkollu mezz biex ikun jista' juża din il-provvista.
- (d) It-tagħmir tal-ossigġu tal-ewwel għajnuna għandu jkun kapaci jiġġenera ċirkolazzjoni tal-massa lejn kull utent li tkun ta' mill-inqas erba' litri STPD kull minuta.

CAT.IDE.A.235 Ossigġu supplimentari — l-ajruplani bi pressjoni

- (a) L-ajruplani bi pressjoni li jithaddmu f'livelli tal-altitudni tal-pressjoni 'l fuq minn 10 000 pied għandhom ikunu mġhammra b'tagħmir tal-ossigġu supplimentari li jkun jista' jaħżen u jqassam il-provvista tal-ossigġu skont it-Tabella 1.

- (b) L-ajruplani bi pressjoni li jithaddmu f'livelli tal-altitudni tal-pressjoni '1 fuq minn 25 000 pied għandhom ikunu mghammra:
- (1) b'maskri tal-ossigenu li jintlibsu malajr għall-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira;
 - (2) biżżejjed żbokkijiet u maskri ta' fuq ir-riħ, jew unitajiet tal-ossigenu bil-maskri portabbli, imqassmin b'mod uniformi fil-kompartiment tal-passiġġieri, biex tkun żgurata disponibbiltà immedjata tal-ossigenu għall-użu minn kull membru tal-ekwipaġġ tal-kabina mehtieġ;
 - (3) unità li tqassam l-ossigenu li tkun imqabbda ma' terminali għall-provvista tal-ossigenu u li tkun disponibbli immedjatament għal kull membru tal-ekwipaġġ tal-kabina u kull membru addizzjonali tal-ekwipaġġ tal-kabina u għall-okkupanti tas-sits tal-passiġġieri, kull fejn dawn ikunu bilqiegħda; u
 - (4) apparat li jwissi lill-ekwipaġġ tat-titjira dwar kwalunkwe telf fil-pressjoni.
- (c) Fil-każ ta' ajruplani bi pressjoni li jkun inharġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba wara t-8 ta' Novembru 1998 u li jithaddmu f'livelli tal-altitudni tal-pressjoni ta' '1 fuq minn 25 000 pied, jew li jithaddmu f'livelli tal-altitudni tal-pressjoni ta' 25 000 pied jew inqas f'kundizzjonijiet li ma jippermettullhomx jinżlu sa 13 000 pied b'mod sikur f'erba' (4) minuti, l-unitajiet individwali li jqassmu l-ossigenu msemmija fil-punt (b)(3) għandu jkollhom il-kapaċità li jiġu attivati b'mod awtomatiku.
- (d) L-għadd totali ta' unitajiet li jqassmu l-ossigenu u ta' żbokkijiet imsemmija fil-punti (b)(3) u (c) għandu jaqbeż l-għadd ta' sits mill-inqas b'10 %. L-unitajiet żejda għandhom ikunu mqassmin b'mod uniformi fil-kompartiment kollu tal-passiġġieri.
- (e) Minkejja l-punt (a), ir-reqwiziti tal-provvista tal-ossigenu għall-membri/ghall-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina, għall-membri/ghall-membri addizzjonali tal-ekwipaġġ tal-kabina u għall-passiġġieri(i), fil-każ ta' ajruplani li ma jkunux iċċertifikati biex itiru f'livelli tal-altitudni li jkunu '1 fuq minn 25 000 pied, jistgħu jitnaqqsu, għall-hin kollu tat-titjira f'livelli tal-altitudni tal-pressjoni tal-kabina ta' bejn l-10 000 pied u t-13 000 pied, għall-membri kollha tal-ekwipaġġ tal-kabina mehtieġ u għal mill-inqas 10 % tal-passiġġieri jekk, fil-punti kollha tul ir-rotta li minnha għandu jittajjar l-ajruplan, dan ikun kapaċi jinżel b'mod sikur għal altitudni tal-pressjoni tal-kabina ta' 13 000 pied f'erba' (4) minuti.
- (f) Il-provvista minima mehtieġa mogħtija fil-punt (b)(1) tar-ringiela 1 u fir-ringiela 2 tat-Tabella 1 għandha tkopri l-kwantità tal-ossigenu mehtieġa għal rata tal-inżul kostanti mill-altitudni operattiva massima ċċertifikata tal-ajruplan sa 10 000 pied f'10 minuti u għal 20 minuta f'10 000 pied wara.
- (g) Il-provvista minima mehtieġa mogħtija fil-punt 1(b)(2) tar-ringiela 1 tat-Tabella 1 għandha tkopri l-kwantità tal-ossigenu mehtieġa għal rata tal-inżul kostanti mill-altitudni operattiva massima ċċertifikata tal-ajruplan sa 10 000 pied f'10 minuti u għal 110 minuta f'10 000 pied wara.
- (h) Il-provvista minima mehtieġa mogħtija fir-ringiela 3 tat-Tabella 1 għandha tkopri l-kwantità tal-ossigenu mehtieġa għal rata tal-inżul kostanti mill-altitudni operattiva massima ċċertifikata tal-ajruplan sa 15 000 pied f'10 minuti.

Tabella 1

Rekwiziti minimi tal-ossigenu għall-ajruplani bi pressjoni

Provvista għal	Tul ta' hin u altitudni tal-pressjoni tal-kabina
1. L-okkupanti tas-sits fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira li jkunu qed jaqdu l-kompiti tagħhom fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira	(a) Il-hin kollu tat-titjira li matulu l-altitudni tal-pressjoni tal-kabina tkun taqbeż it-13 000 pied. (b) Il-kumplament tal-hin tat-titjira li matulu l-altitudni tal-pressjoni tal-kabina tkun taqbeż l-10 000 pied iżda ma tkunx taqbeż it-13 000 pied, wara l-ewwel 30 minuta f'din l-altitudni, iżda fl-ebda każ inqas minn: (1) provvista għal 30 minuta għall-ajruplani li jkunu ċċertifikati biex itiru f'livelli tal-altitudni li ma jaqbżux il-25 000 pied; u (2) provvista ta' saġhtejn għall-ajruplani li jkunu ċċertifikati biex itiru f'livelli tal-altitudni li jkunu '1 fuq minn 25 000 pied.
2. Il-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina mehtieġa	(a) Il-hin kollu tat-titjira li matulu l-altitudni tal-pressjoni tal-kabina tkun taqbeż it-13 000 pied, iżda mhux inqas minn provvista għal 30 minuta. (b) Il-kumplament tal-hin tat-titjira li matulu l-altitudni tal-pressjoni tal-kabina tkun taqbeż l-10 000 pied iżda ma tkunx taqbeż it-13 000 pied, wara l-ewwel 30 minuta f'din l-altitudni.

Provvista għal	Tul ta' hin u altitudni tal-pressjoni tal-kabina
3. 100 % tal-passiġġieri (*)	Il-hin kollu tat-titjir li matulu l-altitudni tal-pressjoni tal-kabina tkun taqbeż il-15 000 pied, iżda fl-ebda każ inqas minn provvista għal 10 minuti.
4. 30 % tal-passiġġieri (*)	Il-hin kollu tat-titjir li matulu l-altitudni tal-pressjoni tal-kabina tkun taqbeż l-14 000 pied iżda ma tkunx taqbeż il-15 000 pied.
5. 10 % tal-passiġġieri (*)	Il-kumplement tal-hin tat-titjir li matulu l-altitudni tal-pressjoni tal-kabina tkun taqbeż l-10 000 pied iżda ma tkunx taqbeż l-14 000 pied, wara l-ewwel 30 minuta f'din l-altitudni.

(*) L-għadd ta' passiġġieri mogħti fit-Tabella 1 jirreferi għall-għadd ta' passiġġieri li jkunu qed jingarru abbord fil-verità, inklużi dawk li jkollhom inqas minn 24 xahar.

CAT.IDE.A.240 Ossigġu supplimentari — l-ajruplani mingħajr pressjoni

L-ajruplani mingħajr pressjoni li jithaddmu flivelli tal-altitudni tal-pressjoni 'l fuq minn 10 000 pied għandhom ikunu mghammra b'tagħmir tal-ossigġu supplimentari li jkun jista' jaħżen u jqassam il-provvisti tal-ossigġu skont it-Tabella 1.

Tabella 1

Rekwiżiti minimi tal-ossigġu għall-ajruplani mingħajr pressjoni

Provvista għal	Tul ta' hin u altitudni tal-pressjoni tal-kabina
1. L-okkupanti tas-sits fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira li jkunu qed jaqdu l-kompiti tagħhom fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira u l-membri tal-ekwipaġġ li jkunu qed jghinu lill-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira fil-qadi tal-kompiti tagħhom	Il-hin kollu tat-titjir flivelli tal-altitudni tal-pressjoni li jkunu 'l fuq mill-10 000 pied.
2. Il-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina meħtieġa	Il-hin kollu tat-titjir flivelli tal-altitudni tal-pressjoni li jkunu 'l fuq mit-13 000 pied u għal kwalunkwe perjodu ta' iktar minn 30 minuta li matulu l-livelli tal-altitudni tal-pressjoni jkunu jaqbzu l-10 000 pied iżda ma jkunux jaqbzu t-13 000 pied.
3. Il-membri addizzjonali tal-ekwipaġġ u 100 % tal-passiġġieri (*)	Il-hin kollu tat-titjir flivelli tal-altitudni tal-pressjoni li jkunu 'l fuq mit-13 000 pied.
4. 10 % tal-passiġġieri (*)	Il-hin kollu tat-titjir wara 30 minuta flivelli tal-altitudni tal-pressjoni li jkunu jaqbzu l-10 000 pied iżda li ma jkunux jaqbzu t-13 000 pied.

(*) L-għadd ta' passiġġieri mogħti fit-Tabella 1 jirreferi għall-għadd ta' passiġġieri li jkunu qed jingarru abbord fil-verità, inklużi dawk li jkollhom inqas minn 24 xahar.

CAT.IDE.A.245 Tagħmir protettiv għat-tehid tan-nifs għall-ekwipaġġ

(a) L-ajruplani kollha bi pressjoni u dawk l-ajruplani kollha mingħajr pressjoni li għandhom MCTOM ta' iktar minn 5 700 kilogramma jew MOPSC ta' iktar minn 19-il sit għandhom ikunu mghammra b'tagħmir protettiv għat-tehid tan-nifs (PBE) biex l-ghajnejn, l-immieher u l-halq jiġu protetti u biex jiġi pprovdut, għal perjodu ta' mill-inqas 15-il minuta:

- (1) l-ossigġu għal kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira li jkun qed jaqdi l-kompitu tiegħu fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira;
 - (2) gass tan-nifs għal kull membru tal-ekwipaġġ tal-kabina meħtieġ, li jkun jinsab hdejn il-post assenjat lilu; u
 - (3) gass tan-nifs minn PBE portabbli għal membru wiehed tal-ekwipaġġ tat-titjira, li jkun jinsab hdejn il-post assenjat lilu, fil-każ ta' ajruplani li jithaddmu b'iktar minn membru wiehed tal-ekwipaġġ tat-titjira u bl-ebda membru tal-ekwipaġġ tal-kabina.
- (b) PBE maħsub għall-użu tal-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira għandu jkun installat fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira u jkun aċċessibbli għal użu immedjat minn kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira meħtieġ, li jkun jinsab fil-post assenjat lilu.
- (c) PBE maħsub għall-użu tal-ekwipaġġ tal-kabina għandu jkun installat hdejn kull post għall-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina meħtieġa.

- (d) L-ajruplani għandhom ikunu mġhammra b'PBE portabbli addizzjonali, li jkun installat hdejn iċ-ċilindru jew il-pompa tal-idejn għat-tifi tan-nar imsemmija fil-punt CAT.IDE.A.250, jew hdejn id-dahla tal-kompartiment tal-merkanzija, f'każ li iċ-ċilindru jew il-pompa tal-idejn għat-tifi tan-nar ikunu installati fil-kompartiment tal-merkanzija.
- (e) Meta l-PBE jkun qed jintuża, dan m'għandux jimpedixxi l-użu tal-mezzi ta' komunikazzjoni msemmija fil-punti CAT.IDE.A.170, CAT.IDE.A.175, CAT.IDE.A.270 u CAT.IDE.A.330.

CAT.IDE.A.250 Ċilindri jew pompi tal-idejn għat-tifi tan-nar

- (a) L-ajruplani għandhom ikunu mġhammra tal-inqas b'ċilindru wiehed jew pompa wahda tal-idejn għat-tifi tan-nar fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira.
- (b) Tal-inqas ċilindru wiehed jew pompa wahda tal-idejn għat-tifi tan-nar għandha tkun tinsab f'kull passaġġ li ma jkunx jinsab fil-kompartiment ewlieni tal-passiġġieri, jew għandha tkun faċilment aċċessibbli għall-użu fih.
- (c) Tal-inqas ċilindru wiehed jew pompa wahda tal-idejn għat-tifi tan-nar għandha tkun disponibbli għall-użu f'kull kompartiment tal-bagalji jew tal-merkanzija tal-kategorija A jew B u f'kull kompartiment tal-merkanzija tal-kategorija E li jkun aċċessibbli għall-membri tal-ekwipaġġ waqt it-titjira.
- (d) It-tip ta' sustanza tat-tifi tan-nar użata fiċ-ċilindri jew fil-pompi għat-tifi tan-nar meħtieġa u l-kwantità tagħha għandhom ikunu xierqa għat-tipi ta' nirien li jistgħu jiżviluppaw fil-kompartiment fejn ikun mahsub li jintuża iċ-ċilindru jew il-pompa għat-tifi tan-nar u għandhom inaqqsu l-periklu tal-konċentrazzjoni ta' gassijiet tossiċi fil-kompartimenti li fihom ikun hemm in-nies.
- (e) L-ajruplani għandhom ikunu mġhammra tal-inqas bl-għadd ta' ċilindri jew pompi tal-idejn għat-tifi tan-nar mogħtija fit-Tabella 1, u dawn għandhom ikunu jinsabu f'post konvenjenti biex ikunu faċilment aċċessibbli għall-użu f'kull kompartiment tal-passiġġieri.

Tabella 1

Għadd ta' ċilindri jew pompi tal-idejn għat-tifi tan-nar

MOPSC	Għadd ta' ċilindri jew pompi tal-idejn għat-tifi tan-nar
7–30	1
31–60	2
61–200	3
201–300	4
301–400	5
401–500	6
501–600	7
601 jew aktar	8

CAT.IDE.A.255 Imnanar tas-salvataġġ u skarpellini

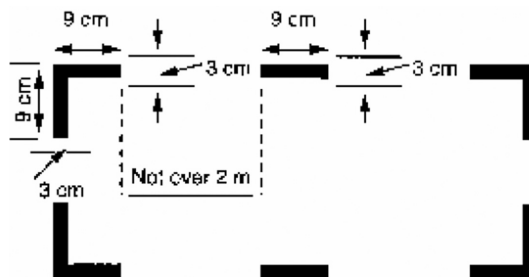
- (a) L-ajruplani li jkollhom MCTOM ta' iktar minn 5 700 kilogramma jew li jkollhom MOPSC ta' iktar minn disa' sits għandhom ikunu mġhammra tal-inqas b'mannara wahda tas-salvataġġ jew bi skarpellina wahda li tkun tinsab fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira.
- (b) Fil-każ ta' ajruplani li jkollhom MOPSC ta' iktar minn 200 sit, għandha tkun installata mannara tas-salvataġġ jew skarpellina addizzjonali fiż-żona tal-passaġġ li jkun jinsab l-eqreb għal denb l-ajruplan jew qribu.
- (c) Il-passiġġieri m'għandhomx ikunu jistgħu jaraw l-imnanar tas-salvataġġ u l-iskarpellini li jkunu jinsabu fil-kompartiment tal-passiġġieri.

CAT.IDE.A.260 Immarkar tal-postijiet minn fejn jista' jkun hemm dhul

Jekk iż-żoni tal-qafas tal-ajruplan li jkunu adattati għad-dhul mill-ekwipaġġi tas-salvataġġ waqt emerġenza jkunu mmarkati, dawn iż-żoni għandhom jiġu mmarkati hekk kif inhu muri fil-Figura 1.

Figura 1

Immarkar tal-postijiet minn fejn jista' jkun hemm dhul

CAT.IDE.A.265 Mezzi għall-evakwazzjoni ta' emerġenza

- (a) L-ajruplani li fihom is-soll tal-hruġ tal-emerġenza tal-passiġġieri jkun jinsab iktar minn 1,83 metru (6 piedi) 'l fuq mill-art għandhom ikunu mghammra, f'kull hruġ ta' dan it-tip, b'mezz li bih, waqt emerġenza, il-passiġġieri u l-ekwipaġġ ikunu jistgħu jilhqu l-art b'mod sikur.
- (b) Minkejja l-punt (a), dawn il-mezzi mhumix meħtieġa fil-postijiet tal-hruġ li jinsabu fuq il-ġwienah jekk, fl-istruttura tal-ajruplan, il-post magħżul biex fih tispiċċa r-rotta ta' evakwazzjoni jkun jinsab inqas minn 1,83 metru (6 piedi) mill-art meta l-ajruplan ikun mal-art bit-tagħmir għall-inżul estiż u bil-"flaps" fil-pożizzjoni tat-tluġ jew tal-inżul, skont liema minn dawn il-pożizzjonijiet tkun l-oġġla mill-art.
- (c) L-ajruplani li jeħtieġ ikollhom hruġ tal-emerġenza separat għall-ekwipaġġ tat-titjira u li fihom il-punt l-iktar baxx tal-hruġ tal-emerġenza jkun jinsab iktar minn 1,83 metru (6 piedi) 'l fuq mill-art għandu jkollhom mezz biex il-membri kollha tal-ekwipaġġ tat-titjira jiġu meġhuna jinżlu, waqt emerġenza, sabiex dawn ikunu jistgħu jilhqu l-art b'mod sikur.
- (d) L-ġholi msemmi fil-punti (a) u (c) għandu jitkejjel:
- (1) bit-tagħmir għall-inżul estiż; u
 - (2) wara li wahda mis-saqajn tat-tagħmir għall-inżul, jew iktar minn wahda, tkun waqgħet jew ma tkunx tista' testendi, fil-każ ta' ajruplani li jkollhom ċertifikat tat-tip maħruġ wara l-31 ta' Marzu 2000.

CAT.IDE.A.270 Megafoni

L-ajruplani li jkollhom MOPSC ta' iktar minn 60 sit u li jkunu qed iġorru mill-inqas passiġġier wiehed għandhom ikunu mghammra bl-għadd ta' megafoni portabbli li ġejjin u li jahdmu bil-batterija, li jkunu faċilment aċċessibbli għall-użu mill-membri tal-ekwipaġġ matul evakwazzjoni ta' emerġenza:

- (a) għal kull kabina tal-passiġġieri:

Tabella 1

Għadd ta' megafoni

Konfigurazzjoni ta' sits tal-passiġġieri	Għadd ta' megafoni
Minn 61 sa 99 sit	1
100 jew aktar	2

- (b) għall-ajruplani li jkollhom iktar minn kabina wahda tal-passiġġieri, fil-każijiet kollha fejn il-konfigurazzjoni totali ta' sits tal-passiġġieri tkun ta' iktar minn 60 sit, mill-inqas megafonu wiehed.

CAT.IDE.A.275 Dwal u sinjali tal-emerġenza

- (a) L-ajruplani li jkollhom MOPSC ta' iktar minn disa' sits għandhom ikunu mghammra b'sistema ta' dawl tal-emerġenza li jkollha provvista tal-enerġija indipendenti, sabiex tithaffet l-evakwazzjoni tal-ajruplan.
- (b) Fil-każ ta' ajruplani li jkollhom MOPSC ta' iktar minn 19-il sit, is-sistema ta' dawl tal-emerġenza msemmija fil-punt (a) għandha tinkludi:
- (1) is-sorsi ta' tidwil ġenerali tal-kabina;

- (2) id-dwal interni fiż-żoni tal-hruġ tal-emerġenza fil-livell tal-art;
 - (3) it-tidwil tas-sinjali fuq il-hruġ tal-emerġenza u tas-sinjali li juru fejn jinsab il-hruġ ta' emerġenza;
 - (4) id-dawl tal-emerġenza ta' barra fil-postijiet kollha tal-hruġ li jinsab fuq il-ġwienah u fil-postijiet tal-hruġ fejn ikunu meħtieġa mezzi tal-ghajnuna għall-inżul lejn l-art fil-każ ta' ajruplani li għalihom l-applikazzjoni għaċ-ċertifikat tat-tip jew għal dokument ekwivalenti tkun saret qabel l-1 ta' Mejju 1972, meta dawn jithaddmu bil-lejl;
 - (5) id-dawl tal-emerġenza ta' barra fil-postijiet kollha tal-hruġ tal-emerġenza tal-passiġġieri fil-każ ta' ajruplani li għalihom l-applikazzjoni għaċ-ċertifikat tat-tip jew għal dokument ekwivalenti tkun saret wara t-30 ta' April 1972, meta dawn jithaddmu bil-lejl; u
 - (6) is-sistema/is-sistemi tal-immarkar tal-passaġġi tal-evakwazzjoni fil-kompartimenti tal-passiġġieri flivell li jkun qrib l-art fil-każ ta' ajruplani li jkun inħarġilhom ċertifikat tat-tip għall-ewwel darba fil-31 ta' Diċembru 1957 jew wara dik id-data.
- (c) Fil-każ ta' ajruplani li jkollhom MOPSC ta' 19-il sit jew inqas u li jkollhom ċertifikat tat-tip abbażi tal-kodicijiet tal-ajrunavigabbiltà tal-Aġenzija, is-sistema ta' dawl tal-emerġenza msemmija fil-punt (a) għandha tinkludi t-tagħmir imsemmi fil-punti (b)(1) sa (3).
- (d) Fil-każ ta' ajruplani li jkollhom MOPSC ta' 19-il sit jew inqas u li ma jkollhomx ċertifikat tat-tip abbażi tal-kodicijiet tal-ajrunavigabbiltà tal-Aġenzija, is-sistema ta' dawl tal-emerġenza msemmija fil-punt (a) għandha tinkludi t-tagħmir imsemmi fil-punt (b)(1).
- (e) L-ajruplani li jkollhom MOPSC ta' disa' sits jew inqas li jithaddmu bil-lejl għandhom ikunu mghammra b'sors ta' tidwil generali tal-kabina sabiex tithaffef l-evakwazzjoni tal-ajruplan.

CAT.IDE.A.280 Trażmettitur għas-sejbien waqt emerġenza (ELT)

- (a) L-ajruplani li jkollhom MOPSC ta' iktar minn 19-il sit għandhom ikunu mghammra tal-inqas:
- (1) b'żewġ ELTs, li wiehed minnhom għandu jkun awtomatiku, fil-każ ta' ajruplani li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba wara l-1 ta' Lulju 2008; jew
 - (2) b'ELT awtomatiku wiehed, jew b'żewġ ELTs ta' kwalunkwe tip, fil-każ ta' ajruplani li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fl-1 ta' Lulju 2008 jew qabel dik id-data.
- (b) L-ajruplani li jkollhom MOPSC ta' 19-il sit jew inqas għandhom ikunu mghammra tal-inqas:
- (1) b'ELT awtomatiku wiehed, fil-każ ta' ajruplani li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba wara l-1 ta' Lulju 2008; jew
 - (2) b'ELT wiehed ta' kwalunkwe tip, fil-każ ta' ajruplani li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fl-1 ta' Lulju 2008 jew qabel dik id-data.
- (c) ELT ta' kwalunkwe tip għandu jkun jista' jitrażmetti b'mod simultanju kemm fuq il-frekwenza 121,5 MHz kif ukoll fuq il-frekwenza 406 MHz.

CAT.IDE.A.285 Titjir fuq l-ilma

- (a) L-ajruplani li ġejjin għandhom ikunu mghammra b'gakketta tas-salvataġġ għal kull persuna li tkun abbord jew b'apparat ekwivalenti li jżomm f'wiċċ l-ilma għal kull persona abbord li jkollha inqas minn 24 xahar, li jkunu stivati f'post li jkun faċilment aċċessibbli mis-sit jew mill-post tal-persuna li għaliha jkunu pprovduti:
- (1) l-ajruplani tal-art li jithaddmu fuq l-ilma f'distanzi ta' iktar minn 50 mil nawtiku mill-kosta jew li jtitlqu jew jinżlu f'ajrudrom li fih il-passaġġ tat-tluġh jew tal-avvicinament ikun qiegħed b'tali mod fuq l-ilma li x'aktarx ikun se jkun hemm inżul ta' emerġenza; u
 - (2) l-idroplani li jithaddmu fuq l-ilma.
- (b) Kull gakketta tas-salvataġġ jew apparat ekwivalenti individwali li jżomm f'wiċċ l-ilma għandu jkun mghammar b'mezz ta' tidwil elettriku sabiex il-persuni jkunu jistghu jinstabu b'mod iktar faċli.
- (c) L-idroplani li jithaddmu fuq l-ilma għandhom ikunu mghammra:
- (1) b'ankra tal-wiċċ u tagħmir iehor meħtieġ sabiex jiffaċilita l-irmigġ, l-ankrar jew l-immanuvrar tal-idroplan fuq l-ilma, li jkunu adattati għad-daqs, il-piż u l-karatteristiċi tal-immaniġġjar tiegħu; u
 - (2) b'tagħmir biex jagħmel is-sinjali tal-hoss kif preskritt fir-Regolamenti internazzjonali għall-prevenzjoni tal-habtiet fil-baħar, fejn dan ikun applikabbli.

(d) L-ajruplani li jithaddmu fuq l-ilma f'distanza 'l boghod mill-art li tkun adattata ghal inzul ta' emerġenza, li tkun akbar mid-distanzi li jikkorrispondu ghal dan li ġej:

(1) 120 minuta ta' titjir f'velocità regolari jew 400 mil nawtiku, skont liema minnhom tkun l-inqas, fil-każ ta' ajruplani li jistgħu jkomplu jtiru lejn ajrudrom, f'każ li l-magna/l-magni kritika/kritiċi tkun waqfet taħdem/ikunu waqfu jahdmu fi kwalunkwe punt tul ir-rotta jew id-devjazzjonijiet previsti; jew

(2) 30 minuta ta' titjir f'velocità regolari jew 100 mil nawtiku, skont liema minnhom tkun l-inqas, għall-ajruplani l-oħrajn kollha,

għandhom ikunu mġhammra bit-tagħmir speċifikat fil-punt (e).

(e) L-ajruplani li jikkonformaw mal-punt (d) għandhom iġorru t-tagħmir li ġej abbord:

(1) biżżejjed ċattri tas-salvataġġ sabiex fihom jingarru l-persuni kollha abbord, li għandhom ikunu stivati b'tali mod li jiffacilita l-użu fil-pront tagħhom f'każ ta' emerġenza u li għandhom ikunu kbar biżżejjed sabiex fihom joqogħdu n-nies kollha li jkunu salvaw f'każ li tintilef wahda miċ-ċattri tal-akbar kapacià mkejlja;

(2) dawl għas-sejbien tal-persuni li jkunu salvaw f'kull ċattri tas-salvataġġ;

(3) tagħmir li jsalva l-hajja li jipprovi l-mezzi għall-manteniment tal-hajja, skont kif ikun xieraq għat-titjira li tkun se titwettag; u

(4) tal-inqas żewġ ELTs tas-sopravivenza (ELT(S)).

CAT.IDE.A.305 Tagħmir tas-sopravivenza

(a) L-ajruplani li jithaddmu fuq żoni li fihom it-tiftix u s-salvataġġ ikunu partikularment diffiċli, għandhom ikunu mġhammra:

(1) b'tagħmir għas-sinjali sabiex ikunu jistgħu jsiru s-sinjali ta' allarm;

(2) tal-inqas b'ELT(S) wiehed; u

(3) b'tagħmir iehor tas-sopravivenza għar-rotta li minnha għandu jittajjar il-helikopter, filwaqt li jitqies l-għadd ta' persuni abbord.

(b) It-tagħmir l-iehor tas-sopravivenza speċifikat fil-punt (a)(3) m'hemmx għalfejn jingarr abbord meta l-ajruplan:

(1) jibqa' f'distanza 'l boghod miż-żona fejn it-tiftix u s-salvataġġ ma jkunux partikularment diffiċli li tkun tikkorrispondi għal:

(i) 120 minuta ta' titjir f'velocità regolari b'magna wahda wieqfa (OEI), għall-ajruplani li jistgħu jkomplu jtiru lejn ajrudrom, f'każ li l-magna/l-magni kritika/kritiċi tkun waqfet taħdem/ikunu waqfu jahdmu fi kwalunkwe punt tul ir-rotta jew ir-rotot ta' devjazzjoni previsti; jew

(ii) 30 minuta ta' titjir f'velocità regolari għall-ajruplani l-oħra kollha;

(2) jibqa' f'distanza li ma tkunx akbar minn dik li tikkorrispondi għal 90 minuta ta' titjir f'velocità regolari minn zona li tkun adattata għal inzul ta' emerġenza, għall-ajruplani ċertifikati skont l-istandard tal-ajrunavigabbiltà applikabbli.

CAT.IDE.A.325 Kuffji tal-widna

(a) L-ajruplani għandhom ikunu mġhammra b'kuffji tal-widna li jkollhom mikrofonu tal-kuffja jew ta' mal-gerżuma jew apparat ekwivalenti għal kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira fil-post assenjat lilhom fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira.

(b) L-ajruplani li jithaddmu skont l-IFR jew billejl għandhom ikunu mġhammra b'buttuna ta' trażmissjoni fuq is-sistema manwali għall-kontroll tal-"pitch" u r-"roll" għal kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira meħtieġ.

CAT.IDE.A.330 Tagħmir għall-komunikazzjoni permezz tar-radju

(a) L-ajruplani għandhom ikunu mġhammra bit-tagħmir għall-komunikazzjoni permezz tar-radju li jkun meħtieġ mir-rekwiżiti tal-isparju tal-ajru applikabbli.

(b) It-tagħmir għall-komunikazzjoni permezz tar-radju għandu jippermetti l-komunikazzjoni fuq il-frekwenza għall-emerġenzi ajrunawtiċi 121,5 MHz.

CAT.IDE.A.335 Pannell għall-ghazla tal-hoss

L-ajruplani li jithaddmu skont l-IFR għandhom ikunu mghammra b'pannell għall-ghazla tal-hoss li jkun jista' jithaddem minn kull post għall-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira mehtieġa.

CAT.IDE.A.340 Tagħmir tar-radju għall-operazzjonijiet ta' titjir skont il-VFR fuq rotot innavigati b'referenza għal għelien viżwali

L-ajruplani li jithaddmu skont il-VFR fuq rotot innavigati b'referenza għal għelien viżwali għandhom ikunu mghammra bit-tagħmir għall-komunikazzjoni permezz tar-radju li jkun mehtieġ fil-kundizzjonijiet ta' propagazzjoni tar-radju normali biex iwettaq l-affarijiet li ġejjin:

- (a) jikkomunika mal-istazzjonijiet ix-xierqa ta' fuq l-art;
- (b) jikkomunika mal-istazzjonijiet ix-xierqa tal-ATC minn kwalunkwe punt fl-ispazju tal-ajru kkontrollat li fih ikun ipplanat li jitwettqu t-titjiriet; u
- (c) jirċievi informazzjoni meteoroloġika.

CAT.IDE.A.345 Tagħmir għall-komunikazzjoni u tan-navigazzjoni għall-operazzjonijiet ta' titjir skont l-IFR jew skont il-VFR fuq rotot li ma jiġux innavigati b'referenza għal għelien viżwali

- (a) L-ajruplani li jithaddmu skont l-IFR jew skont il-VFR fuq rotot li ma jistgħux jiġu nnavigati b'referenza għal għelien viżwali għandhom ikunu mghammra b'tagħmir għall-komunikazzjoni permezz tar-radju u b'tagħmir tan-navigazzjoni skont ir-rekwiżiti tal-ispazju tal-ajru applikabbli.
- (b) It-tagħmir għall-komunikazzjoni permezz tar-radju għandu jinkludi tal-inqas żewġ sistemi indipendenti għall-komunikazzjoni permezz tar-radju li jkunu mehtieġa fil-kundizzjonijiet normali tal-operat għall-komunikazzjoni ma' stazzjon xieraq fuq l-art minn kwalunkwe punt tul ir-rotta, inklużi d-devjazzjonijiet.
- (c) Minkejja l-punt (b), l-ajruplani li jithaddmu għal operazzjonijiet fuq distanza qasira fl-ispazju tal-ajru li jaqa' taht l-ispeċifikazzjonijiet minimi tal-prestazzjoni tan-navigazzjoni tal-Atlantiku tat-Tramuntana (NAT MNPS) u li ma jaqsmux l-Atlantiku tat-Tramuntana għandhom ikunu mghammra tal-inqas b'sistema waħda għall-komunikazzjoni fuq distanza twila, f'każ li jkunu ppubblikati proċeduri alternattivi għall-komunikazzjoni għall-ispazju tal-ajru kkonċernat.
- (d) L-ajruplani għandu jkollhom biżżejjed tagħmir tan-navigazzjoni sabiex jiġi żgurat li, f'każ li tiżviluppa hsara f'apparat minnhom matul kwalunkwe fażi tat-titjira, il-kumplement tat-tagħmir jippermetti n-navigazzjoni sikura skont il-pjan tat-titjira.
- (e) L-ajruplani li jintużaw f'titjiriet li fihom ikun previst inżul f'IMC għandhom ikunu mghammra b'tagħmir adattat li jkun jista' jipprovi għid sa punt li minnu jkun jista' jitwettaq inżul viżwali għal kull ajrudrom li għalih huwa pplanat l-inżul f'IMC u għal kull ajrudrom alternattiv magħżul.

CAT.IDE.A.350 Transponder

L-ajruplani għandhom ikunu mghammra bi transponder ta' radar sekondarju ta' sorveljanza (SSR) li jkun jirrapporta l-altitudni tal-pressjoni u bi kwalunkwe kapacità oħra ta' transponder tas-SSR li tkun mehtieġa għar-rotta li minnha jkun qed jittajjar l-ajruplan.

CAT.IDE.A.355 Ġestjoni elettronika tad-dejta tan-navigazzjoni

- (a) L-operatur għandu juża biss prodotti elettronici tad-dejta tan-navigazzjoni li jappoġġaw applikazzjoni tan-navigazzjoni li tilhaq l-istandards tal-integrità li huma adattati għall-użu mahsub tad-dejta.
- (b) Meta l-prodotti elettronici tad-dejta tan-navigazzjoni jappoġġaw applikazzjoni tan-navigazzjoni li tkun mehtieġa għal operazzjoni li għaliha tkun mehtieġa approvazzjoni skont l-Anness V (il-Parti-SPA), l-operatur għandu juri lill-awtorità kompetenti li l-proċess applikat u l-prodotti mogħtija jilhqgħu l-istandards tal-integrità adattati għall-użu mahsub tad-dejta.
- (c) L-operatur għandu jimmonitorja b'mod kontinwu l-integrità kemm tal-proċess kif ukoll tal-prodotti, jew direttament jew inkella billi jimmonitorja l-konformità tal-fornituri terzi.
- (d) L-operatur għandu jiżgura d-distribuzzjoni u d-dhul f'waqthom tad-dejta elettronika tan-navigazzjoni, li tkun attwali u mhux mibdula, għall-ajruplani kollha li jkunu jehtigħu.

TAQSIMA 2

Helikopters**CAT.IDE.H.100 Strumenti u tagħmir — punti ġenerali**

- (a) L-istrumenti u t-tagħmir li huma mehtieġa skont din is-Subparti għandhom jiġu approvati skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003, hliet għall-oġġetti li ġejjin:
- (1) il-fjużis ta' fuq ir-riħ;
 - (2) id-dwal portabbli indipendenti;
 - (3) arloġġ preċiż;
 - (4) il-kontenitur tal-mapep;
 - (5) il-kaxxa għall-ewwel għajnuna;
 - (6) il-megafoni;
 - (7) it-tagħmir tas-sopravivenza u għas-sinjali;
 - (8) l-ankri tal-wiċċ u t-tagħmir għall-irmigġ; u
 - (9) t-tagħmir ta' restrizzjoni għat-tfal.
- (b) L-istrumenti u t-tagħmir li m'humiex mehtieġa skont din is-Subparti u li m'għandhomx bżonn jiġu approvati skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003, iżda li jingarru fuq it-titjira, għandhom jikkonformaw mal-affarijiet li ġejjin:
- (1) l-informazzjoni pprovduta minn dawn l-istrumenti, minn dan it-tagħmir jew minn dawn l-aċċessorji m'għandhiex tintuża mill-ekwipaġġ tat-titjira sabiex jikkonforma mal-Anness I għar-Regolament (KE) Nru 216/2008 jew mal-punti CAT.IDE.H.330, CAT.IDE.H.335, CAT.IDE.H.340 u CAT.IDE.H.345; u
 - (2) l-istrumenti u t-tagħmir m'għandhomx jaffettwaw l-ajrunavigabbiltà tal-helikopter, anki f'każ li jkollhom xi ħsara jew li ma jahdmux tajjeb.
- (c) Jekk it-tagħmir ikun se jintuża minn membru tal-ekwipaġġ tat-titjira fil-post tiegħu matul it-titjira, dan għandu jkun jista' jintuża faċilment minn dak il-post. Meta jkun jehtieġ li oġġett wiehed tat-tagħmir jithaddem minn iktar minn membru wiehed tal-ekwipaġġ tat-titjira, dan l-oġġett għandu jiġi installat b'tali mod li jkun jista' jithaddem faċilment minn kwalunkwe post fejn ikun jehtieġ li t-tagħmir jithaddem.
- (d) Dawk l-istrumenti li jintużaw minn kwalunkwe membru tal-ekwipaġġ tat-titjira għandhom ikunu organizzati b'tali mod li jippermettu lill-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira jara l-indikazzjonijiet faċilment mill-post tiegħu, bl-inqas devjazzjoni possibbli mill-pożizzjoni u l-linja ta' viżjoni normali tiegħu meta jkun qed ihares 'il quddiem fid-direzzjoni tal-passaġġ tat-titjira.
- (e) It-tagħmir tal-emergenza kollu mehtieġ għandu jkun faċilment aċċessibbli għall-użu immedjat.

CAT.IDE.H.105 Tagħmir minimu għat-titjira

Meta kwalunkwe wiehed mill-istrumenti tal-helikopter, mill-oġġetti tat-tagħmir jew mill-funzjonijiet mehtieġa għat-titjira prevista ma jkunx qed jahdem jew ikun nieqes, it-titjira m'għandhiex tinbeda, sakemm:

- (a) il-helikopter ma jkunx qed jithaddem skont il-MEL tal-operatur; jew
- (b) l-operatur ma jkunx approvat mill-awtorità kompetenti biex ihaddem il-helikopter fil-limiti tal-MMEL.

CAT.IDE.H.115 Dwal operattivi

- (a) Il-helikopters li jithaddmu skont il-VFR binhar għandhom ikunu mġhammra b'sistema ta' dwal għal kontra l-habti.

- (b) Minbarra t-tagħmir imsemmi fil-punt (a), il-helikopters li jithaddmu billejl jew skont l-IFR għandhom ikunu mghammra wkoll:
- (1) bi dawl fornuti mis-sistema tal-elettriku tal-helikopter biex jipprovdu dawl xieraq għall-istrumenti kollha u t-tagħmir kollu li huma essenzjali għat-thaddim sikur tal-helikopter;
 - (2) bi dawl fornuti mis-sistema tal-elettriku tal-helikopter biex jipprovdu dawl fil-kompartimenti kollha tal-passiġġieri;
 - (3) b'dawl portabbli indipendenti għal kull membru tal-ekwipaġġ mehtieg li jkun faċilment aċċessibbli għall-membri tal-ekwipaġġ meta dawn ikunu bilqieghda fil-post assenjat lilhom;
 - (4) bi dawl tan-navigazzjoni/tal-pożizzjoni;
 - (5) b'żewġ idwal għall-inżul, li tal-inqas wiehed minnhom ikun jista' jiġi aġġustat waqt it-titjir sabiex idawwal l-art quddiem il-helikopter u tahtu u l-art fuq kull naha tal-helikopter; u
 - (6) bi dawl biex jitharsu r-Regolamenti internazzjonali għall-prevenzjoni tal-habtiet fil-baħar jekk il-helikopter ikun wiehed anfibju.

CAT.IDE.H.125 Operazzjonijiet ta' titjir skont il-VFR li jsiru binhar — strumenti tat-titjir u tan-navigazzjoni u tagħmir assoċjat magħhom

- (a) Il-helikopters li jithaddmu skont il-VFR binhar għandhom ikunu mghammra bit-tagħmir li ġej, li għandu jkun disponibbli fil-post tal-bdot:
- (1) b'mezz għall-kejl u l-wiri:
 - (i) tad-direzzjoni manjetika;
 - (ii) tal-hin f'sigħat, minuti u sekondi;
 - (iii) l-altitudni tal-pressjoni;
 - (iv) il-veloċità tal-ajru indikata;
 - (v) il-veloċità vertikali;
 - (vi) iż-żliq; u
 - (vii) tat-temperatura tal-arja ta' barra;
 - (2) b'mezz biex ikun indikat meta l-provvista ta' qawwa għall-istrumenti tat-titjir mehtieġa ma tkunx biżżejjed;
- (b) Kull meta għall-operazzjoni jkun mehtieġa żewġ bdoti, għandu jkun hemm mezz separat addizzjonali għat-tieni bdot biex huwa jara l-affarijiet li ġejjin:
- (1) l-altitudni tal-pressjoni;
 - (2) il-veloċità tal-ajru indikata;
 - (3) il-veloċità vertikali; u
 - (4) iż-żliq.
- (c) Il-helikopters li jkollhom MCTOM ta' iktar minn 3 175 kilogramma jew kwalunkwe helikopter li jkun qed jahdem fuq l-ilma minghajr ma tkun tidher l-art jew meta l-viżibilità tkun ta' inqas minn 1 500 metru, għandhom ikunu mghammra b'mezz għall-kejl u l-wiri:
- (1) il-pożizzjoni tal-helikopter; u
 - (2) tad-direzzjoni tiegħu.
- (d) Għandu jkun hemm mezz għall-prevenzjoni ta' kwalunkwe funzjonament hażin tas-sistemi li jindikaw il-veloċità tal-ajru minhabba l-kondensazzjoni jew is-silġ għall-helikopters li jkollhom MCTOM ta' iktar minn 3 175 kilogramma jew li jkollhom MOPSC ta' iktar minn disa' sits.

CAT.IDE.H.130 Operazzjonijiet ta' titjir skont l-IFR jew billejl — strumenti tat-titjir u tan-navigazzjoni u tagħmir assoċjat magħhom

Il-helikopters li jithaddmu skont il-VFR billejl jew skont l-IFR għandhom ikunu mghammra bit-tagħmir li ġej, li għandu jkun disponibbli fil-post tal-bdot:

- (a) b'mezz għall-kejl u l-wiri:
 - (1) tad-direzzjoni manjetika;
 - (2) tal-hin f'sigħat, minuti u sekondi;
 - (3) il-veloċità tal-ajru indikata;
 - (4) il-veloċità vertikali;
 - (5) iż-żliq;
 - (6) il-pożizzjoni tal-helikopter;
 - (7) tad-direzzjoni stabbilizzata; u
 - (8) tat-temperatura tal-arja ta' barra;
- (b) b'żewġ mezzi għall-kejl u l-wiri tal-altitudni tal-pressjoni. Għall-operazzjonijiet bi bdot wiehed imwettqin skont il-VFR billejl, altimetru wiehed tal-pressjoni wiehed jista' jinbidel b'altimetru bir-radju;
- (c) b'mezz biex ikun indikat meta l-provvista ta' qawwa għall-istrumenti tat-titjir mehtieġa ma tkunx biżżejjed;
- (d) b'mezz għall-prevenzjoni ta' kwalunkwe funzjonament hażin tas-sistemi li jindikaw il-veloċità tal-ajru, mehtieġa skont il-punti (a)(3) u (h)(2), jew minhabba l-kondensazzjoni jew inkella minhabba s-silġ;
- (e) b'mezz għat-thabbir, lill-ekwipaġġ tat-titjira, li żviluppat hsara fil-mezzi mehtieġa skont il-punt (d) għall-helikopters:
 - (1) li jkun inhargilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali fl-1 ta' Awwissu 1999 jew wara dik id-data; jew
 - (2) li jkun inhargilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali qabel l-1 ta' Awwissu 1999 u li jkollhom MCTOM ta' iktar minn 3 175 kilogramma u MOPSC ta' iktar minn disa' sits;
- (f) b'mezz ta' emerġenza għall-kejl u l-wiri tal-pożizzjoni tal-helikopter li:
 - (1) jiġi fornut kontinwament bl-enerġija matul it-thaddim normali u, f'każ li s-sistema normali li tiġġenera l-elettriku tieqaf taħdem għal kollox, jiġi fornut bl-enerġija minn sors li jkun indipendenti mis-sistema normali li tiġġenera l-elettriku;
 - (2) jahdem b'mod indipendenti minn kwalunkwe mezz ieħor għall-kejl u l-wiri tal-pożizzjoni tal-helikopter;
 - (3) ikun jista' jintuża minn kwalunkwe post tal-bdot;
 - (4) jahdem b'mod awtomatiku wara li s-sistema normali li tiġġenera l-elettriku tieqaf taħdem għal kollox;
 - (5) jahdem b'mod affidabbli għal mill-inqas 30 minuta jew għall-hin mehtieġ sabiex il-helikopter itir lejn sit ta' nżul alternattiv xieraq meta dan ikun qed jopera fuq terren ostili jew lil hinn mill-kosta, skont liema minn dawn il-perjodi jkun l-itwal, wara li s-sistema normali li tiġġenera l-elettriku tieqaf taħdem għal kollox, filwaqt li jitqiesu tagħbijiet oħra li jista' jkun hemm fuq il-provvista tal-enerġija tal-emerġenza u l-proċeduri operattivi;
 - (6) ikun imdawwal b'mod xieraq matul il-fażijiet kollha tal-operazzjoni; u
 - (7) ikun marbut ma' mezz li jwissi lill-ekwipaġġ tat-titjira meta dan ikun qed jahdem bil-provvista tal-enerġija apposta għalih, inkluż meta dan ikun qed jithaddem bil-provvista tal-enerġija tal-emerġenza;
- (g) b'sors alternattiv wiehed tal-pressjoni statika għall-mezzi għall-kejl tal-altitudni, tal-veloċità tal-ajru u tal-veloċità vertikali;

(h) b'mezz separat ghat-tieni bdot biex huwa jara l-affarijiet li gejjin, kull meta għall-operazzjoni jkunu mehtieġa żewġ bdoti:

(1) l-altitudni tal-pressjoni;

(2) il-veloċità tal-ajru indikata;

(3) il-veloċità vertikali;

(4) iż-żliq;

(5) il-pożizzjoni tal-helikopter; u

(6) id-direzzjoni stabbilizzata;

(i) għall-operazzjonijiet ta' titjir skont l-IFR, b'kontenitur tal-mapep li jkun jinsab f'pożizzjoni li minnha wiehed ikun jista' jaqra l-mapep faċilment u li jkun jista' jiddawwal għall-operazzjonijiet li jitwettqu bil-lejl.

CAT.IDE.H.135 Tagħmir addizzjonali għall-operazzjonijiet bi bdot wiehed imwettqin skont l-IFR

Il-helikopters li jithaddmu skont l-IFR bi bdot wiehed għandhom ikunu mghammra b'awtobdot li jkun kapaci jzomm tal-inqas l-altitudni u d-direzzjoni.

CAT.IDE.H.145 Altimetri bir-radju

(a) Il-helikopters li jkunu qed iwettqu titjiriet fuq l-ilma għandhom ikunu mghammra b'altimetru bir-radju li jkun jista' johroġ hoss ta' twissija taht għoli stabbilit minn qabel u juri twissija viżwali f'għoli li jista' jintgħazel mill-bdot, meta dawn ikunu qed jithaddmu:

(1) mingħajr ma l-art tkun tidher;

(2) meta l-vizibilità tkun ta' inqas minn 1 500 metru;

(3) bil-lejl; jew

(4) f'distanza 'l bogħod mill-art li tkun tikkorrispondi għal iktar minn tliet (3) minuti ta' titjir f'veloċità regolari normali.

CAT.IDE.H.160 Tagħmir għall-identifikazzjoni tat-temp abbord

Il-helikopters li jkollhom MOPSC ta' iktar minn disa' sits u li jithaddmu skont l-IFR jew bil-lejl għandhom ikunu mghammra b'tagħmir għall-identifikazzjoni tat-temp abbord meta r-rapporti attwali tat-temp ikunu jindikaw li, tul ir-rotta li minnha għandu jittajjar il-helikopter, ikunu mistennija maltempati bir-ragħad jew kundizzjonijiet tat-temp oħrajn li jistgħu jkunu perikolużi, u li huma meqjusa bħala kundizzjonijiet li jistgħu jiġu identifikati mit-tagħmir għall-identifikazzjoni tat-temp abbord.

CAT.IDE.H.165 Tagħmir addizzjonali għall-operazzjonijiet imwettqin bil-lejl f'kundizzjonijiet li jiffavorixxu l-formazzjoni tas-silġ

(a) Il-helikopters li jithaddmu bil-lejl f'kundizzjonijiet ta' silġ mistenni jew attwali għandhom ikunu mghammra b'mezzi li jdawlu jew jidentifikaw il-formazzjoni tas-silġ.

(b) Il-mezzi li jdawlu l-formazzjoni tas-silġ m'għandhom jikkawżaw l-ebda dija jew riflessjoni li tista' tfixkel lill-membri tal-ekwipaġġ fil-qadi tal-kompiti tagħhom.

CAT.IDE.H.170 Sistema ta' telefonija interna għall-ekwipaġġ tat-titjira

Il-helikopters li jithaddmu minn iżjed minn membru wiehed tal-ekwipaġġ tat-titjira għandhom ikunu mghammra b'sistema ta' telefonija interna għall-ekwipaġġ tat-titjira, li tinkludi kuffji tal-widna u mikrofonu għall-użu mill-membri kollha tal-ekwipaġġ tat-titjira.

CAT.IDE.H.175 Sistema ta' telefonija interna għall-membri tal-ekwipaġġ

Il-helikopters għandhom ikunu mghammra b'sistema ta' telefonija interna għall-membri tal-ekwipaġġ meta jkunu qed iġorru membru tal-ekwipaġġ li ma jkunx membru tal-ekwipaġġ tat-titjira.

CAT.IDE.H.180 Sistema għall-avviżi lill-pubbliku

(a) Il-helikopters li jkollhom MOPSC ta' iktar minn disa' sits għandhom ikunu mghammra b'sistema għall-avviżi lill-pubbliku, hlief għal dawk imsemmijin fil-punt (b).

- (b) Minkejja l-punt (a), il-helikopters li jkollhom MOPSC ta' iktar minn disa' sits iżda ta' inqas minn 20 sit huma eżentati mir-rekwiżit li jkollhom sistema għall-avviżi lill-pubbliku jekk:

- (1) il-helikopter ikun iddisinjat b'tali mod li ma jkunx hemm paratija bejn il-bdot u l-passiġġieri; u
- (2) l-operatur ikun jista' juri li waqt it-titjir, il-vuċi tal-bdot tkun tinstema' u tintfiehmis mis-sits kollha tal-passiġġieri.

CAT.IDE.H.185 Registratur tal-vuċi fil-kabina tal-pilota

- (a) It-tipi ta' helikopters li għejjin għandhom ikunu mgħammra b'registratur tal-vuċi fil-kabina tal-pilota (CVR):

- (1) il-helikopters kollha li għandhom MCTOM ta' iktar minn 7 000 kilogramma; u
- (2) il-helikopters li għandhom MCTOM ta' iktar minn 3 175 kilogramma u li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fl-1 ta' Jannar 1987 jew wara dik id-data.

- (b) Is-CVR għandu jkun kapaci jzomm id-dejta rreġistrata mill-inqas:

- (1) tul is-sagħtejn ta' qabel, fil-każ tal-helikopters imsemmija fil-punti (a)(1) u (a)(2) li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fl-1 ta' Jannar 2016 jew wara dik id-data;
- (2) tul is-sieġha ta' qabel, fil-każ tal-helikopters imsemmija fil-punt (a)(1) li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fl-1 ta' Awwissu 1999 jew wara dik id-data, iżda qabel l-1 ta' Jannar 2016;
- (3) tul it-30 minuta ta' qabel, fil-każ tal-helikopters imsemmija fil-punt (a)(1) li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba qabel l-1 ta' Awwissu 1999; jew
- (4) tul it-30 minuta ta' qabel, fil-każ tal-helikopters imsemmija fil-punt (a)(2) li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba qabel l-1 ta' Jannar 2016.

- (c) Is-CVR għandu jirreġistra, b'referenza għal skala tal-hin:

- (1) il-komunikazzjonijiet tal-vuċi trażmessi bir-radju mill-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira jew li jkunu waslu bir-radju f'dak il-kompartiment;
- (2) il-komunikazzjonijiet tal-vuċi tal-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira li jsiru permezz tas-sistema ta' telefonija interna u tas-sistema għall-avviżi lill-pubbliku, jekk dawn ikunu installati;

- (3) l-ambjent tas-smiġh tal-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira, inkluż, mingħajr interruzzjoni:

- (i) is-sinjali akustiċi li jkunu waslu minn kull mikrofonu tal-ekwipaġġ, għall-helikopters li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fl-1 ta' Awwissu 1999 jew wara dik id-data;
- (ii) is-sinjali akustiċi li jkunu waslu minn kull mikrofonu tal-ekwipaġġ, fejn dan ikun possibbli, għall-helikopters li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba qabel l-1 ta' Awwissu 1999;
- (4) is-sinjali tal-vuċi jew akustiċi li jidentifikaw l-għajnuniet għan-navigazzjoni jew għall-avvicinament introdotti fil-kuffji tal-widna jew fuq lawdspiker.

- (d) Is-CVR għandu jibda r-reġistrazzjoni qabel ma l-helikopter jibda jimxi bil-qawwa tiegħu stess u għandu jkompli bir-reġistrazzjoni sa tmiem it-titjira meta l-helikopter ma jkunx għadu jista' jkompli jimxi bil-qawwa tiegħu stess.

- (e) Minbarra l-punt (d), għall-helikopters imsemmija fil-punt (a)(2) li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali fl-1 ta' Awwissu 1999 jew wara dik id-data:

- (1) is-CVR għandu jibda r-reġistrazzjoni b'mod awtomatiku qabel ma l-helikopter jibda jimxi bil-qawwa tiegħu stess u għandu jkompli bir-reġistrazzjoni sa tmiem it-titjira meta l-helikopter ma jkunx għadu jista' jkompli jimxi bil-qawwa tiegħu stess; u
- (2) skont id-disponibbiltà tal-enerġija elettrika, is-CVR għandu jibda r-reġistrazzjoni malajr kemm jista' jkun waqt il-kontrolli li jsiru fil-kabina tal-pilota qabel ma tinxtgħel il-magna fil-bidu tat-titjira u għandu jibqa' għaddej biha sal-kontrolli li jsiru fil-kabina tal-pilota immedjatament wara li l-magna tintefa fi tmiem it-titjira.

- (f) L-CVR għandu jkollu apparat li jgħin biex dan jinstab meta jkun fl-ilma.

CAT.IDE.H.190 Registratur tad-dejta tat-titjira

- (a) Il-helikopters li għejjin għandhom ikunu mghammra b'FDR li juża metodu diġitali biex jirreġistra u jahżen id-dejta u li għalih ikun disponibbli metodu biex tinstab faċilment dik id-dejta mill-mezz tal-ħżin:
- (1) il-helikopters li għandhom MCTOM ta' iktar minn 3 175 kilogramma u li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajruna-vigabbiltà individwali għall-ewwel darba fl-1 ta' Awwissu 1999 jew wara dik id-data;
 - (2) il-helikopters li għandhom MCTOM ta' iktar minn 7 000 kilogramma jew MOPSC ta' iktar minn disa' sits u li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fl-1 ta' Jannar 1989 jew wara dik id-data, iżda qabel l-1 ta' Awwissu 1999.
- (b) L-FDR għandu jirreġistra l-parametri meħtieġa biex jiġu stabbiliti b'mod preċiż:
- (1) il-passaġġ tat-titjira, il-veloċità, il-pożizzjoni tal-helikopter, il-qawwa tal-magna, l-operat u l-konfigurazzjoni, u għandu jkun kapaċi jzomm id-dejta li tkun giet irreġistrata tal-inqas matul l-aħħar 10 sghat fil-każ tal-helikopters imsemmija fil-punt (a)(1) li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fl-1 ta' Jannar 2016 jew wara dik id-data;
 - (2) il-passaġġ tat-titjira, il-veloċità, il-pożizzjoni tal-helikopter, il-qawwa tal-magna u l-operat, u għandu jkun kapaċi jzomm id-dejta li tkun giet irreġistrata tal-inqas matul l-aħħar tmien (8) sghat fil-każ tal-helikopters imsemmija fil-punt (a)(1) li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba qabel l-1 ta' Jannar 2016;
 - (3) il-passaġġ tat-titjira, il-veloċità, il-pożizzjoni tal-helikopter, il-qawwa tal-magna u l-operat, u għandu jkun kapaċi jzomm id-dejta li tkun giet irreġistrata tal-inqas matul l-aħħar hames (5) sghat fil-każ tal-helikopters imsemmija fil-punt (a)(2).
- (c) Id-dejta għandha tinkiseb minn sorsi tal-helikopter li jippermettu korrelazzjoni eżatta mal-informazzjoni murija lill-ekwipaġġ tat-titjira.
- (d) L-FDR għandu jibda jirreġistra d-dejta b'mod awtomatiku qabel ma l-helikopter ikun jista' jimxi bil-qawwa tiegħu stess u għandu jieqaf b'mod awtomatiku meta l-helikopter ma jkunx jista' jimxi iktar bil-qawwa tiegħu stess.
- (e) L-FDR għandu jkollu apparat li jgħin biex dan jinstab meta jkun fl-ilma.

CAT.IDE.H.195 Reġistrazzjoni tal-kollegamenti bejn id-dejta

- (a) Il-helikopters li jkun inħarġilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fit-8 ta' April 2014 jew wara, li għandhom il-kapaċità jwettqu komunikazzjonijiet ta' kollegament tad-dejta u li jridu jkun mghammra b'CVR, għandhom jirreġistraw fuq registratur, fejn ikun applikabbli:
- (1) il-messaġġi ta' komunikazzjoni ta' kollegament tad-dejta marbutin mal-komunikazzjonijiet tal-ATS lill-helikopter u minnu, inklużi l-messaġġi li japplikaw għall-applikazzjonijiet li għejjin:
 - (i) il-bidu tal-kollegament tad-dejta;
 - (ii) il-komunikazzjonijiet bejn il-bdot u l-kontrollur;
 - (iii) is-sorveljanza indirizzata;
 - (iv) l-informazzjoni dwar it-titjira;
 - (v) is-sorveljanza tax-xandir tal-inġenju tal-ajru, safejn dan ikun possibbli minhabba l-arkitettura tas-sistema;
 - (vi) id-dejta tal-kontroll operattiv tal-inġenju tal-ajru, safejn dan ikun possibbli minhabba l-arkitettura tas-sistema;
 - (vii) il-grafika, safejn dan ikun possibbli minhabba l-arkitettura tas-sistema;
 - (2) l-informazzjoni li tippermetti l-korrelazzjoni ma' kull rekord assoċjat li huwa marbut mal-komunikazzjonijiet ta' kollegament tad-dejta u li huwa maħżun f'post differenti mill-helikopter; u
 - (3) l-informazzjoni dwar il-hin u l-priorità tal-messaġġi ta' komunikazzjoni ta' kollegament tad-dejta, filwaqt li titqies l-arkitettura tas-sistema.

- (b) Ir-registratur għandu juża metodu diġitali biex jirreġistra u jahżen id-dejta u l-informazzjoni, u għandu jkun disponibbli metodu biex dik id-dejta tinstab faċilment. Il-metodu tar-reġistrazzjoni għandu jkun tali li jippermetti li d-dejta tkun taqbel mad-dejta rreġistrata fuq l-art.
- (c) Ir-registratur għandu jkun kapaci jzomm id-dejta rreġistrata mill-inqas għall-istess tul ta' hin stabbilit għas-CVRs fil-punt CAT.IDE.H.185.
- (d) Ir-registratur għandu jkollu apparat li jgħin biex dan jinstab meta jkun fl-ilma.
- (e) Ir-rekwiżiti applikabbli għal-logika tal-bidu u tal-waqfien tar-registratur huma l-istess bħar-rekwiżiti applikabbli għal-logika tal-bidu u tal-waqfien tas-CVR mogħtija fil-punti CAT.IDE.H.185(d) u (e).

CAT.IDE.H.200 Registratur ikkombinat għad-dejta tat-titjira u għall-komunikazzjonijiet tal-vuċi tal-kabina tal-pilota

Tista' tintlaħaq konformità mar-rekwiżiti tas-CVR u tal-FDR billi abbord jingarr registratur wiehed ikkombinat.

CAT.IDE.H.205 Sits, ċinturini tas-sikurezza tas-sits, sistemi ta' restrizzjoni u tagħmir ta' restrizzjoni għat-tfal

- (a) Il-helikopters għandhom ikunu mġhammra:

- (1) b'sit jew post għal kull persuna abbord li jkollha 24 xahar jew iktar;
- (2) b'ċinturin tas-sikurezza f'kull sit tal-passiġġieri u ċinturini ta' restrizzjoni għal kull post;
- (3) b'ċinturin tas-sikurezza li jkollu sistema ta' restrizzjoni għan-naħa ta' fuq tat-torso biex jintuża f'kull sit tal-passiġġieri minn kull passiġġier li jkollu 24 xahar jew iktar fil-każ ta' helikopters li jkun inhargilhom ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà individwali għall-ewwel darba fl-1 ta' Awwissu 1999 jew wara dik id-data;
- (4) b'tagħmir ta' restrizzjoni għat-tfal (CRD) għal kull persuna abbord li jkollha inqas minn 24 xahar;
- (5) b'ċinturin tas-sikurezza li jkollu sistema ta' restrizzjoni għan-naħa ta' fuq tat-torso li jkun fih apparat li jzomm, b'mod awtomatiku, lit-torso tal-okkupant f'każ ta' tnaqqis rapidu tal-veloċità f'kull sit tal-ekwipaġġ tat-titjira;
- (6) b'ċinturin tas-sikurezza li jkollu sistema ta' restrizzjoni għan-naħa ta' fuq tat-torso f'kull sit għall-ghadd minimu ta' membri tal-ekwipaġġ tal-kabina meħtieġa.

- (b) Ċinturin tas-sikurezza li jkollu sistema ta' restrizzjoni għan-naħa ta' fuq tat-torso għandu:

- (1) jkun jinfetħ permezz ta' molla waħda; u
- (2) jinkludi żewġ strixxi li jintlibsu fuq l-ispalet u ċinturin tas-sikurezza li jkun jistgħu jintużaw b'mod indipendenti fis-sits tal-ekwipaġġ tat-titjira u fis-sits għall-ghadd minimu ta' membri tal-ekwipaġġ tal-kabina meħtieġa.

CAT.IDE.H.210 Sinjali biex jintlibes iċ-ċinturin tas-sikurezza u biex javżaw li t-tipip mhux permess

Il-helikopters li fihom is-sits tal-passiġġieri ma jkunux jidhru kollha mis-sit(s) tal-ekwipaġġ tat-titjira għandhom ikunu mġhammra b'mezz biex il-passiġġieri u l-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina kollha jintwerew meta għandhom jintrabtu biċ-ċinturini tas-sikurezza u meta ma jkunx permess it-tipip.

CAT.IDE.H.220 Kaxex għall-ewwel għajnuna

- (a) Il-helikopters għandhom ikunu mġhammra tal-inqas b'kaxxa waħda għall-ewwel għajnuna.

- (b) Il-kaxex għall-ewwel għajnuna għandhom:

- (1) ikunu faċilment aċċessibbli għall-użu; u
- (2) jinżammu f'kundizzjoni tajba.

CAT.IDE.H.240 Ossigenu supplimentari — il-helikopters mingħajr pressjoni

Il-helikopters mingħajr pressjoni li jithaddmu f'livelli tal-altitudni tal-pressjoni 1 fuq minn 10 000 pied għandhom ikunu mġhammra b'tagħmir tal-ossigenu supplimentari li jkun jista' jahżen u jqassam il-provvisti tal-ossigenu skont it-tabelli li ġejjin.

Tabella 1

Rekwiżiti minimi tal-ossigenu għall-helikopters kumplessi minghajr pressjoni

Provvista għal	Tul ta' hin u altitudni tal-pressjoni tal-kabina
1. L-okkupanti tas-sits fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira li jkunu qed jaqdu l-kompiti tagħhom fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira u l-membri tal-ekwipaġġ li jkunu qed jgħinu lill-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira fil-qadi tal-kompiti tagħhom	Il-hin kollu tat-titjir flivelli tal-altitudni tal-pressjoni li jkunu 'l fuq mill-10 000 pied.
2. Il-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina mehtieġa	Il-hin kollu tat-titjir flivelli tal-altitudni tal-pressjoni li jkunu 'l fuq mit-13 000 pied u għal kwalunkwe perjodu ta' iktar minn 30 minuta li matulu l-livelli tal-altitudni tal-pressjoni jkunu jaqbzu l-10 000 pied iżda ma jkunux jaqbzu t-13 000 pied.
3. Il-membri addizzjonali tal-ekwipaġġ u 100 % tal-passiġġieri (*)	Il-hin kollu tat-titjir flivelli tal-altitudni tal-pressjoni li jkunu 'l fuq mit-13 000 pied.
4. 10 % tal-passiġġieri (*)	Il-hin kollu tat-titjir wara 30 minuta flivelli tal-altitudni tal-pressjoni li jkunu jaqbzu l-10 000 pied iżda li ma jkunux jaqbzu t-13 000 pied.

(*) L-għadd ta' passiġġieri mogħti fit-Tabella 1 jirreferi għall-għadd ta' passiġġieri li jkunu qed jingarru abbord fil-verità, inklużi dawk li jkollhom inqas minn 24 xahar.

Tabella 2

Rekwiżiti minimi tal-ossigenu għall-helikopters li mhumiex kumplessi u li huma minghajr pressjoni

Provvista għal	Tul ta' hin u altitudni tal-pressjoni tal-kabina
1. L-okkupanti tas-sits fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira li jkunu qed jaqdu l-kompiti tagħhom fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira, il-membri tal-ekwipaġġ li jkunu qed jgħinu lill-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira fil-qadi tal-kompiti tagħhom u l-membri tal-ekwipaġġ tal-kabina mehtieġa	Il-hin kollu tat-titjir flivelli tal-altitudni tal-pressjoni li jkunu 'l fuq mit-13 000 pied u għal kwalunkwe perjodu ta' iktar minn 30 minuta li matulu l-livelli tal-altitudni tal-pressjoni jkunu jaqbzu l-10 000 pied iżda ma jkunux jaqbzu t-13 000 pied.
2. Il-membri addizzjonali tal-ekwipaġġ u 100 % tal-passiġġieri (*)	Il-hin kollu tat-titjir flivelli tal-altitudni tal-pressjoni li jkunu 'l fuq mit-13 000 pied.
3. 10 % tal-passiġġieri (*)	Il-hin kollu tat-titjir wara 30 minuta flivelli tal-altitudni tal-pressjoni li jkunu jaqbzu l-10 000 pied iżda li ma jkunux jaqbzu t-13 000 pied.

(*) L-għadd ta' passiġġieri mogħti fit-Tabella 2 jirreferi għall-għadd ta' passiġġieri li jkunu qed jingarru abbord fil-verità, inklużi dawk li jkollhom inqas minn 24 xahar.

CAT.IDE.H.250 Ċilindri jew pompi tal-idejn għat-tifi tan-nar

- Il-helikopters għandhom ikunu mghammra tal-inqas b'cilindru wiehed jew pompa wahda tal-idejn għat-tifi tan-nar fil-kompartiment tal-ekwipaġġ tat-titjira.
- Tal-inqas cilindru wiehed jew pompa wahda tal-idejn għat-tifi tan-nar għandha tkun tinsab f'kull passaġġ li ma jkunx jinsab fil-kompartiment ewlieni tal-passiġġieri, jew għandha tkun faċilment aċċessibbli għall-użu fih.
- Tal-inqas cilindru wiehed jew pompa wahda tal-idejn għat-tifi tan-nar għandha tkun disponibbli għall-użu f'kull kompartiment tal-merkanzija li jkun aċċessibbli għall-membri tal-ekwipaġġ waqt it-titjira.
- It-tip ta' sustanza tat-tifi tan-nar użata fiċ-ċilindri jew fil-pompi għat-tifi tan-nar mehtieġa u l-kwantità tagħha għandhom ikunu xierqa għat-tifi ta' nirien li jistgħu jiżviluppaw fil-kompartiment fejn ikun mahsub li jintuza ċ-ċilindru jew il-pompa għat-tifi tan-nar u għandhom inaqqsu l-periklu tal-konċentrazzjoni ta' gassijiet tossiċi fil-kompartimenti li fihom ikun hemm in-nies.
- Il-helikopters għandhom ikunu mghammra tal-inqas bl-għadd ta' cilindri jew pompi tal-idejn għat-tifi tan-nar mogħtija fit-Tabella 1, u dawn għandhom ikunu jinsabu f'post konvenjenti biex ikunu faċilment aċċessibbli għall-użu f'kull kompartiment tal-passiġġieri.

Tabella 1

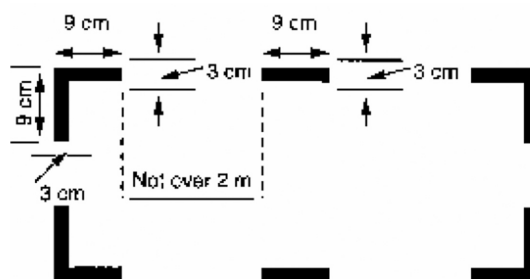
Ghadd ta' ċilindri jew pompi tal-idejn ghat-tifi tan-nar

MOPSC	Ghadd ta' ċilindri jew pompi tal-idejn ghat-tifi tan-nar
7–30	1
31–60	2
61–200	3

CAT.IDE.H.260 Immarkar tal-postijiet minn fejn jista' jkun hemm dhul

Jekk iż-żoni tal-qafas tal-helikopter li jkunu adattati għad-dhul mill-ekwipaġġi tas-salvataġġ waqt emerġenza jkunu mmarkati, dawn iż-żoni għandhom jiġu mmarkati hekk kif inhu muri fil-Figura 1.

Figura 1

Immarkar tal-postijiet minn fejn jista' jkun hemm dhul**CAT.IDE.H.270 Megafoni**

Il-helikopters li jkollhom MOPSC ta' iktar minn 19-il sit għandhom ikunu mghammra b'megafonu portabbli wiehed li jaħdem bil-batterija, li jkun faċilment aċċessibbli għall-użu mill-membri tal-ekwipaġġ matul evakwazzjoni ta' emerġenza.

CAT.IDE.H.275 Dwal u sinjali tal-emerġenza

(a) Il-helikopters li jkollhom MOPSC ta' iktar minn 19-il sit għandhom ikunu mghammra:

- (1) b'sistema ta' dawl tal-emerġenza li jkollha provvista tal-enerġija indipendenti, sabiex tippovdi sors ta' tidwil generali tal-kabina halli tithaffet l-evakwazzjoni tal-helikopter; u
- (2) b'sinjali fuq il-hruġ tal-emerġenza u sinjali li juru fejn jinsab il-hruġ ta' emerġenza li jkunu jidhru kemm fid-dawl tax-xemx kif ukoll fid-dlam.

(b) Il-helikopters għandhom ikunu mghammra b'sinjali fuq il-hruġ tal-emerġenza li jkunu jidhru kemm fid-dawl tax-xemx kif ukoll fid-dlam meta jithaddmu:

- (1) fil-kategorija tal-prestazzjoni 1 jew 2 għal titjira fuq l-ilma f'distanza li tkun tikkorrispondi għal iktar minn 10 minuti ta' titjir f'veloċità regolari normali 'l bogħod mill-art;
- (2) fil-kategorija tal-prestazzjoni 3 għal titjira fuq l-ilma f'distanza li tkun tikkorrispondi għal iktar minn tliet (3) minuti ta' titjir f'veloċità regolari normali 'l bogħod mill-art.

CAT.IDE.H.280 Trażmettitur għas-sejbien waqt emerġenza (ELT)

(a) Il-helikopters għandhom ikunu mghammra tal-inqas b'ELT awtomatiku wiehed.

(b) Il-helikopters li jithaddmu fil-kategorija tal-prestazzjoni 1 jew 2, li jintużaw f'operazzjonijiet lil hinn mill-kosta għal titjira fuq l-ilma f'ambjent ostili u f'distanza li tkun tikkorrispondi għal iktar minn 10 minuti ta' titjir f'veloċità regolari normali 'l bogħod mill-art għandhom ikunu mghammra b'ELT li jkun jista' jiġi attivat b'mod awtomatiku (ELT(AD)).

- (c) ELT ta' kwalunkwe tip għandu jkun jista' jitttrażmetti b'mod simultanju kemm fuq il-frekwenza 121,5 MHz kif ukoll fuq il-frekwenza 406 MHz.

CAT.IDE.H.290 Ġkieket tas-salvataġġ

- (a) Il-helikopters għandhom ikunu mghammra b'gakketta tas-salvataġġ għal kull persuna li tkun abbord jew b'apparat ekwivalenti li jzomm f'wiċċ l-ilma għal kull persona abbord li jkollha inqas minn 24 xahar, li jkunu stivati f'post li jkun faċilment aċċessibbli mis-sit jew mill-post tal-persuna li għaliha jkunu pprovduti, meta dawn jithaddmu:
- (1) fil-kategorija tal-prestazzjoni 1 jew 2 għal titjira fuq l-ilma f'distanza li tkun tikkorrispondi għal iktar minn 10 minuti ta' titjir f'veloċità regolari normali 'l bogħod mill-art;
 - (2) fil-kategorija tal-prestazzjoni 3 għal titjira fuq l-ilma f'distanza li tkun tmur lil hinn mid-distanza li fiha l-art tkun tista' tintlahaq permezz ta' azzjoni ta' tidwir awtomatiku;
 - (3) fil-kategorija tal-prestazzjoni 2 jew 3 meta jkunu qed jitlejgħu minn, jew jinżlu f'ajrudrom jew sit tal-operat li fih il-passaġġ tat-tluġh jew tal-avvicinament ikun qiegħed fuq l-ilma.
- (b) Kull gakketta tas-salvataġġ jew apparat ekwivalenti individwali li jzomm f'wiċċ l-ilma għandu jkun mghammar b'mezz ta' tidwil elettriku sabiex il-persuni jkunu jistgħu jinstabu b'mod iktar faċli.

CAT.IDE.H.295 Ilbies ta' sopravivenza għall-ekwipaġġ

Kull membru tal-ekwipaġġ għandu jilbes ilbies ta' sopravivenza meta jkun qed jahdem:

- (a) fil-kategorija tal-prestazzjoni 1 jew 2 f'titjira fuq l-ilma, bhala għajnuna f'operazzjonijiet li jitwettqu lil hinn mill-kosta f'distanza li tkun tikkorrispondi għal iktar minn 10 minuti ta' titjir f'veloċità regolari normali 'l bogħod mill-art, f'każ li r-rapporti tat-temp jew it-tbassir tat-temp li l-kmandant ikollu għad-dispożizzjoni tiegħu jkunu jindikaw li, matul it-titjira, it-temperatura tal-baħar se tkun inqas minn + 10 °C, jew meta l-hin stmat ta' salvataġġ ikun jaqbeż il-hin stmat ta' sopravivenza;
- (b) fil-kategorija tal-prestazzjoni 3 f'titjira fuq l-ilma f'distanza li tkun tmur lil hinn mid-distanza li fiha l-art tkun tista' tintlahaq permezz ta' azzjoni ta' tidwir awtomatiku jew li tkun tmur lil hinn mid-distanza ta' nżul ta' emerġenza sikur fuq l-art, f'każ li r-rapporti tat-temp jew it-tbassir tat-temp li l-kmandant ikollu għad-dispożizzjoni tiegħu jkunu jindikaw li, matul it-titjira, it-temperatura tal-baħar se tkun inqas minn + 10 °C.

CAT.IDE.H.300 Ċattri tas-salvataġġ, ELTs tas-sopravivenza u tagħmir tas-sopravivenza għal titjiriet fuq l-ilma fuq distanza estiża

Il-helikopters li jithaddmu:

- (a) fil-kategorija tal-prestazzjoni 1 jew 2 għal titjira fuq l-ilma f'distanza li tkun tikkorrispondi għal iktar minn 10 minuti ta' titjir f'veloċità regolari normali 'l bogħod mill-art;
- (b) fil-kategorija tal-prestazzjoni 3 għal titjira fuq l-ilma f'distanza li tkun tikkorrispondi għal iktar minn tliet (3) minuti ta' titjir f'veloċità regolari normali 'l bogħod mill-art, għandhom ikunu mghammra:
 - (1) fil-każ ta' helikopter li jkun qed iġorr inqas minn 12-il persona, tal-inqas ċattra waħda tas-salvataġġ b'kapacità mkejla ta' mhux inqas mill-għadd massimu ta' persuni abbord, li għandha tkun stivata b'tali mod li jiffacilita l-użu fil-pront tagħha f'każ ta' emerġenza;
 - (2) fil-każ ta' helikopter li jkun qed iġorr iktar minn 11-il persona, tal-inqas żewġ ċattri tas-salvataġġ, li għandhom ikunu stivati b'tali mod li jiffacilita l-użu fil-pront tagħhom f'każ ta' emerġenza, li flimkien ikunu biżżejjed biex fihom joqogħdu l-persuni kollha li jistgħu jingarru abbord u li jkollhom il-kapacità ta' tagħbija żejda suffiċjenti biex fihom joqogħdu l-persuni kollha li jkunu abbord il-helikopter f'każ li waħda minnhom tintilef;
- (3) tal-inqas ELT tas-sopravivenza (ELT(S)) wiehed għal kull ċattra tas-salvataġġ mehtieġa; u
- (4) tagħmir li jsalva l-hajja, inkluzi l-mezzi għall-manteniment tal-hajja, skont kif ikun xieraq għat-titjira li tkun se titwettagħ.

CAT.IDE.H.305 Tagħmir tas-sopravivenza

Il-helikopters li jithaddmu fuq żoni li fihom it-tiftix u s-salvataġġ ikunu partikularment diffiċli, għandhom ikunu mghammra:

- (a) b'tagħmir għas-sinjali sabiex ikunu jistgħu jsiru s-sinjali ta' allarm;
- (b) tal-inqas b'ELT(S) wiehed; u
- (c) b'tagħmir iehor tas-sopravivenza għar-rotta li minnha għandu jittajjar il-helikopter, filwaqt li jitqies l-għadd ta' persuni abbord.

CAT.IDE.H.310 Rekwiżiti addizzjonali għall-helikopters li jkunu qed iwettqu operazzjonijiet lil hinn mill-kosta f'żona tal-baħar ostili

Il-helikopters li jithaddmu f'operazzjonijiet lil hinn mill-kosta f'żona tal-baħar ostili f'distanza li tkun tikkorrispondi għal iktar minn 10 minuti ta' titjir f'veloċità regolari normali l' b'għod mill-art, għandhom jikkonformaw mal-affarijiet li ġejjin:

- (a) meta r-rapporti tat-temp jew it-tbassir tat-temp li l-kmandant ikollu għad-dispożizzjoni tiegħu jkunu jindikaw li, matul it-titjira, it-temperatura tal-baħar se tkun inqas minn + 10 °C, jew meta l-hin stmat ta' salvataġġ ikun jaqbeż il-hin ikkalkulat ta' sopravivenza, jew meta t-titjira tkun se ssir bil-lejl, il-persuni kollha abbord għandhom jilbsu lbies ta' sopravivenza;
- (b) iċ-ċattri tas-salvataġġ kollha li jkunu qed jingarru abbord skont il-punt CAT.IDE.H.300 għandhom ikunu installati b'tali mod li jkunu jistgħu jintużaw fil-kundizzjonijiet tal-baħar li fihom ikunu ġew evalwati l-karatteristiċi tal-inżul ta' emerġenza, tal-ghawm f'wiċċ l-ilma u tat-"trim" tal-helikopter sabiex ikun hemm konformità mar-rekwiżiti tal-inżul ta' emerġenza għaċ-ċertifikkazzjoni;
- (c) il-helikopter għandu jkun mghammar b'sistema ta' dawl tal-emerġenza li jkollha provvista tal-enerġija indipendenti, sabiex tipprovi sors ta' tidwil ġenerali tal-kabina halli tithaffef l-evakwazzjoni tal-helikopter;
- (d) Il-hruġ kollu tal-emerġenza, inkluż il-hruġ tal-emerġenza tal-ekwipaġġ, u l-mezzi biex jinfethu bihom, għandhom ikunu mmarkati b'mod evidenti biex jipprovdu gwida lill-okkupanti li jkunu qed jużawhom fid-dawl tax-xemx jew fid-dlam. Dawn il-marki għandhom ikunu ddisinjati b'tali mod li jibqgħu jidhru f'każ li l-helikopter jinqaleb ta' taht fuq u l-kabina tkun taht wiċċ il-baħar;
- (e) il-bibien kollha li ma jkunux jistgħu jintremew u li jkunu ddisinjati b'hala hruġ ta' emerġenza f'każ ta' nżul ta' emerġenza għandhom ikollhom mezz biex jinżammu miftuhin, sabiex ma jfixklux il-hruġ tal-okkupanti fil-kundizzjonijiet kollha tal-baħar, sal-punt massimu mehtieg għall-evalwazzjoni tal-inżul ta' emerġenza u tal-ghawm f'wiċċ l-ilma;
- (f) il-bibien u t-twieqi kollha jew il-ftuħ l-iehor kollu fil-kompartiment tal-passiġġieri li jkunu ġew iavalutati b'hala adattati għall-evakwazzjoni taht l-ilma, għandhom ikunu mghammra b'tali mod li jkunu jistgħu jintużaw f'emerġenza;
- (g) il-ġkieket tas-salvataġġ għandhom jintlibsu l-hin kollu, sakemm il-passiġġieri jew il-membri tal-ekwipaġġ ma jkunx liebes ilbies ta' sopravivenza integrat li jkun jissodisfa r-rekwiżiti kkombinati tal-ilbies ta' sopravivenza u tal-ġkieket tas-salvataġġ.

CAT.IDE.H.315 Helikopters iċċertifikati biex joperaw fuq l-ilma — tagħmir varju

Il-helikopters li jkunu ċċertifikati biex joperaw fuq l-ilma għandhom ikunu mghammra:

- (a) b'ankra tal-wiċċ u tagħmir iehor mehtieg sabiex jiffacilita l-irmigġ, l-ankrar jew l-immanuvrar tal-helikopter fuq l-ilma, li jkunu adattati għad-daqs, il-piż u l-karatteristiċi tal-immaniġġjar tiegħu; u
- (b) b'tagħmir biex jagħmel is-sinjali tal-hoss preskritti fir-Regolamenti internazzjonali għall-prevenzjoni tal-habtiet fil-baħar, fejn dan ikun applikabbli.

CAT.IDE.H.320 Il-helikopters kollha li jkunu qed iwettqu titjiriet fuq l-ilma — nżul ta' emerġenza

- (a) Il-helikopters għandhom ikunu ddisinjati b'tali mod li jkunu jistgħu jinżlu fuq l-ilma jew ikunu ċċertifikati biex iwettqu nżul ta' emerġenza skont il-kodiċi tal-ajrunavigabbiltà rilevanti meta jithaddmu fil-kategorija tal-prestazzjoni 1 jew 2 għal titjira fuq l-ilma f'ambjent ostili f'distanza li tkun tikkorrispondi għal iktar minn 10 minuti ta' titjir f'veloċità regolari normali l' b'għod mill-art.
- (b) Il-helikopters għandhom ikunu ddisinjati b'tali mod li jkunu jistgħu jinżlu fuq l-ilma jew ikunu ċċertifikati biex iwettqu nżul ta' emerġenza skont il-kodiċi tal-ajrunavigabbiltà rilevanti jew ikunu mghammra b'tagħmir ta' emerġenza li jzomm f'wiċċ l-ilma, meta jithaddmu:
 - (1) fil-kategorija tal-prestazzjoni 1 jew 2 f'titjira fuq l-ilma f'ambjent mhux ostili f'distanza li tkun tikkorrispondi għal iktar minn 10 minuti ta' titjir f'veloċità regolari normali l' b'għod mill-art;
 - (2) fil-kategorija tal-prestazzjoni 2 meta jkunu qed jitolgħu minn, jew jinżlu fuq l-ilma, hlief fil-każ ta' operazzjonijiet ta' servizzi mediċi ta' emerġenza bil-helikopter (HEMS) li fihom, biex jitnaqqas kemm jista' jkun l-esponiment, l-inżul jew it-tluġh f'sit tal-operat tal-HEMS li jkun jinsab f'ambjent ikkongestjonat jitwettagħ fuq l-ilma;
 - (3) fil-kategorija tal-prestazzjoni 3 f'titjira fuq l-ilma f'distanza li tkun tmur lil hinn mid-distanza ta' nżul ta' emerġenza sikur fuq l-art.

CAT.IDE.H.325 Kuffji tal-widna

Kull meta tkun mehtieġa sistema ta' komunikazzjoni permezz tar-radju u/jew sistema tan-navigazzjoni bir-radju, il-helikopters għandhom ikunu mghammra b'kuffji tal-widna li jkollhom mikrofonu tal-kuffja jew apparat ekwivalenti u buttuna ta' trażmissjoni fuq il-kontrolli tat-titjira għal kull bdot u/jew membru tal-ekwipaġġ mehtieg fil-post assenjat lilu.

CAT.IDE.H.330 Tagħmir għall-komunikazzjoni permezz tar-radju

- (a) Il-helikopters għandhom ikunu mġhammra bit-tagħmir għall-komunikazzjoni permezz tar-radju li jkun meħtieġ mir-rekwiżiti tal-ispazju tal-ajru applikabbli.
- (b) It-tagħmir għall-komunikazzjoni permezz tar-radju għandu jippermetti l-komunikazzjoni fuq il-frekwenza għall-emergenzi ajrunawtiċi 121,5 MHz.

CAT.IDE.H.335 Pannell għall-ghażla tal-hoss

Il-helikopters li jithaddmu skont l-IFR għandhom ikunu mġhammra b'pannell għall-ghażla tal-hoss li jkun jista' jithaddem minn kull post għall-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira meħtieġa.

CAT.IDE.H.340 Tagħmir tar-radju għall-operazzjonijiet ta' titjir skont il-VFR fuq rotot innavigati b'referenza għal għaliem viżwali

Il-helikopters li jithaddmu skont il-VFR fuq rotot li jistgħu jiġu nnavigati b'referenza għal għaliem viżwali għandhom ikunu mġhammra bit-tagħmir għall-komunikazzjoni permezz tar-radju li jkun meħtieġ fil-kundizzjonijiet ta' propagazzjoni tar-radju normali biex iwettaq l-affarijiet li ġejjin:

- (a) jikkomunika mal-istazzjonijiet ix-xierqa ta' fuq l-art;
- (b) jikkomunika mal-istazzjonijiet ix-xierqa tal-ATC minn kwalunkwe punt fl-ispazju tal-ajru kkontrollat li fih ikun ipplanat li jitwettqu t-titjiriet; u
- (c) jirċievi informazzjoni meteoroloġika.

CAT.IDE.H.345 Tagħmir għall-komunikazzjoni u tan-navigazzjoni għall-operazzjonijiet ta' titjir skont l-IFR jew skont il-VFR fuq rotot li ma jiġux innavigati b'referenza għal għaliem viżwali

- (a) Il-helikopters li jithaddmu skont l-IFR jew skont il-VFR fuq rotot li ma jistgħux jiġu nnavigati b'referenza għal għaliem viżwali għandhom ikunu mġhammra b'tagħmir għall-komunikazzjoni permezz tar-radju u b'tagħmir tan-navigazzjoni skont ir-rekwiżiti tal-ispazju tal-ajru applikabbli.
- (b) It-tagħmir għall-komunikazzjoni permezz tar-radju għandu jinkludi tal-inqas żewġ sistemi indipendenti għall-komunikazzjoni permezz tar-radju li jkunu meħtieġa fil-kundizzjonijiet normali tal-operat għall-komunikazzjoni ma' stazzjon xieraq fuq l-art minn kwalunkwe punt tul ir-rotta, inklużi d-devjazzjonijiet.
- (c) Il-helikopters għandu jkollhom biżżejjed tagħmir tan-navigazzjoni sabiex jiġi żgurat li, f'każ li tiżviluppa hsara f'apparat minnhom matul kwalunkwe fażi tat-titjira, il-kumpliment tat-tagħmir jippermetti n-navigazzjoni sikura skont il-pjan tat-titjira.
- (d) Il-helikopters li jintużaw f'titjiriet li fihom ikun previst inżul f'IMC għandhom ikunu mġhammra b'tagħmir adattat li jkun jista' jipprovdi gwida sa punt li minnu jkun jista' jitwettaq inżul viżwali għal kull ajrudrom li għalih huwa pplanat l-inżul f'IMC u għal kull ajrudrom alternattiv magħżul.

CAT.IDE.H.350 Transponder

Il-helikopters għandhom ikunu mġhammra bi transponder ta' radar sekondarju ta' sorveljanza (SSR) li jkun jirrapporta l-altitudni tal-pressjoni u bi kwalunkwe kapacità oħra ta' transponder tas-SSR li tkun meħtieġa għar-rotta li minnha jkun qed jittajjar il-helikopter.

ANNEX V

APPROVAZZJONIJIET SPECIFIĊI

[IL-PARTI-SPA]

IS-SUBPARTI A

REKWIŻITI ĠENERALI

SPA.GEN.100 Awtorità kompetenti

L-awtorità kompetenti li tohog approvazzjoni speċifika għall-operatur tat-trasport kummerċjali bl-ajru għandha tkun l-awtorità tal-Istat Membru li fih l-operatur għandu l-post prinċipali tan-negozju tiegħu.

SPA.GEN.105 Applikazzjoni għal approvazzjoni speċifika

(a) L-operatur li japplika għall-hruġ inizjali ta' approvazzjoni speċifika għandu jipprovdi d-dokumentazzjoni meħtieġa fis-Subparti applikabbli lill-awtorità kompetenti, flimkien mal-informazzjoni li ġejja:

(1) l-isem, l-indirizz u l-indirizz postali tal-applikant;

(2) deskrizzjoni tal-operazzjoni pplanata.

(b) L-operatur għandu jipprovdi l-evidenza li ġejja lill-awtorità kompetenti:

(1) evidenza tal-konformità mar-rekwiżiti tas-Subparti applikabbli;

(2) evidenza li tqiesu l-elementi rilevanti ddefiniti fid-dejta stabbilita skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003.

(c) L-operatur għandu jzomm rekords marbutin mal-punti (a) u (b) tal-inqas għall-perjodu li fih iddum għaddejja l-operazzjoni li tkun teħtieġ approvazzjoni speċifika jew, jekk ikun applikabbli, skont l-Anness III (il-Parti-ORO).

SPA.GEN.110 Privileġġi ta' operatur li jkollu approvazzjoni speċifika

Il-kamp ta' applikazzjoni tal-attività li operatur li jkollu ċertifikat tal-operatur tal-ajru (AOC) ikollu l-permess iwettaq għandu jkun iddokumentat u speċifikat fl-ispeċifikazzjonijiet tal-operazzjonijiet tal-AOC.

SPA.GEN.115 Bidliet f'approvazzjoni speċifika

Meta l-kundizzjonijiet ta' approvazzjoni speċifika jiġu affettwati mill-bidliet, l-operatur għandu jipprovdi d-dokumentazzjoni rilevanti lill-awtorità kompetenti u jkseb l-approvazzjoni minn qabel tagħha għall-operazzjoni.

SPA.GEN.120 Validità kontinwa ta' approvazzjoni speċifika

L-approvazzjonijiet speċifiċi għandhom jinħarġu għal perjodu taż-żmien mhux limitat u għandhom jibqgħu validi sakemm l-operatur jibqa' jikkonforma mar-rekwiżiti marbutin mal-approvazzjoni speċifika u sakemm huwa jibqa' jqis l-elementi rilevanti ddefiniti fid-dejta stabbilita skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003.

IS-SUBPARTI B

OPERAZZJONIJIET TAN-NAVIGAZZJONI BBAŻATA FUQ IL-PRESTAZZJONI (PBN)**SPA.PBN.100 Operazzjonijiet tal-PBN**

L-inġenji tal-ajru għandhom jithaddmu fi spazju tal-ajru magħżul, fuq rotot jew skont proċeduri fejn ikunu stabbiliti l-ispeċifikazzjonijiet tan-navigazzjoni bbażata fuq il-prestazzjoni (PBN) biss jekk l-operatur ikun ingħata approvazzjoni mill-awtorità kompetenti biex iwettaq it-tali operazzjonijiet. L-ebda approvazzjoni speċifika mhi meħtieġa għall-operazzjonijiet li jsiru fl-ispażju tal-ajru magħżul tan-navigazzjoni fiż-żona 5 (RNAV5 (in-navigazzjoni fiż-żona bażika, B-RNAV)).

SPA.PBN.105 Approvazzjoni operattiva tal-PBN

Sabiex jkseb approvazzjoni operattiva tal-PBN mingħand l-awtorità kompetenti, l-operatur għandu jipprovdi evidenza:

(a) li nkisbet approvazzjoni tal-ajrunavigabbiltà rilevanti għas-sistema tar-RNAV;

(b) li jkun ġie stabbilit programm tat-taħriġ għall-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira li huma involuti f'dawn l-operazzjonijiet;

(c) li jkunu ġew stabbiliti proċeduri operattivi li jispesifikaw:

(1) it-tagħmir li għandu jingarr, inklużi l-limitazzjonijiet operattivi tiegħu u l-annotazzjonijiet ix-xierqa tiegħu fil-lista tat-tagħmir minimu (MEL);

(2) il-kompożizzjoni tal-ekwipaġġ tat-titjira u r-rekwiżiti tal-esperjenza tal-istess ekwipaġġ;

(3) il-proċeduri normali;

(4) il-proċeduri ta' kontinġenza;

- (5) il-monitoraġġ u r-rappurtar tal-inċidenti;
- (6) il-ġestjoni elettronika tad-dejta tan-navigazzjoni.

IS-SUBPARTI C

OPERAZZJONIJET SKONT L-ISPEĊIFIKAZZJONIJET MINIMI GĦALL-PRESTAZZJONI TAN-NAVIGAZZJONI (MNPS)**SPA.MNPS.100 Operazzjonijiet skont l-MNPS**

L-inġenji tal-ajru għandhom jithaddmu fi spazju tal-ajru magħżul li jkollu speċifikazzjonijiet minimi għall-prestazzjoni tan-navigazzjoni (MNPS) skont il-Proċeduri Supplimentari Reġjonali, fejn ikunu ġew stabbiliti speċifikazzjonijiet minimi għall-prestazzjoni tan-navigazzjoni, biss jekk l-operatur ikun ingħata approvazzjoni mill-awtorità kompetenti biex iwettaq it-tali operazzjonijiet.

SPA.MNPS.105 Approvazzjoni operattiva tal-MNPS

Sabiex jikseb approvazzjoni operattiva tal-MNPS mingħand l-awtorità kompetenti, l-operatur għandu jipprovdi evidenza:

- (a) li t-tagħmir tan-navigazzjoni jilhaq il-prestazzjoni mehtieġa;
- (b) li l-iskrins, l-indikaturi u l-kontrolli tan-navigazzjoni jidhru u jistgħu jintużaw minn kwalunkwe bdot li jkun bilqiegħda fil-post tax-xogħol tiegħu;
- (c) li jkun ġie stabbilit programm tat-taħriġ għall-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira li huma involuti f'dawn l-operazzjonijiet;
- (d) li jkunu ġew stabbiliti proċeduri operattivi li jispeċifikaw:
 - (1) it-tagħmir li għandu jingarr, inklużi l-limitazzjonijiet operattivi tiegħu u l-annotazzjonijiet ix-xierqa tiegħu fl-MEL;
 - (2) il-kompożizzjoni tal-ekwipaġġ tat-titjira u r-rekwiżiti tal-esperjenza tal-istess ekwipaġġ;
 - (3) il-proċeduri normali;
 - (4) il-proċeduri ta' kontinġenza, inklużi dawk speċifikati mill-awtorità li tkun responsabbli għall-isparju tal-ajru kkonċernat;
 - (5) il-monitoraġġ u r-rappurtar tal-inċidenti.

IS-SUBPARTI D

OPERAZZJONIJET FI SPAZJU TAL-AJRU B'VALURI MINIMI TA' SEPARAZZJONI VERTIKALI MNAQQSA (RVSM)**SPA.RVSM.100 Operazzjonijiet bir-RVSM**

L-inġenji tal-ajru għandhom jithaddmu fi spazju tal-ajru magħżul fejn japplika valur minimu ta' separazzjoni vertikali mnaqqsa ta' 300 metru (1 000 pied) bejn il-livell ta' titjir (FL) 290 u l-FL 410, b'dan il-livell inkluż, biss jekk l-operatur ikun ingħata approvazzjoni mingħand l-awtorità kompetenti biex iwettaq it-tali operazzjonijiet.

SPA.RVSM.105 Approvazzjoni operattiva tar-RVSM

Sabiex jikseb approvazzjoni operattiva tar-RVSM mingħand l-awtorità kompetenti, l-operatur għandu jipprovdi evidenza:

- (a) li nkisbet approvazzjoni tal-ajrunavigabbiltà tar-RVSM;
- (b) li ġew stabbiliti proċeduri għall-monitoraġġ u r-rappurtar tal-izbalji fiż-żamma tal-gholi;
- (c) li jkun ġie stabbilit programm tat-taħriġ għall-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira li huma involuti f'dawn l-operazzjonijiet;
- (d) li jkunu ġew stabbiliti proċeduri operattivi li jispeċifikaw:
 - (1) it-tagħmir li għandu jingarr, inklużi l-limitazzjonijiet operattivi tiegħu u l-annotazzjonijiet ix-xierqa tiegħu fl-MEL;
 - (2) il-kompożizzjoni tal-ekwipaġġ tat-titjira u r-rekwiżiti tal-esperjenza tal-istess ekwipaġġ;
 - (3) l-ippjanar tat-titjira;
 - (4) il-proċeduri ta' qabel it-titjira;
 - (5) il-proċeduri qabel id-dhul fi spazju tal-ajru b'RVSM;
 - (6) il-proċeduri ta' waqt it-titjira;
 - (7) il-proċeduri ta' wara t-titjira;
 - (8) ir-rappurtar tal-inċidenti;

(9) il-proċeduri operattivi reġjonali speċifiċi.

SPA.RVSM.110 Rekwiżiti tat-tagħmir tar-RVSM

L-inġenji tal-ajru li jintużaw għall-operazzjonijiet fi spazju tal-ajru b'RVSM għandhom ikunu mgħammra:

- (a) b'żewġ sistemi indipendenti għall-kejl tal-altitudni;
- (b) b'sistema ta' twissija tal-altitudni;
- (c) b'sistema awtomatika għall-kontroll tal-altitudni;
- (d) bi transponder ta' radar sekondarju ta' sorveljanza (SSR) li jkollu sistema għar-rappurtar tal-altitudni u li jkun jista' jitqabba mas-sistema għall-kejl tal-altitudni li tkun qed tintuża biex tiġi kkontrollata l-altitudni.

SPA.RVSM.115 Żbalji fiż-żamma tal-gholi tar-RVSM

(a) L-operatur għandu jirrapporta l-okkorrenzi rreġistrati jew ikkomunikati tal-iżbalji fiż-żamma tal-gholi li jkunu kkawżati minn hsara fit-tagħmir tal-inġenju tal-ajru jew li jkunu ta' natura operattiva, u li jkunu daqs jew akbar minn:

- (1) żball vertikali totali (TVE) ta' ± 90 metru (± 300 pied);
- (2) żball fis-sistema tal-altimetrija (ASE) ta' ± 75 metru (± 245 pied); and
- (3) devjazzjoni mill-altitudni assenjata (AAD) ta' ± 90 metru (± 300 pied).
- (b) Ir-rapporti tat-tali okkorrenzi għandhom jintbagħtu lill-awtorità kompetenti fi żmien 72 siegħa. Ir-rapporti għandhom jinkludu analiżi inizjali tal-fatturi li kkawżaw l-iżball u tal-miżuri li ttiehdu sabiex jiġi evitat milli jergħu jseħhu okkorrenzi bħal dawn.
- (c) Meta jkunu rreġistrati żbalji fiż-żamma tal-gholi jew meta tasal informazzjoni dwar żbalji bħal dawn, l-operatur għandu jiehu azzjoni immedjata biex jirranġa l-kundizzjonijiet li jkunu kkawżaw l-iżbalji u għandu jipprovdi rapporti ta' segwitu jekk jintalab jaġmel dan mill-awtorità kompetenti.

IS-SUBPARTI E

OPERAZZJONIJIET F'VIZIBILITÀ BAXXA (LVO)

SPA.LVO.100 Operazzjonijiet f'vizibilità baxxa

L-operatur għandu jwettaq l-operazzjonijiet f'vizibilità baxxa (LVO) li ġejjin biss meta dawn ikunu ġew approvati mill-awtorità kompetenti:

- (a) operazzjonijiet tat-tluġh f'vizibilità baxxa (LVTO);
- (b) operazzjonijiet tal-Kategorija I li huma iktar baxxi minn daww standard (LTS CAT I);
- (c) operazzjonijiet standard tal-Kategorija II (CAT II);
- (d) operazzjonijiet tal-Kategorija II li mhumiex standard (OTS CAT II);
- (e) operazzjonijiet standard tal-Kategorija III (CAT III);
- (f) operazzjonijiet ta' avvicinament bl-użu ta' sistemi ta' vizjoni mtejbja (EVS) li għalihom jiġi applikat kreditu operattiv sabiex jitnaqqsu l-valuri minimi tal-medda viżwali tar-runway (RVR) b'mhux inqas minn terz tar-RVR ippubblikata.

SPA.LVO.105 Approvazzjoni tal-LVO

Sabiex jikseb approvazzjoni tal-LVO mingħand l-awtorità kompetenti, l-operatur għandu juri li huwa konformi mar-rekwiżiti ta' din is-Subparti.

SPA.LVO.110 Rekwiżiti operattivi ġenerali

- (a) L-operatur għandu jwettaq operazzjonijiet tal-LTS CAT I biss jekk:
 - (1) kull inġenju tal-ajru kkonċernat ikun iċċertifikat għall-operazzjonijiet biex iwettaq operazzjonijiet tal-CAT II; u
 - (2) l-avvicinament isir:
 - (i) awtomatikament flimkien ma' nżul awtomatiku li jrid ikun approvat għall-operazzjonijiet tal-CAT IIIA; jew
 - (ii) bl-użu ta' sistema ta' gwida waqt l-inżul fil-livell tal-ghajnejn (HUDLS) sa mill-inqas 150 pied 'il fuq mil-limitu.
- (b) L-operatur għandu jwettaq operazzjonijiet tal-CAT II, tal-OTS CAT II jew tal-CAT III biss jekk:
 - (1) kull inġenju tal-ajru kkonċernat ikun iċċertifikat għall-operazzjonijiet b'gholi tad-deċiżjoni (DH) taht il-200 pied jew mingħajr DH, u jkun mgħammar skont ir-rekwiżiti tal-ajrunavigabbiltà applikabbli;
 - (2) tkun stabbilita u miżmuma sistema biex ikun irreġistrat is-suċċess u l-falliment tal-avvicinament u/jew tal-inżul awtomatiku sabiex tkun immonitorjata s-sikurezza ġenerali tal-operazzjoni;

- (3) id-DH ikun ġie stabbilit permezz ta' altimetru bir-radju;
 - (4) l-ekwipaġġ tat-titjira jkun jikkonsisti tal-inqas minn żewġ bdoti;
 - (5) kull sejha tal-gholi li ssir taht il-200 pied 'il fuq mil-limitu tal-gholi tal-ajrudrom għandha tkun stabbilita permezz ta' altimetru bir-radju.
- (c) L-operatur għandu jwettaq l-operazzjonijiet ta' avvicinament bl-użu ta' EVS biss jekk:
- (1) l-EVS tkun iċċertifikata għall-ghanijiet ta' din is-Subparti u tkun tuża l-immaġni mis-sensuri tar-raġġi infrahomor flimkien mal-informazzjoni dwar it-titjira mogħtija fuq il-HUD;
 - (2) għall-operazzjonijiet b'RVR ta' taht il-550 metru, l-ekwipaġġ tat-titjira jkun jikkonsisti tal-inqas minn żewġ bdoti;
 - (3) għall-operazzjonijiet tal-CAT I, tinkiseb referenza viżwali naturali għall-marki tar-runway mill-inqas 100 pied 'il fuq mil-limitu tal-gholi tal-ajrudrom;
 - (4) għall-proċeduri ta' avvicinament bi gwida vertikali (APV) u għall-operazzjonijiet ta' avvicinament mhux ta' preċiż-joni (NPA) li jsiru bit-teknika tas-CDFA, tinkiseb referenza viżwali naturali għall-marki tar-runway mill-inqas 200 pied 'il fuq mil-limitu tal-gholi tal-ajrudrom u jkun hemm konformità mar-rekwiżiti li ġejjin:
 - (i) l-avvicinament isir bl-użu ta' metodu approvat ta' gwida vertikali għall-passaġġ tat-titjira;
 - (ii) il-parti tal-avvicinament mill-punt fiss tal-avvicinament finali (FAF) sal-limitu tar-runway tkun dritta u d-differenza bejn ir-rotta tal-avvicinament finali u l-linja taċ-ċentru tar-runway ma tkunx ta' iktar minn 2°;
 - (iii) il-passaġġ tal-avvicinament finali jkun ippubblikat u ma jkunx ta' iktar minn 3,7°;
 - (iv) ma jinqabzux il-komponenti massimi ta' rjeh trasversali stabbiliti matul iċ-ċertifikazzjoni tal-EVS.

SPA.LVO.115 Rekwiżiti marbutin mal-ajrudrom

- (a) L-operatur m'għandux juża ajrudrom għal-LVOs meta l-viżibilità tkun ta' inqas minn 800 metru, sakemm:
- (1) l-ajrudrom ma jkunx ġie approvat għal dawn it-tipi ta' operazzjonijiet mill-Istat tal-ajrudrom; u
 - (2) ma jkunux ġew stabbiliti l-proċeduri għall-operazzjonijiet f'viżibilità baxxa (LVP).
- (b) Jekk l-operatur jagħżel ajrudrom fejn ma jintużax it-terminu LVP, l-operatur għandu jiżgura li fl-ajrudrom ikun hemm proċeduri ekwivalenti li jissodisfaw ir-rekwiżiti tal-LVP. Din is-sitwazzjoni għandha titnizzel b'mod ċar fil-manwal tal-operat jew fil-manwal tal-proċeduri, inklużi fil-linji gwida għall-ekwipaġġ tat-titjira dwar kif għandu jiġi stabbilit li jkunu fis-seħh il-LVPs ekwivalenti.

SPA.LVO.120 Kwalifiki u tahrig tal-ekwipaġġ tat-titjira

L-operatur għandu jiżgura li, qabel ma jwettaq LVO:

- (a) kull membru tal-ekwipaġġ tat-titjira:
- (1) jkun konformi mar-rekwiżiti tat-tahrig u tal-kontrolli preskritti fil-manwal tal-operat, inkluż it-tahrig fuq it-tagħmir għat-tahrig fis-simulazzjoni tat-titjir (FSTD), fdak li għandu x'jaqsam mat-thaddim fil-valuri ta' limitu tar-RVR/tal-VIS (għall-viżibilità) u tad-DH, li jkunu speċifiċi għall-operazzjoni u għat-tip ta' inġenju tal-ajru;
 - (2) jkun ikkwalifikat skont l-istandards preskritti fil-manwal tal-operat;
- (b) isiru t-tahrig u l-kontrolli skont sillabu ddettaljat.

SPA.LVO.125 Proċeduri operattivi

- (a) L-operatur għandu jistabbilixxi proċeduri u struzzjonijiet li għandhom jintużaw għal-LVOs. Dawn il-proċeduri u l-istruzzjonijiet għandhom ikunu inklużi fil-manwal tal-operat jew fil-manwal tal-proċeduri u għandhom jinkludu l-kompiti tal-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira matul l-operazzjonijiet ta' sewqan, tluġh, avvicinament, flare, inżul, roll-out u ta' avvicinament mhux milhuq, kif xieraq.
- (b) Qabel ma jibda LVO, il-bdot fil-kmand/il-kmandant għandu jkun issodisfat:
- (1) li l-istat tal-faċilitajiet viżwali u mhux viżwali jkun biżżejjed;
 - (2) li jkunu fis-seħh LVPs xierqa skont l-informazzjoni li tkun waslet mingħand is-servizzi tat-traffiku tal-ajru (ATS);
 - (3) li l-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira jkunu ikkwalifikati kif xieraq.

SPA.LVO.130 Tagħmir minimu

- (a) L-operatur għandu jinkludi t-tagħmir minimu li jrid ikun jiffunzjona fil-bidu ta' LVO skont il-manwal tat-titjir tal-inġenju tal-ajru (AFM) jew xi dokument approvat ieħor fil-manwal tal-operat jew fil-manwal tal-proċeduri, skont kif ikun applikabbli.

- (b) Il-bdot fil-kmand/il-kmandant għandu jkun issodisfat li l-istat tal-inġenju tal-ajru u tas-sistemi rilevanti ta' abbord jkun xieraq għall-operazzjoni speċifika li għandha titwettaq.

IS-SUBPARTI F

OPERAZZJONIJET FUQ DISTANZA ESTIŻA (ETOPS) LI JSIRU B'AJRUPLANI B'ŻEWĠ MAGNI**SPA.ETOPS.100 ETOPS**

F'operazzjonijiet tat-trasport kummerċjali bl-ajru, l-ajruplani b'żewġ magni għandhom jithaddmu biss lil hinn mid-distanza tal-limitu stabbilita skont il-punt CAT.OP.MPA.140 jekk l-operatur ikun ingħata approvazzjoni operattiva tal-ETOPS mill-awtorità kompetenti.

SPA.ETOPS.105 Approvazzjoni operattiva tal-ETOPS

Sabiex jikseb approvazzjoni operattiva tal-ETOPS mingħand l-awtorità kompetenti, l-operatur għandu jipprovdi evidenza:

- (a) li l-kombinazzjoni tal-magna u tal-ajruplan għandha approvazzjoni tal-ETOPS għall-operazzjoni ppjanata b'rabta mad-disinn tat-tip u mal-affidabbiltà tagħha;
- (b) li jkun gie stabbilit programm tat-tahriġ għall-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira u għall-persunal tal-operazzjonijiet l-iehor kollu li jkun involut f'dawn l-operazzjonijiet u li l-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira u l-persunal tal-operazzjonijiet l-iehor kollu involut ikunu kkwalifikati b'mod xieraq sabiex iwettqu l-operazzjoni ppjanata;
- (c) li l-organizzazzjoni u l-esperjenza tal-operatur ikunu xierqa biex jappoġġaw l-operazzjoni ppjanata;
- (d) li jkunu ġew stabbiliti proċeduri operattivi.

SPA.ETOPS.110 Ajrudrom alternattiv waqt ir-rotta tal-ETOPS

- (a) Ajrudrom alternattiv waqt ir-rotta tal-ETOPS għandu jitqies bħala wiehed xieraq jekk, fil-hin li mistenni jintuża, l-ajrudrom ikun disponibbli u jkun mghammar bis-servizzi sekondarji mehtieġa bħalma huma s-servizzi tat-traffiku tal-ajru (ATS), biżżejjed dawl, il-komunikazzjonijiet, ir-rapporti tat-temp, l-ghajnuniet għan-navigazzjoni u s-servizzi ta' emerġenza, u jkollu tal-inqas proċedura wahda ta' avvċinament bi strument disponibbli.
- (b) Qabel ma jwettaq titjira tal-ETOPS, l-operatur għandu jiżgura li jkun hemm ajrudrom alternattiv waqt ir-rotta tal-ETOPS disponibbli li jkun jista' jintlaħaq jew fil-hin tad-devjazzjoni approvat mill-operatur jew f'hin tad-devjazzjoni bbażat fuq l-istat operattiv tal-ajruplan skont l-MEL, skont liema minn dawn ikun l-iqsar.
- (c) L-operatur għandu jispeċifika kwalunkwe ajrudrom(i) alternattiv(i) waqt ir-rotta tal-ETOPS li jkun(u) mehtieġ(a) fil-pjan operattiv tat-titjira u fil-pjan tat-titjira tal-ATS.

SPA.ETOPS.115 Valuri minimi ta' ppjanar għall-ajrudrom alternattiv waqt ir-rotta tal-ETOPS

- (a) L-operatur għandu jagħżel ajrudrom bħala ajrudrom alternattiv waqt ir-rotta tal-ETOPS biss meta r-rapporti u t-tbassir tat-temp ix-xierqa, jew kwalunkwe kombinazzjoni tagħhom, jindikaw li, bejn il-hin imbassar tal-inżul sa siegħa wara l-ahhar hin possibbli li fih jista' jitwettaq l-inżul, se jkun hemm kundizzjonijiet li jkunu fil-valuri minimi ta' ppjanar ikkalkulati billi jingħaddu l-limiti addizzjonali mogħtija fit-Tabella 1, jew kundizzjonijiet ahjar minnhom.
- (b) Fil-manwal tal-operat, l-operatur għandu jinkludi l-metodu biex jiġu stabbiliti l-valuri minimi operattivi fl-ajrudrom alternattiv waqt ir-rotta tal-ETOPS previst.

Tabella 1

Valuri minimi ta' ppjanar għall-ajrudrom alternattiv waqt ir-rotta tal-ETOPS

Tip ta' avvċinament	Valuri minimi tal-ippjanar
Avvċinament ta' preċiżjoni	DA/H + 200 pied RVR/VIS + 800 metru (*)
Avvċinament mhux ta' preċiżjoni jew Avvċinament ta' dawran	MDA/H + 400 pied (*) RVR/VIS + 1 500 metru

(*) VIS = il-viżibilità; MDA/H = l-altitudni minima tal-inżul/l-gholi.

IS-SUBPARTI G

TRASPORT TA' OĠĠETTI PERIKOLUŻI**SPA.DG.100 Trasport ta' oġġetti perikolużi**

Hlief hekk kif previst fl-Anness IV (il-Parti-CAT), l-operatur għandu jgħorr oġġetti perikolużi bl-ajru biss jekk huwa jkun ingħata approvazzjoni għal dan mill-awtorità kompetenti.

SPA.DG.105 Approvazzjoni ghat-trasport ta' oġġetti perikolużi

Sabiex jikseb l-approvazzjoni ghat-trasport ta' oġġetti perikolużi, l-operatur ghandu, skont l-Istruzzjonijiet Tekniċi:

- (a) jistabbilixxi u jżomm programm tat-taħriġ għall-persunal kollu involut u juri lill-awtorità kompetenti li l-persunal kollu ngħata t-taħriġ ix-xieraq;
- (b) jistabbilixxi proċeduri operattivi sabiex jiżgura l-immaniġġjar sikur tal-oġġetti perikolużi fl-istadji kollha tat-trasport bl-ajru, li jkunu jinkludu informazzjoni u struzzjonijiet dwar:
 - (1) il-politika tal-operatur b'rabta mat-trasport tal-oġġetti perikolużi;
 - (2) ir-rekwiżiti għall-aċċettazzjoni, l-immaniġġjar, it-tagħbija, l-istivar u s-segregazzjoni tal-oġġetti perikolużi;
 - (3) l-azzjonijiet li għandhom jittiehdu f'każ ta' aċċident jew incident tal-inġenju tal-ajru meta jkunu qed jingarru oġġetti perikolużi;
 - (4) it-tweġiba għal sitwazzjonijiet ta' emerġenza li jinvolvu oġġetti perikolużi;
 - (5) it-tnehhija ta' kwalunkwe kontaminazzjoni li jista' jkun hemm;
 - (6) il-kompiti tal-persunal kollu involut, b'mod speċjali f'dak li għandu x'jaqsam mal-immaniġġjar fuq l-art u l-immaniġġjar abbord l-inġenju tal-ajru;
 - (7) l-ispezzjoni għall-hsarat, ghat-tnixxijiet jew għall-kontaminazzjoni;
 - (8) ir-rappurtar ta' aċċidenti jew incidenti li jinvolvu oġġetti perikolużi.

SPA.DG.110 Dokumentazzjoni u informazzjoni dwar l-oġġetti perikolużi

Skont l-Istruzzjonijiet Tekniċi, l-operatur ghandu:

- (a) jipprovdi informazzjoni bil-miktub lill-bdot fil-kmand/lill-kmandant:
 - (1) dwar l-oġġetti perikolużi li għandhom jingarru fuq l-inġenju tal-ajru;
 - (2) li għandha tintuża f'każ li jkun hemm emerġenzi waqt it-titjira;
- (b) juża lista ta' kontroll tal-aċċettazzjoni;
- (c) jiżgura li l-oġġetti perikolużi jkollhom magħhom id-dokument(i) tat-trasport tal-oġġetti perikolużi meħtieġa, kif mimlija mill-persuna li tkun qed toffri l-oġġetti perikolużi ghat-trasport bl-ajru, hlief meta l-informazzjoni applikabbli għall-oġġetti perikolużi tkun mogħtija f'forma elettronika;
- (d) jiżgura li meta dokument tat-trasport tal-oġġetti perikolużi jkun mogħti f'forma miktuba, tinżamm kopja tad-dokument fuq l-art, f'post fejn ikun possibbli li d-dokument jiġi aċċessat f'perjodu raġonevoli taż-żmien, sa ma l-oġġetti jkunu waslu fid-destinazzjoni finali tagħhom;
- (e) jiżgura li tinżamm kopja fuq l-art tal-informazzjoni mogħtija lill-bdot fil-kmand/lill-kmandant u li l-ajrudrom tal-ahħar tluq u dak tal-wasla skedata li jkun imiss ikunu jistgħu jaċċessaw faċilment din il-kopja, jew l-informazzjoni li jkun fiha, sa ma tintemm it-titjira li għaliha tirreferi l-informazzjoni;
- (f) iżomm il-lista ta' kontroll tal-aċċettazzjoni, id-dokument tat-trasport u l-informazzjoni mogħtija lill-bdot fil-kmand/lill-kmandant għal mill-inqas tliet (3) xhur wara li titlesta t-titjira;
- (g) iżomm ir-rekords tat-taħriġ tal-persunal kollu għal mill-inqas tliet (3) snin.

IS-SUBPARTI H**OPERAZZJONIJIET BIL-HELIKOPTER B'SISTEMI TA' IMMAĠNI GĦALL-VIŻJONI BILLEJL (NVIS)****SPA.NVIS.100 Operazzjonijiet b'sistemi ta' immaġni għall-viżjoni billejl (NVIS)**

- (a) Il-helikopters għandhom jithaddmu skont il-VFR ta' billejl bl-ghajnuna tan-NVIS biss jekk l-operatur ikun ingħata approvazzjoni għal dan mill-awtorità kompetenti.
- (b) Sabiex jikseb approvazzjoni bħal din minghand l-awtorità kompetenti, l-operatur ghandu:
 - (1) jopera fil-qasam tat-trasport kummerċjali bl-ajru (CAT) u jkollu CAT AOC skont l-Anness III (il-Parti-ORO);
 - (2) juri lill-awtorità kompetenti:
 - (i) li huwa jikkonforma mar-rekwiżiti applikabbli inklużi f'din is-Subparti;
 - (ii) l-integrazzjoni b'suċċess tal-elementi kollha tan-NVIS.

SPA.NVIS.110 Rekwiżiti tat-tagħmir għall-operazzjonijiet bin-NVIS

- (a) Qabel ma jwettaq operazzjonijiet bin-NVIS, kull elikopter u t-tagħmir kollu tan-NVIS assoċjat miegħu, għandha tkun inħarġitlu l-approvazzjoni tal-ajrunavigabbiltà rilevanti skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003.
- (b) *Altimetru bir-radju*. Il-helikopter għandu jkun mghammar b'altimetru bir-radju li jista' jagħmel hoss ta' twissija taħt għoli stabbilit minn qabel u hoss ta' twissija kif ukoll twissija viżwali f'għoli li jista' jingħažel mill-bdot, li jkunu jintgħarfu mill-ewwel waqt il-fażijiet kollha ta' titjira bin-NVIS.
- (c) *Dawl tal-inġenju tal-ajru li jkun kompatibbli man-NVIS*. Sabiex jittaffew in-nuqqas ta' informazzjoni viżwali periferali u l-bżonn li jitjieb l-għarfien tas-sitwazzjoni, għandhom jiġu pprovduti l-affarijiet li ġejjin:
 - (1) tidwil li jixhet dawl fuq il-pannell tal-istrumenti li jkun kompatibbli man-NVIS, jekk ikun installat, li jista' jdawwal l-istrumenti essenzzjali kollha tat-titjira;
 - (2) dawl ta' utilità li jkunu kompatibbli man-NVIS;
 - (3) torċ tal-idejn portabbli li tkun kompatibbli man-NVIS; u
 - (4) mezz biex jitneħhew jew jintfew id-dawl interni li ma jkunux kompatibbli man-NVIS.
- (d) *Tagħmir addizzjonali tan-NVIS*. Għandu jiġi pprovdut it-tagħmir addizzjonali tan-NVIS li ġejj:
 - (1) sors tal-enerġija sekondarju jew ta' riżerva għan-nuċċali għall-vizzjoni billejl (NVG);
 - (2) elmu bl-aċċessorju x-xieraq għan-NVG.
- (e) In-NVGs kollha meħtieġa fuq titjira bin-NVIS għandhom ikunu tal-istess tip, generazzjoni u mudell.
- (f) *Ajrunavigabbiltà kontinwa*
 - (1) Il-proċeduri għall-ajrunavigabbiltà kontinwa għandu jkun fihom l-informazzjoni meħtieġa biex jitwettqu manutenzjoni u spezzjonijiet kontinwi fuq it-tagħmir tan-NVIS installat fil-helikopter u għandhom ikopru mill-inqas:
 - (i) il-ħġieġ ta' quddiem tal-helikopter u l-ħġieġ tal-kabina tal-pilota tal-helikopter;
 - (ii) id-dawl tan-NVIS;
 - (iii) in-NVGs; u
 - (iv) kull tagħmir addizzjonali li jappoġġa l-operazzjonijiet bin-NVIS.
 - (2) Kull modifika jew manutenzjoni sussegwenti fl-inġenju tal-ajru għandha tkun konformi mal-approvazzjoni tal-ajrunavigabbiltà tan-NVIS.

SPA.NVIS.120 Valuri minimi operattivi tan-NVIS

- (a) L-operazzjonijiet m'għandhomx jitwettqu taħt il-valuri minimi tat-temp għall-VFR għat-tip ta' operazzjonijiet ta' billejl li jkunu qed jitwettqu.
- (b) L-operatur għandu jistabbilixxi l-għoli minimu ta' tranżizzjoni minn fejn tista' titkompla bidla għal titjira meġhuna jew bidla minnha.

SPA.NVIS.130 Rekwiżiti tal-ekwipaġġ għall-operazzjonijiet bin-NVIS

- (a) *Għażla*. L-operatur għandu jistabbilixxi l-kriterji għall-għażla tal-membri tal-ekwipaġġ għall-kompitu bin-NVIS.
- (b) *Esperjenza*. Għall-kmandant, l-esperjenza minima m'għandhiex tkun ta' inqas minn 20 siegħa ta' titjir skont il-VFR ta' billejl bħala bdot fil-kmand/kmandant ta' helikopter qabel ma jibda t-taħriġ.
- (c) *Taħriġ operattiv*. Il-bdoti kollha għandhom ikunu lestew it-taħriġ operattiv skont il-proċeduri tan-NVIS mogħtija fil-manwal tal-operat.
- (d) *Attività reċenti*. Kull bdot u membru tal-ekwipaġġ tekniku tan-NVIS li jkun qed iwettaq operazzjonijiet bin-NVIS għandu jkun wettaq tliet titjiriet bin-NVIS fl-aħħar 90 jum. L-attività reċenti tista' tiġi stabbilita mill-ġdid fuq titjira tat-taħriġ fil-helikopter jew f'simulatur ta' titjira shiħa (FFS) approvat, li għandu jinkludi l-elementi mogħtija fil-punt (f)(1).
- (e) *Kompożizzjoni tal-ekwipaġġ*. L-għadd minimu ta' membri tal-ekwipaġġ għandu jkun l-akbar wieħed minn fost dak speċifikat:
 - (1) fil-manwal tat-titjir tal-inġenju tal-ajru (AFM);
 - (2) għall-attività sottostanti; jew
 - (3) fl-approvazzjoni operattiva għall-operazzjonijiet bin-NVIS.
- (f) *Taħriġ u kontrolli tal-ekwipaġġ*
 - (1) It-taħriġ u l-kontrolli għandhom jitwettqu skont sillabu ddettaljat approvat mill-awtorità kompetenti u inklud jil-manwal tal-operat.

(2) Membri tal-ekwipaġġ:

(i) Il-programmi tat-taħriġ tal-ekwipaġġ għandhom: itejbu l-għarfien tal-ambjent tax-xogħol u tat-tagħmir tan-NVIS; itejbu l-koordinazzjoni tal-ekwipaġġ; u jinkludu miżuri biex jitnaqqsu r-riskji assoċjati mad-dhul f'kun-dizzjonijiet ta' viżibiltà baxxa u l-proċeduri normali u ta' emerġenza tan-NVIS.

(ii) Il-miżuri msemmija fil-punt (f)(2)(i) għandhom jiġu vvalutati matul:

(A) il-kontrolli tal-ħiliet li jsiru bil-lejl; u

(B) il-kontrolli tat-titjir tal-linja tal-ajru.

SPA.NVIS.140 Informazzjoni u dokumentazzjoni

L-operatur għandu jiżgura li, bħala parti mill-proċess tiegħu ta' analiżi u ġestjoni tar-riskji, ir-riski assoċjati mal-ambjent tan-NVIS jitnaqqsu billi fil-manwal tal-operat jispeċifika: l-għażla, il-kompożizzjoni u t-taħriġ tal-ekwipaġġ; il-livelli tat-tagħmir u l-kriterji tad-dispaċċ; u l-proċeduri u l-valuri minimi operattivi, hekk li l-operazzjonijiet normali u dawk li x'aktarx mhux se jkunu normali jiġu deskritti u jittaffew b'mod xieraq.

IS-SUBPARTI I

OPERAZZJONIJET TA' RFIĠ BIL-HELICOPTER**SPA.HHO.100 Operazzjonijiet ta' rfiġ bil-helikopter (HHO)**

(a) Il-helikopters għandhom jithaddmu għall-għanijiet tal-operazzjonijiet ta' rfiġ tas-CAT biss jekk l-operatur ikun ingħata approvazzjoni għal dan mill-awtorità kompetenti.

(b) Sabiex jikseb approvazzjoni bhal din mingħand l-awtorità kompetenti, l-operatur għandu:

(1) jopera fil-qasam tas-CAT u jkollu CAT AOC skont l-Anness III (il-Parti-ORO);

(2) juri lill-awtorità kompetenti li huwa jikkonforma mar-rekwiżiti inklużi f'din is-Subparti.

SPA.HHO.110 Rekwiżiti tat-tagħmir għall-HHO

(a) L-installazzjoni tat-tagħmir kollu tal-irfiġ bil-helikopter, inkluż kwalunkwe tagħmir bir-radju sabiex ikun hemm konformità mal-punt SPA.HHO.115, u kwalunkwe modifika sussegwenti, għandhom ikollhom approvazzjoni tal-ajrunavigabbiltà li tkun xierqa għall-funzjoni pplanata. It-tagħmir sekondarju għandu jkun iddisinjat u ttestjat għall-istandards ix-xierqa, kif mehtieg mill-awtorità kompetenti.

(b) L-operatur, b'kollaborazzjoni mal-manifattur, għandu jstabbilixxi struzzjonijiet ta' manutenzjoni għat-tagħmir u s-sistemi tal-HHO, li għandhom ikunu inklużi fil-programm ta' manutenzjoni tal-helikopter ippreparat mill-operatur, kif mehtieg mir-Regolament (KE) Nru 2042/2003.

SPA.HHO.115 Komunikazzjoni tal-HHO

Għandha tiġi stabbilita komunikazzjoni fiż-żewġ direzzjonijiet permezz tar-radju mal-organizzazzjoni li għaliha tkun qed issir l-HHO u, fejn ikun possibbli, għandu jiġi stabbilit mezz għall-komunikazzjoni mal-persunal ta' fuq l-art fis-sit tal-HHO għal:

(a) l-operazzjonijiet ta' binhar u ta' bil-lejl li jsiru lil hinn mill-kosta;

(b) l-operazzjonijiet ta' bil-lejl li jsiru fuq l-art, hlief għall-HHOs li jsiru f'sit tal-operat tas-servizzi mediċi ta' emerġenza bil-helikopter (HEMS).

SPA.HHO.125 Rekwiżiti tal-prestazzjoni għall-HHO

Hlief għall-operazzjonijiet tal-HHO li jsiru f'sit tal-operat tal-HEMS, l-operazzjonijiet tal-HHO iridu jkunu jifilhu għall-hsara fil-magna kritika, filwaqt li l-magna/il-magni l-oħra/l-oħrajn taħdem/jahdmu bil-qawwa x-xierqa, mingħajr periklu għall-persuni jew għall-merkanzija li jkunu mdendlin fl-arja, u għal partijiet terzi jew għall-proprjetà.

SPA.HHO.130 Rekwiżiti tal-ekwipaġġ għall-HHO

(a) *Għażla.* L-operatur għandu jstabbilixxi l-kriterji għall-għażla tal-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira għall-kompitu tal-HHO, filwaqt li jqis l-esperjenza preċedenti tagħhom.

(b) *Esperjenza.* Għall-kmandant li jwettaq it-titjiriet tal-HHO, il-livell minimu ta' esperjenza m'għandux ikun ta' inqas minn:

(1) għall-operazzjonijiet lil hinn mill-kosta:

(i) 1 000 siegħa bħala bdot fil-kmand/kmandant tal-helikopters, jew 1 000 siegħa bħala kobdot f'titjiriet tal-HHO, li 200 siegħa minnhom għandhom ikunu bħala bdot fil-kmand taht superviżjoni; u

(ii) 50 ċiklu ta' rfiġ imwettqin lil hinn mill-kosta, li 20 ċiklu minnhom għandhom ikunu bil-lejl jekk ikunu qed jitwettqu operazzjonijiet ta' bil-lejl, fejn ċiklu ta' rfiġ ifisser ċiklu wiehed ta' nżul u tluġ tal-ganċ tal-irfiġ.

- (2) għall-operazzjonijiet fuq l-art:
- (i) 500 siegħa bħala bdot fil-kmand/kmandant tal-helikopters, jew 500 siegħa bħala kobdot f'titjiriet tal-HHO, li 100 siegħa minnhom għandhom ikunu bħala bdot fil-kmand taht superviżjoni;
 - (ii) 200 siegħa esperjenza operattiva f'helikopters, miksuba f'ambjent operattiv li hu simili għal dak tal-operazzjoni ppjanata; u
 - (iii) 50 ċiklu ta' rfiġh, li 20 ċiklu minnhom għandhom ikunu biliejl jekk ikunu qed jitwettqu operazzjonijiet ta' biliejl.
- (c) *Taħriġ operattiv u esperjenza.* It-tweġġ b'suċċess tat-taħriġ skont il-proċeduri tal-HHO inklużi fil-manwal tal-operat u esperjenza rilevanti fir-rwol u l-ambjent li fih ikunu qed jitwettqu l-operazzjonijiet tal-HHO.
- (d) *Attività recenti.* Kull bdot u membru tal-ekwipaġġ tal-HHO li jkun qed iwettaq HHO għandu jkun wettaq, fl-aħħar 90 jum:
- (1) waqt l-operazzjonijiet ta' binhar: kwalunkwe kombinazzjoni ta' tliet ċikli ta' rfiġh biliejl jew binhar, li kull wiehed minnhom għandu jinkludi tranżizzjoni mit-titjir kważi stazzjonarju u lejha;
 - (2) waqt l-operazzjonijiet ta' biliejl: tliet ċikli ta' rfiġh biliejl, li kull wiehed minnhom għandu jinkludi tranżizzjoni mit-titjir kważi stazzjonarju u lejha.
- (e) *Kompożizzjoni tal-ekwipaġġ.* L-għadd minimu ta' membri tal-ekwipaġġ għall-operazzjonijiet ta' binhar u ta' biliejl għandu jkun hekk kif indikat fil-manwal tal-operat. L-għadd minimu ta' membri tal-ekwipaġġ se jkun jiddependi mit-tip ta' helikopter, mill-kundizzjonijiet tat-temp, mit-tip ta' kompitu u, għall-operazzjonijiet lil hinn mill-kosta, ukoll mill-ambjent tas-sit tal-HHO, mill-istat tal-baħar u mill-moviment tal-bastiment. L-għadd minimu ta' membri tal-ekwipaġġ m'għandu fl-ebda każ ikun ta' inqas minn bdot wiehed u minn membru wiehed tal-ekwipaġġ tal-HHO.
- (f) *Taħriġ u kontrolli*
- (1) It-taħriġ u l-kontrolli għandhom jitwettqu skont sillabu ddettaljat approvat mill-awtorità kompetenti u inkluż fil-manwal tal-operat.
 - (2) Membri tal-ekwipaġġ:
 - (i) Il-programmi tat-taħriġ tal-ekwipaġġ għandhom: itejbu l-gharfien tal-ambjent tax-xogħol u tat-tagħmir tal-HHO; itejbu l-koordinazzjoni tal-ekwipaġġ; u jinkludu miżuri biex jitnaqqsu r-riskji assoċjati mal-proċeduri normali u ta' emerġenza tal-HHO u mal-ħruġ tal-elettriku statiku.
 - (ii) Il-miżuri msemmija fil-punt (f)(2)(i) għandhom jiġu vvalutati matul kontrolli tal-hiliet li jsiru binhar b'kundizzjonijiet meteoroloġiċi viżwali (VMC), jew matul kontrolli tal-hiliet li jsiru biliejl b'VMC meta l-operatur ikun qed iwettaq operazzjonijiet tal-HHO biliejl.

SPA.HHO.135 Għoti ta' informazzjoni lill-passiġġiera tal-HHO

Qabel kwalunkwe titjira tal-HHO, jew serje ta' titjiriet, il-passiġġiera tal-HHO għandhom ikunu ngħataw informazzjoni u jkunu mgharrfa dwar il-perikli tal-ħruġ tal-elettriku statiku u dwar kunsiderazzjonijiet oħrajn marbutin mal-HHO.

SPA.HHO.140 Informazzjoni u dokumentazzjoni

- (a) L-operatur għandu jiżgura li, bħala parti mill-proċess tiegħu ta' analizi u ġestjoni tar-riskji, ir-riski assoċjati mal-ambjent tal-HHO jitnaqqsu billi fil-manwal tal-operat jispeċifika: l-għażla, il-kompożizzjoni u t-taħriġ tal-ekwipaġġi; il-livelli tat-tagħmir u l-kriterji tad-dispaċċ; u l-proċeduri u l-valuri minimi operattivi, hekk li l-operazzjonijiet normali u dawk li x'aktarx mhux se jkunu normali jiġu deskritti u jittaffew b'mod xieraq.
- (b) Is-siltiet rilevanti mill-manwal tal-operat għandhom jitqiegħdu għad-dispożizzjoni tal-organizzazzjoni li għaliha tkun qed issir l-HHO.

IS-SUBPARTI J

OPERAZZJONIJET TAS-SERVIZZI MEDIĊI TA' EMERĠENZA BIL-HELIKOPTER

SPA.EMS.100 Operazzjonijiet tas-servizzi mediċi ta' emerġenza bil-helikopter (EMS)

- (a) Il-helikopters għandhom jithaddmu għall-ghanijiet tal-operazzjonijiet tal-EMS biss jekk l-operatur ikun ingħata approvazzjoni għal dan mill-awtorità kompetenti.
- (b) Sabiex jikseb approvazzjoni bħal din mingħand l-awtorità kompetenti, l-operatur għandu:
 - (1) jopera fil-qasam tas-CAT u jkollu CAT AOC skont l-Anness III (il-Parti-ORO);
 - (2) juri lill-awtorità kompetenti li huwa jikkonforma mar-rekwiżiti inklużi f'din is-Subparti.

SPA.HEMS.110 Rekwiżiti tat-tagħmir għall-operazzjonijiet tal-HEMS

L-installazzjoni ta' kull tagħmir mediku apposta fil-helikopters u kwalunkwe modifiki sussegwenti tiegħu u, fejn ikun xieraq, it-thaddim tiegħu għandhom ikunu approvati skont ir-Regolament (KE) Nru 1702/2003.

SPA.HEMS.115 Komunikazzjoni

Minbarra t-tagħmir meħtieġ skont il-punt CAT.IDE.H, il-helikopters li jwettqu titjiriet tal-HEMS għandu jkollhom tagħmir ta' komunikazzjoni li jkun jista' jwettaq komunikazzjoni fiż-żewġ direzzjonijiet mal-organizzazzjoni li għaliha tkun qed titwettaq l-operazzjoni tal-HEMS u, fejn ikun possibbli, biex ikun hemm komunikazzjoni mal-persunal tas-servizzi ta' emerġenza ta' fuq l-art.

SPA.HEMS.120 Valuri minimi operattivi tal-HEMS

- (a) It-titjiriet tal-HEMS li jitwettqu fil-kategoriji tal-prestazzjoni 1 u 2 għandhom ikunu konformi mal-valuri minimi tat-temp mogħtija fit-Tabella 1 għall-fażijiet tad-dispaċċ u ta' waqt ir-rotta tat-titjira tal-HEMS. F'każ li l-kundizzjonijiet tat-temp jinżlu taħt il-valuri minimi mogħtija għall-baži tas-shab jew għall-viżibilità matul il-faži ta' waqt ir-rotta, il-helikopters iċċertifikati biss għal titjiriet bil-VMC, għandhom jabbandunaw it-titjira jew jirritornaw lejn il-baži. Il-helikopters mgħammra u iċċertifikati għall-operazzjonijiet f'kundizzjonijiet meteoroloġiċi bl-istrument (IMC) jistgħu jabbandunaw it-titjira, jirritornaw lejn il-baži jew jikkonvertu t-titjira fl-aspetti kollha tagħha għal waħda mwettqa skont ir-regoli tat-titjir bl-istrumenti (IFR), sakemm l-ekwipagg tat-titjira jkun ikkwalifikat b'mod xieraq għal dan.

Tabella 1

Valuri minimi operattivi tal-HEMS

ŻEWĠ (2) BDOTI		BDOT WIEHED (1)	
BINHAR			
Limitu	Vizibilità	Limitu	Vizibilità
500 pied u fuqhom	Kif iddefinit mill-valuri minimi tal-VFR tal-ispazju tal-ajru applikabbli	500 pied u fuqhom	Kif iddefinit mill-valuri minimi tal-VFR tal-ispazju tal-ajru applikabbli
499 sa 400 pied	1 000 metru (*)	499 sa 400 pied	2 000 metru
399 sa 300 pied	2 000 metru	399 sa 300 pied	3 000 metru
BILLEJL			
Baži tas-shab	Vizibilità	Baži tas-shab	Vizibilità
1 200 pied (**)	2 500 metru	1 200 pied (**)	3 000 metru

(*) Matul il-faži ta' waqt ir-rotta, il-vizibilità tista' titnaqqas għal 800 metru għal perjodi qosra taż-żmien meta l-art tkun tidher, jekk il-helikopter ikun immanuvrat f'veloċità li tagħti biżżejjed ċans lil dak li jkun biex jinnota kwalunkwe ostaklu fil-hin u b'hekk jevita habta miegħu.

(**) Matul il-faži ta' waqt ir-rotta, il-baži tas-shab tista' titnaqqas għal 1 000 pied għal perjodi qosra taż-żmien.

- (b) Il-valuri minimi tat-temp għall-fażijiet tad-dispaċċ u ta' waqt ir-rotta ta' titjira tal-HEMS operata fil-kategorija tal-prestazzjoni 3 għandhom ikunu baži tas-shab ta' 600 pied u vizibilità ta' 1 500 metru. Il-vizibilità tista' titnaqqas għal 800 metru għal perjodi qosra taż-żmien meta l-art tkun tidher, jekk il-helikopter ikun immanuvrat f'veloċità li tagħti biżżejjed ċans lil dak li jkun biex jinnota kwalunkwe ostaklu fil-hin u b'hekk jevita habta miegħu.

SPA.HEMS.125 Rekwiżiti tal-prestazzjoni għall-operazzjonijiet tal-HEMS

- (a) L-operazzjonijiet fil-kategorija tal-prestazzjoni 3 m'għandhomx jitwettqu fuq ambjent ostili.

- (b) Tluġh u nżul

- (1) Il-helikopters li jkunu qed iwettqu operazzjonijiet lejn jew minn żona ta' tluġh u ta' avvċinament finali (FATO) fi sptar li jkun jinsab f'ambjent ostili kkonġestjonat u li jintuża bħala baži operattiva tal-HEMS, għandhom jithaddmu skont il-kategorija tal-prestazzjoni 1.
- (2) Il-helikopters li jkunu qed iwettqu operazzjonijiet lejn jew minn FATO fi sptar li jkun jinsab f'ambjent ostili kkonġestjonat u li ma jkunx baži operattiva tal-HEMS, għandhom jithaddmu skont il-kategorija tal-prestazzjoni 1, hlief meta l-operatur ikollu approvazzjoni skont il-punt CAT.POL.H.225.
- (3) Il-helikopters li jkunu qed iwettqu operazzjonijiet lejn jew minn sit tal-operat tal-HEMS li jkun jinsab f'ambjent ostili, għandhom jithaddmu skont il-kategorija tal-prestazzjoni 2 u jkunu eżentati mill-approvazzjoni meħtieġa skont il-punt CAT.POL.H.305(a), sakemm tintwera konformità mal-punti CAT.POL.H.305(b)(2) u (b)(3).

- (4) Is-sit tal-operat tal-HEMS għandu jkun kbir biżżejjed biex jipprovdi distanza xierqa mill-ostakli kollha. Għall-operazzjonijiet ta' biljejl, is-sit għandu jkun imdawwal biex jippermetti l-identifikazzjoni tas-sit u ta' kwalunkwe ostaklu li jista' jkun hemm.

SPA.HEMS.130 Rekwiżiti tal-ekwipaġġ

- (a) *Għażla*. L-operatur għandu jstabbilixxi l-kriterji għall-għażla tal-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira għall-kompitu tal-HEMS, filwaqt li jqis l-esperjenza preċedenti tagħhom.
- (b) *Esperjenza*. Għall-kmandant li jwettaq it-titjiriet tal-HEMS, il-livell minimu ta' esperjenza m'għandux ikun ta' inqas minn:
- (1) jew
 - (i) 1 000 siegħa bħala bdot fil-kmand/kmandant ta' inġenju tal-ajru, li 500 siegħa minnhom ikunu bħala bdot fil-kmand/kmandant fuq il-helikopters; jew
 - (ii) 1 000 siegħa bħala kobdot f'operazzjonijiet tal-HEMS, li 500 siegħa minnhom ikunu bħala bdot fil-kmand taht superviżjoni u 100 siegħa minnhom ikunu bħala bdot fil-kmand/kmandant tal-helikopters;
 - (2) 500 siegħa esperjenza operattiva f'helikopters, miksuba f'ambjent operattiv li hu simili għal dak tal-operazzjoni ppjanata; u
 - (3) għall-bdoti involuti f'operazzjonijiet ta' biljejl, 20 siegħa ta' titjir bil-VMC biljejl bħala bdot fil-kmand/kmandant.
- (c) *Tahriġ operattiv*. It-tweġġ b'suċċess tat-tahriġ operattiv skont il-proċeduri tal-HEMS inklużi fil-manwal tal-operat.
- (d) *Attività reċenti*. Il-bdoti kollha li jwettqu operazzjonijiet tal-HEMS għandhom ikunu wettqu mill-inqas 30 minuta ta' titjir b'referenza biss għall-istrumenti f'helikopter jew f'FSTD matul l-aħhar sitt (6) xhur.
- (e) *Kompożizzjoni tal-ekwipaġġ*.
- (1) *Titjira ta' binhar*. L-għadd minimu ta' membri tal-ekwipaġġ matul il-jum għandu jkun ta' bdot wiehed u ta' membru wiehed tal-ekwipaġġ tekniku tal-HEMS.
 - (i) Dan jista' jtnaqqas għal bdot wiehed biss meta:
 - (A) f'sit tal-operat tal-HEMS, il-kmandant ikun irid iġib iżjed provvisti mediċi. F'każijiet bħal dawn, il-membru tal-ekwipaġġ tekniku tal-HEMS jista' jgħin lill-persuni li jkun morda jew imweġġġhin waqt li l-kmandant iwettaq din it-titjira;
 - (B) wara l-wasla fis-sit tal-operat tal-HEMS, l-installazzjoni tal-istreċer ma tippermettix lill-membru tal-ekwipaġġ tekniku tal-HEMS milli joqghod bilqiegħda fis-sit ta' quddiem; jew
 - (C) il-passiġġier mediku jkun jehtieg l-għajnuna tal-membru tal-ekwipaġġ tekniku tal-HEMS waqt it-titjira.
 - (ii) Fil-każijiet deskritti fil-punt (i), il-valuri minimi operattivi għandhom ikunu hekk kif inhuma ddefiniti mir-rekwiżiti tal-ispazju tal-ajru applikabbli; il-valuri minimi operattivi tal-HEMS mogħtija fit-Tabella 1 fil-punt SPA.HEMS.120 m'għandhomx jintużaw.
 - (iii) Huwa biss fil-każ deskritt fil-punt (i)(A) li l-kmandant jista' jinżel f'sit tal-operat tal-HEMS mingħajr ma l-membru tal-ekwipaġġ tekniku jgħinu mis-sit ta' quddiem.
 - (2) *Titjira ta' biljejl*. L-għadd minimu ta' membri tal-ekwipaġġ biljejl għandu jkun ta':
 - (i) żewġ bdoti; jew
 - (ii) bdot wiehed u membru wiehed tal-ekwipaġġ tekniku tal-HEMS f'żoni ġeografici speċifiċi ddefiniti mill-operatur fil-manwal tal-operat, filwaqt li jitqiesu l-affarijiet li ġejjin:
 - (A) referenzi xierqa fuq l-art;
 - (B) is-sistema li ssegwi t-titjira tul il-perjodu li fih iddum għaddejja l-missjoni tal-HEMS;
 - (C) l-affidabbiltà tal-facilitajiet għar-rappurtar tat-temp;
 - (D) il-lista tat-tagħmir minimu tal-HEMS;
 - (E) il-kontinwità ta' kuncett tal-ekwipaġġ;
 - (F) il-kwalifiki minimi, it-tahriġ inizjali u t-tahriġ rikorrenti tal-ekwipaġġ;
 - (G) il-proċeduri operattivi, inkluża l-koordinazzjoni tal-ekwipaġġ;
 - (H) il-valuri minimi tat-temp; u
 - (I) kunsiderazzjonijiet addizzjonali minhabba kundizzjonijiet lokali speċifiċi.
 - (f) *Tahriġ u kontrolli tal-ekwipaġġ*
 - (1) It-tahriġ u l-kontrolli għandhom jitwettqu skont sillabu ddettaljat approvat mill-awtorità kompetenti u inkluż fil-manwal tal-operat.

(2) Membri tal-ekwipaġġ

- (i) Il-programmi tat-taħriġ tal-ekwipaġġ għandhom: itejbu l-għarfien tal-ambjent tax-xogħol u tat-tagħmir tal-HEMS; itejbu l-koordinazzjoni tal-ekwipaġġ; u jinkludu miżuri biex jitnaqqsu r-riskji assoċjati mat-tranzitu waqt ir-rotta f'kundizzjonijiet ta' viżibilità baxxa, mal-għażla tas-siti tal-operat tal-HEMS u mal-profilu tal-avviċinament u tat-tluq.
- (ii) Il-miżuri msemmija fil-punt (f)(2)(i) għandhom jiġu vvalutati matul:
 - (A) il-kontrolli tal-ħiliet li jsiru binhar b'VMC, jew matul il-kontrolli tal-ħiliet li jsiru billejl b'VMC meta l-operatur ikun qed iwettaq operazzjonijiet tal-HEMS billejl; u
 - (B) il-kontrolli tat-titjir tal-linja tal-ajru.

SPA.HEMS.135 Għoti ta' informazzjoni lill-passiġġiera mediċi tal-HEMS u lill-persunal l-iehor tal-HEMS

- (a) *Passiġġier mediku.* Qabel kwalunkwe titjira tal-HEMS, jew serje ta' titjiriet, il-passiġġiera mediċi għandhom ikunu ngħataw informazzjoni biex ikun żgurat li huma jkun familjari mal-ambjent tax-xogħol u mat-tagħmir tal-HEMS, li huma jkun jistgħu jhaddmu t-tagħmir mediku u ta' emerġenza li jkun hemm abbord u li huma jkun jistgħu jiehdu sehem fil-proċeduri tad-dhul u tal-ħruġ normali u ta' emerġenza.
- (b) *Persunal tas-servizzi ta' emerġenza ta' fuq l-art.* L-operatur għandu jiehdu l-miżuri raġonevoli kollha biex jiżgura li l-persunal tas-servizzi ta' emerġenza ta' fuq l-art ikun familjari mal-ambjent tax-xogħol u mat-tagħmir tal-HEMS u mar-riskji assoċjati mal-operazzjonijiet ta' fuq l-art f'sit tal-operat tal-HEMS.
- (c) *Pazjent mediku.* Minkejja l-punt CAT.OP.MPA.170, l-għoti ta' informazzjoni għandu jitwettaq biss jekk il-kundizzjoni medika tal-pazjent tkun tippermetti dan.

SPA.HEMS.140 Informazzjoni u dokumentazzjoni

- (a) L-operatur għandu jiżgura li, bħala parti mill-proċess tiegħu ta' analiżi u ġestjoni tar-riskji, ir-riski assoċjati mal-ambjent tal-HEMS jitnaqqsu billi fil-manwal tal-operat jispeċifika: l-għażla, il-kompożizzjoni u t-taħriġ tal-ekwipaġġ; il-livell tat-tagħmir u l-kriterji tad-dispaċċ; u l-proċeduri u l-valuri minimi operattivi, hekk li l-operazzjonijiet normali u dawk li x'aktarx mhux se jkun normali jiġu deskritti u jittaffew b'mod xieraq.
- (b) Is-siltiet rilevanti mill-manwal tal-operat għandhom jitqiegħdu għad-dispożizzjoni tal-organizzazzjoni li għaliha tkun qed issir l-operazzjoni tal-HEMS.

SPA.HEMS.145 Faċilitajiet tal-baži operattiva tal-HEMS

- (a) Jekk il-membri tal-ekwipaġġ ikunu meħtieġa jkun lesti għal dak kollu li jista' jinqala' u jkollhom hin ta' reazzjoni ta' inqas minn 45 minuta, għandhom jingħataw akkomodazzjoni apposta xierqa qrib kull baži operattiva.
- (b) F'kull baži operattiva, il-bdoti għandhom jingħataw il-faċilitajiet li bihom ikunu jistgħu jiksbu informazzjoni attwali dwar it-temp kif ukoll it-tbassir tat-temp u huma għandhom jingħataw komunikazzjonijiet sodisfaċenti mal-unità x-xierqa tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru (ATS). Għandhom ikunu disponibbli faċilitajiet xierqa għall-ippjanar tal-kompiti kollha.

SPA.HEMS.150 Provvista tal-fjuwil

- (a) Meta l-missjoni tal-HEMS titwettaq skont il-VFR f'żona ġeografika lokali u ddefinita jista' jintuża ppjanar standard tal-fjuwil, dejjem jekk l-operatur ikun stabbilixxa riżerva finali tal-fjuwil biex jiżgura li, ma' tmiem il-missjoni, il-fjuwil li jifdal ma jkunx inqas mill-ammont ta' fjuwil li jkun hemm b'żonn għal:
 - (1) 30 minuta ta' titjir f'kundizzjonijiet ta' veloċità regolari normali; jew
 - (2) 20 minuta ta' titjir f'veloċità regolari normali, waqt operazzjonijiet f'żona li tipprovdi siti kontinwi u adattati ta' nżul ta' prekawżjoni.

SPA.HEMS.155 Mili tal-fjuwil waqt li l-passiġġieri jkun qed jitilgħu abbord, meta dawn ikunu abbord jew meta jkun qed jiżbarkaw

Meta l-kmandant iqis li hemm b'żonn li l-helikopter jingħata l-fjuwil waqt li l-passiġġieri jkun abbord, dan jista' jitwettaq kemm bir-rotors weqfin kif ukoll bir-rotors iduru, sakemm jintlaħqu r-rekwiżiti li ġejjin:

- (a) il-bieba/il-bibien fuq in-naħa tal-helikopter minn fejn ikun qed jingħata l-fjuwil għandha tibqa' magħluqa/għandhom jibqgħu magħluqin;
- (b) il-bieba/il-bibien ta' fuq in-naħa l-oħra mhux dik minn fejn ikun qed jingħata l-fjuwil, għandha tibqa' miftuħa/għandhom jibqgħu miftuħin, jekk it-temp ikun jippermetti;
- (c) għandu jkun hemm faċilitajiet għat-tifi tan-nar tal-iskala x-xierqa f'pożizzjoni li tippermettilhom ikunu disponibbli minnufih f'każ ta' nirien; u
- (d) għandu jkun hemm biżżejjed persunal disponibbli minnufih biex joħroġ lill-pazjenti 'l barra mill-helikopter f'każ ta' nirien.

PREZZ TAL-ABBONAMENT 2012 (mingħajr VAT, inklużi l-ispejjeż tal-posta b'kunsinna normali)

Il-Ġurnal Uffiċjali tal-UE, serje L + C, edizzjoni stampata biss	22 lingwa uffiċjali tal-UE	EUR 1 200 fis-sena
Il-Ġurnal Uffiċjali tal-UE, serje L + C, stampati + DVD annwali	22 lingwa uffiċjali tal-UE	EUR 1 310 fis-sena
Il-Ġurnal Uffiċjali tal-UE, serje L, edizzjoni stampata biss	22 lingwa uffiċjali tal-UE	EUR 840 fis-sena
Il-Ġurnal Uffiċjali tal-UE, serje L + C, DVD fix-xahar (kumulattiva)	22 lingwa uffiċjali tal-UE	EUR 100 fis-sena
Suppliment tal-Ġurnal Uffiċjali (serje S), Swieq Pubbliċi u Appalti, DVD, edizzjoni fil-ġimgħa	multilingwi: 23 lingwa uffiċjali tal-UE	EUR 200 fis-sena
Il-Ġurnal Uffiċjali tal-UE, serje C — Kompetizzjonijiet	Skont il-lingwa/i tal-Kompetizzjoni	EUR 50 fis-sena

L-abbonament f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*, li joħroġ fil-lingwi uffiċjali tal-Unjoni Ewropea, hu disponibbli fi 22 verżjoni lingwistika. Inklużi fih hemm is-serje L (Leġiżlazzjoni) u C (Informazzjoni u Avviżi).

Kull verżjoni lingwistika jeħtiġilha abbonament separat.

B'konformità mar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 920/2005, ippubblikat fil-Ġurnal Uffiċjali L 156 tat-18 ta' Ġunju 2005, li jistipula li l-istituzzjonijiet tal-Unjoni Ewropea mhumex temporanjament obbligati li jiktbu l-atti kollha bl-Irlandiż u li jippubblikawhom b'din il-lingwa, il-Ġurnali Uffiċjali ppubblikati bl-Irlandiż jinbiegħu apparti.

L-abbonament tas-Suppliment tal-Ġurnal Uffiċjali (serje S — Swieq Pubbliċi u Appalti) jiġbor fih it-total tat-23 verżjoni lingwistika uffiċjali f'DVD waħdieni multilingwi.

Fuq rikjesta, l-abbonament f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jagħti d-dritt li l-abbonat jirċievi diversi annessi tal-Ġurnal Uffiċjali. L-abbonati jiġu mgħarrfa dwar il-ħruġ tal-annessi permezz ta' "Avviż lill-qarrej" inserit f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Bejgħ u Abbonamenti

Abbonamenti fil-perjodiċi diversi bi ħlas, bħalma huwa l-abbonament f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*, huma disponibbli mill-uffiċini tal-bejgħ tagħna. Il-lista tal-uffiċini tal-bejgħ hi disponibbli fuq l-internet fl-indirizz li ġej:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_mt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) joffri aċċess dirett u bla ħlas għal-liġijiet tal-Unjoni Ewropea. Dan is-sit jippermetti li jkun ikkonsultat *Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* u jinkludi wkoll it-Trattati, il-leġiżlazzjoni, il-ġurisprudenza u l-atti preparatorji tal-leġiżlazzjoni.

Biex tkun taf aktar dwar l-Unjoni Ewropea, ikkonsulta: <http://europa.eu>

L-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea
2985 Il-Lussemburgu
IL-LUSSEMBURGU

MT